

FAŞİZME. EMPERYALİZME. FEODALİZME. ŞOVENİZME VE HER TÜR DEN GERİCİLİĞE KARŞI

PARTİZAN

Sayı: Temmuz-Ağustos 2012/78 Siyasi Dergi Fiyatı: 5 TL ISSN: 1303-0078

HDK üzerine;

Politik çalışma, bütün çalışmaların CAN DAMARIDIR

Sayfa 1-6

Sınıf Teorisi'ne yanıt;

"Birlik"çilik adı altında yapılan BİRLİK KARŞITLIĞI

Sayfa 7-27

Şehir perspektifi/şehirlerdeki çalışma üzerine

Sayfa 28-64

MEKSİKA: Gerçeğin eşiğinde, sınıf mücadelesi

Sayfa 65-89

Yerellik-merkezilik ilişkisi bağlamında

ANARŞİZM ve POST-MODERNİZM üzerine

Sayfa 90-103

Belge ve anlatımlarla Dersim Katliamı

3. BASKI

ÇIBAN

Cafer Demir

Umudu ve tutkusuyla
QOPO

Cafer Demir

SÜRGÜN

Cafer Demir

Osmanlı ve Cumhuriyet
Döneminde

DERSİM

Kırım ve katliama uğramış tüm
mazlum halklara...

CAFER DEMİR

2. BASKI

Hesaplaşma, kopuş ve yeni bir yol : KAYPAKKAYA

İbrahim
Kaypakkaya

Seçme Yazılar

MUZAFFER ORUÇOĞLU

TOHUM

10. BASKI

Saklanmaya çalışılan bir meşale

İBRAHİM KAYPAKKAYA

Umud Yayıncılık

ser verip sır vermeyen komünist önder

İBRAHİM KAYPAKKAYA

hayatı ve mücadelesi

NIHAT BEHRAM

Umud Yayıncılık

Politik çalışma, bütün çalışmaların CAN DAMARIDIR

Demokrasi mücadelesine katkıları sınırlanmış bir devrimci hareket kitlelere bilinç taşıyamaz, “kitlelerden kitlelere” çizgisini uygulayamaz. O, kendinden menkul bir pratik hattın başarılarına dair vaaz verirken devrimci bir “kitle” hareketi yaratmaya yabancılaşır! Oysa nehir gözümüzün önünde akmakta ve nehirle güçlü ilişkiler kurulmadıkça akışa müdahale söz konusu olamaz.

Devrimci, demokratik hareketin genel güçsüzlüğü ve dağılıklığı hakkında neredeyse bir hemfikirlik olduğu şüphesizdir. HDK bu olgunun doğal karşılığı olarak önemli derecede ilgi görmüş ve halen de merakla izlenen bir oluşumdur. Tabii ki bu ilgi ve merakın farklı yorumlara dayandığı da başka bir olgudur. HDK bazı devrimci hareketler tarafından genelde olumsuzlanmaktadır.

Onun reformist karakteri, siyasi oluşumların/partilerin bir platformu olarak “iktidara alternatif bir irade” olma yönelimi, her bir partinin/siyasi oluşumun “devrimci olmayan” beklentilerini ve hatta dar grupçu çıkarlarını bu yapı aracılığıyla günleştirmek veya elde etme tutumu bahsini ettiğimiz olumsuzlaşmanın nedeni olarak ileri sürülebiliyor. Tüm bu ve benzeri nedenlerin HDK’ye; eylemlerine, kampanyalarına, örgütlenmelerine olumsuz tavırlar geliştirdiğini biliyoruz. Fakat, belli bir biçimde onun içinde çalışmayı benimsemiş olan bizlerin bu nedenlerden etkilenmemiz doğru olmayacaktır. Tespit edilen bu nedenlerin varlığına bizlerin de dikkat çektiği unu-

tulmamalıdır. Ayrıldığıımız hususu da HDK’nin bir kitle hareketi olma özelliğiyle, özellikle de ulusal sorunda mevcut statükoyu doğrudan etkileyecek ve bu konudaki başarısızlıklarımızı kavrayıp aşmamıza yarayacak koşulları içermesiyle açıklamıştık. Birçok devrimci hareketin henüz bu durumu göremediklerini, önlerinde akıp gitmekte olan nehre, Kürt halkıyla gerçek ve derin bağlar kurmaya olanak veren “demokrasi mücadelesine” sırtlarını döndüklerini ortaya koyup bu konudaki tavrımızı hızlı bir biçimde güçlendirmemiz gerekiyor.

Siyaset sahnesinde doğru politikaların/devrimci politikaların kitlelerle birleşmesi belli fırsatları doğru kavramayı gerektirir. Geçmiş bu açıdan değerlendirmeye çalışanlar bunun sayısız örnekleriyle karşılaşmışlar. Bu belli fırsatlar içinde bulunduğu kavranabilirse önemli gelişmelere vesile olur; sonradan kavrandığında ise sadece teorik bir deneyim olurlar. Sanırız geçmişimizin bu fırsatları büyük oranda değerlendirememekle dolu olduğu hepimizin kabulüdür...

“... Sosyalist devrim sadece büyük bir grev ya da bir sokak gösterisi ya da bir açlık isyanı, bir askeri ayaklanma ya da sömürgelelerde bir isyandan değil, Dreyfus Davası ya da Zubern olayı gibi herhangi bir politik krizden ya da ezilen ulusların ayrılması sorunundaki bir referandumdan ya da benzeri bir şeyden de alev alabilir.” (Lenin, UKTH, Sf: 137)

Lenin “bütün çatışmalardan burjuvaziye karşı kitle eylemleri ve devrimci mücadelenin dayanağı olarak geniş ölçüde yararlanmak” gerektiğini savunurken bize fırsatları değerlendirme yeteneğine sahip olmayı öğütler.

Devrimci-demokratik hareketin güçsüzlüğü bağlamında merak ve ilgi uyandıran HDK'nin içinde bulunduğumuz koşullarda en uygun biçimde değerlendirilebilmesi Lenin'in bu öğüdünün uygulanmasıyla da ilgilidir. Bizim onda bulunduğunu belirttiğimiz demokratik kitle hareketi karakteri açıktır ki savunduğu politikalarla ve gene politik bir mesele olarak örgütlenme biçimiyle bağlantılı olarak anlaşılabilir. HDK'ya “politik mücadelenin” gereksinimleri, olanakları, alanları kapsamında bakmayı başarmalıyız. Savunduğumuz politikaların HDK'daki yansımaları/varlığı ilişkilennememizin temelini oluşturur. Bu belirlemeye şunu da eklemeliyiz ki olandan daha fazlasını yapma sorumluluğunu/ zorunluluğunu hissedelim: savunduğumuz politikaların somut karşılıkları hakkında yetersiz ve bu yetersizlik örneğin HDK faaliyetine yabancılaşma üretmektedir!

Mevcut güçsüzlüğün, dağınıklığın, gelişmelere zamanında ve doğru biçimde müdahil olamamanın nedeni subjektif güçlerin yetersizliğidir. Bu da esas olarak veya en önemli unsur olarak politikadan bahsetmeyi gerektirir. Politika ise sadece düşünsel bir üretim değildir, daha da önemlisi pratik bir çalışmadır. Politika belirlemekten daha önemlisi politikayı gerçekleştirmektir. Yapamadıklarımız, beklentilerimiz, şikayetlerimiz kesinlikle politikayla ilgilidir. Politikayı “bütün çalışmaların can damarı” olarak görmeyenlerin devrim uğruna yapacakları başarısızlığa mahkum olacak şekilde sınırlıdır.

Demokrasi mücadelesine katkısı sınırlı bir devrimci hareket kitlelere bilinç taşıyamaz

HDK 2. Kongresi gerçekleşti. Genel olarak kabul edilen gerçeklik bu oluşumun iddialarından, söylemlerinden öteye kayda değer bir gelişme göstermediğidir. Anlaşılan o

ki devrimci-demokrat güçlerin bu oluşumun gerekliliğinin farkında olduğu düşünülüyordu ve oluşumun adının itekleyici olacağı sanılıyordu. Oysa öyle değil. Subjektif güçlerin yetmezliği, sorumluluk almayı, akıp gitmekte olana yabancılaşma azımsanmayacak derecededir. Bunun değiştirilmesi görevi belli bir önceliği hak ediyor olmalı.

Başlangıçta tam da bunun için çok çalışmak gerektiği söyleniyordu ve aslında kavranmamış şekilde “gereksinim duyulan politik hattın” görünür kılındığına inanılıyordu.

Doğru bir belirlemenin, tespitinin hayat bulmamasının biricik sebebi onun gereğini “yapmamak”tan başka ne olabilir?! O halde “gereğini yapamama” problemi tam orta yere konup bunun üzerinde durulmalıdır. Elbette buna kendi pratiğimizle başlamalıyız. Hele ki oportünist, revizyonist, reformist nitelikteki hareketlerin yoğunluğu içinde bu tutum “kaçınılmaz” kabul edilmelidir.

HDK'nin en basit biçimde iki özellik taşıdığına dair vurgumuzu/tespitimizi hatırlamalıyız; o hem kitle karakterine sahiptir, bu anlamda bir kitle hareketi olma potansiyeline sahiptir (özellikle meclisler aracılığıyla) hem de bir siyasal güçler/temsilciler platformudur ve bu güçler esasen reformist olduklarından platform burjuva sınırlara mahkumdur... Onun bu özelliklerini apaçık ifade etmeye ve eleştirel bir tavır içinde olmaya özen gösterdik. Buna uygun olarak bir ilişki biçimi saptadık ve merkezinde yer almamaya ama yerel örgütlenmelerine olabildiğince katılım göstermeye karar verdik. “Katılım biçimimiz”in böyle olmasında bizde var olduğunu birçok kez açıkladığımız pasifliğe, darlığa, sekterliğe güçlü bir karşı koyuş sağlama amacı belirleyici öğelerden biridir.

Bazı devrimci hareketlerin yaptığı gibi “demokrasi mücadelesine” dışarıdan “destek” vermek de mümkündür. Ancak biliyoruz ki “hareket içinde” yer almak daha üstün bir sorumluluk bilinci getirir; pratik yükümlülük taşımak bu yükümlülüklerin altına girmek demektir. Harekete bir biçimde dahil olarak yükümlülükler taşıyan hale geldik. Bu yaklaşıma neden ihtiyaç duyulduğu açık olmalıdır. Normal bir süreçte ve genel kabul gören anlayışlar çerçevesinde devrimci hiçbir karakter demokrasi mücadelesinin herhangi bir sorumluluğundan kaçınmayı kendine yakıştıramaz. Ancak pratik süreçler kapsamlı ve samimi bir değerlendirmeye tabi tutulduğunda “kaçınma” tavrının, elbette birçok nedenle açıklanarak sergilendiği görülür! İçinde olduğumuz bir hareketin sorumluluklarından “kaçınmak” hiç şüphesiz “hesap sorulur”luğu daha yaygın ve etkin bir durumdur.

Örneğin Kürt Ulusal hareketini temsil eden belediye başkanlarının, siyasetçilerin tam bir cadı avı şöleni içinde gözaltına alınmaları, tutuklanmaları; avukat ve gazetecilerin aynı akıbete uğramaları karşısında belirgin bir hareketsizlik HDK içinde bulunmakla asla bağdaşmaz! Bu, oportünizmin daniskası olur! Oportünist olmadığımızı mı iddia ediyoruz; o halde neden görevlerimizi uygulamada başarısızız?... HDK'ye bir biçimde dahil olmak bu içerikte bir sorgulamaya zemin sağlar. HDK şu koşullarda sorumlulukları somutlaştırmakta "başka" bir araç durumundadır. Bu aracı faaliyetlere vesile etmek, eğer demokrasi mücadelesinde bir yerimiz, sorumluluğumuz olduğu zannediliyorsa doğru ve tutarlı bir yaklaşım olmalıdır...

Bazı devrimci hareketler HDK ile aralarına "kalınca bir çizgi" çekmeyi benimsediler. Buna yönelik "neden" açıklamalarını okuyoruz, dinliyoruz, duyuyoruz. Görmekte olduğumuz şudur: Bu hareketlerin devrimci demokratik mücadele karşısındaki sorumluluk bilinçleri genellikle somut değil, soyuttur. "Elbette" diyorlar "demokratik alandaki hak alma, eşitlik mücadelesine destek olmak, katılmak gerekir, bu görevimizin altını çiziyoruz, bunu önemsiyoruz..." Ancak devamında bunu olumsuzlayan koşullar hakkında yapılan açıklamalarla karşılaşılıyor. Demokrasi mücadelesindeki dağınıklık, güçsüzlük, yetersizlik klişe haline gelmiş, zihin açıcı olmayan, değişime yol açmayan belirlemeler eşliğinde makul görünmeye başlıyor! Siyasal mücadelenin hayatın tüm alanlarındaki artan değişim hızına paralel biçimde sık değişen gündem ve koşulları içerisinde bu özellik daha beter derecede dağıtıcı, yıldırıcı, moral bozucu oluyor!

Biz, özet bir açıklamaya dönüştürdüğümüz ifadelerle şunu ekliyoruz: Altını çize çize herkesin gözüne nakşettiğimiz bu görevleri yerine getirmekten ciddi derecede yoksunuz. Bu görevler görülür, hissedilir düzeyde somutlaşmış, belirginleşmiş halde reformist-burjuva anlayışların pratiği olarak vücut buluyor. Sorumluluk yüklenmek bizler açısından bir zorunluluktur. Gözümüzün önünde cereyan etmekte olan demokrasi mücadelesine burun kıvrıma, onda burjuva özellikler saptayıp kaygılar peydahlamak ne üslup ne de yöntem olarak devrimcidir! Bu sadece sözde devrimciliğin derinleşmesine yol açıyor ve "devrimci" teori her geçen gün daha soyut, basit ve yetersiz bir nitelik biçiminde sunulmasına neden oluyor!

Demokrasi mücadelesine katkıları sınırlanmış bir devrimci hareket kitlelere bilinç taşıyamaz, "kitlelerden kitlelere" çizgisini uygulayamaz. O, kendinden menkul bir pratik hattın başarılarına dair vaaz verirken devrimci bir "kitle" hareketi yaratmaya yabancılaşır! Oysa nehir gözümüzün önünde akmakta ve nehirle güçlü ilişkiler kurulmadıkça akışa müdahale söz konusu olamaz.

HDK ile ilişkimizin temel nedeni, anlattığımız bu yaklaşımda ve belirlemelerde bulunuyor. Önceliği politik sorumluluklarımıza, görevlerimize, yapmamız gerekenlere verip, bu doğrultuda, HDK nasıl bir işlev görebilir, diye sorarsak karşımıza kurduğumuz ilişkinin detayları, nedenleri çıkar. "Politik seviyenin yükseltilmesi" genel perspektifi içinde bunun anlaşılır ve hatta yadsınamaz olması gerekir.

"Politik çalışma bütün çalışmaların can damarıdır". Çünkü politika durum analizinin ötesinde "değiştirme"nin pratiğini belirler. Sınıflar mücadelesi, politik mücadelenin gidişatınca gelişim gösterir. Proletarya politik nitelik kazanıp kurtuluşunun yolunda adımlar atmadıkça burjuvaziye yenemez... Proletarya açısından politika "kendisi olmak"/"kendin olmak"la tamamen uyumludur, o kurtuluş kavgasını ancak gerçekliğini tam olarak kavradığında en ileri seviyede yürütebilir. Aynı özellik tüm ezilenler için, elbette farklı düzeylerde geçerlidir. Burjuvazi ise politikayı "kendisi olmamak"/"kendin olmamak" başka görünmek, dolayısıyla aldatmak üzerine inşa eder, etmek zorunda kalır. En genel ifadeyle sömürü düzenini devamlı kılmak düzenin içerdiği sömürüyü gizlemekle mümkün olabilir, burjuvazi kurduğu sistemle bir aldatma süreci inşa eder. Bu nedenle burjuvazi politikayı kitleleri aldatma, oyalama, boş umutlara bağlama "sanatı" olarak kavrar, hatta takdim eder! Bu kavrayışın doğal sonucu "değişmez/iflah olmaz" bir oportünizmdir. Saf proleter bir hareket için bu mümkün olmaz. Ama biliyoruz ki hiçbir hareket saf proleter olmaz! Proleter hareket içinde oportünizmle mücadele proletaryanın kurtuluşu bakımından zorunludur derken burjuvaziye ait olanın yok edilmesi zorunluluğundan söz ettiğimiz asla unutulmamalıdır.

Politika değiştirme pratiğinin belirleyeni olduğuna göre proleter devrimci hareket çalışmalarının esasını politika düzleminde yürütmelidir. Tüm çalışmalar politikanın oluşum sürecine ve uygulanmasına/gerçekleşmesine uygun kavranmalı ve hayata

geçirilmelidir. Yaptıklarımızla yapmamız gerekenler arasındaki farklılık bu konudaki başarısızlıklarımızın ürünü olarak değerlendirilmelidir. Kürt ulusunun ulusal hakları temelindeki “demokrasi” mücadelesini kayıtsız-şartsız desteklemek pratiğimizi zayıfsa, geriye ulusal sorun alanındaki tüm çalışmalarımız politik anlamda sorunlu demektir. İlkelerimiz, kavrayışımız, birikimimiz sorunlu demektir...

Aynı şekilde genelde kadınların özeldede emekçi kadınların cinsel baskıya karşı mücadelesini desteklemekte ve geliştirmekte yetersizlik, gerilik söz konusuysa cinsel sorun alanındaki tüm çalışmalarımız politik anlamda sorunludur, ilkelerimiz, kavrayışımız, birikimimiz sorunlu demektir... Başarısızlığın olduğu yerde teorimizi yargılamamak pratiğimiz üzerindeki sorumluluğumuzu kabul etmemek anlamına gelir. Devrimci bir hareketin asla böyle bir tutumu olmamalıdır. Çünkü bu tutum devrimci değildir, devrime götürmez.

Temel aldığımız bu tutumu HDK olgusu ile ilişkilendirdiğimizde karşımıza yadsıyamayacağımız sorumluluk çıkmaktadır. Demokrasi mücadelesi içinde yer almak sorumluluğunu “tamamen” reddetmek ne derecede yanlışsa HDK içinde, eylemlerinde, kampanyalarında “tamamen” yer almamak da o derecede yanlış olacaktır. Bu yanlış düşmenin öz nedeni politik düzeyin zayıflığı olabilir...

HDK'nin ülkemizdeki belli başlı “demokrasi sorunları”nı temel gündemi yaptığı ve bu sorunlardan mustarip olanların dikkate değer kesimini bünyesinde bir araya getirdiği/halen getirmeye de açık davrandığı açıktır. Ulusal baskı, cinsel baskı, işçi hakları, farklı inançta olanların hakları, ezilenlerin ifade ve örgütlenme özgürlüğü, çevre, barınma, sağlık, eğitim sorunları vs. HDK bileşenlerinin kendilerine problem yaptıkları meselelerdir.

Devrimci-demokrat hiç kimsenin inkar etmeyeceğini varsaydığımız bir olgu olarak tam da bu meselelerle muhatap halinde olanlar HDK içinde yer almakta veya HDK böylesi bir olanağı tereddütsüz savunmakta ve de sunmaktadır.

“İktidar alternatifi” olma amacının bununla birleştiğini elbette söyleyemeyiz ve iktidara alternatif olmanın bu araç ve yöntemlerle gerçekleşebileceği yanılgısına karşı uyarıcı, eleştirel davranmayı “kesinlikle” sorumluluğumuz kabul ediyoruz. Ne var ki sözünü ettiğimiz olgu, “bundan ayrı olarak” kitlelerin hareketine yeni, dikkate değer, dışlanamaz

ve hatta doğal olarak sorumluluğumuzda olan demokrasi mücadelesine ilerleme/yükselme olanağı veren bir oluşumun varlığıdır.

Elbette ulusal sorun bu oluşumun belirgin meselesidir ve ulusal hareket bu oluşumun başat gücüdür. Tabii olan bu durumu, özellikle devrimci hareket içindeki güçlerin bir olumsuzluk, bir zaaf olarak nitelemesi tuhaf kabul edilmelidir. Bu hareketler ulusal sorunun ülke gündemini çoğunlukla işgal ettiğini ve ulusal hareketin başlı başına gündem belirleyen özelliğini göz göre göre, bile bile bundan “zaaf” olarak bahsetmekte. Gerçeklik zaaf olarak nitelendirilebilir mi? Kuşkusuz “memnuniyetsizlik” yaratabilir. Fakat zaaf “olması gereken”i yaratamayanların ama “yaratacağım” iddiasında olanların varlığında mümkündür/olanaklıdır. Olana dair, gerçeğe dair zaaftan söz edenler subjektivist, egosantrik ve hatta apolitikler. Mesele bu oluşumda neyin/kimin belirleyici olduğundan önce demokrasi mücadelesinin karakteri/durumu olmalıdır. Eğer kitleleri birleştiren ve kitle mücadelesine/örgütlenmesine dair olumlu perspektife sahip özellikler görebiliyorsak devrimciler olarak buna gözümüzü kapatamayız/sırtımızı dönmeyiz. Kitlelerin hangi sorunları daha yoğun gündemleştirdikleri ve hangi hareketi daha güçlü olarak destekledikleri ancak bundan sonra tartışılabilir; ki bunun da belirleyeceği tavır oluşuma dahil olup olmamak değil, bunun hangi biçimde gerçekleşeceği olabilir.

HDK gündemleştirdiği sorunlar bakımından değerlendirildiğinde genel olarak olumsuzlanamaz. Demokrasi mücadelesinin çeşitli sorunları HDK’de ifade edilmektedir. Elbette kampanya yeteneği, kitleleri harekete geçirme düzeyi sorgulanmalıdır –ki bunun da devrimci hareketler açısından olumlu olduğu söylenemez. Ulusal sorunu “temel” gündemi yapmak, Kürt halkının ciddi derecede desteğini almış bir hareketten ve de liderinden “temsilci” diye söz etmek HDK’nin olumsuzlanacak özellikleri olabilir mi? Bize göre böyle bir olumsuzlama HDK’nin niteliğini, misyonunu gerçekçi değerlendirememekten ve yaşamın kendisinde olanı küçümsemekten fazla bir şey değildir.

Ulusal baskı politikasına karşı ezilen ulus halkının başkaldırısını ve bu başkaldırının ülkede ve bölgede yol açabileceği olası başkalaşmaları (Lenin’den alıntımız akla gelsin!) hafife almak ne derecede körlük ise “siyasal temsil” kategorisini

“kendi misyonundan vazgeçmek” biçiminde yorumlamak da ve bu yorumu, oluşumla araya genişçe bir mesafe gerekçesi yapmak da aynı derecede kibirli bir yaklaşımdır. Başka birçok gerçeğe, ilişkilene, siyasal görüşe dayanarak “misyon karmaşası” eleştirileri yapılabilir (Kürdistan devrimini başka/ayrı bir süreç olarak değerlendirmek buna örnek gösterilebilir) ama değindiğimiz kavramlar böyle bir değerlendirme için uygun değildir. Eleştirilerimizde gerçekliğe ve demokrasi mücadelesine aykırılığa mahal vermemeliyiz; hatta eleştirilerimiz bizleri bu alanlarda harekete geçirici olmalıdır.

HDK'nin gündemleriyle ve kavramlarının çoğunluğuyla problemimiz yok. Halk-ulus, UKKTH, halkların kardeşliği gibi görüşlerimizin bilindiği “sorunlu” yaklaşımların sergilendiği kavramların varlığı açık. Ama bunların belli bir demokrasi mücadelesinde beraberliğe engel olmayacağı, kuşkusuz “uzlaşmazlık” içeren bir beraberlikte bunu kabul edilebilir olduğu açıktır. Ayrıca mücadelenin gelişmesi ölçeğinde kavramların içerdiği sınıfsal ayrımların belirginleşeceği hesap edilmelidir.

HDK kapsamındaki çalışmalarda söz konusu kavramlar hakkındaki yorumlarımız özellikle bilini hale getirilmelidir. Örneğin ulusal hakların (ulusun dili meselesi örneğin) gündeme getirilmesi yerine halkın haklarından bahsetmek meşruluğu zayıflatan bir “yer değiştirme” pratiğidir. Halkın ayrılma özgürlüğü örneğin anlaşılabilir bir kavramdır! Her uygun ve düşündürücü durumda kavramlardaki yanlış tutumları ortaya koymak gereklidir, doğrudur. Yalnız bunu demokrasi mücadelesinin zaafa uğraması pahasına değil, derinleşmesi, sağlamlaşması, gelişmesi için yapmak güdüsü de kalıcı olmalıdır!

HDK'nin kitlelere dayanan, kitlelere yönelen, kitlelerin kendilerini ifade etmesine olanak veren, bir nevi kitlelerin “öz örgütlenmeleri” sürecine tam destek sunan yapısı, örgütlenme açısından bizlerin temel aldığı bir özelliktir. Denebilir ki HDK ile çalışma isteğimizi, kararımızı belirleyen onun bu özelliğidir. Tabii ki siyasal nedenleri yok saymıyoruz. Ulusal soruna bağlı olarak gelişmiş devasa kitle hareketini ve içinde bulunduğu ülkesel ve bölgesel çalışmaların rolünü yadsımak, görmemek olası bile değildir. HDK bu süreçle de bağlantılı değerlendirilmek zorundadır. Bunu çeşitli yer ve zamanlarda değerlendirme konusu yapmıştık.

Burada değindiğimiz husus özel olarak örgüt-

lenme alanındaki olanaklardır. Kitlelerin öz örgütlenmesi olma özelliği olumladığımız ve değer verdiğimiz temel özelliktir. Yerel çalışmalara ileri derecede katılma isteğinin kaynağı da budur. Bunu “belli bir kitlenin” bu alanda buluşması ile değil, buluşma alanı olabilme özelliği olarak açıklamak gerekir. Çünkü bu olanak var ama bu olanak kullanılır hale gelmiş değil. Biz bu olanağı kullanmak, demokrasi mücadelesine katılımı sağlamak, geliştirmekle yükümlü olduğumuzu bilmeliyiz. Kendini ifade, örgütlenme, siyaset yürütme hakkının bu derecede engellendiği yerde HDK'nin sunduğu, sözünü ettiğimiz yerel çalışmaları yok saymak yükümlülüğünü bilmemektir.

HDK ile nereye?

HDK'nin kendimizi içinde var etmemize olanak veren özelliği ile onu “reformizm”e güç veren özelliği arasında net bir ayrım yapma gereği duyduk. Tabii ki bu iki özellik aynı bütüne aittir. Birinin diğerinin varlığına dayanan özelliği, diğerinin öbürünü güçlendiren karakteri bizler için sır değil. Yerel alanlarda bulunmak kendini merkezdeki anlayışlardan tamamen yalıtılmak anlamına gelmez ve hakeza merkezde bulunmamak “eleştirileri”mizin etkisizliğine sebep olur. Fakat şunun bilinmesi gerekir, HDK'yi iddiasından koparmak, bazı hareketleri “doğru yol”a ikna etmek amacıyla değiliz. Amacımız siyasal sürece demokrasi mücadelesinin en ileri ve geniş halkasından katılmaktır. Merkezde bulunmak bu açıdan fazla bir olanak vermiyor ve zaten onun merkezde yoğunlaşmış amacını ve buna göre oluşmuş karakterini reddettiğimizi ifade ettik. Allegorik biçimde bunu merkezde yer almayarak gösterdik. Bizim için merkezde yer almamanın “pek” kaybettirici özelliği yoktur. Buna rağmen katkılarımızın engellenmesi de söz konusu değil. Merkezde yer almamak çalışmalardan men edilmek anlamına gelmiyor! HDK tüzüğü böyle bir olanağı bize sunuyor. Bu ilişkilene ile reformizme tavır almamız apaçık, kuşkusuz bir hal alıyor.

HDK ile iktidara yönelmenin uygun bir yol olmadığını savunuyoruz. HDK'nin bir cephe olmadığını savunuyoruz ve aynı biçimde onu “demokratik cumhuriyetin” bir nüvesi olarak, tohumu olarak kavramıyoruz. İktidar için kesin, açık ve tereddüt göstermeden sahiplendiğimiz “başka” bir yoldan söz ettiğimiz malumdur. Bu biliniyor. Bilmezden gelen-

lere hatırlatma gereği duymuyoruz. Kaypakkaya yoldaşın “15-16 Haziran Büyük İşçi Direnişi, İki Çizgi Arasındaki Mücadelenin Şekillenmesi ve PDA Revizyonizminin Bir Kez Daha Kılık Değiştirmesi” belgesi bu konuda yeterince açıktır. Reformizm kitleleri, kısmi düzeltmelerin peşinde yönetilen, yönlendirilen, kullanılan bir yığın insan olarak kavramaktır; oysa kitleler devrimin “yapıcısı”dır. Hiçbir anda bu gerçeğin silinmesine tahammül göstermeyeceğiz. Devrim için gerekli ilkelere uygun olarak merkezde bulunmayı olumsuzluyoruz ama kitlelere dayanan demokrasi mücadelesini kesinlikle olumluyor, destekliyoruz. Desteği somutlaştırmak, aktif kılmak, tereddütsüz uygulamak için içinde yer almanın şartlarını sonuna kadar aralıyoruz!

Devrimci hareket (genel olarak) andaki mücadele olanakları, nedenleri, araçları, çelişkileri ile stratejik yönelimi, hareketi, amacı birleştirmek zordur. Tam da bu nedenle demokrasi mücadelesini başaramayan hareketin devrimci başaramayacağını söylüyoruz. “Önce demokratik kazanımlar ve adım adım devrimin inşası” anlamına gelen “aşamalı bilinçlendirme” yaklaşımı değil anlattığımız; devrimin demokrasi mücadelesini kapsayan, kavrayan bir yaklaşımla geliştirilebileceğini savunuyoruz...

Stratejiyi taktikle birleştirme, demokrasi müca-

delesinin herhangi bir parçasında dahi mümkün olan devrimci çıkışı öngörebilme yeteneğinden bahsediyoruz. HDK’ye “bir ölçüde” demokrasi mücadelesinin zemini, parçası olarak baktıkları halde; “elbette destekleyeceğimiz yanları da var” dedikleri halde bunun gereklerini yerine getirmeyen/getiremeyen hareketlerin esas zaafı demokrasi mücadelesine ciddi derecede yabancı olmaları ve kitlelerin de aynı yabancılıktan paylarını aldıklarını görememeleridir. Hayatın her bakımdan daha hızlı aktığı, “bilgi”lenmenin ölçülemez derecede karmaşık hallere büründüğü günümüzde bu yabancılık çok daha karakteristik bir görünüm kazanıyor. Demokrasi mücadelesinden bahsediyoruz ama bunun ne olduğunu, hangi araç ve yöntemlerle uygulanabilir olduğunu yeterince kavramıyoruz, ele almıyoruz; bu alandaki yükümlülükleri rahatlıkla ihmal ediyoruz.

HDK bu alanda bir ölçüde de olsa, önemli bir araç olarak vücut bulmuştur. Yerel alanlardaki çalışmaların bizzat örgütleyicisi olarak da, kampanyalarına en ileri seviyede katılım sağlayarak bu aracın öğreteceklerine yönelmeliyiz. Kitlelerin “kendiliğinden” arayışının arttığı bu süreçte daha fazla kendi pratiğimizi öne çıkarmak ve HDK’nin buna uygun özelliklerini destekleyerek çalışmalara kitlesel karakter kazandırmak mümkündür. Stratejik çalışmaların güçlenmesi buna da bağlıdır...

“Birlik”çilik adı altında yapılan BİRLİK KARŞITLIĞI

Tartışmaya kapalı halimizden bahsedip bu yoldan hakkımızda “anti-birlikçi”, bulunduğu konumdan memnun, statükocu bir imaj üretmenin çabasını sergiliyorsunuz. Somut bir öneriyi reddedip; birçok yönüyle saçma olan, gerçeklerden kopuk, suçlayıcı olma özelliği esas olan bir tartışmaya girmeyişimizi beyninizin ürünü bir imajla açıklamaya gayret ediyorsunuz. Açık biçimde “birlik yapma amacı” içeren bir tartışma yapmayacağımızı ifade ediyoruz. Sizin başlarkenki niyetiniz “nasıl birlik olur, birliğin önündeki engeller nelerdir” sorularına cevap aramaktı. Biz, buna katılmak zorunda bırakıldığımızı belirttik. Cevap verme zorunluluğu, hakkımızdaki iddiaların yalan-yanlış, mesnetsiz olduğunu gösterip, ST’nin arayışının samimiyet içermediğini göstermek biçiminde oldu. Geçmiş bütün yönleriyle tartışmak gibi özel bir ilgimiz ve isteğimiz olmadı.

GİRİŞ

Kamuoyunun bilgisi dâhilinde olduğu üzere Sınıf Teorisi adlı derginin ve temsil ettiği siyasal anlayışın, Proletarya Partisi’ne yönelik uzunca bir süredir dile getirdiği “birlik” politikasına dair Partizan’da yayınlanan bir makaleye karşılık olarak 15. sayısında “yanıt” iddiası içeren bir yazı yayımlandı.

Yayımlanan makalede, bahsi edilen anlayışın geçmiş süreci ve özellikle PP’nin yaşadığı darbe tasfiyecisi sürecin analizi, şu andaki somut durumu ele alışı ve nihayetinde bu devrimci anlayışın gerçekte ileri sürülen “birlik” politikasının içeriğinin ne olduğunu açık eden bir mahiyetteydi. Dolayısıyla bu çalışmada kısaca da olsa bu görüşler üzerinde duracağız.

Derginin 15. sayısındaki yazı, bu dostlarımızın görüşlerinde bir değişim olmadığını, kararlılığının ise sürmekte olduğunu gösterdi.

Bunu görmezden gelemeyiz ve karşılıksız da bırakamayız.

Şimdi bu “görev”imizi yerine getireceğiz.

Bunu yaparken de “kararlılıkla” beraber olumsuz karaktere, amaca aykırı yaklaşımlara, fena halde göze batan suçlamalara cevap vermeme, sorumluluktan kaçma üslubuna da göz yummayacağımızı belirtmeliyiz.

ST’nin daha önce 13. sayısında yayımlanan çağrı yazısına verdiği yanıtta Partizan dergisi, tırnak içine alınarak veya **doğrudan kendisine atfedilerek ortaya**

konan ve “kolaylık”la mahkûm edilen(!) birçok görüşün, yaklaşımın, politikanın **çarpıtma ve uydurma olduğunu açıklamış** olduğu halde 15. sayıda bu konuya yönelik **hiçbir özeleştirme veya savunma bulunmaması** dikkat çekicidir.

Partizan KENDİSİNE AİT OLMAYAN FİKİRLERİN bu şekilde sunulmasını samimiyetsizlik olarak değerlendirmişti ve “eleştirme”lerle de, evet doğrudur, dalga geçmişti. Buna rağmen ST sadece üslubu sorun etmiş ama somut konulara yönelik bir açıklama yapmamış!

13. sayıdaki o kadar iddia ne oldu?

Tamam “birliğin önündeki engeller değil” dediniz ama birilerinin bu konuları **böyle kavradığını iddia** ettiniz. Örneğin -darbe- meselesi neden “çarpıtma” suçlaması da konu edilerek işlenmedi veya “fesh edin gelin” söyleminin/politikasının kaynağı neden açıklanmadı?

Bunlar ve diğer “çarpıtma”, “uydurma”, “kuru gü-rültü” gibi suçlamalara neden olan konular **Partizan’ın değil ST’nin gündeme getirdiği ve ciddi ciddi tartıştığı** konulardı. Bütününe yanıt verildiği ve suçlama, ironi de içerdiği halde, ST’nin, kendi ürünü bu konulardan kaçması tartışmaya tuhaflik kazandırıyor. “Çamur at izi kalsın” diye böyle yaklaşımlar için kullanılan bir söz vardır ve ne tuhaf ki şimdi, 15. sayıdaki yazıyı okuyunca kendimizi “çamura taş atmış” gibi hissediyoruz!

Emin olun “çamura bulanmış” bir tartışmayı derinleştirmek niyetinde değiliz. Sadece görünürdeki ve

tabii ki yadsınmaz kararlılığın içinde ve ötesinde olumlanacak, göz yumulması mümkün olmayan bir yaklaşımın da var olduğuna dikkat çekmek istiyoruz. **PARTİZAN'IN GENEL OLARAK VE SAMİMİYETLE ÖRÜLMÜŞ BİR BİRLİK TARTIŞMASINDAN, KENDİ GÖRÜŞLERİYLE DE HESAPLAŞMAYI REDDETMEKSİZİN, KAÇINMAYACAĞINI, ŞİMDİYE KADAR DA KAÇINMADIĞINI AÇIKÇA İFADE EDİYORUZ.** Eğer bu konuda eksik, yanlış anlamaya uygun ifadeler olmuşsa bilinmeli ki irademiz bu yönde olduğu için değil, mevcut önerinin ve tartışmanın reddettiğimiz karakterine tepkimiz (ki bu tepki, tepkisellik değildir!) nedeniyledir. **“Mektup”** olayından beri hep “samimiyet” sorununa, meselenin **özünden ve esasından kaçınma tavrına** dikkat çektik. **ST'nin savunduğu soyut “birlik” anlayışına temelde ve genel olarak bir itirazımız olmadığını da açıkladık.** Bu anlayışın “mucit gerektiren” bir anlayış değil, üzerinden efelenilmeyecek ve illaki de muhatabına “olgunluk” tavırları içinde “ders” verilmeyecek kadar bilinen bir anlayış olduğunu, evet, ironi yaparak dile getirdik: “Bakın siz bile dizmişsiniz kriterleri” dedik. **Buradaki amaç alay etmekten çok ironiyi kullanarak “soyut birlik” anlayışına hemfikir olmanın gayet mümkün olduğunu somutlaştırmaktır.** “Bakın biz bile kriterleri, üstelik iç içe halkalar biçiminde sıralayabiliyoruz” da diyebilir, ironiye kendimizi katabilirdik ve eh madem “alınıyorsunuz” şimdi bunu da yapmış olalım!

Üslup sorununu ancak somuta tekabül ettiği gerçeklik içinde tartışmak doğrudur. Kendi başına bir ifadeyi veya kelimeyi “üslupta sorun” çarmihına germek genellikle **demagojik** bir yaklaşımdır. Üslupta sorun çarmihına gerildiğimiz yerlerde somut olarak bunlara değineceğiz. Belirttiğimiz gibi “çamura bulanmış” bir tartışmayı derinleştirmekten de kaçınacağız. Belki abartılı bir uzatma olacak ama bu konuyu örnekle bitirelim: Yalanı gerçeklik dışı bir iddia olarak değil de “yakışksız bir kelime” olarak değerlendirmek burjuva bir demagojidir. “Devrimci devrimciye yalancı diyemez” gibi absürd bir iddia kabul edilebilir mi? Ama “devrimci yalan söylemez, uyduramaz, gerçeği çarpıtmaz” denebilir. ST'nin tartıştığı ve iddia ettiği bunlardan ilkidir!

Birlik Önerisi Nasıl Kavranmalıdır?

ST bir kez daha bu sorunun yanıtı ile ilgili **problemi aşamadığını** gösteren bir yazı ile karşımıza çıkmış durumdadır. **Onun ısrarla ve gayet tam anladığımız bir niyetle omuzlarımıza yıkmaya çalıştığı tartışma**

konularını şimdilik bir tarafa bırakırsak, kendilerine **üç temel nedenden** ötürü önerilerine **olumsuz yanıt** verdiğimizizi belirtmiştik. **3 maddede özetlediğimiz nedenlerle önerinin özgülümüzde karşılıksız kaldığını** vurgulamıştık.

Son yazı da bu üç nedeni **çözmek** amacını içermiyor.

İnatla farklı ideolojik-politik görüşlere sahip olmadığımızı, aynı olmayan görüşlerin de birliğe/birleşmeye engel olduğunu savunuyorlar.

Söz konusu yazının sonundaki sorular da bunu temel alan sorular.

Demek ki aşamadığımız bir problem var burada!

SUNDUĞUMUZ NEDENLER ÜZERİNDEN YAPILACAK BİR TARTIŞMA OLASI BİR “ÇÖZÜM” İÇERDİĞİ HALDE BUNA YÖNELMEMELERİ DİKKAT ÇEKİCİDİR!!!

Böyle bir sonuca sanırsanız “yapmak zorunda kaldığımız gereksiz” tartışmalar da neden olmuştur. 13. sayıdaki yazıya cevap verirken aslında “öneri”nin **ruhuna aykırı** davranıldığını, **ilk mektup pratiğinin de aynı öze** sahip olduğunu belirtmiştik.

Önerinin sunulduğu yapı hakkında “eleştiri” adı altında manipülatif, uydurma, absürd, gereksiz iddia ve yorumlarda bulunmayı “samimiyetten yoksunluk” olarak değerlendirmiştik. Bu, gerçekten olumsuz bir durum ve bunun devam ediyor oluşu da olumsuzluğu katlıyor.

Neyi “tartıştığımız” açık olmalıdır, nasıl “tartıştığımız” önemsenmelidir. Sonuç alıcı “tartışmalar” yapmak öncelikle amaca sadakat/hedefe kilitlenme ve problemleri somut olarak kavrama çabasını gerektirir. **KENDİLERİNDEN İSTEDİĞİMİZ ELEŞTİRİLERİMİZE, ÖNERİLERİMİZE, YORUMLARIMIZA, UYARILARIMIZA BİR KARŞILIK VERMELE-RİDİR, DEĞERLENDİRMELERİMİZİ TARTIŞ-MALARIDIR.** Sürekli olarak kulvar dışına taşmaları ve üst perdeden ama tiz bir sesle savunu içinde olmaları “tartışmaya” katkı sunmuyor!

TEKRAR EDELİM NEDENLERİ:

1- **Parti zemininden kopuş bize ait bir problem değildir** ve dolayısıyla **ayrılığın nedenini çözmeye** sorumluluğunu da **kendimizde** görmüyoruz. **Bu nedenle** “partide birlik” konusunu **gündemleştirmedik.**

2- **Parti inşası olarak tanımladığımız süreç devam ediyor.** Bundan ötürü **dışarıya doğru** geniş bir “birleşme” politikası oluşturmuş değiliz. Halihazırda böyle bir **politikanın koşulu yok**, tabii ki bizim için!

Örnek olarak Halk Savaşını vermiştik. Halk Savaşını henüz kavramamış bir partinin Halk Savaşını uygulamak üzere çağrı yapması sadece temenni ifadesi olabilir. **Birleşme temenniye dayanmaz. Nerede birlik sağlanacağı belirleyicidir. Bizim için sorun “birleşme” değil, birlik zeminini yaratmaktır.** Bunun da **birinci aşaması parti inşasını** tamamlamaktır.

3- Savunulan “birlik” politikası ile gerçekli**ĞİNİZ** (ST kastedilerek) arasında **ciddi bir uyumsuzluk** olduğunu düşünüyoruz. **TEMSİL EDİLDİĞİ İDDİA EDİLEN ÇİZGİ** ile **PRATİK ÇİZGİ ARASINDAKİ BARRİZ MESAFE** birlik politik**LARINIZI ESAS OLARAK GEÇERSİZLEŞTİRİYOR.**

Muhatap bulamamanızı bu açıdan değerlendirmenizi istemiştik. İddia ile gerçeklik arasında ciddi yarıklar bulunması bir tarafa, daha da kötü olanın bunun farkında olmayışınızdır dedik. Çünkü bundan bir problem olarak bahsetmiyorsunuz, bizim bahsimizi ise sessizlikle geçiştiriyorsunuz.

Böyle bir problemi içeren “birleşme”nin daha büyük sorunlara neden olacağını ileri sürüyoruz. Tüm tartışmalarımız da bu sorunlara temas etmekte ya da bu problemlerin varlığına işaret etmektedir. **FAKAT ARKADAŞLARIMIZ BUNLARI TARTIŞMIYORLAR.** Bizleri tartışmak, yanıtlamak zorunda bıraktıkları konulardaki fikirlerimizi, açıklamalarımızı da “ayrılığa gerekçe” üretiyormuş gibi ele alıyorlar.

Israrla ideolojik-politik olarak temel noktalarda nerede ayrı düşünüyoruz, önerimizi hangi temel ideolojik-politik nedenlerle kabul etmiyorsunuz diye sormaları ne birlik sürecini, ne ayrılığı ve hatta ne de mevcut tartışmadaki düzeyi/problemi **kavradıklarını** gösteriyor. “92 Birliğini” gerçekleştirenlerin de aynı yaklaşıma sahip olduğunu ama bunun hiç de birlik için yeterli olmadığını hatırlatırız.

Birleşmeyi olumsuzlayan nedenler, problemler ne ise bunlar bugün de neredeyse aynen geçerlidir!

AMACINIZ BİRLEŞMEKSE TAM DA BUNUN ANALİZİNİ YAPMALISINIZ...

Bize “birleşme zaafiyetimizi yenmemiz”de yardımcı olacaklarsa, kavrayamadığımız bir husustan bahsedeceklerse bu duruma dair görüşlerimizi, değerlendirmelerimizi eleştiriye tabi tutmalıdırlar.

1. madde özgülünde genel olarak ayrılık sürecinden, ayrılıktan, ayrılık barındıran iki farklı tutumdan, tavırdan yola çıkıyoruz.

Partiyi, o günün özgün karakterini kavramayan bir

anlayışa karşı, **sonuç olarak “parti zemininde” bulunduğu şüphesiz bir tavır geliştirildi.**

Birleşme önerisini tartışırken ya da incelerken **ÖNCE BU TAVRA YAKLAŞIMINIZI ÖNEMSIYORUZ.** Çünkü bu tavrın “Parti’den ayrılmak suçtur” tezi ile örtüşüğünü savunuyoruz. Geçmişimiz bu tezi **kavrayamamanın**, yeterince **işlememenin**, tezin içerdiği “birlik olma”, “sorunları birlikte dönüştürerek aşma” kültürünü **önemsememenin** ürünü küçülmelerle, daralmalarla, gerilemelerle dolu.

Özellikle belirtmekte fayda var ve yaklaşımımızın özünün doğru anlaşılması açısından bunun önemli olduğu açık: İki çizgi mücadelesini Parti’nin gelişim motoru olarak savundukları ve buna özel bir rol biçtikleri her ifade bizler açısından değerlidir, öğreticidir, kayda değerdir! (Tabii burada arkadaşların önceki yazımızda eleştirdiğimiz “çizgi” kavramını genelleştirme, her çelişkiyi “iki çizgi mücadelesi” kapsamında görme, düşünmeyle mücadeleyi özel bir tanım olan bu kavrama dahil etme tutumunu bu ifademizin dışında tutuyoruz vb.)

GERÇEK VE “YENİ BİR ZEMİN”DE BİRLEŞMEK ÖZ İTİBARIYLA BU MESELENİN KAVRANMASIYLA MÜMKÜNDÜR.

Arkadaşların söz konusu tavra yaklaşımını incelediğimizde temelde hiçbir ilerleme, değişme, dönüşme görmüyoruz. Hala sebep oldukları “darbe” tartışmasını sanki biz özellikle istemişiz gibi, onu salt bir tüzük maddesi ihlali olarak değerlendirmişiz gibi önceki ve şimdiki yazılarında konu ederken olgunun bu özelliğini hiç değerlendirmiyorlar. Oysa ne kendi başına darbe ne oportünist karakterdeki birlik ne de genel olarak şöyle ya da böyle tüzük ihlalleri esas konu olabilir. Elbette bunların her biri önemlidir ve Parti’yi kavrayışımızı ele verir. **Fakat asıl problem Parti’nin yeni bir birlik zeminine ihtiyaç duyduğu zamanda ortaya konan tavırlardır.** Eğer gerekliliği bariz olarak ortaya çıktığında yeni bir birlik zeminine gereksinim olmadığını iddia ederseniz ve dolayısıyla/sonuç olarak o günün PMK tavrını tam da buna dayanarak savunursanız aynı anlayışı değişmeksizin savunuyorsunuz demektir. Bunun doğal sonucu ne olur? Önerinin kabulü durumunda gene güvensiz, gene hemen hemen aynı kafada, sonuç olarak pragmatizmden mustarip ve oportünist bir birleşme olur. **Nerede ve nasıl gerçekleşeceği koşullara göre değişebilir bariz bir ayrılığı içinde taşıyan birleşmeyi samimi hiçbir birlikçi istemez, arkadaşlar da bunu arzu etmezler!** Konferans çağrısını **sonucu ne olursa olsun** belirttiğimiz teze uygun bir çağrı ola-

rak nitelendiriyoruz. Konferans çağrısını yapanların kişisel amaçları, düzeyleri, yaşadıkları, akıbetleri bu niteliği değiştirmiyor. Aslında tam da bu nedenle sizin, yani ST'nin sorumlulukları, yanlışları, suçları (artık ne denirse) eşitleme ya da pay etme tavrını meselenin özüne vakıf olamamak olarak değerlendiriyoruz.

Önceki yazımızda parti zeminini terk etmenin dışımızdaki, bizde olmayan bir problem olarak gördüğümüzü; tavrımızın bu yanlış yaklaşımı olumsuzlama niteliğinde olduğunu, dolayısıyla arkadaşlarla ve genel olarak ayrılanlarla, terk edenlerle, terk etmiş olanlarla birleşmeyi gündemimize almadığımızı ifade ettik. **BU BİR POLİTİKADIR VE BİRLİK ANLAYIŞIMIZI İÇERMEKTEDİR. TASFİYECİLİĞE, DARBECİLİĞE KARŞI TAVRIMIZIN PARTİ ZEMİNİNDE VE TAMAMEN MEŞRU OLDUĞUNU SAVUNDUK.** Bunu da geniş kamuoyuna anlattığımızı, ilan ettiğimizi ifade ettik. Meselenin bu yanının bilinmediğini sanmıyoruz. ST tartışırken, soru sorarken bunun aksini savunuyor gibi. Kuşkusuz dışınızda olup geçmişteki tartışmaları, savunuları, görüşleri bilmeyen vardır. Bazıları da şimdiki tartışma vesilesiyle bunları öğreniyor olabilir. **Ancak aynı şey sizler için söz konusu olamaz.** Zaten "birleşme" önerisi ancak bunların bilgisini içerdiği oranda somut olabilir...

Darbeye yönelik, ilk yazımızdaki ifadeleri tam da bu nedenle "çarpıtma" olarak niteledik. Siz darbeyi "iki kişinin gizli kararı açıklaması" olarak daralttığınızda ve üstelik darbe için bizlerin "anlatarak bitiremediği" şey diye apaçık yanıltıcı bir niteliklemeyle bu çarpıtmayı pekiştirdiğinizde, bizim açımızdan durum tereddüt edilmeyecek düzeyde netleşmiş oluyor: Arkadaşların niyeti "birleşmeye zemin hazırlamaktan çok birleşme önündeki engelleri anlamaktan, kavramaktan, çözmekten çok birliği/birlik önerisini bir silaha dönüştürüp yoğun bir saldırı gerçekleştirmek! Gene "niyet okuması" diyeceksiniz kuşkusuz! Fakat arkadaşlar "niyet okunmaz" diye bir şey yok, zira **NİYETİ ELE VEREN PRATİKTE**n yola çıkıyoruz; konu ettiğimiz şeyler olgulardır. Ne yazık ki bu yazınızda arkadaşlar, **apaçık suçlamamıza yanıt vermemişsiniz**, absürd bir tartışmayla, bulanıklaştırma metoduyla, yasak savmışsınız.

Bir Kez Daha Darbe Ve Bildik Yaklaşım!

Cevap vermek zorunda kaldığınızı belirttiğiniz yazıda, bizim "darbe" diye anlatmakla bitiremediğimiz şeyin "gizli kararın deşifre edilmesi" olduğunu ifade etmişsiniz. Görüyoruz ki "bu bir çarpıtmadır" suçlama-

mızı kaale dahi almamışsınız. Ama gerçekten "darbe" diye nitelendirdiğimiz olayı/olaylar dizisini pekala işlemişsiniz.

Madem darbe derken neyi kastettiğimizi "bu denli iyi" biliyordunuz, o halde neden 13. sayımızdaki yazıda o gereksiz, anlamsız iddia üzerinden tartışma açtınız?

Bizim **darbe konusunu** neden ve nasıl gündeme aldığımız "bu durum merkezli" **açıkken**, bu gerçekten **acayip tartışma niçin yapıyor?** Sanki söz konusu çarpıtma ortaya konmamış gibi, üzerine "çarpıtmadır" etiketi yapılandırılmamış gibi, bu kez de darbenin küçüğü, büyüğü/hafifi, ağır hakkında nasihatler vermişsiniz! Bu tartışmanın başlangıcı, seyri ve nihayet tuhaflığı konusunda **biraz düşünmenizi** istiyoruz.

Ne kadar "acayip" de desek içerik yanıltıcı olduğundan ve tabii ki bir devrimci, hatta "kardeş canlısı" bir yapı tarafından gündeme getirildiği için cevap vereceğiz.

Arkadaşlar diyor ki: "*Yoldaşlarımız, bunların da birer darbe olduğunu kabul etmekle beraber, kastettikleri darbenin bunlar olmadığını ileri sürmektedirler* (ve siz de ilk defa şimdi öğreniyorsunuz, öyle mi? -PN) *Yani ticaret olayının Parti'den gizlenmesinin de, sonradan AK'den iki kişi tarafından Parti'ye açılmasının da 'darbe' olduğunu söylemektedirler* (hayır arkadaşlar, sizin bu iddianıza itiraz etmediğimizi ifade ettik, yoksa özel olarak böyle bir nitelermeye gerek duymuş değiliz -PN) *Darbeye ilişkin tartışma böyle başlayınca doğal olarak fazladan üzerinde durulması gereken birkaç nokta daha ortaya çıkıyor.* (Tüccar kurnazlığı burada yüzümüze gülmeye başlıyor! -PN) "*Bir parti düşünün ki ideolojik-politik-örgütsel duruşunun tayininde tek belirleyici konumda olan parti üyelerine, hayati bir konunun açılmaması uğruna* (işte bildik doğru tavrı ticaret olayının arkasına gömme tarzı -PN) *kaç tane darbe gerçekleştirilmiş(...)*"

(...)

"*Partizan 18 Nisan 'darbe'sini parti anlayışımızın temel ölçüsü olarak 15 yıldır gündemde tutarken, konferansta tüm parti iradesine yönelik gerçekleşen darbenin 'bu bir darbedir' diyerek üzerinden geçmektedir. İki ayrı darbe anlayışına iki ayrı tutum!!!"*

Darbeye ilişkin tartışmanın başlangıcına ve şimdi arkadaşların vardığı sonuca dikkat edin! Başlangıçtaki çarpıtmanın tam da bu amaca/sonuca uygun olduğunu düşünmemek için bir sebep var mı? Çarpıtma ve varılan nokta arasındaki uyum keskin bir pervasızlık hissi vermiyor mu? Arkadaşlar için "fazladan" üzerinde

durulan noktalar daha baştan bellidir oysa çarpıtma bunun bir parçası olarak işlev görmüştür. Dolayısıyla “madem böyle başladık, şu noktalara temas edelim bari” türünden tesadüfen girilmiş dükkândan da alışveriş yapıyoruz pozuna girmeleri gülünçtür. “Tesadüf oldu” izlenimi vermeye gerek yok arkadaşlar. Savunduklarınızı bilmiyor değiliz ki rastlantıyla denizden ayakkabı çıkarıyorsunuz! O ayakkabı zaten ayağınızdaydı, oltaya ayakkabı takıp onu denizden çıkmış gibi lanse etmek komiklik ötesidir!

Arkadaşların bizim anlatarak bitiremediğimiz darbenin gizli kararın deşifre edilmesi olduğuna dair iddialarına cevap verirken “buna da darbe denebilir, hatta gizleme kararı da böyle tanımlanabilir. Bu gibi disiplinsiz ve iradeyi küçümseyen/yok sayan yaklaşımların darbe olarak tanımlanması ile bir problemimiz yok” anlamında kullandığımız ifadeleri arkadaşlarımız “madem öyle, bunu minderimize çekelim” edasıyla “böyle başlamış tartışmaya” kendilerince yeni şekiller vermeye başlamışlar. Peki şekillendirin, bundan kendinize uygun sonuçlar da çıkarın ne olacak?! İddianızın bir çarpıtma olduğu gerçeği ortadan kalkacak mı? Bizim “anlatarak bitiremediğimiz” olayın iki kişinin gizli kararı açıklaması olmadığı, ama **Parti’nin belli bir tasfiyeci ve darbeci klik tarafından tepeden ele geçirilmesi hamlesi olduğu ve konferans yönelimi ve kararı ile bunun esasen önüne geçildiğine dair öteden beri savduğumuz görüş** unutulacak mı? **NEYE DARBE DEDİĞİMİZ ÇOK AÇIKKEN** neden “rastlantıyla girilmiş” dükkândan alışverişe zaman ayırıyorsunuz?

“Darbe” kavramının laçkalaştırılmasını hiç umursamıyoruz. Hangi darbenin küçük veya büyük olduğu hakkında ahkâm kesmenizle de ilgilenmeyeceğiz. Sadece şunu ifade edeceğiz: **PARTİYE ELE GEÇİRMEK AMAÇLI HASIMLARINI TAMAMEN EKARTE ETMEYE NİYETLİ BİR EYLEM OLARAK DARBE; HER DİSİPLİNSİZLİKTE, HİÇE SAYMADA ANDA İÇERİLİ OLARAK VAR OLAN DARBEDEN NİTELİK OLARAK FARKLIDIR.**

Birinde birlik zemini yok edilirken, diğerinde **Parti zemininde burjuva oyunlar oynanıyordur.** İkisine karşı mücadelenin araç ve biçimleri doğallığında değişik olur. **Bir arada olabileceğimiz, olmak zorunda olduğumuz yoldaşlarla, bir aradalık koşulunu YOK EDENLERİ ne olursa olsun ayırmayı bilmeliyiz.**

“Gizli karar” Parti’yi ele geçirme niyetinden türemiş bir karar değildir, gerekçeleri başkadır ve buna göre değerlendirilmelidir. Bunların kıyaslanması üzerinden teo-

ri yapmak bizim katılacağımız bir tartışmaya zemin teşkil etmez... Rastlantıyla girmiş gibi yaptığımız o dükkanda arkadaşlar, bilin ki yeni, taze, işe yarar ürünler bulunmuyor!...

SİZDEN KABUL ETMENİZİ İSTEYECEĞİMİZ ŞEY ŞUDUR SADECE: “Anlatıp bitiremedikleri darbe 2 üyenin gizli kararı açıklamasıdır” ifadesindeki gerçeği bilmez edanın, aslında gayet iyi bilinen gerçeği anlamsız bir tartışma içinde boğma, görünmez kılma niyetinizi itiraf edin!

Samimiyet için ölçüdür...

Bir Kaç Haklı Eleştiri...

15. sayıdaki bir tartışma konusu da konferansın yeterlilik oranı ve bunun sağlanıp sağlanmadığıdır. Darbe konusundaki **en açık ve anlamlı yaklaşımlarının** bu bölümde mevcut olduğunu söyleyebiliriz. Bu bölüm içindeki bazı sorunlar, soru işaretleri açıklığa kavuştuğunda anlaşmazlığımız, kopuşumuz, ayrılığımız konusunda daha **somut** tartışmalar yapabileceğiz.

Öncelikle arkadaşların **HAKLI OLDUĞU** ve üzerinde durmamız gereken birkaç noktaya dair genel bir görüş sunalım.

En başından beri aynı kitleye yöneldiğimiz, taraftar kitlenin yılların çalışmaları, bedeli ile meydana gelmiş bir Parti kitleleri olduğunu, bu aynı kitlenin Parti’nin varlığında, sürekliliğinde çok önemli bir yere sahip olduğunu söylediğimiz, savduğumuz bilinmektedir. Bu özellik öneri sunan yapıyla ilişkilerimizde gerektiği biçimde değerlendirilememiştir. Varlığımız, tavrımız konusunda söz konusu **yapının kendisinden çok bahsettiğimiz kitlenin ikna edilmesi** gerekiyordu. Kuşku yok ki böyle bir çalışma, çaba bahse konu yapı ile de doğru, sağlıklı bir ilişki gerektirir. Aksi tutum kitlenin bilincini, duyarlılığını küçümsemeye tekabül eder. Dolayısıyla bu yapıyla ilişkilerimizde objektif davranmayı başaramadık, subjektif yargılarımız ağır bastı ve kaçınılmaz olarak sözünü ettiğimiz kitle ile de doğru zemine dayanan ilişkiler kuramadık. **Burada hareket noktamızın Parti çalışmaları ile oluşmuş değerlerin korunup geliştirilmesi sorumluluğu olduğunu bilhassa vurgulamak yerinde olacaktır.** Arkadaşların eleştirilerinde doğrudan değil ama dolaylı olarak bu zaafiyetimize denk gelen tespitler var. Bunları yadsımıyoruz...

Arkadaşların genel durumunu, özelliklerini bizimle yaşadıkları sorunlar bağlamında değerlendirmek sub-

jektif bir yaklaşımdır. Onlar sadece “bize darbeye kalkışmış” olmaktan ibaret değiller. (Burada bir açıklama yapmak gerekiyor olabilir: darbeye kalkışmak kavramı “darbe olmadı mı” sorusuyla olumsuzlanabiliyor. Bunun doğal bir olumsuzlama olduğu açık. Zira darbe olmuştur, gerçekleşmiştir. Ancak “Parti’yi ele geçirme” ile sonuçlanmamıştır. “Kalkışma” kavramını buna istinaden kullanıyoruz.) 17 yıl içinde arkadaşlar özgülünde tüm yapılanlar, 2. Kongre ve tüm pratik süreçleri, bunun kesin kanıtıdır. Dolayısıyla tanımlarımız ve ilişkilerimiz de bu durumun yansımalarını içermelidir. Tabii **EN BAŞINDAN BERİ DEVRİMCİ BİR ZEMİNDE BİRARADA OLMAYI İNKAR ETMEDİĞİMİZ, BİLAKİS SAVUNDUĞUMUZ, ZAMANINDA KÖK KARARLARININ BUNU İÇERDİĞİNİ HATIRLATALIM.**

Tartışmaya, ilişkilene, ortak işler yapmaya engel bir politik tutumumuz olmadığı açıktır. Burada değişmesi gereken şeyler “darbeci” kavramını bir admış gibi kullanma, sol sektör askeri bakış açısından uzaklaşmayı görememek, devrimci ilişkilerde olması gereken “öğrenme” edimini pek uygulamama biçiminde sıralanabilir... Ancak yine de örneğin son 18 Mayıs İstanbul anma pratiğinde olduğu gibi, ilk önce arkadaşları “tercih etme” ve fakat buna rağmen arkadaşların herhangi bir eylem birliğinde olması gereken “kitleleri doğru bilgilendirme” talebimizi içeren devrimci kaygılarımızı önemsemeyen ve hatta yayın organlarında “eleştiren” (üstelik de bu “eleştiriye” cevabımızı sanki tartışmayı biz açmışız gibi -tuhaf biçimde- yanıtlayan) yaklaşımlarını gözardı etmemek gerekir. Hakeza Ankara, İzmir 18 Mayıs Anma pratikleri vb. vb. Kısacası öteden beridir savunageldiğimiz eylem birliklerine yaklaşımımız arkadaşların pragmatist ele alışı nedeniyle sıkıntılı olabilmektedir. Burada sorun bizlerin eylem birliklerini ele alışımızda değil arkadaşların bizlere yaklaşımındaki sağlıksızlıkta ortaya çıkmaktadır.

Sonuçta arkadaşların eleştirilerinde bu hususlar başka açılardan ve çoğunlukla da tutarsız biçimde var. Ne var ki konu onların tutarsızlığı ve niyetleri değil, bizlerin tavrıdır ve bu doğruyu esas almalıdır.

Gerçekler Yalnızca Gerçekler, Bizi Haklı Ve Meşru Kılan Sadece Budur!

Konferans için yeterlilik oranı konusunu açalım. Gene önce bu tartışmaların nedenini hatırlatalım ki arkadaşların bazı “boşluk”lardan, gülünç görüntüler verecek, faydalanma çabalarına yanıt olabilelim!

Bu olgunun darbe konusuyla bağlantılı olarak gündeme geldiği açıktır. Darbe olgusunu Parti kimliği ile, zeminiyle tamamen zıt bir olgu olarak tanımladık; zira Parti iradesini katakulliyile ele geçirme hamlesi Parti’nin varlık zeminine açıktan saldırıdır. Nitelik olarak farklı disiplinsizliklerden hareketle bu görüşümüz, arkadaşlar tarafından anlamsız kılınmak istenmiştir. Buna karşı darbe olgusunu Parti hukuku kapsamında ortaya koyduk; darbenin kesinlikle mahkum edilmesi zorunluluğuna işaret etmeyi amaçladık. **Konferans için yeterlilik oranına bu nedenle özellikle dikkat çektik.** Çünkü neyin gerçek Parti iradesi olduğu, açıkça görülsün istedik.

Arkadaşlarımız bu yaklaşımımızı darbenin ideolojik-politik-örgütsel nedenini, arka planını ortaya koymama, daha önce savunduğumuz “kopuşun zorunluluğu”nu bu kez inkar etme ya da savunmama, salt hukuksal bir gerekçe ile hareket etme biçiminde yorumlamışlar. Oysa “grupçuluk” tartışmalarında olsun, genel olarak birlik ve ayrılık anlayışını ifade ederken böyle yaklaşmadığımız çok açıktır. Hatta kendi başına Konferans için yeterli oran konusu bile böyle düşünmediğimiz ispatı olarak değerlendirilebilir.

Doğrusu uzun uzadıya bir darbe tahlili yapmayı ve “salt hukuk” merkezli bir yaklaşıma sahip olmadığımızı açıklamayı gerekli görmedik. Bunların gerçekliği tüm yazılarımızda mevcuttur ve iddia edilenin, arkadaşlarca eleştiriye malzeme yapılanın aksi olduğu açıktır. **Niyet problemler oluncu gözükene de, okunan da gerçeğe rağmen olur. Ne diyelim; dervişin fikri neyse, zikri de odur!** Arkadaşların gerçeği olduğu gibi kavrayamama sorunu, bu konu özgülünde, niyetle doğrudan alakalıdır.

Bahse konu sürecin genel panoramasını hatırlayalım: **MLM’ler için mesele öncelikle tasfiyeci ve darbeci kliğin Parti’ye yönelik her alanda giriştiği saldırıya tavrı geliştirmektir.** Bunun başlangıcı ’93 sonbaharına kadar gidiyor. Hemen her alanda bahse konu kliğin yönlendirmesiyle harekete geçildiğinde belli kadroların ve genellikle “konferans kanadı”ndan üyelerin, Parti anlayışı görece gelişkin, “DABK kanadı”ndan da üyelerin dağınık, ne olduğunu tam olarak bilememe halleri ciddi bir soruna neden oluyordu. Bu nedenle kimi yerlerdeki tavrın karmaşa içermesi doğaldır, hatta sorunların düzeleceği, saldırının engellenebileceği beklentisi abes olmamalıdır; doğru yerlerden gelecek müdahaleler sorunları azaltabilir diye düşünülüyordu. Sürece vakıf olamayanların birlik zeminini tam olarak koruma kaygısı bakımından bu durum anlaşılır

olmalıdır. Ama bu tasfiyeciliğin ve darbeciliğin olmadığı ya da görülmediği, anlamına gelmez. Dolayısıyla bunlara karşı tavrın da “uydurma” olduğunu göstermez.

Parti'nin çok geniş bir alanı belli merkezlerde neler olduğunu bilmezken tavrı geliştirmeleri zaten mümkün olmazdı. Tavrı geliştirmeleri olaylardan haberdar olmalarıyla mümkündür. Başlamış ve hızla yayılan tasfiyenin karşısına, Parti'ye açık bir çağrı ile çıkılabildi. **Bu dönem için olumsuz olan esas özellik, değindiğimiz çağrının, öncelikle, gecikmesi/geciktirilmesi ve yeterince açık yapılmaması ve sonra da kimi ayrıntıların harekete geçmede engelleyici görülmesidir.** Çünkü tasfiyeci ve nihayet darbeci anlayışın durdurulması ancak Parti ile mümkündür. Onun karşısına derli toplu ve ne istediği netleşmiş halde çıkmak bir zorunluluktur. **Bunu başarmanın yolu tüm Parti'ye açık bir tavrı geliştirilmesi yönünde kesin, belirli ve özellikle açıktan çağrı yapmaktır. Kuralları engel kabul etmek, disiplini tavırsız kalmaya neden saymak, alanları kendi haline bırakıp olanların bilincine varmasını beklemek yanlışti.** Bu durum belli alanlarda “olumlu” beklentilerin devamına yol açtı ve etkisiz kalmalarına neden oldu. **Tasfiyeci-darbeci klik, karşısına çıkacak gücün niteliğini görebilseydi belki hukuk içinde davranmaya yönelip, pervasızlığını dizginleyebilirdi;** ya da en azından etkisine giren sadık ve inançlı kadroları kaybetme riskinden endişe duyabilirdi!

Aslolan durum budur. Bu durumun devamı olarak konferans için yeterli orandan bahsedildiği açık olmalıdır. (Bir değini de arkadaşların “usulsüzlükler neydi” sorusu üzerinden: Yukarıda sözünü ettiğimiz “açıktan çağrı” yerine yatay ilişkilerin tercih edilmesini böyle tanımladık. Bu “kaçak dövüşme” biçimidir ve genel olarak doğru değildir. Savunduğumuz şey “açıktan” tavrı geliştirmektir.)

Konferans İçin Yeterli Sayı Sağlanabilmiş Midir?

İşte en çok cambazlık yapılan konu bu. Bu konu hakkındaki tartışmamız süreci, süreçteki olguları ve sonuçları nasıl kavradığımızı içermektedir. Daha en baştan **farklı kavrayışlara** sahip olduğumuz biliniyor. Arkadaşların şimdi bizi salt tüzüksel açıdan bakmakla suçladıkları yerde gene aynı farklılık vücut bulmaktadır. 1/3 oranının yeterli olmasına karşın, PMK'nın bunu görmezden geldiğini, reddettiğini söylediğimiz yerde onlar bunun doğru olmadığını iddia ediyorlar. Gene darbe öncesi **sürecin gerçekliğini** ve bunun sonrasındaki

yansımalarını bu tartışmaya dahil etmiyorlar. **Normal şartlarda ve aslında pek de önemli bir iç hesaplaşma yaşanmazken, gruplaşma/saflaşma söz konusu değilken gündeme konferans önerisi gelmiş gibi tartışmaya çalışıyorlar.** Birlik sürecini, birliğin karakterini ve yaşanan değişimi arkadaşlarımız göz ardı ediyorlar. Bize rakamlar sunuyorlar! Bu rakamların gerçekliğini, tekabül ettiği oranı irdelemeye gereksinim duymuyorlar. PMK'nın da sığındığı bu kırık dökük limanın su altında kaldığını halen yadsıyorlar...

Arkadaşların bahsettiği çağrı metinleri 14 ve 16 Nisan tarihlerinde kaleme alınmış ve çağrılarını PMK tarafından **küstahça reddi** 18 Nisan'da gerçekleşmiş. Aca-ba, diyor insan, bu çağrılarının hangi zamanda yanıtlanması bekleniyor? Bizim, bu 3-4 günlük zaman içinde çağrılarının yanıtlandığını ve bahsedilen sayıya ulaşıldığını savunduğumuzu düşünerek kimi bildik yorumlar yapmışlar. Elbette savunduğumuz şey, iddiamız böyle basit ve yüzeysel bir gerçekleşme değil. **Aslında hepimizin bildiği fakat bazılarımızın bilmezden geldiği, yadsıdığı, bu anlamda tüzüğü kalkana dönüştürdüğü, onun ruhunu hiçe saydığı bir gerçeklikten bahsediyoruz.** Arkadaşlar, imzalı bildiri ve çağrının gerçekten belirttikleri rakamla sınırlı olduğunu düşünmeye devam ediyorlarsa, tam da bu **BAZILARINI TEMSİL ETMEYE** devam ediyorlar demektir...

Evet, darbecilik ile ilgili bazı gerekli, uygun, daha olumlu açıklamalar yapıyorlar; fakat tam da can alıcı noktaya, pratik bir değerlendirmeye, ayaklarındaki prangayı sökmeye geldiğinde “canları acımaya” başlıyor arkadaşlarımızın; gözleri görmez, akılları derinleşmez oluyor...

Bizim temel aldığımız ya da temsil niteliği bakımından öne çıkardığımız çağrı 16 Nisan çağrısıdır. Bu çağrının içeriğinde yönetici organları dışlayan, onlara güvensizlik bildiren ve dolayısıyla doğrudan Partiye yönelen bir tutum olduğu biliniyor. Bunun nedeni üzerinde uzun uzadıya durmaya gerek olmadığını düşünüyoruz. **Sadece önemli bir oranın buna hak verdiğini** hatırlıyoruz. Bir de PMK ile **devam eden saldırganlığa/tasfiyeciliğe işaret etmeyi yeterli** görüyoruz. PMK toplantısı için bölgede bulunan üç üyenin toplantıya katılmama kararı da saldırganlığa karşı bir önlem olarak gerçekleşiyor. PMK'nın kararları da bu önlemi haklı çıkartıyor zaten! Çağrı, daha önce belirttiğimiz anlamda gecikmiş olarak partiye ulaştığında PMK da toplantısını yapmış, meşhur kararlarını da almıştır. Meşhur kararlara imza atan PMK üyelerinin Partideki durumdan, bahse konu

bildiri ve çağrılarının Partideki yansımından haberdar olamayacakları, dolayısıyla “imzalarla sınırlı” bir rakamdan hareket ettikleri iddia edilebilir mi? Evet, bunu bir bahane olarak kullanabilirler ve kullandılar da; peki ama bunun doğru olma olasılığı var mıdır? Hayır ve kesinlikle yoktur. **Tam bir tasfiye hareketine girişmiş kliğin bilinçli hareket ettiğini görmemek için hipnoz edilmiş olmak** gerekir!

ST “on dört” rakamını veriyor hiç kaygısız ve büyük bir özgüvenle! Öyle ya, bunun 1/3 sayısını/oranını ifade edemeyeceği açık. Arkadaşlarımız neden bu rakamın niteliğini düşünmüyorlar, neden o ana kadarki gelişmeleri bahsedilen çağrının oluşumu olarak ele almıyorlar ve gene neden sonrasındaki çarçabuk vücut bulan saflaşmayı bir veri olarak kavramıyorlar?

“Can acıtan” durum buralarda olduğu için! “On dört”ün gerçek karşılığını bulmak istiyorsanız çağrılara verilen yanıtlara bakmalısınız. **Ayrılık ile beraber ne sayıda üyenin KÖK sürecine dahil olduğuna bakmalısınız. PMK kararlarına verilen karşılığa bakmalısınız. Çukurova’dan, Karadeniz’den, Marmara’dan, GB’den, hapishaneden, Avrupa’dan vd. yerlerden bu sürece katılanların, konferansa yönelenlerin oranı nedir arkadaşlar?** Bu oranın çağrı sonrası oluştuğunu mu iddia ediyorsunuz? Elbette iddianız bu! **Ama bu doğru değil.** Gerçeklik orta yerde duruyor. PMK çağrı olduğunda bu gerçekliği adı gibi biliyordu, ayrılığın/bölünmenin farkındaydı ve bunun derecesi de onun için açıktı. **Bundan şüphe duymak aldatmak veya aldatmaktır.** Doğru nitelendirmişsiniz arkadaşlar, bu iddiamız da “pervasız” davrandık. Zira ortaya koyduğumuz rakamın sizler için “anlamını” biliyoruz ve bu anlamın derin bir “anlamsızlık”tan ibaret olduğunu çok iyi biliyoruz. **Tüzük sadece “maddeler manzumesi” değildir, bundan çok daha fazla bir anlamlar bütünleşmesidir.** Siz onun anlamını, amacını manzume haline kurban ediyorsunuz! “Bir arada kalmak ve bölünmek” etrafında dönen bir tartışmadan bahsediyorsunuz. “On dört” rakamının işaret ettiği yer ile PMK’nın işaret ettiği yeri yeniden tahlil edin ve sonucun muhasebesini tüzük maddesinin ruhuna göre derinleştirin. Elinize 1/3’ün gerçekteki anlamı düşecektir...

Anlamazdan gelmeyi abartalım ve daha ileriye gideyim, durumu örnekleyelim. Örneğimize ışık olan şey arkadaşların gençlikteki bir toplantıdan ve orada gündeme gelen bir öneriden bahsetmiş olmasıdır:

Mehmet Demirdağ üç MK üyesinden biridir ve **TMLGB-MK Genel Sekreteridir.** MK toplantısı için

gittiği Dersim’de, diğer iki üye ile bir değerlendirme yaparak süreç hakkındaki bilgileri, verileri ve sürecin gidişatını somutlaştırır. Burada ayrıca PMK çoğunluğunun yaklaşımını, tarzını da öğrenir. Sonuç olarak 16 Nisan çağrısının oluşumuna tamamen katılır. Burada GB içindeki 1 üyeden bahsediyoruz ve on dördün de 1’inden! Şimdi kim buradaki 1’in sadece 1’den ibaret olduğunu iddia edebilir? Kim arkadaşların bahsettiği toplantıdaki öneriye onay vermeyen Demirdağ’ın “kendinden ibaret bir şahsiyet” olduğunu savunabilir? PMK böyle kavramış olabilir mi? Emin olunuz ki Demirdağ şahsında neredeyse tüm GB içindeki PÜ ve AÜ’lerin tavrının aynı içerikte olduğunu PMK da biliyordu. Çağrı gerçekleştiğinde PMK, bahse konu imzayı büyük ölçüde böyle anlamıştır ama böyle sunmaması onun bir tercihi olmuştur. Tartışmanın bulanıklaşmaması için şunu da belirtelim: Demirdağ’ın otomatikman GB’deki tüm üyeleri orada temsil ettiğini iddia etmiyoruz; olguyu PMK’nın nasıl anladığını ve anlaması gerektiğini açıklıyoruz... PMK gerçeği bilmiyor olamaz, diyoruz... ST de bir gençlik toplantısında 1 üyenin konferans önerme düşüncesinin reddedildiğini belirtiyor. Ama bunun nedenini ortaya koymuyor. Oradaki kaygı Parti ile hareket etmektir, sürece doğru biçimde yön verebilmektir. **Arkadaşlar, bahsedilen çağrının GB’deki neredeyse tüm üyelere olumlu yanıtlandığını da burada hatırlatabilirdi ama hatırlatmıyorlar.** Onlar, 16 Nisan ile 18 Nisan arasında 1/3’ün oluşmadığını savunuyorlar!!!

Buradaki “hukuk meselesi” hiç de karışık bir mesele değil, **SADECE SÜRECİN KONFERANS GEREKTİREN BİR SÜREÇ OLARAK KAVRANABİLME-Sİ GEREKİYOR.**

PMK mı diyorsunuz: o, ne olduğunu anladı ama koparabildiğini kar saydı...

Tüzük Maddesi Meselesi

Arkadaşlar konferans konusunda bir tüzük maddesini tartışmaya açmışlar. Karışık olmayan bir konuda karışıklık yaratmışlar. Aslında gene içerikten azade biçimde tartışmayı benimsemişler. **Savundukları anlayışın parti içi iki çizgi mücadelesini daralttığını, zayıflattığını da görmezden gelmişler.** Büyük olasılıkla yorumladıkları gibi bir maddenin tüzükte bulunmasını tercih etmezler! Biz burada yorumun yanlış, tüzük maddesi bakımından da tutarsız olduğunu ortaya koymaya çalışacağız.

Diyorlar ki: Tüzük iddia ettiğiniz gibi değil, bahsedilen madde 1/3’ün **isteğini** PMK tasarrufuna bırakıyor.

Bunun ispatını tüzüğün ilgili maddesinin “ilgili bölümü”nü alıntılarla ortaya koyuyorlar: “... PMK’nın isteği veya parti üyelerinin 1/3’ünün isteğiyle OPK’leri de toplanabilir” (!) Bu maddenin tamamını açtığımızda mevzu daha anlaşılır olacaktır, çünkü bütünde, olağan kongrelerin de “toplabilir” olduğu belirtiliyor! Burada “toplabilir” kavramı arkadaşlarımızın “oyun oynamalarına” olanak vermiş, **onlar da anlamak yerine**, oynamayı tercih etmişler. Kavramdaki “olabilirlik” herhangi bir başka şarta bağlanmıyor ama arkadaşlarımız yorum yaparak “olabilirliğe” bir şart getiriyor. Anlaşılan “olabilir deniyorsa, bunun şartı da PMK tasarrufu olmasıdır” demişler...

Demek ki bir bölü üçlük irade oluşsa da PMK bu konuda **olumlu** karar vermeyebilir!!!

Fakat arkadaşlarımız, burada değindikleri PMK tasarrufuna, madde içinde neden değinilmediği hususunda hiçbir açıklama yapmıyorlar. Çünkü olguyu bu açıdan irdelemeye gereksinim duymuyorlar. Öyle ya, tüzük maddesi bir “şart boşluğu” içeriyor ama bu “boşluğa” dair, devamında hiçbir şey ifade etmiyor. “Zeki olanlar” diye düşünülmüş olmalı değil mi arkadaşlar ya da gereksinimler kendince yorumlar! Tabii arkadaşların yorum kabiliyetini küçümsememek lazım; zira hemen devamında PMK tasarrufunu da yorumlamışlar. Böylece karşımıza kuyruklu bir tüzük maddesinden sonra kuyruklu bir yorum da çıkmış oluyor. Arkadaşlarımız PMK tasarrufunu da yeterli görmemişler doğal olarak, onun bu istemi tüm iradeye sunması gerektiğini ve ancak “çoğunluk” istemiyle, isteğin kesinleşebileceğini ileri sürmüşler. Böylece bir bölü üç denemeden bir bölü iki artı bir “sonuçlandırılmış” oluyor. Oysa tüzük maddesi baştan bu oranı içerseydi ve “konferans talep başvurusu” için başka bir oran veya bir bölü üç oranı belirlenseydi çok daha tasarruflu bir iş yapılmış olurdu! Evet gene ironi yapıyoruz ama bunu anlatmaya çalıştığımız amaçtan ayırmayın...

Ne dediğinizin ve ne yaptığınızın farkında mısınız?

Savunduğunuz temel doğruları ve ilkeleri böyle oyunlara girerek tarumar ettiğinizi göremiyor musunuz?

Bakın iki yapı da; siz de, biz de iki çizgi mücadelesini en iyi derecede savunmakla ve uygulamaya gayret etmekle övünmeyi tercih ederiz. Bunun “ortak özelliğimiz” olduğunu kabul ederiz **ama gelin görün ki iki çizgi mücadelesine tekabül eden somut bir tüzüksel madde/ifadede apaçık ayrı tutumlar geliştirebiliyoruz!**

Size eleştirimiz gene aynıdır: **AYAKLARINIZDA**

DARBENİN PRANGASI VAR VE BU, YÜRÜMENİZİ ENGELLİYOR. Konferansın olabilirliğini “çoğunluk istemi”ne bağlamanız tüzük böyle dediği için değildir, PMK’yı gayri meşru kılan durumu geçersiz kılmak içindir arkadaşlar. Sizden isteğimiz bu tutarsız ve nahoş duruşu irdelemenizdir. **BU HALLER BİRLİK ZEMİNİNİ DE, İSTEMİNİZİ DE TAMAMEN OLUMSUZLUYOR, OLASI GÜVENİ ZEDELİYOR, HATTA KARAKTERSİZLEŞTİRİYOR!**

Bunun dışında, tüzük maddesini arkadaşların yorumladığı gibi kavradığımızda madde kendi içinde tuhaf, biçimsiz bir nitelik de kazanıyor! Bu tuhaflık üzerinde dururken “alaysı” bir görünüm vereceğiz ama bunda niyet alay etmek değil; alaysama olgunun kendinden çıkan ve bizim de kullanmaktan çekinmeyeceğimiz bir araç! Tuhaflığı sergilemek için tüzük maddesi üzerinde biraz oynayacağız. Böylece “toplabilir” denmesinden yola çıkılarak yapılan yorumların “uydurma” olduğunu göstermeyi amaçlıyoruz. Şöyle: Arkadaşlarımız “toplabilir” kavramını/ifadesini “toplabilir” biçiminde ele almanın doğru olmadığını iddia etmişler yani ifadenin “toplınmaz”ı da içerdiğini savunmuşlar. İstem gerçekleştirilebilir düzeye gelmesi için önce PMK kabulünü ve sonra da salt çoğunluğu şart koşmuşlar. Kısacası “toplabilir” demek PMK tasarrufunu ve salt çoğunluğun onayını içeriyor diyor arkadaşlarımız. Bütün bu yorumu bir bölü üçlük orandaki üyenin istemi durumunda yapıyorlar. Şimdi biz aynı yorumu “PMK istemiyle” denen durum için de yapalım; bakalım ortaya ne çıkıyor? Önce maddeyi salt bu istemi içeren biçime dönüştürelim: “... PMK’nın istemiyle olağanüstü parti kongreleri PMK’nın tasarrufunda kararlaştırılabilir.” Yorumun devamını da ekleyelim: “... PMK’nın istemiyle olağanüstü parti kongreleri PMK’nın kabulü ve parti iradesine sunmasından sonra, iradenin çoğunluğunun onayıyla toplanır”!!!

Sanırsanız bu cümleyi okuduğunuzda maddenin neden yorumunuzdaki şartları açıkça, somut olarak içermediğini anlamışsınızdır! Bir bölü üç oranını PMK tasarrufuna bağlamanız tabii bir görüntü veriyor ama aynı maddedeki “PMK istemi” tabii değil, tuhaf duruyor, insanı gülümsetiyor! PMK kendi istemini değerlendirip iradeye sunacak ve çoğunluk kararı olursa olağanüstü parti kongresi yapılacak, öyle mi? Birinci olarak PMK kendi istemini neden değerlendirsin ve ikinci olarak PMK yönetmediği durumda çoğunluk ona “devam et” diyebilir mi veya bu sorumluluğu sorumsuzluk olarak kavramak gerekmiyor mu? **Kabul edin, yorumunuzda bir sakatlık var. Maddeyi kavramada bir sorun bu-**

lunduğu açık. Bunun aman aman bir sorun olduğu fikrinde değiliz. FAKAT BU SORUNUN KAYNAĞI AMAN AMAN BİR SORUN!

Bir bölü üç oranının **azınlık için çoğunluk olabilme imkanı** olduğunu, dolayısıyla bilinçli bir tercih olduğunu da vurgulayalım. Nasıl ki yönetemez hale gelmiş (bunun nedeni çeşitli türden olabilir) PMK konferansı/kongreyi gerekli gördüğünde bunu en kısa zamanda ve elbette uygun biçim ve içerikle yapmak zorundaydı, zira bu, siyasi ya da örgütsel veya askeri nedenlere dayalı bir yönetim zafiyetini düzeltme sorunudur; **bir bölü üç oranı da partiye aynı zorunluluğu işaret eder. Bir bölü üç oranında bir gücün “yönetilme veya yönetme” problemini çözmekten imtina etmek parti birliğini ciddi derecede zedeler. Dolayısıyla çoğunluk onayı aramak PROBLEM ÇÖZÜCÜ DEĞİL PROBLEM YARATICI BİR YAKLAŞIM olarak değerlendirilmelidir.**

Arkadaşlarımızın bu madde özgülündeki yorumu pragmatist ve seçmecidir. Bu nedenle tutarsızdır. BUNUN KAYNAĞININ DARBE PROBLEMİNİ ÇÖZEMEMİŞ OLMAK OLDUĞU AŞIKARDIR. Yoksa arkadaşlarımızın bu derecede sorunlu yorumlara tenezzül etmeyeceklerini düşünüyoruz.

Bir bölü üç oranına bunca vurgu yapmamız, bahse konu süreçte konferans talebinin veya konferans yöneline desteğin bu oranda olması nedeniyle değildir ayrıca! Amacımız rakamları tartışmak değil, fakat çoğunluğun bu yönetime girdiğini ve burada 1/3'ün, tüzükteki sembol olduğu için belirtildiğini hatırlatalım! 1/3'lük oran, az önce de ifade ettik, **azınlığın çoğunluk olma hakkını garanti eder. Farklı anlayışların, görüşlerin, fikirlerin bir arada olma ve dahası eylemde bir olma özelliği hiç kuşku yok ki bu hakka dayanır. Bu hususa özel olarak yoğunlaşmış olmamız “ayrılığa gerekçe” olarak yorumlanmamalıdır. “Ayrılık gerekçesi üretmek” suçlaması arkadaşlarımızın mamulüdür ve bunun doğru olmadığını hemen her “gerekçe” özgülünde açıkladık.** Elbette bir ayrılık yaşandı ve bunun bir tarafı olduğumuz şüphe götürmez. **Ama partiden ayrılmakla, yönetici organlarda temsil gücüne ulaşan darbeci-tasfiyeci anlayıştan PARTİ ZEMİNİNDE KALARAK “ayrılmak” çok başka şeylerdir.**

ST NORMAL KOŞULLARDAKİ işleyişi hatırlatırken elbette doğru şeyler ifade ediyor. Konferans çağrısı kuşku yok ki yönetici organlar ve iç yayın organı aracılığıyla yapılır. Bu çağrılarının engellenmesi, bastırılması söz konusu olamaz. Bu gibi açıklamalarına katılı-

yoruz arkadaşların. **Ne var ki sürecin karakterini tamamen ihmal ediyorlar. Adamakıllı bir zayıflatma, elemine etme, tasfiyeden söz ediyoruz, hemen her yerde başlatılmış bir “ele geçirme”den bahsediyoruz.** Yapılacak PMK toplantısı bunun teyidinden başka bir şey olmayacak. Bunun kesin olduğunu üç PMK üyesinin tavrından da, hemen bir gün sonra PMK'nın toplanması ve “olağanüstü kararlar” almasından da anlayabiliyoruz. Çağrılarının bir bölü üçlük oranda yankılanmadığı iddiası ST'nin, değindiğimiz cambazlık gösterisine özentili olmasından ya da bu gösteriye hayranlığını yememesinden kaynaklanıyor. Sayıları tartışmıyoruz. Çünkü mesele hiç de sayılarla somutlaştırılması gereken bir sis perdesi arkasında değil. **Mesele, görmek isteyen için çok açık: Bir bölü üçlük oran bir kavramdır ve partideki belli bir kesimin -ki bu kesimin çoğunluğu oluşturduğunu daima ifade ettik- konferansa yönelimini tüzüksel açıdan somutlaştırıyor. PMK bir gün sonra tüm çağrılarının bastırılmasını içeren kararlar alıyor. Çünkü o çağrılar kendisine rağmen yapılmıştır, çünkü o çağrılar onun alt edilmesini amaçlıyor, çünkü o çağrılar onun çok iyi bildiği “belli bir kesimi” harekete geçirmeyi umuyor. O dönem partiyi tanıyan her üye bu çağrılarının “belli bir kesim”in çağrısı olduğunu bilir. Siz bu oranın oluşmadığını savunmaya devam ediyorsunuz, yani cambazlığa devam ediyorsunuz ya da cambazlık gösterisine hayranlığınızı sürdürmeye devam ediyorsunuz. Tüzüğün biçimine sıkıştırılmış bir anlayıştan değil, onun ruhu olan DEMOKRATİK MERKEZİYETÇİLİK SİYASETİNİ İÇEREN hukuktan söz edersek, aynı zamanda BİRLİK ZEMİNİNİ KORUMAKTAN söz edersek bir bölü üçlük oranın anlamını ve gerçekliğini ve de “pervasızlığımızı” anlatmış oluruz!**

“Küstahça ref” hakkındaki yorumlar arkadaşların, cambaz gösterisi sırasındaki palyaço komikliklerini anımsatıyor. Efendim “küstağça” ifadesi siyasi ölçüt olamazmış, yani siyasette küstahlık yapılamaz öyle mi?! Buna eşlik eden “parti iradesinin ele geçirilmesi” iki çizgi mücadelesinin tabii hedefidir” içerikli açıklama da, arkadaşların evlere şenlik başka bir yorumudur. Arkadaşlarımız bu “ele geçirmenin yöntemine” de değinerek mantığa uygun bir yorum yansıtmaya da özen göstermişler. **Kuşkusuz salt mantıkla hareket ettiğimizde denilenler doğrudur; parti içindeki siyasi çizgiler egemenlik, iradeyi ele geçirmek için mücadele ederler. Ama arkadaşlar demokratik merkezîyetçiliği, birlik ruhunu, parti kültürünü bozmayı aynı mantıkla açıklayamazlar. Çünkü serimledikle-**

ri mantık bunlardan azadedir!

Aslında ST, burada da tartışmamızda sıkça tanık olduğumuz bir yöntemi uyguluyor; gerçek olandan hareket ederek değil, yanlış bir yaklaşımı ortaya koyup ondan hareketle eleştiriler dizip, eğitimlik yapıyor!

Sorunu yalın biçimde görünür kılalım: bir tarafta belli yönetici organlarda çoğunluk oluşturan bir klik ve kliğe tabi yöneticiler var. **Organların yetkileri abartılı ve BİRLİK ZEMİNİNE AYKIRI BİÇİMDE** kullanılarak **ETKİN BİR TASFİYE** yürütülüyor. Bu tasfiyeci tutum belli bir zamanda, hemen tüm alanlarda başlatılmış, ne var ki iletişim ağlarının sorunlu durumu ve yönetici kademelerin kontrolü bu tasfiyeye karşı tutumu dağıtmış ve çok biçimli kılmıştır. Tasfiyeci klik hemen her alanda kontrolü sağlamaya yoğunlaşmışken tasfiyeye karşı en ileri tavrı gösterenler tüm partiyle bağ kurma çabasında ve bunu da “usulsüz” yöntemlere başvurarak gerçekleştiriyorlar. “Ele geçirme” dediğimiz olgu burada vuku buluyor. PMK toplantısı yapıldı, parti **BELLİ BİR KLİĞİN HAKİMİYETİ ALTINA** sokulmaya çalışılıyor. “İradeyi ele geçirmek” iradeye rağmen bir olgu olarak, bir kliğin “tüzük”ten hareketle yetkilerini bu ele geçirmeye odaklayarak hareket etmesini ifade ediyor. Kavramın uygunluğunu bu temelde tartışmalısınız. Dikkat edersiniz iki çizgi mücadelesi anlayışını anlatan makalelerde Marksist çizgi için, kadrolar için bu tabir kullanılmaz; onlardan “iradeyi ele geçirmek üzere hareket edenler” diye bahsedilmez. Onlardan “iradeye hükmeden klikleri tasfiye edenler”, “iradeyi yeniden inşa edenler”, “iradeyi kendi ayakları üzerine dikenler”, “iradeye sağlam ideolojik-politik zemin kazandıranlar” vs. diye bahsedilir.

Kavram tartışmasını bu düzeye indirmek sıkıcı bir durum olsa da, arkadaşlarımızın üzerinde durduğumuz problemdeki farklı tutumumuzu anlamalarına yardımcı olacağını umarak vurguladığımız kavramlara dikkat etmelerini öneriyoruz!

Bir tasfiyeci klikten ve onun eline geçen ve bir ölçüde ona sunulan fırsattan faydalanarak iradeyi, onu etkisiz kılacak bir içerikte ele geçirip tasfiyesini tamamlama çabısından söz ediyoruz. Bunun hukukunu, tüzüğe uygunluğunu vs. tartışmak gereksizdir. Ehven-i şer bir birlik süreci yaşanıyor ve beraberinde bazı ciddi problemler temsil-i iradenin ortak kaygısıyla sümenaltı edilmiş. Tüzükle sınırlandırılmayacak kavrayışların ve ele alışların çok gerekli olduğu bir zaman yaşanıyor. Bunu, “ona uymamak meş-

rudur” anlamında ifade etmiyoruz; OLANI BİTENİ ANLAMAK AÇISINDAN İFADE EDİYORUZ. Örneğin PMK’daki çoğunluk durumu tüzükle pekala açıklanabilir! Fakat tasfiyeyi tüzükle açıklamak havanda su dövmekten başka bir şey olmaz. **İKİ ÇİZGİ MÜCADELESİ BU TASFİYE BAĞLAMINDA TAMAMEN BALTALANMIŞTIR.** Sizler de kimi genel yorumlarda bu görüşe sahip olduğunuzu farklı biçimlerde ifade ediyorsunuz. “Ele geçirmek” kavram olarak yanlış, diyorsunuz ve bunun tabii olduğunu belirtiyorsunuz: eğer parti iradesi belli bir kliğin kontrolüne, tüzüğün kuralları içerisinde girerse bundan daha tabii ne olabilir ki, diyorsunuz!? Burada tabii olmayan bir yığın unsur var. **Öncelikle yeni gerçekleşmiş ve eskiye dair ortaklaşmamış, üstelik geleceğini de netleştirmemiş, halen güvenilir, bir arada tutan önderlik kurumunu inşa edememiş bir “birleşmiş” yapı var.** Bu yapının örgütsel mekanizmaları açıkça bilinen ve de görülen bir zımnî anlaşma ile vücut bulmuş. Gene bu birliğin en önemli kadrolarından bazıları şehit ya da esir düşmüş. ‘93 sonbaharıyla beraber açık biçimde, göze çarpan biçimde belli bir kanadı, kesimi tasfiye, etkisizleştirme sürecine giriliyor ve “iradeyi ele geçirmek” diye tabir ettiğimiz eylemin planı uygulanıyor. Kör kör parmağın gözüne birlik ruhunun tam aksi icraatlar, pervasızca hayata geçiriliyor. ‘94 baharı bu saldırıları yaşayanların birbirlerinden haberdar olmalarına olanak verdiğinde birliğin mümkün yegane zemini için, konferans için çağrılar gündeme giriyor. **BÖYLE BİR DURUMDA ÇAĞRIYI SUÇ, ÇAĞRICILARI SUÇLU İLAN EDEN KLİK** ve onun etkisine girenler küstahlık yapmış olmakla itham edilemez öyle mi arkadaşlar; buradaki siyasi tavır küstahlıkla ölçülemez öyle mi arkadaşlar; “ben yönetenim, itaat etmeye mecbursunuz” demek küstahlık olarak ölçütlenemez öyle mi? **DİLİMİZ BİZE MİRAS KALAN BİR DİLDİR VE BAHSEDİLEN TAVRIN DİLDEKİ KARŞILIĞI DA BUDUR ARKADAŞLAR!**

Daha önce de bahsettiğimiz gibi konferans talebi belli bir kesimin talebi olarak kavranmalıdır. Tek tek üyelerin bildirilerle, belgelerdeki imzalarla aranması kaba bir yaklaşımdır. Gerçek şudur: **Konferans gündeme geldikten itibaren bizim bir bölü üçlük oran dediğimiz irade belirgin bir şekilde konferansa yöneliyor, PMK’YI ÖZELLİKLE KONFERANSI REDDETTİĞİ İÇİN TANIMİYOR.** Doğrusu PMK konferans yönelimini tanıyıp, kendini ondan sorumlu olarak kavrayaydı ne olurdu emin değiliz. Kliğin Parti-

nin iki çizgi mücadelesi zemininde nasıl ve ne derecede hareket edebileceği çok tartışmalı bir konudur. Üzerinde durulması pek gerekli değil. Sadece eğer “öyle olsaydı Partiye sonuç olarak sadık olanlar zamanla klikten arınabilirdi ve gene iki çizgi mücadelesini Parti zemininde yürütebilme kapasitesinde olmayanlar ve zaman içinde, kliğe tavır almış olmakla beraber müca- deleden, Partiden ayrılanlar da gizlenip varlıklarını sürdürebilirlerdi; belki dönüşür, belki daha büyük problemlerin kaynağı olurlardı” gibi kaba yorumlarda bulunabiliriz. Nihayetinde genel kadro niteliği hakkında belirlemeler yapmak pek anlamlı değil, **asıl sorun bahse konu sürecin PMK tarafından en kötü biçimde yönetilmeye çalışılması ve iradenin de buna izin vermemiş olmasıdır...**

Genel tablo ve yaklaşımlarımızı tekrarlamış olduk. Bununla beraber arkadaşların kimi yorum ve “varsayımları”nı da ele almak faydalı olabilir. Ancak bir ara not olarak şunu ifade etmemiz gerekli görünüyor: **ŞU ANDA ELE ALDIĞIMIZ KONULAR ST TARAFINDAN GÜNDEME GETİRİLDİĞİ VE BUNUNLA YETİNLMEYİP ÇARPIK BİÇİMDE AKTARILDIĞI İÇİN BURADA KONU EDİLMEKTEDİR.** Arkadaşların iddiası bunları bizim **TARTIŞMAK İSTEDİĞİMİZ** biçimindedir. **HAYIR, BÖYLE BİR İSTEĞİMİZ YOK VE BU TARTIŞMAYI BİRLİK SÜRECİNİN BİR UNSURU OLARAK ASLA GÖRMÜYÖRÜZ.** Gene buradaki farklı tutumları “birleştirme”nin **BİRLİK NEDENİ OLACAĞINI SAVUNMUYÖRÜZ.** Sadece şunu ifade edebiliriz: **Parti ile mesafenizi bu tartışmada ölçebilirsiniz -ki o da sizin tercihiniz veya politikanız olacaktır, bu bir öneri bile değildir!**

Farklı zamanlarda, farklı kalemlerden ve farklı amaçlarla yazılmış yazılardan “aynı konu” hakkındaki kimi görüşleri karşı karşıya getirip tutarsızlık suçlamasında bulunuyorlar arkadaşlarımız. **Böylece bir kez daha niyetlerini ele veriyorlar, bir kez daha gerçeklerden değil, belli bir kliği ve onun pratiğini savunma isteğinden feyz alıyorlar...**

Evet, ilgiyle okuduk farklı zamanlarda yazılanları. Açık biçimde yazılanların bağlamını ihmal ediyorsunuz. Yönetici organların **tasfiyeciliğine karşı** çıkmak adına disiplini yadsımayı savunan, ayrışmayı olumlayan birini, bizim, Parti içinde/zemininde haklı mücadele veren biri olarak görmemiz, onun “ayrılık” söylemiyle çelişmez, aksine örtüşür arkadaşlar. Ayrıca bunun için birebir aynı sözcükleri kullanmamız, cümleleri kurmamız

da gerekmez. **Bakın, diyorsunuz burada ayrılık ilanı var! Biz de, daha iyi bakın, orada ikiye ayrılmakta olanlar ve bunu dayatan yönetici organlar var diyoruz. Tasfiyeci anlayışa belli bir noktada ayak diremek ve yüzünü tüm Partiye dönmek Partiden ayrılmak değil, bölünmeyi göze almaktır, TASFİYECİLERİ TASFİYEYE CÜRET ETMEKTİR.** Bahsedilen bildirimlerdeki söylemler bunun idrakinde olduğunu gösteriyor sadece. Daha önce de belirttik, **konferans birlik için geçerli tek merciidir. PMK tartışmalı hale geldiğinde birliğin “tartışmasız” zemini konferanstır.** Söylemlerdeki temel unsur budur. Diğerleri bu bağlamda değerlendirilmesi gereken ifadelerdir. Tabii ki bunları birebir savunmak durumunda görmüyoruz kendimizi. Genel olarak böyle bir yükümlülük söz konusu olamaz. **Ama temel anlamda ve somut olgu bağlamında, bir ÇİZGİNİN İZİNİ SÜRMEK bakımından aktardığımız söylemler BİZE DE AİTTİR ve ONLARI SAHİPLENİYÖRÜZ...**

Bu yazılanlarda **GK, AK, MK, SB** sıralamasına şaşırmanız veya ilk durumda **MK**’dan bahsedilmemesine dair yorumunuz sürecin gerçek karakterini görmezden gelmenizden kaynaklanıyor. O dönem tasfiyeci ve darbeci klik tam da **GK ve AK** içinde iş görüyor. Bu **MK**’ya ulaştığında yapılacaklar, olacaklar kesinleşiyor. Yani karar mercii son olarak **MK**’dır ve o da darbe kararı alacak! Kısacası arkadaşlar ayrılık zaten vücut bulmuş haldeyken **MK** harekete geçiyor; öncesine muhatap **AK ve GK**’dır!

Bu tartışmada arkadaşların anlaşılmaz kılmaya çalıştığı kimi öğeleri biraz daha belirginleştirelim.

Arkadaşlarımızın Partiden kopmadığımızı, ayrılmadığımızı, bilakis darbeciliğin Partiden kopuş, ayrılık olduğuna dair görüşümüze, tezimize karşı **OPO** bildirimlerinden, eski Partizan sayılarından alıntılanarak sundukları fikirler neredeyse tamamen **PARTİ YÖNELİMİNDEN KOPUŞA DAİRDİR** ve biz bunun doğru olduğunu **hiçbir zaman** reddetmedik. Bunun tüzük ihlali, disiplin inkarı ve dolayısıyla bir kopuş, ayrılma olduğu elbette gerçektir. Zaten oluşmuş ayrılık da bunun ispatıdır.

Bunları daha önce de hatırlattıklarını ama bizim gene de aynı şeyi tekrarladığımızı belirtiyorlar. Fakat arkadaşların bizim kopuşu, ayrılığı, tüzük ve disiplin ihlali reddetmediğimizi görmeyerek, anlamaktan kaçınarak hareket etmeleri “unutmama” veya “hatırlatma” pratiklerini değersizleştiriyor. **Arkadaşların dikkatine sunuyoruz: Burada ayrım noktamız “neden/ne olan-**

dan/hangi zeminden kopulduğudur”, “ayrılığın kimler arasında olduğu”dur...

“Halkın menfaatleri ile partinin menfaatleri” ilişkisinden hareketle yapılan eleştiri ve yorum da tek yanlılıktan mustarıptır. Bahsekonu alıntı (S 48, 2. Sütun - Pzn, Sayı 18 ve S 39’dan alınmış) “hizipçilik” hususuna dair genel bir tezi, yadsınmayan bir MLM görüşü öne sürüp bu alandaki suçlamayı olumsuzluyor. Aynı savunuyu “grupçuluk” arabaşlığında dile getirdik ve sürdürüyoruz. Arkadaşlar boldladıkları, son cümle içindeki bölüme dikkatli baktıklarında “Parti iradesine saygılı” tanımını göreceklendir ve bu tanımın bugün de savunduğumuz görüşün kendisi olduğunu belki idrak edebileceklerdir.

Ayırım yapıyoruz; BİÇİMDE TÜZÜĞE UYGUN ama GERÇEKLİĞİNİ YİTİRMİŞ “parti iradesi” PMK ile GERÇEK PARTİ İRADESİNİ SİMGELEYEN KONFERANS arasında ayırım yapıyoruz. Birincisinin TASFİYECİ VE DARBECİ olduğunu iddia ediyoruz; ikincisini BİRLİK ZEMİNİ olarak SAHİPLENİYORUZ!!!

Mesele budur!

Hizipçilik/grupçuluk/fraksiyonculuk belli bir durumda, yukarıda “ana görüş” olarak belirtilen durumda meşrudur ve hatta kaçınılmazdır.

Arkadaşlarımız ayrıca 14 ve 16 Nisan bildirimlerinin gerçekliğini, hukuki bakımdan rastgeldikleri özellikleri “inceleme”ye tabi tutmuşlar. Fakat gene **gerçekler göz ardı edilmiş**; tasfiyecilik ve “ele geçirme” hareketi yokmuş gibi “inceleme” yapılmış!

İlk iki maddeyi es geçiyoruz, haklarında yeterince tartıştık. Sürecin somut karakterini deforme eden ve tavrımızı “çocuksu” gösteren 3 ve 4. maddelere ilgi göstereceğiz.

Arkadaşlarımızın 47. sayfada 3. maddede betimledikleri varsayım, “farz edelim ki” deyip açıkladıkları durum, yaptığımız analiz, tespitlerimizi **anlamadıklarını** ya da **anlamada nazlandıklarını** gösteriyor adeta.

Diyoruz ki arkadaşlar, sizin “varsayımınız” bizim gerçeklik olarak kavradığımızdır. “Farz edelim ki güvensizlik var” diyorsunuz; “farz etmeyin” diyoruz, bu zaten var!!!

“Güvensizlik olsa dahi, MK’nın bu konuda tavır takınmasına ve MK kendi görevini yerine getirmeyeceğini gösterdiğinde, yani MK’nın olumsuz bir tutum takınması durumunda bu şekilde harekete geçmek doğru değil midir?” diye soruyorsunuz.

’93 Sonbaharından itibaren AK, GK ve MK aracılığıyla kliğin açıktan neler yapmış olduğunu, Partiyi nasıl bir kaosa sürüklediğini, ne düzeyde bir tasfiye gerçekleştirdiğini **kavramış olsanız bunları sormazsınız.**

MK’nın duruşu ve tavrı 16 Nisan bildirisinde açıklanmıştır ve kendisi de bunu tereddütsüz ve yeterince açık 18 Nisan toplantısında teyit etmiştir...

“Olsaydı”larla değil gerçeklerle ilgili biçimde sizin “doğru değil midir” ile mümkün olacağını ifade ettiğiniz harekete geçme gerçekleşiyor. PMK’nın tanımladığımız ve tavrı aldığımız duruşunu görmezden gelmeniz, bu noktada “tüzüğe” uygunluk arayışında olmanız sürecin gerçekliğini **kavramamaktan** ya da en azından **bizden farklı, çizginize uygun kavramaktan** kaynaklanmaktadır...

’93 sonbaharından itibaren yaşananlar, özellikle bahsedilen “tüzüğe uygun, PMK’yı zorlayan” yöntemi tali plana düşürmüştür. Aslolan Partiyi yeni bir irade oluşumuna çağırmaktı. Zaten tasfiye sürecini adamakıllı olanaklı hale getirmiş ve son vuruşa hazırlanan MK’dan, AK’dan, GK’dan beklenen bir şey yok. **Olabilecek şey tasfiyeyi olabildiğince ayrıntılı Partiyeye sunup yeni irade oluşumuna çağırmaktı. MK BUNU GÖRDÜĞÜ ANDA DARBECİ KARARLARINI İLAN ETTİ. Darbeci olmayan bir anlayış onda ege-men olsaydı bu çağrılarının sonucunu bilir ve ona riayet etmeye çalışırdı.** 3 üye toplantıya katılmayacak derecede güvensizlik ilan etmişken “farz etmek”le kendinizi meşgul etmeniz fazlasıyla zorlama bir yaklaşım! MK da aldığı tutuklama kararıyla süreci hangi yönde yöneteceğini tamamen açıklamıştır... Dolayısıyla saflaşma nihai biçimini almıştır: **KONFERANSA YÖNLENLER VE PMK İRADESİNİ KABUL EDENLER OLARAK SAFLAŞMA GERÇEKLEŞMİŞTİR.** Bu saflaşma ’94 baharında belirginleşmiştir. Bunu ısrarla belirtiyoruz. Bunu bilmek, anlamak için imzalı bildirimlere ihtiyaç olmamalı. Gerçek olan budur. Bunu bilmeyen de yoktur. Önyargısız bakan herkes bunu tespit eder. MK’nın bunu bilemeyeceğini/bilemeyebileceğini, ondan umutlu olmak gerektiğini veya yüzünün açığa çıkması gerektiğini savunmaya çalışıyorsunuz. Emin olun arkadaşlar ’94 baharının koşulları bu savunuyu komik, absürd, belki de oldukça saf kılacak kadar açıktı!!!

Şöyle örneklendirelim: O dönemde MK’dan kısmen olumlu, Parti iradesine saygılı tavır beklentisi sadece hapishanelerdeki sınırlı yoldaşlarda mevcuttu. Bunun nedeni öncelikle ayrılığın yaratacağı olumsuz etkiyi görmeleri ve mümkün olduğunca bundan sakınmanın

yollarını aramalarıydı. Şüphesiz yoldaşların kaygıları nesnel ve haklıydı ama kaygılar gerçeklerin yerini alacak kadar başrol oynamıyordu o süreçte. Bahsekonu kaygı çok sınırlı kaldı. **O süreçte tasfiyeci-darbeci bir klik partiyi adeta yağmalyordu.** Başka bir neden de yaşananlardan yeterince haberdar olmamakla beraber Partililerin kendi telkinlerine uyabileceği beklentisiydi. Ne var ki bu da mümkün olmadı. Sonuç olarak arkadaşlar 3. maddede dile gelen faraziye gerçeklerin bir başka sunumundan başka bir şey değildir...

4. maddede dile getirilenler elbette bir varsayım olarak üzerinde düşünülebilir şeyler ve “doğru tavır ne olmalıdır” diye muhasebe, mukayese yapma olanağı da sağlayabilir.

Diyelim ki Partiden bihaberdik, tasfiyeci-darbeci faaliyet de pek yaygın ve anlaşılabilir değildi, dolayısıyla konferans talebi Partiden pek de karşılık bulmadı, PMK, Parti üzerindeki kontrolünü doğru taktiklerle sürdürebildi... Ne olurdu? Tasfiyeci ve darbeci anlayışın varlığı ve neden olacağı sonuçlar bakımından üyelerin ikna olmaması ve konferans talebinin destek görmemesi durumunda, bunun için çalışanlar ya parti iradesine teslim olur ve kendini ona ait ilan ederdi ya da partiden kopup, her nereye yol alacaklarsa oraya giderlerdi... Yani Parti zemininde olmak ve olmamak arasında bir tercih yapmak zorunda kalırlardı. Partiden ayrılmayı tercih ettiklerinde bir biçimde yeni bir yapılanmaya da yönelmiş olurlardı.

Görüldüğü gibi mesele olasılıklar kapsamında ele alındığında çözümler de mümkün düzeyde basit oluyor.

Sanırsız arkadaşlarımızın da umduğu cevap böyledir. Ama gerçekleşenler var ve bunlar belirtilen olasılığın dışında. **Kendilerinin “doğru cevaplandırmadığı” bir gerçek mesele varken bize olasılık hesabıyla “yanlışımız”ı gösterme çabaları anlamsızdır.**

“Üçte birin”, daha doğrusu çoğunluğun konferansa yöneldiği durumda PMK’nın çağrıcılara yaklaşımı ne olmalıydı?

Konferans sürecine tavrı ne olmalıydı?

’93 Sonbaharından itibaren alenileşen tasfiyeci tutumlara karşı sergilenen “disiplinsizlik”lere, karşı koymalara PMK nasıl yaklaşmalıydı?

Apaçık biçimde bölünen partiyi PMK nasıl bir arada tutabilirdi?

Gerçek sorular bunlar ve bu soruların cevabı 14 ve 16 Nisan bildirilerinin içerdiği parti tablosundan hiç uzak değil. O çağrılar “belirsiz” bir durumda yapıl-

mış çağrılar değildir. Özellikle 16 Nisan çağrısı kesinlikle böyle nitelendirilemez. Elbette bu netliği inkar edebilirsiniz, görmek istemeyebilirsiniz; dolayısıyla “ne malum öyle olduğu/olacağı” minvalinde soruları ve varsayımları gündeme getirebilirsiniz. **Fakat her halükarda gerçekle yüzleşirsiniz ve orada bizi bulursunuz!**

Bir Kez Daha Birlik Kriterleri Ve Birlik....

Birlik kriterleri ve birliğin halihazırda olanaksızlığına dair görüşümüzü açıklayarak devam edelim.

Önceki yanıtımızda “kriterler” konusunda bir ayrışma olmadığını ve olamayacağını genel olarak belirtmiştik. Genel temel meselelerde teorik düzlemde genel bir ayrışmanın da olmadığını açıklamıştık. Daha da belirgin olarak “ayrılığın” **bu sebeplere dayanarak GERÇEKLEŞMEDİĞİNİ** ifade etmiştik!

Bizim bu içerikte bir “ayrılık” hikayesi yazmadığımız biliniyor. Ama DEH mektubunu kamuoyuna sunduklarında, arkadaşların, bizdeki “yarı-hocacılığı”, “Stalin yoldaşı hatalarıyla savunuyor olmamızın” ayrılık nedeni olduğunu ve ayrılık sürecinde “Stalin Gerçeği” belgesinin temel tartışma konusu olduğunu iddia ettiklerini ve bizim de o zaman ayrılığın “nedenini” öğrendiğimizi çok iyi hatırlıyoruz!!! Arkadaşlar şimdi bu “hatalı yaklaşımlarımızdan” bahsetmediklerine göre, demek ki bu konuda yanlış görüşlerimizi düzeltmiş bulunuyoruz.

Lakin bahsi edilen konularda biz arkadaşlarla o dönem bir tartışma yürüttüğümüzü hatırlamıyoruz.

Bunun üzerinde durmaya gerek görmüyoruz. Öne sürdükleri “birlik zemini” hakkında tekrar şunu hatırlatıyoruz: **tasfiyeci-darbeci anlayış ayrılığı dayattığında, zorunlu kıldığında bahsettiğiniz kriterleri reddetmiyordu ve belki de en ileri derecede bunların savunucusu kesiliyordu. Buna rağmen salt askeri bakış açısıyla “rakipleri”ni saf dışı etmekte/etme çabasında bir beis görmedi/göremezdi de; kır küçük burjuvazisinin baskıcı hegemonyasını uygulamakta bir sakınca görmedi ve bu hegemonya belli bir kesim üzerinde etkili de oldu...** Bunlar yaşanırken belirttiğiniz kriterler ağız dolusu savunulmuyor muydu? **BU YÜZDEN GÖRÜNENİ DEĞİL, YAŞANANLARI TAHLİL ETMEKTEN BAHSEDİYORUZ. Somut öneri kapsamında, öncelikle BİRLİK ZEMİNİNİ ORTADAN KALDIRAN, ASLINDA TAM DA BİRLİĞE YÖNELMİŞ OLAN DARBECİ ANLAYIŞIN, ONUN DAYANDIĞI TASFİYECİLİĞİN KESİN REDDİNİ GÖRMEK İSTİYORUZ. Bunun deva-**

mında da, bizlerin henüz aşamadığı bir problem çıkarıyor karşımıza: ayakları üzerine sağlamca dikilmiş bir parti olmak! Bunu ÖNDERLİK İNŞASI ile kavramlaştırıyoruz. Hem birlik süreci, hem tasfiyeci ve darbeci anlayış karşısındaki ciddi bocalama ve hem de sonrasındaki toparlanamama hali ciddi problemlerimizin devam ettiğini, olduğunu gösteriyor.

Sizlerin bu konudaki kavrayışınız ve yaşadıklarınız en azından bu yanıt yazımızın konusu değil. Ama genel olarak olumlamadığımızı biliyorsunuz!

Zaten tasfiyeci ve darbeci anlayış bakımından aygımızın prangalı olduğunu hep söyledik...

Birlik önerinizi, TEMELDE KENDİMİZİ bu sorumluluğu taşıyacak düzeyde görmediğimiz için OLUMSUZ yanıtıyoruz. YAKLAŞIMLARINIZI FAZLASIYLA SORUNLU, TUTARSIZ görüyoruz. “Kriterler sıralayıp, ‘aynı zemindeyiz, birleşelim’ demek” tutarlı ve sağlıklı bir yaklaşım değil. Biz nerede ve nasıl ayrıldığımızı hatırlattık ve o noktada sorunun ÖRGÜTSEL İLKEYE tekabül eden özelliğine dikkat çektik. PARTİYE SADAKAT ile de bunu kavramlaştırdık. (Yazınızda farklı bağlamda ele alınmış bu aynı konuda “tutarsız”lık eleştirisi yapmışsınız! Lütfen arkadaşlar konuları bağlamından ayırmadan tahlil edin. Aksi halde disiplini, hiyerarşiyi, dahası örgütlü olmayı dahi savunamaz hale gelirsiniz. Biz partiyi nihayet bir kurtuluş, özgürleşme aracı olduğu sürece sahipleniriz. Hemen her şey zaman ve koşul bakımından sınırlı olarak ele alınabilir. Sadakat nihai olarak olumsuz bir özelliktir ama nihai nokta hemen içinde olduğumuz, yani başımızda olan nokta değildir!) Ayrıtlık nedeni olan somut olgu tartışıldığında, onun izi sürüldüğünde, belki savunulan değil ama gerçek ideolojik-politik duruş ile karşılaşırlır. “Halkalar” metaforunu da bu nedenle kullandık. Neden tasfiyeci-darbeci anlayışı layıkıyla mahkum edemiyorsunuz; bizi neden yalan, yanlış bilgilerle, uydurma alıntılarla, olmadık iddia ve eylemlerle “eleştiri”yorsunuz; çarpıtmalarınızın nedeni nedir; bu saldırganlık neden kaynaklanıyor; siyasi mücadeleye değil, siyasi “çözme” değil dedikodu ve yalan furyasıyla çöp karıştıranlara niçin kol kanat germeye çalışıyorsunuz vs...

İşte size ideolojik-politik hatta dair duruşunuzu sorulatacak sorularımız!

Sizler özellikle vurguladığımız halde ayrıtlık nedeni olan olguları görmek, kavramak istemiyorsunuz. Oysa bizim “parti olma”nın temel normu olarak kavradığımız bir olgular bütününden bahsediyoruz. Mevcut

düzeymizi, yükümlülüğümüz bizleri savunduğunuz, önerdiğiniz birliği ve bunun sonucu oluşacak parti zemini açısından uygun görmüyoruz.

Önceki yanıtımızda ileri sürdüğümüz “2. neden” birlik sürecinin dönüştürücü, ileri taşıyıcı, yeni bir zemin olarak ele alınmasının gereğine dayalı bir nedendir. Savunduğunuz anlayışın bu konuda hiçbir iddia içermediğini belirtiyoruz. Birlik yapanların kavrayışından, niteliğinden, yapabildiklerinden bağımsız (şu genel, programsal/programatik düzlemdeki ortaklıktan, ayrıtlıktan söz etmediğimiz açık olmalıdır) şekilde **birliğin kendisine, bize göre kaynağı belirsiz bir misyon, işlev yüklemektesiniz. Söyler misiniz, bunun ’92 birlik sürecinden ve tabii yaşanan hüsrana da düşünülerek, ne farkı var?** O gün birlik yapanların içinde samimiyetinden kuşku duymadığımız ve gerçekten de dikkate değer, etkili yoldaşların var olduğunu kimse reddedemez. Özellikle bu yoldaşların, birliğin kendinde barındırdığına inandıkları dönüştürücü karakteri bilerek ya da bil-meyerek temel aldıkları bizce açıktır. Ne yazık ki en büyük hayal kırıklığını onlar yaşadılar. **Sorun birliğe yönelenlerin birleşme ile beraber dönüştürmelerini, nitel olarak yeni bir zemine sıçramalarıdır. Bu dönüşüm birlik esnasında değil, öncesinde belirginleşir, anlaşılır olur, önderlik edecek nitelikte olanlar bunu teorik düzeyde kavrar ve sunar, egemenleştirir...**

Halen “önderlik inşası”ndan bahseden, içinde bulunduğu dönemin problemini böyle tanımlayan bir partinin başka partilerle birleşmeyi gündeme alması, ancak **problemin çözümünü dışında bulması** durumunda mümkündür. Bunun haricinde birleşme anlamlı ve doğru değildir. **Birleşmeyi esas gaye olarak belirlemiş sizlerin bu konuda ne ileri sürdüğü belirsizdir; “aynıyız neden ayırıyoruz” diyerken sizin bu konuyla büyük ölçüde ilgisiz kaldığınızı görüyoruz!**

Önceki “eleştiri” yazınızda “fesh edin gelin” gibi kaba bir “birlik” anlayışına sahip olduğumuzu iddia ederken, bununla beraber sizi küçümseydiğimiz ve kendimizden pek bir memnun olduğumuzu içeren belirlemeler de ileri sürmüştünüz.

“Sizi küçümseme” faslı belki anlaşabileceğimiz bir mevzu değil, zira sizi sizin gibi değerlendirmiyoruz. Fakat kendimizden memnun olduğumuz iddiası yersiz, geçersiz ve mesnetsiz bir iddiadır. Sanırsanız birlik yapılırken “konferans” kesimini temsil edenler görece farklı düşünüyorlardı. Kendilerini daha ileri görüyorlardı denebilir. **Birlik sürecinin olumlu seyredeceğine inanmaları kendilerine bu konuda fazla güvenlerinden**

kaynaklanmış olmalı. Birleşme ile beraber oluşacak olumlu rüzgarın fena halde geri yaklaşımları ve özellikleri alt edebileceğini varsaydılar. Ama öyle olmadı. **Kır küçük burjuvazisinin gücünü ve direngenliğini küçümsediler, kendilerindeki oportünizmi, dayanaksızlığı, iradesizliği, hodbinliği önemsemadiler. Dahası bu devasa zaaflarına karşı mücadeleyi pek ciddiye almadılar.** Sonuç kısa bir süre sonra ve hızla tasfiyeye maruz kalmak oldu. Üstelik berbat bir üslup ve bir dizi çirkin suçlama eşliğinde! **MEVCUT YAPILARIN BİRLEŞMESİ BENZERİ SORUNLARI YAŞATMAYA ADAYDIR.** Henüz önderlik sorunu ciddi seviyededir -ki bu sorun şimdiki tartışmalara dahi yansımaktadır. Satır aralarında okunan küçümsemeler, nasihat vermeler, öğreten/akil insan/parti şeklinde davranmalar, aşağılamalar, yok saymalar, ciddiye almamalar vb. bunun yansıması olarak okunmalıdır. Benzeri bir krize meydan verip altında kalmak omuzlanabilir bir sorumluluk olmaz.

Siz bu konuda cüretli görünüyorsunuz, fakat bu cüretin hakkını verecek bir üsluptan, kavrayıştan, donanımdan esasen mahrum olduğunuzu düşünüyoruz. Dolayısıyla “cüret” yetmiyor, “birlikçi” söylem eşliğindeki sağlıksız tartışmalar cüreti seviyesizleştiriyor.

Bizi “komünistlerin birliğini” tartışmamakla, bir devrimci yapının birlik önerisini tartışmamakla suçluyorsunuz. Öncelikle “birlik” davasının büyük ve olmazsa olmaz bir dava olduğunu reddetmediğimizi belirtelim. **Genel birlik davasını ciddiye almıyormuşuzcasına yapılan eleştiriler gerçekçi değildir. Biz en başından beri sizlerle “birlik amaçlı” bir tartışma yapacağımızı ifade ettik. Oysa siz “buna zorunlu olduğumuzu” iddia ediyorsunuz. Ne münasebet!** Bunların farklı şeyler olduğu ve devrimci sorumluluk gereği somut bir birlik önerisinin tartışılmak zorunda olduğu iddiasının abesliği açık değil midir? **SOMUT ÖNERİ REDDEDİLMİŞSE NEDEN TARTIŞILMASI ZORUNLU OLSUN?** Eğer amaç tartışmaya zorlamaksa, önerinin reddi üzerinde durulup buna uygun bir tartışma zemini yaratılmaya çalışılır. “Tartışmaya zorunlusunuz” demek saçmadır. Kendisine sunulan öneri karşısında öznenin tasarrufu geniştir ve öneriyi, tartışmaya girmeden de ama nedenini açıklayarak reddetme buna dahildir. **Genel birlik sorununu somut bir öneri derekesine düşürüp “devrim sorumluluğu” tartışma konusu yapmak doğru bir yaklaşım değildir.** Doğrusu böyle bir devrimci sorumluluk kriterini neye dayanarak savduğunuzu da anlayamadık. “Komünistlerin birliği”ni temel dayanak yapıyorsanız bunun bizim tahlil ve

yaklaşımlarımızla uyumlu olmadığı açık olmalıdır... Size yanıtımızın bunu içerdiği de malumdur.

“Kendiliğinden” değil bilinçli bir birlik kararının, yöneliminin gerekli olduğunu savunuyorsunuz. **Biz de birlik yönelimi için iki yapının da, farklı saiklerle uygun olmadığını savunuyoruz. Sizdeki samimi olmama hali, yoğun bir saldırganlıkla bezenmiş esas problemi yadsıma hali ve ayrıca hali hazırda pratik birçok konuda pragmatizme sürekli eğilim “birlikçi” söyleminizin altını boşaltıyor.**

Tartışmaya kapalı halimizden bahsedip bu yoldan hakkımızda “anti-birlikçi”, bulunduğu konumdan memnun, statükocu bir imaj üretmenin çabasını sergiliyorsunuz. Somut bir öneriyi reddedip; birçok yönüyle saçma olan, gerçeklerden kopuk, suçlayıcı olma özelliği esas olan bir tartışmaya girmeyişimizi beyninizin ürünü bir imajla açıklamaya gayret ediyorsunuz. **Açık biçimde “birlik yapma amacı” içeren bir tartışma yapmayacağımızı ifade ediyoruz.** Sizin başlarkenki niyetiniz “nasıl birlik olur, birliğin önündeki engeller nelerdir” sorularına cevap aramaktı. Biz, buna katılmak zorunda bırakıldığımızı belirttik. **Cevap verme zorunluluğu, hakkımızdaki iddiaların yalan-yanlış, mesnetsiz olduğunu gösterip, ST’nin arayışının samimiyet içermediğini göstermek biçiminde oldu.** Geçmiş bütünü yönleriyle tartışmak gibi özel bir ilgimiz ve isteğimiz olmadı. Kuşkusuz bazı temel meselelere açıklık getirilmiştir önceki yanıtımızda. Fakat bunların “yanıt” olduğu açık değil mi ve öncelikle sizler tarafından üstelik çarpıtmalarla gündeme getirildiği bilinmiyor mu? Buna rağmen siz bu içerikte bir tartışmaya pek teşneymişiz gibi son yazınızda “madem açtınız” demeye getirerek, suçlayıcı üslubunuzu devam ettirdiniz.

HEMEN TÜM YAZDIKLARIMIZ ARKADAŞLAR, SİZE YANIT BİÇİMİNDEYDİ, ÜSTELİK BUNLAR ZORUNLU KALDIĞIMIZ YANITLARDI!

Yazınızın sonuç bölümünde, darbenin kendisi ve yöneticileri hakkında “eğer öyleyse de” yorumuyla ortaya koyduğunuz görüşe neredeyse **AYNEN KATILYORUZ.** Kuşkusuz sonucun (ayrılığın/darbenin) arka planı kavrandığında, buna neden olan sapma anlayışlar açıkça belirlenip mahkum edildiğinde güne ve geleceğe, bundan bağımsız bakabilme olanağı olacaktır. **Bir hata veya “suç” da olsa yaşanmış her olay kavranabildiğinde ilerlemenin, gelişmenin parçası olacaktır.** Genel olarak hiç kimse, mahkum ettiği bir iş nedeniyle ömrünün sonuna kadar lanetli görülmemelidir. Bunlar

doğru belirlemeler. **Ancak anlayamadığımız bir durum söz konusu.** Ve önceki yazımızda bunu vurguladığımızı hatırlıyoruz: **SORUN SADECE DARBENİN VE YARATICILARININ MAHKUM EDİLMESİ DEĞİLDİR.** Sizlerin bizleri eleştirirken neredeyse tamamen ihlal ettiğiniz şey bizim darbeyi bir süreç olarak tanımlayıp, darbecilikle ilgili anlayışlardan; darbeciliğe, darbeye boyun eğen bir yaklaşımdan; **MESELE ONU KÖKTEN REDDETMEYE GELDİĞİNDE YAN ÇİZEN BİR TUTUMDAN SÖZ EDİYOR OLMANIZDIR.** Yoksa sorun PMK çoğunluğunun bir yanlış kararı olsaydı emin olun bunun ömrü uzun olmazdı; sorun partideki “gruplaşma”nın bu yanlış karşısındaki duruşlarıdır. “Karar” derken bunu bir basit karar olarak almayın; bu, parti iradesini tamamen ele geçirme ve belli bir kesimi neredeyse her biçimde tasfiye etme kararıdır. **Ayrılıktan sonra dışımızda yaşanan süreç aslında bu açıdan irdelenmeliydi. Nasıl bir çatışma, kapışma yaşandığı kabaca biliniyor, ama meselenin ajan-provokasyon bölümü DIŞINDA DA unsurlar içerdiği yadsınamaz...**

Konferans sürecine giren parti içinde KÖK sürecinde konferansta ve kısmen konferans sonrasında da ayrışmaların yaşandığı biliniyor. Bunlar hakkında dile getirdikleriniz ciddi bilgi hatalarını/yanlışlarını içeriyor olsa da **bizim için kayda değer olan, bunlara karşı siyasi mücadelenin yetersiz olduğuna dair eleştirilerinizdir.** Partinin görece zor bir döneminde ve açıkça belirtmek gerekir ki ayaklarını henüz yere basamadığı bir dönemde konferans arenasını terk edip yeni bir dağılmanın, parçalanmanın kapısını açanlara karşı ideolojik-politik mücadele sorunlu bir görüntü veriyordu. Bunda kimi örgütsel suçların etkinliği, yoğunluğu da pay sahibiydi. Henüz etkisi süren ve ciddi yaralar açmış ayrılıktan kısa bir süre sonra, bizim suçlarıyla karakterize ettiğimiz unsurlar karşısında esasen parti savunucusu konumu benimsememiz belirgin çatlakların oluşmasına neden oldu. **Parti savunucusu olmak elbette doğaldır, fakat onunla sınırlı kalmak ciddi bir güven sorunu na dayanıyordu.** Güven sorunu örgütlü davranışı, eylemde tam ortaklığı, dışa dönük katılımı vs. içeren bir olgu olarak tanımlanabilir. Bunların bizde hasıl olduğuna kabul ediyoruz.

Birkaç Hususa Dair Değini...

ST tam anlamıyla bir tartışma kaosu yaşıyor ve bize de, okuyucuya da bunu yansıtmış oluyor. Olgulardan kopuk eleştiriler, tespitler öne sürüyor. Açıkçası eleştiri-

len, o fikirlere sahip olan biz miyiz diye düşündürten ifadelerle, bölümlerle karşılaşmak, şaşırtıcı olmaktan çıktı. **Bunun, elbette sistematikleşmiş bir kavrayış olduğunu düşünüyoruz; başka türlü bir izah “normalleşmiş” anomali duruma açıklık getirmez.**

Nedir bu sistematik kavrayış?

Şudur: Arkadaşlarımız yazdıklarımızla değil, hakkımızdaki subjektif fikirleriyle hareket ediyorlar, daima yorumlarını önceliyorlar. Daha önceden çeşitli örneklerle ortaya koyduğumuz gibi, bize ait olmayan “alıntı” ve fikirler arkadaşların kendi yorumlarıdır, **kendilerinin bize dair düşünceleridir...** Yorum olarak sunulsa, bu üslup bir nebze anlaşılır/anlaşılabilir, ama bu üslubun tartışmaya katkısı her halükarda tartışılır; daha da kötü olan, yorumdan ibaret eleştiri konularının hiçbir şekilde somutlaştırılmayıp, eleştirilen/suçlanan tarafından reddedildiğinde dahi bir düzeltmeye girişilmemesidir.

İçeriği böyle olan eleştiri tarzı tartışmanın belli bir yerinde, ST’nin “tarihi muhasebe”de varılan sonuçları bizim de kavrayışımızı, tanımlarımız, çıkardığımız sonuçları/dersleri barındırıyor gibi sunmasına kadar varıyor. Ne de olsa bizim fikirlerimiz, görüşlerimiz, kavrayışımız vs. kendilerinin yorumundan ibaret; yani bunları çok iyi biliyorlar, incelemeye de, yanıtları okumaya da, okunanları bağımsız bir kafayla irdelemeye de gerek yok!

Üstelik bu dostlarımız sadece bu tartışmada değil genel olarak diğer yayınlarında da bize ait olmayan, bizim savunmadığımız ya da ifade etmediğimiz fikirleri, politikaları sanki bize aitmiş gibi yazıp, buradan hareketle “eleştiri” yöneltmektedirler! Son dönemde örneğin HDK’ya dair kaleme aldıkları bir dizi makale bu sağlıklı ele alışı tipik örneğini oluşturur. Dostlarımız iki ayrı parti ve doğallığında iki ayrı irade olduğu gerçekliğinden azade davranmakta, başka bir partinin -komünist olarak değerlendirse dahi- adına konuşma “hakkı”nı kendilerinde görmektir. Bu tutum herşey bir yana ahlaki değildir! “Birlik”çiliğin de bir hududu olmalıdır. İki ayrı yapının ve doğallığında farklı politikaların olduğu unutulmamalıdır...

Ancak yine de “tarz meselesinde” bir noktanın altını çizelim. arkadaşlarımız “stratejik politikaları” gereği, bizlerin kimi yanlışlarından, hatalı tavırlarımızdan da olabildiğine yararlanmaktadırlar. Örneğin 18 Mayıs vesilesiyle Edirne F Tipi Hapishane’deki ortak açıklama, bir bütün partilerimizi bağlar şekilde kamuoyuna yansıtılmış, propaganda edilmiştir. Bizlerin, dostlarımızı de-

ğerlendirmemiz bilinmektedir. Bu anlamıyla bahsi edilen açıklamada yer alan ifadelere katılmamız mümkün değildir. Özellikle de bu dostlarımızı komünist değil, devrimci olarak değerlendirdiğimizi her fırsatta ifade ediyorken, böylesine ortak bir açıklamaya imza atmamız talihsizlik olmuştur. Bu bizlerin eksigidir ve merkezi olara PP'yi bağlamamaktadır. Sonuç olarak dostlarımız, esas olarak bizim hatalarımızdan kaynaklı olarak, kendi "startejik politikaları"nı hayata geçirirken (ve bu doğalken) bize ait olmayan, düşüncelerimizi yansıtmayan açıklamaları da propaganda etmektedirler. Çuvaldızı kendimize batırmamız, dostlarımıza iğneyi batırmayacağımız anlamına gelmiyor. Dostlarımız bu tarzını, meseleleri ele alışını eleştiriyoruz.

Bu tarzı daha önce açıkladık ve okuyucudan; tabii henüz bu tarzın varlığından bihaber olan veya kuşku duyan okuyucudan isteğimiz ST'nin ilk eleştiri yazısındaki gündemlerini gözden geçirmesi ve bunlara yanıtlarımızı bu tarzın varlığını muhakeme ederek bir sonuca varmasıdır. Hangi eleştirinin somut bir fikre, nedene, açıklamaya, eyleme dayandığını sorup, yanıtlasın okuyucu ve cevap niteliğindeki yazımızda bunlara dair ne dediğimizi gözden geçirin, okusun... **"Gündeme almama"**, "ayrılık gerekçeleri yaratma", **"kendinizi fesh edin gelin anlayışına sahip olma"**, "bir karara karşı çıkma atma", **"kitle çizgisinde kitleyi nesneleştiren ve kendini hatasız gören bir anlayışı savunma"**, "hiçbir özeleştirel yaklaşım geliştirmeme, daima kendini aklama", **"halk içindeki çelişkilerin çözümünde şiddeti maruz görme ve uygulama, hatta anlayış düzeyinde savunma"**, "konferans gündemini örgütsel meselelerle sınırlandırma", **"tabandan gelen birlik istencini bastırma"**, "birlikçi görünme", **"mali politikada çeteciliği kullanma, baskı uygulama"**... sırasıyla her birine bakılabilir.

Şunu açıkça belirtiyoruz: tüm bu konularda ST'nin eleştirilerinin çoğu, aslında hepsi, ispatsız, mesnetsiz suçlamalardır ve bu tespitimiz arkadaşlar tarafından yanıtlanmamaktadır. **Belli bir olguya dair farklı yorumlar tabiidir.** Fakat olmayan bir fikir, eylem hakkında salt yorumdan kaynaklanan suçlama çamurluktur, rezilliktir. Daha da diyecek bir şey bulamıyoruz. Arkadaşların bu ısrarlı tavrı hiç içimize sinmese de bizi böyle konuşmaya zorluyor! Arkadaşlar neden böyle söylediğimize bakmadan önce, yukarıda ifade ettiğimiz ve bize yönelttikleri suçlamalara bir daha baksınlar. Kendileri öncelikle kire bulaşmış tartışmayı temizlemekle yükümlüdürler!...

ST'nin 15. sayısındaki yazıya da arkadaşlar, "eleştirinin birlik ruhuna uygun olduğu" doğru görüşünü savunarak başlamışlar. Bunun hangi amaçla açıklandığı malum olmalı. Zira biz, sözde eleştirilere yön veren üslubun ve de ruhun birlik istenciyle çeliştiğini ve apaçık bir samimiyet sorununu gündeme getirdiğini belirttik. Yalan, çarpıtma, manipülasyon yoğunluğu içinde "eleştirmek, hataları ortaya koymak kuşkusuz ve kesin biçimde 'birlik ruhuna' aykırı değildir. Bilakis (...)" (agd, S. 38) demek ne anlama geliyor? Kim eleştirinin birlik sürecinin belirleyici parçalarından biri, esas alanı olduğunu reddediyor? Böyle bir saçma fikri tarzınızı kökten reddeden bize atfediyorsanız -ki öyle olmalı- değişmek istemiyorsunuz demektir; yalana, çarpıtmaya, manipülasyona devam edeceksiniz demektir!...

15. sayıdaki yazıda, bir arada olunamayacak derecede kötü olan tarzın epeyce gerilemiş görüldüğünü belirtelim. **Birinci yazıda baştan sona kötü tarzın egemen olduğunu, bu yazıda ise aynı tarzın belli olgular içinde var olduğunu tespit ediyoruz.** Hiç kuşku yok ki "olgular içinde"ki bu tarz tartışılabilir; olguları inceleyerek, tarzı ondan ayırıp mahkum edebiliriz. Ki bunu yapmaya çalıştık zaten...

Son yazıda bahse konu tarzın epeyce gerilemiş olması kendi başına nitel bir değişim olarak görülemez. Halen o korkunç saçmalıkların, iddiaların, yalan, çarpıtma ve manipülasyonların terk edilmediğini biliyoruz, görüyoruz, yazıyoruz, tanık oluyoruz.

Arkadaşlarımız sayfa 39'da "... darbe yöntemini de... mahkum etmiş, ayrılığın sorumluluğunu saptamış..." oldukları halde "darbeyi kabul edin" diye ısrar etmenin amacı nedir veya darbe meselesini birlik konusunda merkeze oturtmak ne kadar anlamlıdır" sorusunu yöneltiyorlar. Buna cevap vermediğimiz söylenebilir mi? Şu anda siz "dediğim dedik" davranmış olmuyor musunuz? Yanıtımızı okuyan herkes "darbe" denen anlayışın "hizipçiliğe dair alınmış 'tezcanlı' bir karar" olarak formüle edilmediğini bilir. **Mahkum ettiğiniz tarz tezcanlılıkla eşitlenmiş, olgunlaşmamış bireylerin hırsıyla açıklanmış bir "ANLAYIŞ"tır!** Biz bu gibi tutumların daha sıradan biçimlerini, daha nahoş hallerini hemen her parti sürecinde tanımlayabiliriz. Sizin darbeci anlayışı ve darbeyi küçümseyen veya küçük gösteren tutumunuzu anlayışımıza, eleştirimize, bahsettiğiniz ısrarımıza "uygun" bulmamızı bekleme- yin. İsrarımıza sebep olan darbecilik tanımımızı anlamadığınızı düşünmek istemiyoruz. Bu, kapasitenize haksızlık olur; fakat anlamazdan gelip manipülasyon

yaptığınızı düşünmüyoruz...

Alıntıladığımız yerde “hizipçiliği” de mahkum edip, ayrılığın sorumluluğunu saptamış olduğunuzu belirtiyorsunuz. Ama **“hizipçiliğin” bizlerce tasfiyeci-darbeci anlayışa karşı parti zemininde kalma mücadelesinin bir biçimi olduğu, özgülde bu biçimin geçerlilik kazandığına dair görüşümüzü aslında tartışmıyorsunuz!** Hatta salt hukuk probleminden hareketle darbe tanımı yaptığımızı, böylece ayrılığı hukuk zemininde gerekçelendirdiğimizi de bu yaklaşıma destek olarak geliştiriyorsunuz. Bunlar manipülatif anlatımlardır. “Grupçuluk” başlığında yaptığımız açıklama savunduklarımızı özetliyor ve zaten yukarıda da aynı konuya değindik. “Halen ne demeye ısrar ediyorsunuz” demeniz ancak manipülatif bir yorum olabilir...

Sayfa 40’ta arkadaşlarımız, sözde eleştirilerine, aslında ise yalan, çarpıtma ve manipülasyonlarına canımızı sıkmamıza, her birinin peşinden koşmaya gereksinim duymamamıza; yapılan çağrıya en azından cevaplandırma babında gündeme almamamıza hakkımız olmadığını; böyle bir lüksümüzün olamayacağını belirtmişler...

İlkin, **canımızı sıkın şey eleştiri, polemik, ideolojik-politik mücadele değil. İfadelerimizi doğru biçimde aksettirmeyi ilke edinmenizi istiyoruz!** Yalan, çarpıtma ve manipülasyona karşı gerektiğinde omuz silkmek, sırtını dönmek lüks değildir, **hakkımızdır.** Mesele burada **“eleştiri”, “polemik”, “ideolojik-politik mücadele”** adı altında yapılan **çirkin saldırıların niteliğidir.** Buna açıklık kazandırmadan tavrımızın lükse kaçmak olduğundan bahsetmeniz, ucuz bir “tartışmadan kaçma” yöntemidir. Bunu problem yapacağımız düşünülmüyorsa eğer, hayır; zira o sizin sorununuz. Sonuçta bu yöntem sizi şekilsizleştirir ve gerçekler karşısında sizi zayıflatır...

İkinci bir husus da **çağrınıza** “en azından cevaplandırmak anlamında bile olsa” bir **cevap verilmiştir** arkadaşlar. Mektubunuza karşılık bir mektup yazılmıştır. Madem konuyu açılıyorsunuz o zaman sizden ricamız yapılan “birlik çağrılarına” dair oldukça “ebedi” ve hiç kuşkusuz ki “tarihi” mektuplarınızı kamuoyuna yayınlayın da herkes o sizin “en iyi birlikçi” yüzünüzü görsün!!!

Bu vesileyle unutmadan şu sıkıcı propagandaya da bir son verilirse iyi olur. Bahsi edilen mektuplar ve onlara dair yanıtlar ilgili yerlerde muhataplarına yönelik yayınlanmışlardır. Yani artık lütfen “gizliyorlar”, “saklıyorlar”, “bir kesim istiyor, bir kesim istemiyor” gibi aslında kendi parti anlayışınızı ele veren, özellikle ilk

mektupta dile getirilen “koltuk” imalı ya da bu son ST yazısında “dükkan” ifadelerine bir son verin! Parti zemininde bu konuya dair olması gereken, yapılması gereken her işlem yapılmakta ve evet sizin akıl almaz çarpıtma iddialarınıza rağmen süreç kendi seyrinde ilerlemektedir. Lütfen kendi parti anlayışınızı, ele veren, bu konudaki pratik tutumunuza dair bize somut veri sunan ifadeleri, bize dair, bize aitmiş gibi kullanmayın!!! Bu üsluba -özellikle sizi ilgilendirmeyen, vakti zamanında darbeci- tasfiyeci kalkışmayla koptuğunuz parti zemininden- şimdi hiçbir şey yokmuş gibi ve sanki tek bir bütünmüş- aynı partiymiş gibi ele alışıma bir son verin! Takdir edersiniz ki bu tür bir ele alış hem bize hem de kendinize haksızlıktır.

Bize haksızlıktır çünkü bize ait olmayan, bizi temsil etmeyen şeyleri-fikirleri bize mal ediyorsunuz. Üstelikte bunu çok kötü bir tarzda- bizim irademize saygı göstermeyerek-yapıyorsunuz. Bir başka örgütlenmenin-ne olarak adlandırılırsa adlandırılısın- içişlerine dair yorumda bulunmak- fikir beyan etmek, sizlerinde pek tercih edeceği bir tutum olmasa gerek.

Kendinize haksızlıktır çünkü bu tür bir ele alışa varlığımızı anlamsızlaştırıyorsunuz!!!

Her ne kadar bize göre ortaya çıkışınız darbeci- tasfiyeci bir anlayışın ürünü olsa da aradan yıllar geçmiş ve dün olduğu gibi bugünde devrimci bir zeminde faaliyet sürdürüyorsunuz. Bizim size yaklaşımımız bu minvaldedir. Daha ötesi değil! Lütfen kendinizi bizim üzerimizden var etmeyin! Kendi emeğiniz, kendi mücadele- niz sizi anlamlandırmaya yeter.)

Sonuçta özet olarak Konferansımız bu mektubu onaylamış, yeterli bulmuştur; dolayısıyla “yeni bir cevap” için gündeme almaya gerek duymamıştır! İlk yazıdaki “aynı içerikteki” eleştiriye/çarpıtmaya gene bu içerikte bir yanıt verildiği halde hiçbir şey ifade edilmemiş gibi davranmanız neye işaretir arkadaşlar; aynı üslubu sürdürdüğünüze değil mi?!

Aynı sayfada (S. 40’ta) geçmişteki tavrımızla çeliştirmemizi belirtiyorlar arkadaşlarımız. “... ‘(D)arbeci-tasfiyeci klik ile her zaman kitle önünde tartışmaya hazırız ama onlar bizimle tartışmaktan kaçıyorlar, bunu da muhatap almıyoruz biçiminde formüle ediyorlar!’ Gelinek aşamada eleştirilen bu tavır Partizan dergisinin tavrına yansımakta, muhatap olmamak için bu kadar ısrarlı davranma, o dönemki yaklaşımla çelişmiyor mu? Biz bu yaklaşımınızın ideolojik-politik şekillenişinizle ilgili olduğunu düşünmüyoruz.”

Buradaki “eleştiri” kavrayışı ve üslup artık tanıdık.

Nedir arkadaşlar “darbeci-tasfiyeci klik ile tartışmaya hazır” olunan şey ve şimdi nedir sizin bizimle tartışmaya çalıştığınız? Darbeci tasfiyeci klik ayrılık sürecini ve dolayısıyla birlik zeminini nasıl sabote ettiğini tartışmaktan kaçındı; dergi sayfalarında olmadık iddialarda bulunurken kitle karşısında tartışmayı “benimsemedi”.

Bizim böyle bir tartışmadan kaçındığımızı nereden çıkartıyorsunuz?

Elbette böyle bir tartışma bahse konu zaman dilimindeki gibi gerekli ve anlamlı olamaz, dolayısıyla aynı derecede bir istemden de söz edilemez. **Fakat bir manipülasyon, çarpıtma olduğunda buna cevap vermekten pek imtina etmeyeceğimiz ve etmediğimiz de açıktır...**

SİZİ HANGİ TARTIŞMA İÇİN MUHATAP ALMIYORUZ ARKADAŞLAR: BİRLİK TARTIŞMASI İÇİN! Bu kadar açık bir farkı neden silikleştiriyorsunuz?

Birinde ayrılığın iki tarafıyız ve ayrılık sürecini kitle önünde tartışmak istiyoruz; muhataplık objektif bir durum ve reddedilemez...

İkincide ise birlik talebi var ve talep olumsuz yanıtlanıyor; dolayısıyla muhataplık objektif bir durum değil, “talep” kavramında içkin olan kabul veya reddedilmiş bir durum! Üstelik talep **ciddi bir samimiyetsizlik içeriyor**; birlik istemeyenlere yönelik suçlamalarla bezenmiş bir talepten bahsediyoruz; **bunun, bilinen ret yaklaşımına istinaden yazıldığı** düşünülürse durum iyice anlaşılır. Yani arkadaşlarımız, çok farklı iki tartışma konusundaki farklı tutumları çelişkili olarak tanımlıyorlar! Ne demeli! Burada konuların “çelişkili” olduğunu ifade etmek yeterli olur mu acaba?!

Aynı derginin 41. sayfasında, 40. sayfadan devam eden paragrafta arkadaşlarımız, “alıntıyı olduğu gibi koymak bir tartışmadaki en temel etik kurallardan biridir” diyerek bu konuda etik davranmadığımızı iddia edip, yazı içinde bunları somutlayacaklarını belirtmişler. Ama yazının devamında bunu unuttular! Gerçekten böyle bir şey olmuşsa özür dilemeye hazırız. Olabilir, insanız kimi teknik hatalar nedeniyle, bizim göremediğimiz, farkında olmadığımız eksiklikler yaşanmış olabilir. Bunlar ifade edilir ve eksiklik varsa düzeltilir. Bundan çekinmeyeceğimizi en iyi arkadaşlar bilir! Ancak etik davranmadığımız iddiası bizim için ciddidir; fikirlerinizi çarpıtmak kesinlikle istediğimiz ve benimseyebileceğimiz bir davranış olamaz. Üstelik tam da bu konuda sizi suçlarken böylesi bir hata yapmak bizim için açıkçası utanç kaynağı olur...

“Belki” ve “Düşman Yönlendirmesi”

Arkadaşlarımız, “belki de düşman yönlendirmesiyle” ifademiz nedeniyle şaşkınlığa uğramışlar. Tabii tuhaf bir tepki bu. Zira **“Komutanın Cesedine Lanet, Ruhuna Fatih”** başlıklı yazıyı hatırlamaları gerekir. Orada darbe sürecinin, aynı zamanda, açığa çıkartıldığı belirtilen ajan örgütlenmesi boyutuyla irdelenmesi gerektiği, nedense bunun yapılmadığı -ki başlık tam da bu durumu özetliyor- tartışılıyordu. Bizim böyle bir iddiayı en başta ifade etmemiz hem genel olarak olanaklı değildi -zira bu, dendiği gibi kanıt gerektiren bir iddiadır- hem de kuşularımızı uygun kişilere iletmek için fırsat bulunamadı. Dolayısıyla ancak ajan örgütlenmesi açığa çıkarılıp teşhir edildikten sonra bahse konu iddiamız gündeme açıkça getirilebilirdi ve öyle de oldu. **Bizim bunu “belki” diye ifade etmemiz sorgulama/soruşturma sürecinde olmayışımız ve bu sürecin de pek sağlıklı gerçekleşmemesi nedeniyledir. EĞER GERÇEKTEN NİHAT BİR AJAN İSE VE BİR AJAN ÖRGÜTLENMESİNİN BAŞINDAYSA KİMSE DARBE SÜRECİNİN DÜŞMAN YÖNLENDİRME-SİNDEN AZADE OLDUĞUNU İDDİA EDEMEZ.** Böyle bir durumda düşmanın planlarından dahi söz etmek mümkündür. Ne var ki **BİZİM İÇİN BUNLAR SADECE GÜÇLÜ KUŞKULARDIR** ve bu içerikteki belirlemenin şaşılacak bir şey olduğunu da sanmıyoruz. Zira bu kuşku başından beri vardı, ajan örgütlenmesi açığa çıkarılıp teşhir edildiğinde ise neredeyse tam olarak netleşti. Varsın arkadaşlar şaşkınlık nidaları atınsınlar, varsın kanıt istesinler. Böyle bir örgütlenme var mıdır? Evet. Nihat bunun başında mıdır? Evet, diyorsunuz! **Peki darbe sürecinde Nihat’ın rolü ve yapılan operasyonların sonucunu neden objektif olarak tahlil etmekten imtina ediyorsunuz.** Burada bir cümle üzerinden bize devrimci ilişkiler hakkında ders vermeye çalışıyorsunuz ama apaçık gerçekleri unutarak, unutturarak, hiç akla getirmeyerek! Bizim bu duruma niyetten bağımsız, samimiyet sorgulaması gerektirmeyen bir olay olarak bakmamızı isterseniz gene, şaşırmayacağız!

“Düpedüz yalan”, “zavallı cümleler”, “kuru gürlütü”, “küstahça” gibi ifadeler üzerinden yapılan üslup yorumları ise akla zarar, gerçekten nereden türetildiği ve hangi amaca hizmet ettiği tartışılır yorumlardır. Evvelki yazımızda da aynı konuda uyarılarımız olmuştu. Anlaşılan uyarmak bize göre değil, bunu beceremiyoruz. Anlatma, anlatabilme yeteneğimiz son derecede kıt, aksi halde bu kadar açık olumsuzlukları neden anlamasınlar ve biçimdeki hataları neden tekrarlasınlar!

“Zavallı cümleler” kavramını sorun etmişler. Bundan başlarsak belki alinganlık göstermekteki “abartılı” halleri anlaşılır olur. Bu kavram, bizim savunduğumuz iddia ettikleri, hatta biz söylemiş gibi aksettirdikleri bir bölüme yöneliktir. Kendilerinin kurduğu bu cümleleri bize aitmiş gibi tam bir eleştiriye tabi tutmuşlar! Biz de “hayır, bu cümleler bize ait değil ve olamaz, bu cümleler zavallı fikirlerden mustarip. Bunları eleştirirken yazmaktan imtina etmemişsiniz ama bu nafile bir çalışma” anlamında “üslupta sorun” dedikleri cümleleri, kavramı kullanmışız. “Tanrı aşkına” (!) burada üslup sorunu varsa eğer, hangisindedir? Bizim cümlelerimizi, eylemlerimizi alıp eleştirebileceğiniz koşul varken neden “fikirden yoksun” cümleleri bize atfedip eleştiriyorsunuz! Yazık değil mi size de bize de; gereksiz bir tartışmaya sürükleniyoruz! Şimdi bizim olduğunu iddia edip eleştirdiğiniz cümlelere “zavallı” dediğimiz için “üslup seçiciliği” yapıyorsunuz ve bizi üslubumuz nedeniyle mahkum ediyorsunuz. Bu kadarına “pes” denir arkadaşlar. Neden bu garip alinganlık? Bu cümleler gerçekten de bize ait olmayıp tarafınızdan kurulduğu için olmasın! İyi ama arkadaşlar, bunların bize ait olduğunu belirtip ayrıca bayağı bayağı “derinlikli” eleştiriyorsunuz!

Evet, evet ironiye devam...

Uydurmalar, manipülasyonlar, karaçalmalar, nereden alındığını bilemediğimiz ama bize atfedilen cümlelerden hareketle bol miktarda nasihat vermeler “birlik ruhu”na uygun mudur? Biz buna olsa olsa ruhsuzluk deriz arkadaşlar, bunlar “soğuk şaka”dan başka bir şey olamazlar...

Ne oldu “fesh edin kendinizi, gelin” iddianıza, kitle çizgisinde savunduğumuzu iddia ettiğiniz yanlıslara, bir karara uymayanı atıyorlar çamuruna, 8. Konferansın salt örgütsel meselelere yönelik olduğu tespitinize, darbenin gizli karar ihlalden ibaret olduğu görüşünüze, biz ilkeli birlik istiyoruz dediğimiz savına, kitlemizi ilkeli birlik istiyoruz diye aldattığımız karaçalmasına...

Ne oldu arkadaşlar bunlar?

Bunları uzun uzun yanıtlamak zorunda kaldık. Peki sonuç nedir? Sizin cephenizde bunlar halen geçerli mi? Cevaplarımız ikna etti mi sizi? Bize bunların hangi yoldan, kimlerden vahiy edildiğini açıklamayacak mısınız? Özeleştiri düşünmüyor musunuz? Yoksa gene o acayip tezi mi ileri süreceksiniz: bunlar fikirlerimiz, tespitleri-

miz; aynı şekilde düşünmek zorunda değiliz!!!

Tartışmak, eleştirmek yoldaşlığın, dostluğun parçasıdır, birliğin ruhuna uygundur ve hatta olmazsa olmazdır. Bunlar ise fikir veya tespit değil, yalan, manipülasyon ve çarpıtmadır. Daha önce belirtmiştik, kimi şiddet uygulamalarını eleştirebilirsiniz, olabilir ki eleştiri yoluyla bizi ikna da edebilirsiniz ama bu, ancak nedeni, gerçek olanı olduğu gibi ortaya koyarsanız mümkündür! “Ayrılanlara şiddet” gibi saçma bir tespit ancak yalan olur!

Tek tek yanlısların peşine düşmeyeceğiz demiştik. Arkadaşlar da bunu devrimci sorumluluğa sığdıramamışlar! İyi ama “peşine düştüklerimiz” hakkında sizin şimdiki tutumunuz da ortada! Ne oldu gerçekten; peşine düştük, hesabını verdik de ne oldu? Sonuç nedir? Sınava geçtik mi? Yalan dememize, kuru gürültü dememize, uydurma dememize tepki gösteriyorsunuz, bundan hareketle bizi “devrimci sorumluluktan yoksun” gösteriyorsunuz fakat bunların aksi bir şeyler yapmıyorsunuz!!! Gürze taş mı attınız yoksa!

Hayır arkadaşlar böyle bir tartışmayı sürdürmek niyetinde değiliz. AMACINIZI KÜÇÜMSEMİYORUZ, kendi başına elbette o, DEĞERLİ bir amaçtır. Ancak sizin mevcut halinizle onun arasında uzunca bir mesafe var. **Karakteriniz uyuşmuyor.** Bu tartışmanın serinkanlı analizi bile bunu anlamaya yeterli. **Nihai açıdan birlik çabasına, tartışmasına kapalı değiliz ve olamayız da. Ne var ki bu yönde pratik bir çalışma için yeterli değiliz. Siz ise daha da yetersiz olduğunuzu göstermiş oldunuz. Çok temel bir değişiklik olmadığı sürece benzer bir tartışmaya girmeyeceğiz.**

Önümüzde duran sürecin gerektirdiği yenilenmeleri kavramak ve yerine getirmek sorumluluğu değişimi, dönüşümü kaçınılmaz kılacaktır. Gerçek ilerlemeyi bu sorumluluk içinde başaracağımıza inanıyoruz. **Belirlediğimiz bir yol var. Henüz net biçimde görünür değil, henüz kişiliğini bulmuş değil, kendinden çıkacak kadrosuna henüz sahip değil...** Ama bu yol güneş görecektir, bu yol üzerinde yürümekte olanların yüzünü aydınlatacak. Sizlerle tartışmamızın kazandırdığı bir şey yok, ama yolumuz elbette sizden de beslenecek ve bunun belirtisi olduğunda sizlerle de sohbetlerimiz olacaktır...

Şehir perspektifi/şehirlerdeki çalışma üzerine

Hindistan Komünist Partisi (Maoist)

Bu süreç bizler tarafından iki aşamada değerlendirilmelidir. İlk aşamada tahliye etmelere karşı kitlelerin mücadelesinde yer almalı ve işçi sınıfının ve kent yoksullarının eski alanlarda yaşama ve çalışma hakkı mücadelesine katılmamızdır. Diğer aşamada ise analizlerimizde ve planlarımızda şehirlerin değişen özelliğini hesaba katmalıyız. Örgütlenme, protesto, öz-savunma vb. planlarımız için bunları hesaba katmalıyız.

1- GİRİŞ

2001'deki 9. Kongre'de kabul edilen Strateji ve Taktik belgesinde Hindistan Devriminin stratejisinde şehirlerdeki çalışmanın önemi şu şekilde açıklanıyordu:

“Devrimci faaliyetlerimizde şehirlerde çalışmanın özel bir önemi bulunmaktadır... Uzun süreli halk savaşı çizgisini takip eden devrimimizde kentlerin kurtuluşu ancak devrimin son aşamalarında mümkün olacaktır. Ancak bu durum, şehirlerde devrimci hareketi başından itibaren inşa etmeye yoğunlaşmayacağımız anlamına gelmemektedir. En başından itibaren, işçi sınıfının örgütlenmesine yoğunlaşmalıyız ki devrimimizin önderliği toprak devrimine-halk savaşına doğrudan katılıp önderlik edebilsin ve devrimci işçi hareketini inşa edebilsin. Dahası, devrimci işçi hareketi üzerinden şehirlerde ezilen milyonlarca kitleyi seferber edebilelim ve emperyalizme ve feodalizme karşı mücadeleyi örgütleyelim, toprak devrimine destek ve demokratik haklar için mücadeleye katalım. Ancak bu şekilde öznel güçleri yaratabilir ve ülke çapında, geniş, anti-emperyalist, anti-feodal birleşik cepheyi oluşturabiliriz. Şehir

hareketi halk savaşının ve kurtarılmış bölgelerin kuruluşunda ihtiyaç duyulan çok çeşitli yeteneklere sahip olan kadroların ve önderliğin sağlanmasında da esas kaynaklardan biridir... Şehir hareketinin gelişimiyle halk savaşının gelişimi arasındaki diyalektik ilişkiyi unutmamalıyız. Güçlü bir devrimci şehir hareketinin yokluğunda halk savaşı zorluklarla karşılaşacaktır.”

“Ancak şehirlerin düşmanın güçlü merkezleri olduğunu unutmak gibi bir hataya düşmemeliyiz. Güçlü bir devrimci şehir hareketi inşa etmek partimiz açısından halk savaşı stratejik saldırı aşamasına ulaşana kadar kendini koruyabilen ve istikrarlı şekilde mücadele etmesini sağlayan bir iletişim ağını oluşturabilmesi anlamına gelmektedir. Bu uzun dönemli perspektifle gizli bir parti, bir birleşik cephe ve halkın silahlı birimlerini oluşturmalı, şehirlerde sınıf mücadelesini yoğunlaştırmalı ve şehirlerdeki milyonlarca kitleyi halk savaşına destek için seferber edebilmeliyiz.” (69.-70. sayfalar)

Son 30 yılı aşkın anlayışımızda ve pratiğimizde ciddi hata ve eksikler ortaya çıkmıştır. 9. Kongrenin Siyasi ve Örgütsel Eleştirisi bunları şöyle açıklamaktadır:

“Ülkemizde halk savaşı devam ederken şehirlerdeki çalışmanın önemi partimiz tarafından iyi bir şekilde anlaşılmış ve Strateji-Taktik belgesinde de yer edinmiştir. Fakat perspektifte, politikada ve çalışma yönteminde oldukça yetersiziz. 1973’de APSC’de belirlenen “Şehirlerde Çalışmamız” belgesine politik açıdan çok az eklemeler yapabildik. Bizlerin şehirleşmede yükselen trendin getirdiği değişimleri, aynı zamanda düşmanın bizleri şehirlerde tecrit etme ve ezmeye dönük politikalarını içeren geniş kapsamlı ve uzun dönemli bir yaklaşımı geliştirmemiz gerekmektedir. Bunun yokluğu birçok bölgede şehir çalışmamızda hızlı yükselişler ve düşüşler yaşamasına ve baskı dönemlerinde ciddi bir kadro kaybına neden olmaktadır.” (Sayfa 141)

Bu nedenle Kongre, “şehirlerdeki çalışmada, özellikle işçi sınıfı içindeki çalışmamızda rehberlik yapacak ve politika belirleyecek zamanla sınırlı bir programın hazırlanmasına” karar vermişti. “Bu program devrimci sendikalar, küçük gerilla birimleri, öz savunma birimlerini, işçi dergisi ve diğer konularda anlayışımızı ve pratiğimizi özetlemelidir. Bu özeti programdaki rehberliğe uygun bir yeniden örgütlenme kampanyası takip etmelidir.” (Sayfa 149)

Bu belge yukarıda vurgulanan Kongrenin kararını tamamlama görevinin bir parçasını oluşturmaktadır. **2. bölüm** Hindistan şehirlerinin genel bir resmini vermekte, şehirleşme trendini ve özellikle de liberalleşme politikalarıyla birlikte sınıf bileşimindeki değişimleri göstermektedir. Esas kısım olan **3. bölümde** stratejik yaklaşımımız, hedeflerimiz, örgütlenme ve mücadele biçimleri, parti, birleşik cephe ve askeri görevler, propaganda, teknik mekanizma ve planlamayı içeren çalışmalarımız için rehberliğe ve politikalara yer verilmektedir. **4. bölümde** 30 yılı aşkın süredir anlayışımızda ve pratiğimizdeki temel yetersizlikleri özetlemektedir. **5. bölümde** bazı acil görevleri tanımlamaktadır.

Bununla birlikte ayrı bir belge olarak “İşçi sınıfı içindeki çalışmalarımıza rehberlik” yazısı işçi sınıfı içindeki çalışmalarımızla ilgili detayları açıklamaktadır.

2. HİNDİSTAN ŞEHİRLERİ

2001 verilerine göre Hindistan nüfusunun % 27.8’i şehirlerde yaşıyor. Şehirlerde yaşayan toplam nüfus 285 milyondur ki bu rakam dünyanın en fazla nüfusuna sahip 3. ülkesi olan ABD’ninkinden daha fazladır. Şehir nüfusunun çoğunluğu büyük şehirlerde yaşıyor. Yaklaşık üçte ikisi yüz binden fazla nüfusa sahip şehir-

lerdedir ve 108 milyon kişi 1 milyon fazla insanın yaşadığı 35 metropolde bulunmaktadır. Nüfusu 10 milyondan fazla olan dünyanın 20 mega-kentinden 3’ü Hindistan’dadır.

Ekonominin merkezi de kırsaldan uzaklaşmıştır. 1950-51’de üretimin % 56’sı tarımdan gelirken bugün bu oran % 25’e düşmüştür. Bugün ülkedeki üretimin çoğunluğu şehirlerde konumlanan endüstri ve hizmet sektöründen gelmektedir. Gayri safi yurtiçi hasılda şehirler % 60’dan fazlasını elde etmektedir.

Bugün Hindistan’da şehirlerin büyüklüğü, oranı ve ekonomik ağırlığı Çin’de devrim döneminden çok daha fazladır. O dönemde Çin’de üretimin % 10’u ve nüfusun % 11’i şehirlerdeydi. Bu Hindistan’da şehirlik bölgelerin Çin devriminde şehirlerin oynadığı role kıyasla görece daha fazla öneme sahip olduğunu göstermektedir.

Ancak bunlar eşitsiz ekonomik ve siyasi gelişimin yaşandığı ve yarı-feodal, yarı-sömürge karaktere sahip olan Hindistan devriminin temel stratejisinde bir değişim anlamına gelmemektedir. Günümüzün uluslararası deneyimleri de göstermektedir ki, çok sayıda yarı-sömürge ülkede şehirlerde büyük oranlarda nüfus yaşamasına karşın kırsalda silahlı mücadele temelinde devam eden halk savaşları ilerletilebilmektedir. Şehir nüfusumuz geniş olsa da ve giderek artsa da, oranı halen silahlı toprak devrimi mücadelesinin ciddi şekilde verildiği birçok yarı-sömürge ülkeye kıyasla halen bayağı düşüktür. Örneğin şehirleşme oranı Filipinler’de % 59, Peru’da % 73, Türkiye’de % 75’dir. Sadece Nepal’de şehir oranı % 12 ile Hindistan’dan düşüktür ama şehirleşme trendi Hindistan’ın 2 katıdır.

2.1 Şehirleşme meselesi

1947’den bu yana, İngilizlerin yönetiminde bölgesel başkentler olarak hizmet eden 4 temel metropol şehir, ülkedeki şehirleşme sürecine yön vermektedir. Kalküta, Mumbai, Delhi ve Çennai ülkenin doğu, batı, kuzey ve güneyinin merkezleri olarak hizmet etmektedir. 60’lardan bu yana bu şehirler farklı açılardan gelişim deneyimini yaşamaktadır. Dahası yeni metropol şehirler olarak Bangalore, Haydarabad ve Pune da şehirleşmede yeni merkezler haline gelmektedir. Liberal politikalar şehirleşmede farklı değişimler ve yeni meseleler ortaya çıkarmakta ve bunlar eski metropol şehirlerin önemini ve konumunu dahi değiştirmektedir.

Delhi yönetim başkenti ve çevresinde hızlı şekilde artan sanayileşme nedeniyle tüm Hindistan için önemini korumaktadır. Bir finans merkezi olarak Mumbai

ise hızlı şekilde gelişmiş ve dünyanın en büyük beş şehriden biri haline gelmiştir. Kalküta ve Çennai bölgesel önemini korumaktadır ancak Kalküta sanayi ve ticaret merkezi olarak tüm Hindistan açısından önemini yitirmiştir. Temel merkezlerdeki bu yükseliş ve düşüşler yalnızca ülkenin keskin eşitsiz şehirleşmesinin bir yansımasıdır. Kalküta ülkenin doğu bölümünün en yoksul ve en az şehirleşmiş bölgesinde konumlandığı için düşerken, yükselen yeni yıldızlar ülkenin en şehirleşmiş güney ve batısında ortaya çıkmaktadır. 4 megaşehrin eski hiyerarşisi ülkenin farklı bölgelerinde konumlandığı için şehirlerden oluşan koridorları ortaya çıkarırken yeni yatırımlar çoğunlukla ülkenin güneyinde ve batısında konumlanmaktadır.

Delhi bölgesi ve çevresindeki Haryana, Punjab, Rajasthan ve Uttar Pradeş'in (UP) haricinde ülkenin kuzeyinin, doğusunun ve orta bölgesinin geniş bölümü baypas edilmiştir. UP'nin doğu yarısının, Bihar, Batı Bengal ve Kuzeydoğuda Orissa, Madhya Pradeş ve Maharaştra'nın doğu bölümünden oluşan bu geniş bölge eski sanayi üsleriyle ve yüksek işsizlikle şehirleri kalmışlığının göstergeleridir. Bu bölgeler geniş metropol şehirler için ucuz göçmen emeğin temel kaynağıdır.

Yukarıdaki eşitsizlikler hükümetin politikaları tarafından desteklenmektedir. İlk dönemlerde sanayinin ruhsatlanması esnasında endüstriyel kalkınmaya denge getirme amaçlı küçük çabalar oldu ve bunun sonucunda Orta Hindistan'daki maden kemeri gibi görece geri kalmış bölgelere yönelik projeler belirlenmişti. Ancak bugün liberalleşme politikaları nedeniyle yatırım yapılmamakta ve kendisine en fazla kârı sağlayan alanlara gitmektedir. Bunun sonucunda yatırım esas olarak şehir yoğunlaşmasının arttığı birkaç bölgede merkezileşmektedir. Bu alanlar:

Ahmedabad-Pune Koridoru: Batı Hindistan hattı, ülkede yüksek sanayileşmenin ve şehirleşmenin esas yoğunlaştığı alandır. Ülkedeki en büyük 10 şehrin 4'ü - Mumbai, Ahmedabad, Pune ve Surat- ile 1 milyonun üzerinde 2 kent -Vadodara ve Naşhik- bu bölgeye dahildir. Sanayisi neredeyse tüm esas sanayi gruplarını - mühendislik, kimyasal, tekstil, otomobil, telekomünikasyon, elektronik vb.- kapsamaktadır. Bu şehirler ve çevresi ülkedeki yatırımın en büyük kısmını kendisine çekmektedir. İşçi sınıfı çok çeşitlidir, ülkenin her tarafından göç edenlerden oluşmaktadır.

Delhi Bölgesi: Başkent bölgesi çevresindeki Haryana'daki Gurgaon ve Faridabad ve UP'deki Gaziabad ve

Noida ile büyük bir kent ve sanayi merkezidir. Mühendislikte, otomobilde, elektronikte vb. hızlı adımlarla ilerlemeyi de sürdürmektedir. Buradaki işçi sınıfı da çeşitlidir ancak esas olarak Kuzey Hindistan'dandır.

Bangalore: Bu bölge bir dönem tekstil ve ipek dokumacılığı başta olmak üzere kamu iktisadi teşebbüslerin merkeziydi. Elektronik ve bilgisayar programcılığı ve bilgisayar donanımı yükselen esas sanayilerdir ve Bangalore Hindistan'da bilgisayar programcılığının başkentidir. Hızlı şekilde büyüyen bir merkezdir.

Çennai: Büyük Çennai bölgesi güneyin sanayi merkezidir. Otomobil, tekstil, kimyasal, petrol ürünleri, elektronik gibi çok çeşitli sanayi kolları bulunmaktadır.

Coimbatore-Erode hattı: Ülkede şehirleşmenin en hızlı olduğu bölgedir. Esas sektör tekstil ürünleridir. Ayrıca küçük ve orta boyutta mühendislik birimleri de mevcuttur.

Haydarabad: AP Bakanının medya propagandasında iddia ettiği kadar hızlı olmasa da hızla gelişen şehir merkezlerinden biridir. Daha öncesinde kurulan kamu sektörleriyle birlikte yeni yatırımlar genellikle elektronik ve bilgi teknolojilerine yapılmaktadır. AP'de (Andhra Pradeş) Vişakhapatnam da büyük sermayeyi çeken yükselen merkezlerdendir.

Diğer bölgelerdeki birçok şehir merkezi çok fazla sermaye çekememektedir ve bu nedenle ekonomik durgunluk içindedir. Ancak buralar da büyük bir işçi sınıfına sahip olan temel sanayi merkezlerindedir. Ayrıca bölgelerinde çok önemli rollere sahiptirler. Bu merkezlerden bazıları:

Kalküta: Tüm Hindistan çapındaki önemini yitirse de Doğu Hindistan'ın bütünü için merkez olmayı sürdürüyor. Geniş ve çeşitli sanayi temeli bulunsa da endüstriyel gelişimin olduğu yeni bir temel alan bulunmaktadır. Şehir de ufak adımlarla büyümektedir. Yeni yatırımlar olsa da bunların büyük çoğunluğu var olanların genişlemesi amacıyla. İşçi sınıfı da çeşitlidir fakat genellikle Doğu Hindistan'dandır. Endüstrinin yavaş gelişimi nedeniyle işsizlik oranı göreceli olarak yüksektir.

Merkez Hindistan'ın Sanayi Şehirleri: Bu alanlara gelen sermaye genellikle enerji ve fülle metalurjik sanayiler içindir. Buna rağmen yeni projeler görece azdır ve genel işsizlik artmaktadır.

Ganj Nehri Şehirleri: (Hindistan'ın orta-kuzeyine Ganj Nehri boyundaki verimli ovalardaki şehirler-çevirenin notu) Kanpur gibi eski temel sanayi merkezleri-

nin dahil olduğu bu bölge, yeni yatırımları çekmemektedir ve durgunluk yaşamaktadır. Buna rağmen buradaki şehirler kırsaldan akan kitle nedeniyle büyümektedir.

Yukarıda bahsini ettiğimiz şehirlerin gelişimi meselesi ve trendi şehir çalışmaları için plan yapmada ve perspektif belirlemede hesaba katılmalıdır.

2.2 Şehirlerin yapısındaki ve sınıf bileşenindeki değişimler

Tüm-Hindistan çapındaki değişimlerin yanı sıra şehirlerin, özellikle de büyük şehirlerin, kendi içinde de önemli değişimler yaşanmaktadır. Bu da çeşitli sınıfların ve toplulukların coğrafik yerleşimlerinin yanı sıra emek gücünün bileşiminde ve doğasında da değişimlere neden olmaktadır.

2.2.1 Büyük şehirlerin sanayisizleşmesi

Son yıllarda büyük şehirlerin çoğunluğunda bankacılık, finans ve diğer hizmet sektörlerine nazaran imalat sanayisinde düşüş olduğunu görmekteyiz. Bu süreç en büyük şehirlerde, Kalküta'daki 60'lı yılların sonlarına doğru çok sayıda ipek dokumacılığı işletmesinin kapanmasıyla başladı. Süreç, 80'lerin başlarında Mumbai'de, Ahmedabad'da, Çennai'de ve diğer merkezlerde tekstil işletmelerinin düşüşüyle genel bir hal aldı. Yüz binlerce mavi yakalı iş, yerlerine yeni sanayiler kurulmadan yıkıldı. Son 20 yıldan bu yana temel (sanayilerin olduğu) eski şehirlerde yeni bir sanayi oldukça ender kurulmaktadır. Yeni sanayileşme normalde şehir merkezinin çevresinde kurulmaktadır. Bu, sermayenin daha fazla gittiği hizmet alanındaki beyaz yakalı işlerdeki artışla birleşmektedir.

Bu süre şehirlerin çoğunda, özellikle de metropol şehirlerde sınıf bileşiminde değişime neden olmaktadır. Şehirlerde imalat sanayisinde çalışan erkek işçilerin yüzdesindeki düzenli düşüşü 1983'de % 27'den 1993-94'de % 23.6'ya inen rakamda görmek mümkündür. Aynı dönemde hizmet sektörüne katılan erkek işçilerin oranı ise % 24.8'den % 26.4'e, kadın işçilerde ise bu oran % 31.4'den % 38.8'e yükselmiştir. Buradaki rakama finans, sigorta ve iş hizmetleri ve toplumsal ve sosyal hizmetlerin de dahil olduğu diğer hizmetler girmektedir. Bu da Hindistan'daki şehirlerde sanayi proletaryasının bütün içindeki payının bürolarda, pazarlamada, otellerdeki vb. çalışanlara göre düştüğünü göstermektedir.

Yukarıdaki veriler genel bir tablo sunsa da belirli şehirlerde somut koşullar farklıdır. Bu da şehir düzeyinde örgütsel perspektifimiz, planlarımız ve görevleri-

miz açısından çok önemlidir ve tüm sorumlu komitelerimiz şehir düzeyinde sınıf analizini alanlarındaki koşullara ve trende göre belirlemelidir.

2.2.2 Emek Gücündeki Değişimler

Endüstrilerin kapanması ve işlerin kaybedilmesi ile birlikte çok sayıda işçi günübirlik işlerde çalışmaya veya seyyar satıcılık, ortak gıda işletmeleri vb. işlerle kendi parasını kazanmaya mecbur bırakılmıştır. Aynı zamanda iş gücüne katılan gençler de hemen düzenli bir iş bulamamaktadır (15-24 yaş grubunda işsizlik en yüksektir) ve günlük işlerde çalışmaya zorlanmakta veya küçük ticari işlerde çalışmaktadır. Bu trend son yıllarda şehirlerde artmaktadır. Aynı zamanda daha fazla sayıda kadın, işe çok daha az ücret karşılığında yerleştirilmektedir. 80'lerin ilk dönemlerinde şehirlerde başlayan bu trend, liberal politikalar ile artmaktadır. Şehirlerde düzenli işlerde çalışan erkeklerin oranı azalırken kendi işinde çalışan veya günlük işlerde çalışanlar artmıştır. Aynı dönemde düzenli işlerde çalışan kadınların oranı da artmıştır. Ancak bu artış işçi sınıfının toplam büyüklüğünü çok fazla etkilememektedir çünkü şehirlerde toplam iş gücünün yalnızca % 17'si kadınlardan oluşmaktadır.

Bu, işçi sınıfının bileşiminde değişim olduğu anlamına gelmektedir. **Birincisi**, yarı-proletaryanın oranı artmaktadır (kendi işinde çalışanlar gibi-seyyar satıcılar); **ikincisi**, çok düşük ücretlerle çalışan kadın işçilerin oranında artış görülmektedir ve **üçüncüsü** günlük emek gücü artmıştır.

Bu değişimlerin yanında, istihdamın organize bölgelerdeki büyük fabrikalardan küçük işletmelere ve sanayilere kayması da diğer bir değişimdir. Son yıllarda organize sektörlerde çalışan işçilerin toplam iş gücü içindeki oranı 1991'de % 8.5'den 1997'de % 7.1'e ve 1999-2000'de % 6.9'a düşmüştür. İşçilerin daha küçük birimlere bölünmesiyle sendikalaşma da azalmaktadır. Burada bahsini ettiğimiz tüm değişimler tüm-Hindistan çapında yaşanmaktadır. Bu değişimler şehir ve bölge düzeyindeki planlarımızda önemli etkiler yaratmaktadır. Yereldeki sınıf analizi ve planla bunları birlikte ele almalıyız.

2.2.3 Şehirlerin Bölümleri ve Parçaları

Hindistan'da şehirler ve kasabalar sömürge döneminin bir özelliği olarak zengin İngiliz ve yoksul Hint bölümüne sahiptir. Ne var ki, bu ayırım metropol şehirlerin büyümesi sürecinde azalmaktadır. Bu nedenle sosyetik yüksek binalarla iç içe gecekonduları ve seyyar satıcıların merkezi iş bölgesinin kalbinde çok uluslu

şirketlerin bürolarının hemen yanında yer tuttıklarını görmek oldukça mümkündür. Periyodik olarak gecekondular yıkılıp seyyar satıcılar kovulmakta ancak genellikle mücadele edilmekte ve şehir merkezindeki yerlerini muhafaza etmektedir.

Liberalizasyon-küreselleşme döneminde her ne kadar egemen sınıflar en temel şehirleri “global” şehirlere dönüştürmeye çalışsa da koordineli ve planlı şekilde yoksulları şehirlerin merkezinden kovmak için çeşitli uygulamalara gitmekte ve şehrin merkezini emperyalist ve komprador sermayenin ekonomi ve toplumsal kullanımı için korumak istemektedir. Bu süreç Mumbai’de, Delhi’de, Bangalore’da, Haydarabad’da, Kalküta’da, Çennai’de ve diğer bazı metropol şehirlerde büyük çapta yaşanmaktadır. Benzeri çabalar görece daha küçük şehirlerde dahi görülebilmektedir.

Şehrin bölünmesi ve kısımlara ayrılması süreci çok çeşitli uygulamalarla gerçekleşmektedir. Bu uygulamalar, gecekonduların yıkılması ve seyyar satıcıların kovulması gibi eski yöntemlerin yanı sıra “çevreyi kirleten” fabrikaların kapatılması, merkezi yerlerde protestoların yasaklanması ve şehir finansının ve kent etkinliklerinin yerelleşmesini ve özelleştirilmesini teşvik eden yasaların çıkarılması, zengin bölgelerin kalkınmasına yoğunlaşmayı teşvik eden düzenlemelerin kabul edilmesi gibi yeni biçimler de denenmektedir.

En önemlisi devletin rolüdür. Dünya Bankası, Asya Kalkınma Bankası ve diğer emperyalist kurumların doğrudan talimatları doğrultusunda bürokratlar ve şehir plancıları yasalar, yönetmelikler, politikalar ve master planları hazırlamakta ve daha önceki dönemlerin “eşitlik” ve “şehir yoksulluğunu yok etme” gibi sloganları kullanmayı bırakmaktalar. **Günümüzdeki planların temel iddiası “verimlilik” ve “temiz ve yeşil şehirler” adı altında yöneticiler ve elitlerin evleri ve büroları için en iyi altyapıya, iletişim ve eğlence olanaklarına sahip beş yıldızlı steril yerleşim birimleri kurulması ve bu esnada kent yoksullarının “kirli” gecekondularının ve “çevreyi kirleten” sanayileri ile kentin sınırlarına sürülmektedir.** Delhi için Ulusal Başkent Planı ve diğer en büyük 5 şehir için 1993 Mega-Şehir Programının temelinde yukarıdaki hedef yer almaktadır. **Mahkemeler ve Yüksek Mahkeme de sözde çevrecilik adı altında kabul edilen halk karşıtı yasalarla çok sayıda mahkeme kararı çıkartarak “kamu yararı” adı altında bu sürece aktif şekilde hız kazandırmaktadır.**

Bu uygulamalara karşı işçi sınıfının ve kent yoksul-

larının çok sayıda mücadelesi yaşandı. 2000 Kasım’ında Delhi’de işçi sınıfının ve ulusal burjuvazinin isyanı ve Mumbai’de gecekonduların ve Kalküta’daki seyyar satıcılarının mücadeleleri bazı örneklerdir. Ancak bu mücadelelere rağmen mega şehirlerin ve diğer metropol şehirlerin yeniden şekillenmesi süreci devam etmekte ve Mumbai gibi şehirlerin sosyo-coğrafik yapısı değişmektedir.

Bu süreç bizler tarafından iki aşamada değerlendirilmelidir. İlk aşamada tahliye etmelere karşı kitlelerin mücadelesinde yer almalı ve işçi sınıfının ve kent yoksullarının eski alanlarda yaşama ve çalışma hakkı mücadelesine katılmamızdır. Diğer aşamada ise analizlerimizde ve planlarımızda şehirlerin değişen özelliğini hesaba katmalıyız. Sınıf analizinin bir parçası olarak farklı sınıfların yaşam ve çalışma yerlerinin coğrafik konumlarını belirlemeliyiz. Örgütlenme, protesto, öz-savunma vb. planlarımız için bunları hesaba katmalıyız.

2.2.4 Gettolaşma

Getto, çoğunlukla veya tamamen bir topluluğun yaşadığı gecekondular veya yerleşim yeridir. Belirli bir topluluk sürekli şekilde saldırıya ve baskıya uğradığında, güvenlikleri için belirli alanlarda yoğunlaşmakta ve bu gettolaşma olarak adlandırılmaktadır. Neredeyse tüm Hindistan şehirlerinde milliyet, kast ve din temelinde yerleşim yerlerinin oluşturulması yaygındır. Ancak hepsi gettolaşma süreci içinde oluşmamıştır. Bangalore’da Tamil ulusal azınlığına yönelik saldırıların yaşandığı Cauvery olayları veya 1967’de Mumbai’de Şiv Sena şovenistlerinin Güney Hindistanlılara yönelik saldırıları gibi kentlerde ulusal temeldeki kitlesel şiddet görece nadir yaşanmaktadır. Bunun nedeni ise bütünleştirmeci Hint egemen sınıflarının ve merkezi devlet mekanizmasının bu tür olaylara fazla destek sunmamasıdır.

Kast şiddeti ve kast ayaklanmaları daha fazla sayıdadır, bazı kasaba ve şehirlerde dalitlere yönelik sürekli saldırılar düzenlenmektedir. Ülkenin birçok yerinde görülen beklenmedik karışıklıklar kast saldırılarının düzenli biçimleridir. Üst kastların şiddeti birçok kentin bölünmesini keskinleştirmekte ve tüm dalitlerin kendi öz-savunmalarını daha iyi örgütleyebilmeleri açısından farklı alanlarda yaşamalarına neden olmaktadır.

Ne var ki şiddetin asıl biçimini Hindu komünalistlerinin ve faşistlerinin özellikle Müslümanlara, fakat aynı zamanda Sihlere ve Hıristiyanlara yönelik organize ettikleri pogromlar ve saldırılardır. Bu pratikler Müslü-

man topluluğun keskin ayrımına neden olmakta ve neredeyse buldukları her şehirde Müslüman mahallelerinin yaratılmasına sebep olmaktadır. Ancak metropolleşmeyle beraber Müslümanlar bu mahallerinin dışına daha fazla çıkmaya başlamıştır.

80'ler ve 90'lar Sanh Parivarın Hindu faşistleri tarafından en fazla Müslüman karşıtı pogromların düzenlendiği dönem oldu. Müslüman katliamlarının batı koridorundaki şehirlerin hemen hepsinde gerçekleşti. Komünal kargaşalıkların yaşandığı bir diğer merkez de güneydeki temel şehirlerdir. Hindistan'ın ortasında ve Ganj Ovası şehirlerinde de bazı saldırılar görülmektedir. Bu saldırıların büyük çoğunluğu devlet güçlerinin desteği ve hatta katılımıyla gerçekleşmektedir. Tüm bunların yanı sıra Gujarat, Müslümanlara yönelik sistematik fiziksel ve ekonomik saldırılarla faşistler tarafından etnik temizlik konusunda bir laboratuvar olarak değerlendirilmektedir. Hindu faşistlerin saldırılarının yayılmasına paralel gettolaşma da birçok şehirde yoğunlaşmaktadır. Sadece Müslümanlardan oluşan, diğerlerinden şüphe duyan, öz savunmasını örgütleyen bu bölgeler topluluğun yaşamı için bir gereklilik halini almıştır.

Topluluk temelinde bölünmenin keskinleşmesi sınıf birliğinin inşa edilmesinin önünde ciddi engeller haline gelmektedir. Şehirlerde partimiz gettolaşma sürecini planlarında ciddiyetle ele almalıdır. Keskin gettolaşma Müslümanların iş bulmasına da engel olmakta ve geniş kesimleri yarı-proleter saflara itmektedir. Sanayideki bu bölünme bu ezilen topluluğun içine girmemize de engel olmaktadır. Gettoların içinde örgütlenmedikçe topluluğu örgütlememiz ve Hindu faşistlerine karşı birleşik cephe oluşturmamız mümkün olmamaktadır. Bu nedenle planlamamızda şehirlerin gettolarını net şekilde ifade etmeli ve buralara girmenin yollarını bulmalıyız. Bunu yaparken onları temel ihtiyaçları ve günlük sorunları üzerinden örgütlememiz gerekmektedir.

3. POLİTİKA VE REHBERLİK

3.1 Şehir Çalışmalarına Stratejik Yaklaşım

3.1.1 Siyasi Strateji İçinde Şehir Çalışmalarının Yeri

9. Kongrenin dediği gibi "*Hindistan'da Yeni Demokratik Devrim için işçi sınıfının önderliği vazgeçilemez bir şarttır. İşçi sınıfı devrime önderliği doğrudan katılarak gerçekleştirecektir. Komünist Partinin önderliği altında demokrasi ve kurtuluş için bütün mücadeleyi yükseltmenin ve böylelikle halkın tüm kesimlerini anti-empyalist ve anti-feodal mücadelede birleştirmenin*

yanı sıra işçi sınıfı en ileri birliklerini kırsal alanlara göndererek toprak devrimini de örgütlemelidir." (Sayfa 35, Strateji ve Taktik)

Sanayi proletaryasının yoğunlaştığı merkezler olması itibarıyla, şehirlik bölgeler Yeni Demokratik Devrimin siyasi stratejisinde önemli bir yere sahiptir. Şehirlerde proletaryayı örgütleyip, seferber ederek, önderlik rolünü oynayabilmesi partinin görevidir. Bu nedenle şehir çalışması, ilk olarak işçi sınıfıyla mümkün olan en yakın bağları kurmak ve sınıf mücadelesi içinde partiyi proletaryanın öncüsü haline getirmek; sonrasında ise devrimin görevlerini yerine getirebilmek için toplumun diğer tüm kesimlerini proletaryanın önderliği altında birleştirme ve seferber etmektir.

3.1.2 Askeri Strateji İçinde Şehir Çalışmasının Yeri

Hindistan'da devrimci savaşının özel karakteri "*askeri strateji uzun süreli halk savaşı olarak belirlenmelidir. Öncelikle düşmanın askeri olarak güçsüz olduğu kırsalda devrimci üs bölgelerini oluşturma ve sonrasında kademeli olarak düşman güçlerinin üs bölgeleri olan şehirlerin sarılıp ele geçirilmesidir.*" (Sayfa 8, S&T)

Bu nedenle kırsalda silahlı mücadelenin ve hareketin öncelikli role sahip olduğu, şehirlerde çalışmanın ise ikincil role sahip olduğu, kırsal çalışmayı tamamlaması gerektiği nettir. Buna rağmen, önceliği kırsal çalışmaya vermekle birlikte şehir mücadelesine de önem vermeliyiz. Şehirlerde güçlü bir devrimci hareket olmadığında süregiden halk savaşı zorlukla karşılaşacaktır, dahası şehirli kitlelerin katılımı olmadan ülke çapında zaferi elde etmemiz mümkün değildir. Başkan Mao'nun da söylediği gibi; "*devrimin nihai amacı düşmanın temel üssü olan şehirlerin ele geçirilmesidir ve bu hedefe şehirlerde çalışma yürütmeden ulaşmamız mümkün değildir.*" (Mao, Seçme Eserler 2)

Bu nedenle şehir hareketinin gelişimi ile halk savaşının gelişimi arasında doğru diyalektik ilişki kurulmalıdır. Güçlü bir şehir hareketi inşa ederek şehirli kitlelerin kırsalda silahlı mücadelenin başarısı için koşulların yaratılmasına katkı sunmasını sağlamalıyız. Daha önceki bölümde de gördüğümüz gibi Hindistan, Çin Devrimi dönemine nazaran şehirlik bölgelerde daha fazla nüfus oranına ve daha fazla işçi sınıfına sahiptir. Bu da Hint devriminin özgünlüğünde şehirlerin önemini göreceli olarak yükseltmektedir.

3.1.3 Uzun Dönemli Yaklaşım

Şehirler ve büyük sanayi merkezleri düşmanın en

güçlü olduğu gericiliğin kaleleridir. Bu yerlerde polis, ordu, diğer devlet organları ve karşı-devrimci güçler yoğunlaşmaktadır ve halkın güçlerini bastırabilecek kadar baskın bir konuma sahiptirler. Aynı zamanda partimizin çalışmaları ve örgütleri oldukça zayıftır ve genellikle halk savaşının son aşamasına kadar baskın bir konuma ulaşamayacaktır. Bu nesnel gerçeklik şehirlik bölgelerde çalışmalarımıza yönelik politikamızı belirlemektedir.

Düşmanın güçlü olduğu bu koşullar altında, “hızlı sonuçlar” almak hedefiyle kısa süreli bir yaklaşımla doğrudan karşı karşıya gelemeyiz. Tersine, uzun dönemli hedeflere sahip olmalıyız. Partinin görevi, işçilerin büyük çoğunluğunun da dahil olduğu kitleleri kazanmak ve gelecekteki tayin edici mücadelesine hazırlanmak için işçi sınıfının muazzam gücünü örgütlemektir. Şu an devrimle karşı-devrim arasındaki son dönem değildir ve bu nedenle düşmanı koşulların bizim açımızdan uygun olmadığı böylesi bir kavgaya çekmemektir. Bu da temel olarak savunmada (saldırıda değil) kalmamız ve geniş şehirli kitleleri devrimci mücadeleye için hazırlar ve seferber ederken politikamızın uzun dönemli, parti güçlerini koruyucu, sağlamaştırıcı ve güçlendirici şekilde belirlememiz anlamına gelmektedir.

Gericilerin hakim olduğu şehirlerde ve diğer beyaz bölgelerde partinin görevlerinin altını çizen Mao yoldaş şöyle açıklamaktadır: “*Komünist Parti propaganda ve örgütlenme çalışmasında aceleci ve maceracı olmamalıdır. (...) yeraltında çalışabilen iyi seçilmiş kadroları olmalı, gücünü arttırmalı ve zamanını sabırla beklemelidir. Düşmana karşı mücadelede halka önderlik ederken parti adım adım, yavaşça ve emin şekilde ilerlemeyi sağlayacak taktikleri benimsemeli, mücadeleyi haklı temeller üzerinde, bizim avantajımıza olduğu, yasaların izin verdiği açık eylem biçimlerini de kullanarak ilerleme ilkesine uymalıyız. Kuru güürültü ve düşüncesizce hareketler başarıya ulaşmamızı hiçbir zaman sağlayamaz.*” (Mao, Seçme Eserler 2)

Mümkün olan en geniş kesimi mücadele için harekete geçirebilmek için çalışmalarımızda tüm açık ve legal imkanlardan (ve legaliteyi kullanmayı reddetmeden) kesinlikle yararlanmalıyız. Geniş kitle örgütleri Partinin kitlelerle derin bağlar kurmasına yardımcı olur ve böylece uzun süre bu sayede çalışabilir ve gücünü arttırabilir. Açık fırsatları ortaya çıkarırken halkı gizli örgütlerde örgütlemek de esastır.

Kitleleri geniş, açık ve legal biçimlerde örgütlerken

aynı zamanda bunu en keskin gizlilik yöntemleri ile özellikle de açık ve gizli örgütler arasındaki bağı hesaba katarak birleştirmeliyiz. Açık örgütlerde yoldaşlarımızın kimliğini korumak için önlem alınmalı ve yer altı örgütü ile bağı asgari düzeyde tutulmalıdır. Aynı zamanda yeraltı yapılanmasının açığa çıkmaması ve dağıtılmaması için özel bir dikkat gösterilmelidir. Bunun için uzun dönemli bakış açısı ve sabır özellikle önemlidir. Yeraltı örgütlenmesinin uzun dönemli varlığını ve işleyişini tehlikeye düşürmemek adına gerekirse belirli işlerin kısa dönemli getirilerinden vazgeçebilmeliyiz.

3.2 Şehir Çalışmalarımızın Temel Hedefleri

Şehirlerde ve kasabalarda çalışmamız bir dizi görevi sahtir. Tüm bu görevler üç temel başlık veya hedef altında birleştirilebilir.

Temel kitleleri harekete geçir, örgütle ve Partiyi bu temel üzerinde inşa et: Bu, Partinin esas faaliyeti-dur. İşçi sınıfını, aynı zamanda yarı-proletarya, öğrencileri, orta sınıf çalışanları, aydınları vb gibi diğer sınıf ve kesimleri örgütlemek Parti'nin görevidir. Aynı zamanda kadınlar, dalitler ve dini azınlıklar gibi daha özel sorunları olan kesimlerle iletişime de geçmelidir ve onları devrimci hareket için seferber etmelidir. Kitleler ancak bu temelde politikleştirilebilir ve ileri kitleler Partide örgütlenebilir.

Birleşik Cepheyi inşa et: Bu görev dahilinde işçi sınıfını birleştirmek, işçi-köylü dayanışmasını ve ittifağını inşa etme, şehirlerdeki diğer sınıflarla birleşme, küreselleşmeye, Hindu faşizmine, baskıya karşı vb cepheler oluşturmaktır. Bu partinin çok önemli görevlerinden biridir.

Askeri görevler: Esas askeri görevler kırsaldaki PGA (Halk Gerilla Ordusu) ve PLA (Halk Kurtuluş Ordusu) tarafından yerine getirilse de şehir hareketinin de kırsaldaki silahlı mücadeleyi tamamlayan görevleri başarılması gerekmektedir. Bunun içinde kırsala kadro gönderme, düşman saflarına sızma, kilit sanayilerde örgütlenme, sabotaj eylemleri, lojistik destek, kırsaldaki silahlı mücadele ile koordineli şekilde ele alınmalıdır.

Yukarıdaki üç görevin içinde ilk görev olan temel kitleleri örgütlemek temel ve öncelikli olandır. Kitleleri geniş şekilde harekete geçiremeden Birleşik Cephe'yi inşa etmek veya askeri görevler gibi diğer görevleri yerine getirmek mümkün değildir.

3.3 Kitle Hareketliliği ve Parti İnşası

Açık devrimci kitle örgütleri, legal demokratik örgütler, gizli kitle örgütleri vb gibi çok çeşitli kitle örgüt-

leri inşa ederek en geniş kitle temelini oluşturabiliriz. Koşullara göre biri veya diğeri öncelikli olacaktır. Ancak uzun dönemli bir yaklaşımı akılda tutarak çok çeşitli kitle örgütlerini bir arada oluşturmalıyız.

Örgütlerin şehirlerindeki biçimlerinde genel bir ilke olarak, kitle örgütleri mümkün olan en geniş kesimi kapsamalıdır. Hindistan'ın siyasi koşullarının eşitsiz olması nedeniyle, çok çeşitli kitle örgütleri arasında doğru bileşimi oluşturabilmeliyiz AP'de açık devrimci kitle örgütlerini oluşturmak mümkün olmasa da birçok eyalette bu olanak halen mevcuttur.

Bu nedenle bizler halkı koşullara bağlı olarak çok çeşitli biçimlerde örgütleyebiliriz. Ancak parti inşası her zaman en üst düzeyde gizlilik ile yerine getirilmelidir. Çin Devriminde beyaz terörün en üst düzeyde olduğu Şangay şehrindeki çalışma deneyimlerinde de vurgulandığı gibi **“parti örgütü gizli olmalıdır, ne kadar gizliyse o kadar iyidir. Kitle örgütlerinde ise açıklık ve genişlik en iyisidir.”** Bu ilke koşullarımıza yaratıcı şekilde uygulanmalıdır. Parti politikalarını açıktan propaganda yapan örgütlenmeler gizli işlemelidir. Açık ve legal biçimde işleyen örgütlenmeler Parti ile açıktan bağlarını göstermezler, daha sınırlı bir programla çalışırlar.

İllegal ve legal yapıları doğru şekilde koordine ederek, adım adım mücadele biçimlerini yükseltmeli ve kitleleri devlete karşı ayağa kalkmaya hazırlamalıyız.

3.3.1 Kitle Örgütlerinin Biçimleri

3 çeşit kitle örgütünden bahsediyoruz. 1) gizli devrimci kitle örgütleri, 2) açık ve yarı-açık devrimci kitle örgütleri ve 3) partiye doğrudan bağı olmayan açık legal kitle örgütleri. Şehir çalışmaları dahilinde 3. biçimi daha alt üç kategoriye de ayırabiliriz. a) fraksiyonel çalışmalar b) parti tarafından kurulan örtü örgütleri ve c) legal demokratik örgütler

3.3.1.1 Gizli Devrimci Kitle Örgütleri

Bu örgütler tam anlamıyla yeraltındadır ve Partinin devrimci çizgisini, silahlı mücadeleyi kitleler içinde propaganda yapmaktadır. Kitlelere Halk Savaşına açıktan katılma çağrısını yapar. Partinin andaki merkezi görevini propaganda eder. Kitleleri gizli şekilde mücadele için örgütler. Parti ve halk savaşı için doğrudan insan kaynağı sağlar. Bu kitle örgütleri gizli şekilde inşa edilirler ve gizli propaganda yaparlar. Net ve belirgin bir devrimci programa sahiptirler. Devrimin hedeflerini kabul etme ve gizli çalışmayı kabul etme üyelik kriterleridir.

Partimizde bu biçimdeki kitle örgütleri bir plan doğrultusunda kurulmamıştır. Bunlar vahşi baskı karşısında açık devrimci kitle örgütlerinin yeraltına geçmeye zorlandığı mücadele alanlarında ortaya çıkmaktadır. Daha sonrasında görece daha az baskının olduğu alanlarda da bilinçli şekilde oluşturulmuştur. Bugün POTA'nın altında tüm Hindistan çapındaki baskılardan kaynaklı çok daha fazla alanda yeraltında örgütlenmektedir. Bu örgütlerin çoğunluğu esas olarak şehirlik bölgelerde çalışmaktadır. Bu gizli kitle örgütleri herhangi bir kitle tabakasının içinde olabilir, b. Bizler şu ana kadar şehirlik bölgelerde esas olarak gençlik, öğrenci ve işçiler arasında oluşturduk.

Şehirlik bölgelerde bu gizli örgütler önemli bir görev olan parti çizgisinin farklı kesimler arasında propaganda edilmesini üstlenmektedir. Bunlar devrimci propagandanın asıl araçlarıdır. Şehirlerde düşmanın baskın konumu nedeniyle önemli bir görev olarak kitleleri devrimci propaganda ile harekete geçirmede bu örgütler gizli bir yapıya sahip olmalıdır. Devrimci politikanın propagandasında gizli parti örgütlenmesi yeterli olmayacaktır. Bu propagandanın etki ve derinliğini sınırlayacaktır. Partinin çağrılarını farklı, geniş kesimler içinde iletecek olan bu farklı kesimlerin içerisinde oluşturulacak ayrı gizli örgütsel yapıları geliştirmeye ihtiyaç bulunmaktadır. Bu gizli devrimci kitle örgütlerin şehirlerdeki esas görevidir.

Parti çizgisinin propagandasının metot ve biçimlerini planlamak, Parti propagandasını yaymak, gündelik yaşamda özellikle de örgütlenme çalışması yaptığımız kesimler içerisinde çeşitli konularda devrimci duruşu formüle edip propagandasını yapmak gizli birimlerin ve komitelerin görevidir. Bunlar gizli afişlerle, bildirilerle, kasetlerle, kitapçıklarla ve diğer propaganda biçimleri ile örgüt üyeleriyle kişisel iletişimle, emperyalist, komprador ve diğer yönetici sınıf hedeflerine yönelik etkili saldırılarla vb yapılabilir. Sürekli ve etkili propaganda ve planlı eylemlerle gizli devrimci kitle örgütleri parti-dışı örgütleri ve içinde çalıştığı kitleleri etkileyen, rehberlik eden ve hatta eylemlerini ve kararlarını belirleyen bir konuma ulaşmayı hedeflemelidir.

Gizli kitle örgütlerinin kitleleri mücadeleye çeşitli biçimlerde yığın olarak örgütlenmesinin ve seferber etmesinin sınırları olabilir. Ancak gerçek örgütü sınırlı olsa da etkisi büyük olan gizli kitle örgütlerinin on binlerce işçiyi önemli mücadelelere sevk edebildiği örnekler mevcuttur. **SiKaSa** (Singareni Karmika

Samakya) buna bir örnektir.

Gizli devrimci kitle örgütleri kitleleri açık devrimci kitle örgütlerine nazaran geniş şekilde sevk edemeyebilir. Açık devrimci kitle örgütü yeraltında çalışmaya mecbur bırakılırsa, açık biçimlerden gizli biçimlere çalışma tarzını değiştirmek zorunda kalırsa, mümkün olan yerlerde örgütün deşifre olmamış güçleri fraksiyonel çalışma, legal demokratik kitle örgütleri gibi diğer örgütlenme biçimlerinde çalışmaya kaydırılmalıdır.

Gizli örgütlerin parti ile doğrudan bağı olmadığı için legal örgütlere önderlik eden ve yönlendiren organlar değildir. Bu parti ile diğer örgütler arasında gereksiz bir yarı-parti biçimi yaratmaya neden olurdu. Aynı zamanda açık örgütler içinde buna önderlik etmek için gizli örgüt birimleri oluşturmaktan da kaçınılmalıdır. Parti fraksiyonları ve hücreleri buldukları alanlarda bu önderliği yapmalıdır. Gizli örgütler devrimci rollerini çağrılar yaparak, açık örgütlerini doğru yönde ilerlemeleri için iterek ve rehberlik ederek oynayabilirler. Ancak bu çalışmaya fraksiyonel ve örtü çalışmasının çok küçük olduğu veya açık devrimci propagandanın teşhir olmaya yol açtığı alanlarda başvurulmamalıdır. Gizli örgüt üyelerinin açık örgütlerde aktif şekilde çalışmasına ihtiyaç varsa örgütün sıradan üyeleri olarak hareket etmeli ve siyasi kimliklerini saklamak için özel bir çaba harcamalıdır. Gizli örgüt faaliyetçileri ile açık örgüt liderlerinin görevlerini aynı kişide birleştirmek yerine mümkün olduğunca farklı yoldaşları farklı görevlere vermek daha uygundur.

Bu nedenle gizli kitle örgütleri devrimci parti propagandasının şehirlik bölgelerde gerçekleşmesinde bir araç olarak değerlendirilmelidir. Bu, bahsini ettiğimiz önemli görevi yerine getirmeye uygun bir araçtır.

3.3.1.2 Açık Devrimci Kitle Örgütleri

Bunlar açık ve yarı-açık kitle örgütleri olarak Yeni Demokratik Devrimin politikalarını açıkça propaganda etmekte ve halkı silahlı mücadeleye hazırlamaktadır. Bu örgütler devrimci propagandanın gerçekleşmesinde legal imkanları kullanmak, açıktan ajitasyon yapabilmek ve en geniş anti-empyralist, anti-feodal güçleri mümkün olduğunca harekete geçirmek için çaba harcar.

Partimiz bahsini ettiğimiz açık devrimci kitle örgütlerini 70'lerden (bu yana özellikle sıkıyönetimin kalktığı 1977'den) itibaren kurmakta ve yürütmektedir. Bu açık örgütler kırsalda ve şehirlerde kitle hareketlenmesinin esas organlarıydı. Bu örgütlerin bayrakları altında binler, on binler özellikle Bihar ve AP'de harekete

geçti. Bu örgütler zirve noktasına AP'de 1986'dan 91'e kadarki "açık" dönemde ulaştı. Geniş kitleleri devrime yakınlaştırma rolünü oynadılar. Ancak artan baskı sonucu bu örgütlerin büyük çoğunluğu legal olanakları kaybetti ve yeraltına geçmeye zorlandı. AP ve Bihar'da doğrudan yasaklanırken diğer eyaletlerde önemli kısıtlamalarla karşılaştılar. Partimize yönelik baskıların sonucunda bu örgütlerin faaliyet alanları büyük oranda azaldı. Günümüzde bazı şehirlerde sadece çok küçük açık örgütler mevcuttur.

Deneyimlerimizle görülmüştür ki, bu örgüt biçimi ancak egemen sınıfların çeşitli nedenlerle baskı yapmadığı veya yapamadığı alanlarda kullanılabilir. Bu nedenle şehirlerde bu örgütler için sınırlı bir çalışma alanı mevcuttur. Düşman genel olarak şehirlerde daha güçlü olduğundan ancak bazı durumlarda baskı gerçekleşmeyebilir. Ancak halk savaşı sertleştikçe, egemen sınıfların iç çelişkilerden kaynaklı zayıflığı, devletin güçlerimizi takip etme planı veya başka geçici sebepler sonucu legal olanların faaliyet alanı azalacaktır.

Ancak gerekçesi ne olursa olsun, koşulları değerlendirmeli ve uzun dönemli perspektifimizi akılda tutarak mümkün olan en geniş legal imkânlardan en iyi şekilde yararlanmaya çalışmalıyız. Bunu anlamı şayet bayrağımızın altında geniş kitleleri seferber etme imkânını elde etmişsek bu şansı kullanmalıyız. Aynı zamanda güçlerimizin çok küçük bir bölümünü açığa çıkarmalı ve kadrolarımızın büyük çoğunluğunun düşman soruşturmasından gizli kaldığından emin olmalıyız. Kesinlikle tüm faaliyetçilerimizin kolayca ortaya çıkacağı ve kameraya alınacağı küçük eylemler örgütlememeliyiz. Anlamalıyız ki açık devrimci örgütler için legal imkânların olduğu dönemler kısadır ve bu dönemlerden uzun dönemli kazanımlar elde etmek için en iyi şekilde yararlanmalıyız. En geniş sayıda kitleyi açık devrimci platformlarda mücadeleye seferber ederken parti bu mücadeleden öne çıkan unsurları güçlendirmek ve sağlamlaştırmak için çaba harcamalı ve uzun dönemli halk savaşının çıkarlarına hizmet etmelerini sağlamalıdır.

Bu nedenle, açık devrimci kitle örgütlerinin şehirlik bölgelerde kitle örgütlenmesinin daimi bir biçimi olmadığı konusunda net olmalıyız. Legal imkânlardan yararlanmalı ve böylesi imkânlar belirdiğinde uyanık olmalıyız. Ancak bunları yaparken partinin ve sınıf mücadelesinin uzun dönemli çıkarları konusunda bilinçli olmalı ve kısa dönemli kazanımlar için onları harcamamalıyız.

3.3.1.3 Fraksiyonel Çalışma

Burada parti, şehirlik bölgelerde faaliyet yürüten çok sayıda geleneksel kitle örgütlenmesi içinde çalışmaktadır. Bu geleneksel kitle örgütleri normalde kitleler tarafından tabakasal çıkarları için veya ihtiyaçlarını tamamlamak amacıyla mücadele etmek için kurulur. Parti, üyeleri ve faaliyetçileri aracılığıyla bu örgütlere parti ile bağıni açığa çıkarmadan girer. Örgütün faaliyetleri sayesinde kitleler tabakasal çıkarları için mücadele ederken devrime de yaklaşırlar. Bu örgütlenme biçimi, doğru şekilde ele alınabilirse, uzun dönemli çalışma için en iyi örtüyü sağlayacaktır. Bu nedenle ağır baskı koşullarında vazgeçilmezdir. Aynı zamanda tüm şehirlik bölgelerde kullanılabilir ve kullanılmalıdır çünkü halkın geniş kesimleri ile iletişim kurulabilecek mükemmel kitle forumlarının oluşmasını sağlamaktadır ve partiye bağımız açığa çıkmadığı takdirde düşman baskısı olmadan uzun dönem faaliyet yürütmek mümkündür.

Bu çalışma çeşitli örgütlenme biçimlerinde yürütülebilir. Bunlar içinde en iyileri ise mücadeleye daha yatkın olan sendikalar, gecekondu ve diğer yerel bazda örgütlenmeler, gençlik örgütleri, işsiz örgütleri, öğrenci örgütleri ve birlikleri, kadın örgütleri vb.'dir. Bunların yanı sıra refah amaçlı, topluluk temelli veya işçi kooperatifleri gibi öz yardım örgütleri, kültürel örgütler, spor kulüpleri, kütüphaneler, hükümet dışı refah örgütleri, kast veya ulusal temelli örgütler vb. mevcuttur. Ayrıca belirli konulara yoğunlaşan, belirli dönemler için veya özel bir festival için kurulan çok sayıda örgüt de bulunmaktadır.

Bu örgütlerin büyük çoğunluğu kitlelerin ihtiyaçları doğrultusunda doğal olarak ortaya çıkmaktadır. Ancak bunların önemli bir kısmının doğrudan veya dolaylı olarak egemen sınıf partileriyle ilişkileri vardır. Ancak bu bizim alt düzeylerde çalışma planlarımızı etkilemek zorunda değildir. Bu belirli örgütlerde çalışmaya karar verirken yoğunlaşmamız gerekenler, birinci olarak kitlelerin bulunması ve bu örgütler aracılığıyla harekete geçebilir olması ve ikincisi ise örgütün durumuna göre kitleleri doğrudan siyasi olarak etkileme ve bazı unsurları partimize yakınlaştırmak için faaliyet alanının olup olmamasıdır.

Bazı durumlarda ise farklı eğilimlerde çeşitli kitle örgütleri aynı alanda faaliyet yürütebilmektedir. Örneğin tek bir fabrikada iki sendikanın olması gibi. Böylesi durumlarda hangisinde çalışmamız gerektiğine karar vermeliyiz. Bu karar da yukarıda belirttiğimiz koşullara

uygun olmalıdır. Alandaki planımıza uyuyorsa birden fazla örgütte dahi çalışabiliriz. Ancak genel yaklaşımımız kitlerin birliğini bölmeye karşı çıkmak ve belirli bir bölgede tüm sorumlu kitle örgütlerinin birliği için hareket etmektir

Bir örgütte fraksiyonel çalışmaya bir kez karar verdikten sonra o örgütte önderlik konumunu elde etmeye çalışmalıyız. Bunun anlamı örgütün kararlarını etkileyen ve rehberlik eden bir konum elde etmektir. Bu etkiyi yaratmak için örgüt yönetiminde yer almak şartsa bu yönlü çaba harcamalıyız. Ancak bu, her koşulda PÜ'lerini örgütlerin yönetimlerini almaya zorlamamız anlamına gelmemektedir. Şayet planlarımız PÜ olmayan kişilerle veya diğer partilere bağlı insanlarla yerine gelebilecekse en iyisi onlar üzerinden hareket etmektir. Bu hem korunma açısından daha iyidir hem de PÜ'lerinin diğer görevlerini daha iyi yerine getirmesini sağlayacaktır. Fakat bir alternatif yoksa ve bu çoğunluğun isteğiye PÜ'lerimizin bu görevleri üstlenmesini engellememeliyiz.

Yönetimde görev alsak da almasak da fraksiyonel çalışmada önemli bir konu bu örgütlere önderlik eden veya katılan gericilerin ve reformistlerin başarılı şekilde teşhir edilmesidir. Teşhir kitleleri onların etkisinden uzaklaştırmaktır. Ancak bu kendimizi düşmana deşifre etmeden yapılmalıdır. Bu teşhir çalışması somut koşullara göre değişim gösterecektir. Kırsal alanlarda fraksiyonel çalışmamızdaki faaliyetçilerin doğrudan teşhirin düşük olduğu yerlerde propagandayı gizli devrimci kitle örgütleri üzerinden veya doğrudan parti üzerinden yapabiliriz. Daha küçük alanlarda örneğin bir fabrika veya gecekondu bölgesinde esas olarak veya yalnızca sözlü propaganda ile yetinebiliriz. Bazen daha yüzeysel sloganlarla "öfkeli işçiler" veya "kaygılı gecekondu sakinleri" gibi sloganlarla propaganda yapabiliriz. Çoğu zaman da çok çeşitli yöntemleri bir arada kullanabiliriz. Ancak hangisini kullanırsak kullanalım hepsini dikkatli, etkili ve ısrarlı olarak kullanmalıyız. Kitlelerin gericilerin ve reformistlerin etkisinden uzaklaştığından emin olmalıyız, aynı zamanda deşifre olmadığımızdan ve kayıp vermediğimizden de emin olmalıyız.

Fraksiyonel çalışmada iki türlü sapma mevcuttur. İlki örgüte önderlikte gericilerin ve reformistlerin seviyesine batmak ve deşifre olmamak ve uzun dönemli anlayışa sahip olma adı altında siyasi çalışmayı reddetmektir. Diğeri ise "çabuk sonuç"lar alma adına hızlı şekilde deşifre olmaktır. İki sapmadan da kaçınmalıyız. Bizim fraksiyonel çalışmamızda esas sorun uzun dö-

nemli anlayış belirleme eksikliğidir. Hatalarımız devrimci üslubu kullanmaktan, parti şarkıları söylemek veya parti yayınlarını güvenilirliğinden emin olmadığı-mız kişilere vermek gibi basit hatalara kadar geniş bir yelpaze oluşturmaktadır. Enternasyonal komünist hareketin çok sayıdaki deneyimine ve bizim pratikten çıkar-dığımız derslere rağmen bu dersleri günlük faaliyetlerimizde içselleştirmede ve uygulamada başa-rılı değiliz. Belgelerimizde bu hatamızdan haberdar olsak da her seviyedeki yoldaşları eğiterek hayata uy-gulamalıyız. Bunun için önderliğin derin bir şekilde dahil olması önemli bir ihtiyaçtır.

Buradaki en önemli nokta, toplumsal gelenekler, alışkanlıklar, mücadelenin düzeyi vb tarafından oluşturu-lan sınırları aşmadan legal olanakları en üst düzeyde kullanmak için doğru dengeyi elde edebilmektir. Ko-nuşmalarımız ve hareketlerimiz o alandaki diğer faali-yetçilerin ve kitlelerinkine uygun olmalıdır. Tabii ki bu koşuldan koşula değişecektir. Bazı alan ve eyaletlerde militan kast karşıtı hareketler normalden diğer bazı eyaletlerde toplumsal değerler vb sebeplerle benzeri eylemlere örtü örgütleri üzerinden girişmemiz hızlı şe-kilde şüphe çekmemize sebep olabilecektir. Bu durum-larda kendimizi propagandayla sınırlayabiliriz. Eylemlerimizi ve mücadele konu ve biçimlerimizi sınıf mücadelesinin somut koşullarına göre planlamalıyız. Bu sayede partili kimliğimiz kısa sürede şüphe çekip deşifre edilmez. Ancak kendimizi kitlelerin kuyruğuna da takmamalıyız. Teşhir olmadan kitlelerin bir adım ötesinde olmayı başarmalıyız. Mücadeleyi maksimum toplumsal kabul edilebilir sınırlara kadar ilerletmeye çalışırken kitlelerin siyasi bilinç seviyesini yükselt-meye çalışmalıyız. Ancak uzun dönemli bir anlayışla mücadeleyi sürekli olarak ilerletebiliriz.

Fraksiyonel çalışmamızda doğru anlayış ve yön-temleri uygulayabilirsek şehir çalışmamızda etkili bir araca sahip olabiliriz. Bu Çin Devriminde şehir çalış-masını örgütlemeye etkin şekilde kullanılmıştır.

3.3.1.4 Partinin Kurduğu Örtü Kitle Örgütleri

Bazı durumlarda bizler Parti ile bağlarını açığa çı-karmadan doğrudan kitle örgütleri kurmaya ihtiyaç du-yabiliriz. Çoğunlukla, bu içinde fraksiyonel çalışma yapabileceğimiz uygun bir kitle örgütünün eksikliğinde ortaya çıkmaktadır. Örnek olarak örgütsüz işçilerin ol-duğu bir durumda sendikaların etkisi de sınırlıysa ör-gütsüz işçilerin taleplerini karşılamak için sendikamızı kurabiliriz. Ancak bu, örgütleri kurduğumuz tek alan değildir. Gerçekte, örtü örgütleri, fraksiyonel çalışmada

bahsini ettiğimiz çok çeşitli alanlarda kurulabilir. Bun-lar sendika tipi mücadele örgütlerinden refah amaçlı veya konu temelli olanlara kadar geniş bir çeşitliliğe sahiptir. Esas fark ise doğal olarak gerici ve reformist-lerle birlikte çalışırken teşhir etme görevinin bu örgüt-lerde olmamasıdır.

Bu örtü örgütlerini nerede kurarsak kuralım progra-mımızın sınırlı bir doğası olacaktır ve alanda faaliyet yürüten diğer örgütlerle benzer olmalıdır. Kitleleri be-lirli talepler doğrultusunda seferber ederken bu örgüt-lerden yararlandığımız gibi en iyi unsurları da Partiyeye kazanmalıyız.

Özellikle baskının yoğun olduğu alanlarda o bölge-deki militanlığın toplumsal kabul edilebilir sınırlarını çok fazla aşarak devletin dikkatini çekmemeliyiz. Örneğin bir alanda silah olarak bıçak ve kılıç kullanılı-yorsa ateşli silahlara başvurmamalıyız veya tarihinde bu yönlü eylemlerin olmadığı yeni yerlerde o bölgeye uygun yöntemler bulmalıyız.

Son birkaç senedir örtü örgütleri kurma konusunda deneyim sahibiyiz. POR'da belirtildiği gibi birçok alanda çabuk şekilde açığa çıkmamıza neden olan çe-şitli hatalar yaptık. Bu hatalardan öğrenirken uzun dö-nemli doğru bir anlayışa sahip olarak bu örgütleri kitle mücadelesinin güçlü merkezleri haline getirmeli ve uzun dönem korunmalarını sağlamalıyız.

3.3.1.5 Legal Demokratik Örgütler

Bu örgütler belirli bir siyasi temele sahip olan, bazı özellikleriyle veya tamamen anti-emperyalist anti-feo-dal programı olan ve legal çerçevede geniş mücadele biçimlerine ve eylem programına sahip olan örgütler-dir. Bu örgütlerin bazıları belirli bir kesime seslenen sendikalar, öğrenci örgütlülükleri, kadın cepheleri, kast yıkım örgütleri, ulusal örgütler, yazarlar birliği, avu-katlar örgütü, öğretmenler örgütü, kültürel örgütlenme-ler vb.dir. Diğerleri ise belirli bir konu odaklı programlarıyla belirli temel sorunlara yoğunlaşır. Örneğin taşeron sistemi, işsizlik ve iş kayıpları, kast bas-kıları, komünalizm, emperyalist kültür, kadına yönelik şiddet, eğitimin safranlaşması (Hintlileşmesi), yolsuz-luk, bölgesel gerilik vb.dir. Legal demokratik örgütle-rin çalışma alanı oldukça geniştir, baskıya, küreselleşmeye, Hindutvaya karşı geniş koalisyon ve ittifaklardan anti-kapitalizmi veya halkın mücadelesini bayrak edinen çeşitli örgütlere kadar genişleyebilir. Bu örgütler çok çeşitli düzeylerde kurulabilir. Kasaba-şehir düzeyinden eyalet, bölge, tüm Hindistan hatta uluslararası düzeyde kurulabilir.

Partimiz bu tipte örgütlerin kuruluşuna ve çalışmalarına yalnızca son birkaç senedir dahil olmaktadır. Deneyimimiz bu nedenle sınırlıdır. Ancak deneyimden öte sorunumuz legal demokratik örgütlerin konseptine, rolüne ve önemine yönelik net bir anlayışımızın olmamasıdır. Bunun sonucunda pratikte ve yaklaşımda hataları beraberinde gelmekte, örgütlerimizin destek temelini daralmakta, legal demokratik örgütlerin faaliyet alanının tam anlamıyla kullanmamıza engel olmaktadır. Bu aynı zamanda kitlelerin en geniş derinlikte harekete geçirilmesinde ve legal olanaklardan tam anlamıyla yararlanmamıza engel olmaktadır.

Aslında, legal demokratik örgütler partinin şehirli kitlelerin siyasi hareketlenmesini sağlamasında önemli araçlardır. Çünkü baskı, normal olarak açık devrimci kitle örgütlerinin çalışmasına engel olmaktadır. Legal demokratik hareket bu nedenle kitlelerin binler ve on binler haline geldiği ve siyasi deneyim kazandığı alanlardır. Bu nedenle kırsaldaki silahlı mücadeleyi tamamlayarak devrimde çok önemli bir yere sahiptir. Diğer ülkelerdeki devrimciler, özellikle de Filipinler’de, legal demokratik harekete etkili şekilde dahil olarak yararlanmışlardır. Hindistan’da da devrimin çıkarları doğrultusunda legal demokratik harekete katılmada, inşa etmede, katkı sunmada ve geliştirmede mükemmel bir faaliyet alanı mevcuttur. Emperyalizmin ve feodalizmin baskısı altında kitleler küçük veya büyük ama düzenli olarak militan, günlük mücadelelere dahil olmaktadır. Sayısız taban düzeyinde örgütler ve onların liderleri legal çerçevede çalışmakta ve önderlik etmektedir. Bu mücadeleler ve örgütler geniş demokratik örgütler kurmanın somut maddi temelini oluşturmaktadır. Ve bu demokratik hareket sayesinde bu mücadeleler, dar bakış açısından kurtularak birleşecekler ve siyasi yönelim elde edeceklerdir.

Bu nedenle şehirlik bölgelerde partimiz güçlü ve geniş legal demokratik hareketin inşasına katılmaya özel bir önem vermelidir. Çok çeşitli biçimlerde –tabakasal, konu temelli, geniş çaplı- legal demokratik örgütlerin kuruluşuna ve geliştirilmesine dahil olmalıyız. Bu ihtiyaca ve çapına göre herhangi bir düzeyde olabilir. Alan-şehir düzeyinden Tüm-Hindistan- uluslararası alana kadar. Bu görevi üstlenirken ve bazı güçlerimizi bu doğrultuda harekete geçirirken, partinin merkezi güçlendirilmesi ve inşa edilmesi görevi pahasına kitle hareketlenmelerini ve mücadelelerini tek yanlı bir bakış açısıyla büyük gören yaklaşıma karşı da dikkatli olmalıyız. Legal demokratik hareketin kendisi de ancak içerisinde gizli, etkili bir Parti çekirdeği oluşturmaya

yoğunlaşsaksak gücünü arttırabilir, doğru siyasi yönelime sahip olabilir. Legal harekete önem verirken legal ve illegal çalışmanın ve açık ve gizli örgütlerin ihtiyaçları ve önemi konusunda doğru diyalektik dengeyi kurabilmeliyiz.

Açık ve gizli arasındaki ilişkiyi sağlamak, teknik konulara sert bir bağlılığı da beraberinde getirmektedir. Bunun anlamı da parti önderliğini deşifre olmaktan ve tehlikeden korumak, aynı zamanda legal önderliğin de parti ile bağlarının deşifre olmasını engelleyerek korumaktır. Açık ve gizli önderlik arasındaki görüşmeler mümkün olduğunca olmamalı, rehberlik parti bağımlı koruyacak şekilde yazılı iletişimle veya diğer araçlarla sağlanmalıdır. Bir toplantı yapılması gerekiyorsa gerekli önlemler alınıp yapılmalıdır. Benzer şekilde kamuoyunca bilinen kişilerin tüm askeri (gerilla-bn) birliğin önüne çıkarılarak bağının açık edilmesi de engellenmelidir.

Genel olarak belirli bir örgütte yalnızca partinin etkisini açık etmemenin yanı sıra PÜ’lerimizin ve bize yakın olan diğer yoldaşların da kimlikleri korunmalıdır. Ancak örgütün faaliyetleri ve etkisi arttıkça düşmanın şüphesinin artmasını, soruşturma açmasını ve baskı yapmasını engelleyemeyiz. Fakat bu kolayca tam anlamıyla baskı uygulayıp, yasak getirebilecekleri anlamına gelmemektedir. Örgüt legal demokratik işleyiş ilkelerine uyduğu müddetçe, yeterli bir kitle desteğine sahipse devletin onu kapatması güçtür.

Buradaki en önemli nokta örgütün genişliğidir. Yalnızca parti güçleriyle sınırlı dar bir örgüt kurarsak, kimliğimizi korumak için tüm gerekli teknik önlemleri alsak dahi uzun süre örgütün yaşaması mümkün olmaz. Diğer yandan kitlelerin geniş kesimleri harekete geçiriliyorsa ve geniş temelde parti-dışı güçler birleşmişse düşman bizi tamamen bastırmak için rahat bir pozisyona sahip olamayacaktır. Hatta saldırıya başlarsa daha geniş protesto ve desteğin oluşması riskini alacaklardır.

Şayet geniş bir birlik sağlamak istiyorsak hangi legal demokratik çabaya dahil olursak olalım bu anlayışa sahip olmalıyız. Çabamızı devrimci kampın dışına yaymalı, farklı cephelerde mücadele eden çok çeşitli kesimlerle iletişime geçip birleşmeliyiz. Her bir örgütün asgari siyasi anlayışı birleşme çabaları için temel olmalıdır. Temel şartımız asgari siyasi programa ciddi şekilde uyulmasıdır. Mücadeleyi engellemek isteyen kişi ve örgütlerin geniş birliklere girmesini engellemeye çalışmalıyız. Bu yaklaşımla hareket eder ve

uygun güçlerle birleşebilirsek çok daha fazla başarıya ulaşmamız mümkündür. Bu çabalar sayesinde legal demokratik hareketin güçlü bir şehir gücü olarak ortaya çıkması, kırsaldaki silahlı mücadeleyi tamamlaması ve devrimi ülke çapında ilerletmeye katkı sunması mümkün olacaktır.

3.3.2 Direniş Yaşam Alanında Örgütlenme

Her ne kadar işyeri örgütü işçilerin esas örgütlenmesi ise de, bizler aynı zamanda işçileri kenar mahallelerde ve semtlerde örgütlemeye de dikkat etmeliyiz. Bu sayede çeşitli sanayilerden yeni işçilerle ilişki kurabilir, işçilerin ailelerini hareketin içine çekebilir ve kenar mahallelerde ve yoksul semtlerde yaşayan yarı-işçileri ve kent yoksullarının diğer kesimlerini örgütleyebiliriz.

Kenar mahallelerde ve diğer yoksul semtlerde zaten birçok geleneksel örgütlenme mevcut durumdadır. Sürekli olarak riskli, istikrarsız koşullarda yaşayan kent yoksulları birbirine yardım etmek için doğallığında bir araya gelir ve hakları için, daha iyi yaşam koşullarını güvence altına almak için, kendi aralarında problemlerini çözmek için ve sosyal ve kültürel faaliyetlerini daha iyi örgütlemek için örgütlenmeler içinde birleşirler. Geleneksel örgütlenmelerin yaygın biçimleri kenar mahalle-sakinleri örgütleri, bastis veya chawl komiteleri, mahila mandallar, gençlik kulüpleri, spor kulüpleri, kültürel örgütler, çeşitli festivaller için –Ganesh festivali, Ambedkar Jayanti vb- kurulan komitelerdir. Bazı dinlere, şehirlere ve bölgelere özgü bazı örgütlenmeler de vardır. Bu tür örgütler en iyi siperi sunduklarından dolayı bizler de bu geleneksel örgütlenmeleri en iyi şekilde kullanmaya çalışmalı ve esasen bunlar içinde çalışmalıyız. Yeni legal örgütlenmeler oluşturmak ihtiyacı olsa bile, bizler genel olarak kitleler arasında hali hazırda var olan biçimlere uygun şekilde kurmalıyız. Mücadele konuları semt çalışmasının, özelde de kenar mahalle çalışmasının sürekli bir özelliğidir. Su, elektrik, tuvalet ve kanalizasyon gibi temel ihtiyaçlar için, çürümeye ve gıda dükkânları sahiplerinin sömürüsüne, fuhuşa ve karaborsacılara karşı, kenar mahalle beylerine, goonda çetelerine ve diğer lümpenlere karşı, yıkımlara karşı mücadeleler sürekli sorunlardan bazılarıdır. Bu sorunlar üzerine mücadeleleri yerel komiteler ve kenar mahalle sakinleri örgütleri üzerinden örgütlemeliyiz. Kadınlar ve işsiz gençlik bu mücadelelerde en büyük önder rolü oynamaktadır. Bu nedenle mahila mandallar ve gençlik kulüplerine etkide bulunmalıyız. Bu mücadelelere onların bayrağı altında liderlik edilebilir.

Yukarıdaki mücadele konuları ve örgütlenmeleri dışında, kitlelerin refah ve kültürel ihtiyaçlarına da dikkat göstermeliyiz. Kültürel örgütleri, demokratik kültürü ilerletmek için kullanmalıyız. Aynı zamanda ilerici eğitimi geliştirebilecek kütüphanelerin ve okuma odalarının kurulmasını başlatabiliriz. Bizler aynı zamanda halk arasındaki karşıtlıkları çözmeye de dikkat etmeliyiz. Panchayat gibi geleneksel kurumları dönüştürmeli ve feodal ve sömürücü pratikleri ortadan kaldırmalıyız.

Hindu faşistlerinin faaliyetlerine karşı her zaman propaganda ve eğitim yapmalıyız. Toplumsal gerginliğe meyilli bölgelerde kalıcı tüm toplumsal barış komiteleri ve açık öz savunma ekipleri kurmalıyız. Benzer uygun adımlar kast veya ulusal zemindeki gerginlik bölgelerinde de atılabilir. Öz savunma aynı zamanda kiralık katillere ve lümpenlere karşı da örgütlenmelidir. Bu tür birimler iyi örgütlenirse, yıkım zamanlarında kitle direnişine önderlik etmede de rol oynayabilirler.

Kenar mahalle çalışmasına özgü bir problem de emperyalist patentli STK-NGO'lar (Hükümet Dışı Örgütler) problemidir. Ülkenin başlıca şehirlerinin hemen hemen tüm kenar mahallelerinde NGO'lar mevcuttur. Bu tür örgütlenmelerin ve onları finanse eden makamların tekin olmayan rolü hakkında özellikle faaliyetçileri ve kenar mahalle kitlelerini eğitmeliyiz. Onların özellikle halkın mücadelesinin önünde durduklarını teşhir etmeliyiz. Bununla birlikte bu tür örgütler mücadeleye yaklaşırsa, onlarla sorunlar temelinde birlik yapabiliriz. Baskı koşullarında onların içinde çalışabiliriz de.

Geleneksel kitle örgütleri sayesinde, politik propaganda örgütleyebiliriz, örgütlemeliyiz. Fakat bunun sınırlı bir doğası olacaktır. Propaganda ve seferberliğin daha yüksek düzeyi için legal demokratik örgüt bayraklarını kullanmalıyız veya geleneksel örgütlerin bazılarının bu legal demokratik örgütlerle yakın ilişkisini kurmalıyız. Bu suretle kenar mahalle sorunları genişletilebilir ve küreselleşme ve emperyalizme karşı daha geniş mücadeleyle bağlantısı kurulabilir.

Direkt parti düşünceleri üzerine propaganda için gizli devrimci işçilerin örgütü ve gizli devrimci gençlik örgütü gibi gizli örgütleri kullanmalıyız. Bunlar sadece yerel çalışmalarımızın açığa çıkmasını engellemek için tedbiri elden bırakmayarak kullanılmalıdır. Bu suretle kenar mahalle ve semt çalışması çok küçük ve dar olursa, böyle bir bölgede gizli örgütlerle propaganda- dan uzak durmalıyız.

Mücadelenin içinden çıkan faaliyetçileri ilk olarak geniş (çeper) faaliyetçi grupları içinde ve daha sonra Parti aday hücreleri ve tam Parti hücrelerinde yoğunlaştırmalıyız. Geniş (çeper) faaliyetçi grupları, Parti hücreleri ve Parti komiteleri arasındaki tüm faaliyeti ve mücadeleyi planlamada ve önderlik etmede, politik propaganda ve eğitimde, Parti'ye yeni üyeleri kazandırmada esastır.

Kenar mahallelerdeki ve yoksul semtlerdeki kent yoksullarının durumu sürekli olarak kötüleşmektedir. Bugün Hindistan'da kenar mahalle nüfusu 607 kasabaya dağılmış durumdadır. En büyük mega kent Mumbai'nin nüfusunun % 49'u kenar mahallelerde yaşamaktadır. Partimiz, şimdiye kadar bu kesimi örgütlemeye çok sınırlı bir dikkat harcadı. Diğer devrimci örgütler, özellikle Peru Komünist Partisi (PKP) bu bağlamda özellikle başarılıdır. Aslında Lima'nın kulübeli uzun bir dönemdir devrimcilerin kaleleri durumundadır. Biz de Hindistan'ın büyük şehirlerinde bu tür kaleler yaratmak için çalışmalıyız.

3.3.3 Parti İnşası

Kitle mücadeleleri ve kitle örgütleri, kitleleri devrime hazırlamak için kesinlikle gereklidir. Fakat bunlar yine de öncünün –Parti'nin bilinçli yoğunlaşması ve gelişimi olmaksızın kendi başlarına yeterli değildir. Yani mücadele sonucunda ortaya çıkan en iyi unsurlar mücadele içinde bir politikleşme sürecine girmeli; faaliyet grupları, çalışma grupları ve politik okullarda ideolojik eğitim almalı ve aday ve parti hücrelerinde yoğunlaştırılmalıdır. Bu süreç, kitle hareketinin kendiliğinden genel unsurlarıyla karşılaştırıldığında görece yavaş ve özenli bir süreçtir. Yoğunlaştırma bunun için bilinçli bir program, sürekli gözlemlene ve tüm aşamalarda uygulama olmaksızın kendiliğinden ortaya çıkmaz. **Kent bölgelerinde Parti hücreleri sistematik ve ciddi Parti inşası için çok önemli bir kurumdur.** Bununla birlikte daha yüksek tüm kurumlar bu görevi sürekli bir şekilde takip etmeli ve dikkat göstermelidir.

Şehir bölgelerinde temel yoğunlaşma sanayi proletaryasından öncü unsurların üzerinde olmalıdır. Partimizin mevcut kompozisyonu düşünüldüğünde bu iki kat daha önemlidir. Bu nedenle hem işyerlerinde hem de yerleşim birimlerinde işçi sınıfının mücadelesi ve örgütlerinde yoğunlaşmalı, işçi sınıfının en iyi unsurlarının en geniş kısmını Parti içine çekmek hedefimiz olmalıdır. İşçi sınıfının dışında, yarı-proletarya, öğrenci, aydın ve küçük burjuvazinin diğer kesimlerine yoğunlaşmaya da önem vermeliyiz.

3.3.3.2 Faaliyetçi Grupları

Gizli faaliyetçi grubu Parti inşasında ve insan kazanma sürecinde hayati öneme sahip bir birimdir. Bu, sınıf mücadelesinden çıkan en aktif ve sadık unsurların yoğunlaşması için başlıca örgütsel biçimdir. Bu, üyelerinin faaliyetlerine politik yönün verildiği, ideolojik ve politik eğitim aldıkları, yaşamlarıyla ilgili kararların politize edildiği ve Parti'ye üye olmak için seçildikleri birimdir.

Faaliyet grubu, örgütlenme birimleri olan fabrika, maden ocakları, sanayi kuruluşları, vardiya, bölüm, kısım, büro, şube veya herhangi bir düzeyde işyerlerinde oluşturulabilir. Örgütlenme için bir birim olan kenar mahalle, chawl (orta sınıf aileler tarafından işgal edilmiş büyük apartmanlar), cadde, topluluk veya diğer düzeylerdeki yerleşim yerlerinde oluşturulabilir. Okullarda, kolejlerde veya diğer enstitülerde oluşturulabilir. Ya da örgütlenmenin belli bir kesim üzerine oturduğu yerlerde, faaliyetçi grupları bu kesimler için uygun olan düzeyde oluşturulabilir.

Bu faaliyetçi gruba girmek için temel kıstas faaliyetçidir. Tüm faaliyetçi grup üyeleri faaliyette sürekli olmaya hazır olmalıdır. Diğer kriterler, devrimci politikalara geniş bir sempati ve davaya, örgütlenmekte olan kitlelerin çıkarlarına sadakattir.

Faaliyetçi grup, kitleler içindeki ileri unsurlar tarafından kurulacaktır. Bu gruplar faaliyetin belli bir düzeyinden sonra mümkün olduğunda derhal kurulmalıdır. Somut koşullara bağlı olarak grup 3 ila 7 kişiden oluşabilir. Genellikle en az bir yetkili Parti Üyesine belli bir faaliyetçi grubun önderliği için sorumluluk verilmelidir. Bu, Parti Üyesinin bu kimliğini ortaya çıkarmaksızın yapılmalıdır.

Faaliyetçi grubun görev ve sorumlulukları çalışma alanına göre somut olarak farklı olacaktır. Bununla birlikte esas kitleler içindeki tüm örgütlenmeler için bu sorumluluklar 3 kategoriye ayrılabilir. **İlk olarak**, rehberlik etme ve kitle örgütlerini kitlelerin çıkarlarını gerçekten temsil eden birimlere dönüştürme görevi mevcuttur. Eğer kitle örgütleri yoksa bu tür örgütler oluşturmaya çalışmalıdır. **İkinci olarak**; gruba geniş kitleleri politize etme görevi verilmelidir. **Üçüncü olarak**; öz savunmalarını organize etmelidir. Bu sorumluluklar faaliyetçi grup içinde tartışılmalı ve üyeler arasında somut olarak dağıtılmalıdır.

Yukarıda saydığımız sorumlulukları üzerinden gruba önderlik ederken grubun ideolojik ve politik eğitimini yaşama geçirmek, görevli parti üyesinin görevi-

dir. Sınıflar ve ortak çalışma yaşama geçirilirken, resmi olmayan tartışmalar, filmler, bireysel okuma gibi daha esnek diğer metotlara da büyük önem verilmelidir. Grup geliştikçe, mümkün olan yerlerde, kişisel ve aile problemleri üzerinde kolektif tartışmalar yürütülmeli ve bu üyelerin bireysel yaşamlarında politik kararlar almasına yardımcı olmak üzere kullanılmalıdır.

Yukarıdaki süreç yoluyla faaliyetçi grup üyelerinden bazıları ya da hepsi –ya da hiçbiri- Parti aday üyesi ve üyesi olmak üzere gelişebilecektir. Bu, faaliyetçi grubun çalışma yaptığı aynı bölgede bir hücre oluşumuna öncülük edecektir. Bir kere böyle bir hücre kurulduğunda, faaliyetçi grup dağıtılmalı veya hücre oluşumunu Parti üyesi olmayan oluşuma çevirmeksizin yeniden oluşturmalıdır. Bir faaliyetçi grup ve Parti hücresi aynı düzeyde, aynı birim için birbirine paralel sorumluluklar doğrultusunda aynı anda mümkün olduğunca bulunmamalıdır. Örneğin, bir fabrikada aynı departmanda bir faaliyetçi grup ve hücre aynı anda olmamalıdır. Ancak tüm fabrika için bir hücre ve aynı zamanda departman için bir faaliyetçi grup olabilir.

Yani faaliyetçi grup, örgütün geçici bir biçimidir. Amacı kitlelerin ileri kesimlerinin toplanmasını ve onların öncü içinde inşa edilmesini kolaylaştırmaktır. Ve eğer bu sistematik ve planlı bir minvalde uygulanırsa, Parti inşası sürecinde hayatı bir rol oynayabilir.

3.3.3.3 Politik Eğitim

Şehir çalışması faaliyetçileri ve kadroları düşmanın hakim olduğu bölgelerde görev yapmaktadırlar ve yabancı sınıf eğilimi ve burjuvazinin ideolojik etkisiyle daha fazla karşı karşıyadır. Silahlı mücadele bölgelerinden doğallığında uzak olarak aşırılıklara kayma, temel çizgimizden sapma eğilimi mevcuttur.

Şehir hareketinin düşük düzeyde olduğu koşullarda, umutsuzluk eğilimi ve devrimci çizgiye güven eksikliği vardır. Şehir hareketi yükselişe geçtiğinde ise, şehir çalışmasının öneminin abartılması ve kırsal silahlı mücadeleye daha az önem verme ortaya çıkar.

Bu tür sapmalar sürekli bir ideolojik ve politik eğitimle önenebilir ve düzeltilebilir. Bu nedenle her zaman sağlam ve sistematik MLM ve uzun süreli Halk Savaşı çizgisi üzerine eğitime ihtiyaç vardır. Bu sadece hareketi yükseltmek için değil aynı zamanda gericilerin yozlaştırıcı etkisine karşı mücadele için de gereklidir.

Bu ihtiyaca karşın, politik eğitim şehirlerdeki Parti örgütlülüğünde çok fazla önem verilmeyen bir alandır. Şehir çalışması çoğunlukla daha üst komitelerle ilişkisi

uzun dönem olmayan bağımsız örgütçüler tarafından yaşama geçirilmektedir. Sistematik bir planlama ve tabinin olmadığı koşullarda, politik eğitimin işlevi bu nedenle daha düşük seviyedeki yetenek ve inisiyatiflere bırakılmaktadır. Aynı zamanda acil pratik çalışmanın zorunlulukları içinde eğitime ara verilmesi ve uzun dönemli ideolojik gereksinimlerin küçümsemesi daha büyük bir olasılıktır. Bir başka sorun ise, şehirdeki sınıfların ve okulların teknik sorunlarıdır. Devletten doğru oluşan risk ve tehlike daha iyi gizlilik yöntemleriyle azaltılabilirken, yoldaşların değişik bölgelerdeki çalışmalarında açığa çıkmalarını engellemek için sayısız küçük önlemin uygulanması sorunu hala durmaktadır. Bu açığa çıkma sorunu, uzak kasabalardan ve hatta farklı eyaletlerden yoldaşları birleştirerek biraz azaltılabilir, fakat bu da her zaman çözüm olmayabilir.

Tüm bunlar uygulansa da şehirdeki politik eğitim görevleri daha üst komitelerin aktif müdahalesi olmaksızın yerine getirilemez. Kurslar, okul ve sınıflar, teknik yöntemler, öğretmenlerin eğitilmesi, farklı düzeylerde eğitim planları –tüm bunlar daha üst komitelerin bireysel dikkatlerine ihtiyaç duyar.

AC'nin daha üst düzeylerinde ALAN (SCOPE) tarafından verilen program ve kursların sistematik olarak uygulanması–bugün açısından- gereklidir. Bununla birlikte gelecekte şehir çalışmasının ihtiyaçlarına özel olarak hitap edecek özel kurslar ve eğitimler geliştirilmesi gerekli olacaktır. Şehir çalışmasına özgü sürekli bir ihtiyaç olarak, şehir çalışmasının gerektirdiği birçok küçük çalışmayı almak üzere fazlasıyla öğretmen yetiştirilmelidir. Daha yüksek düzeyde titiz ve sürekli politik eğitim gerçek Parti önderliğinin anahtarıyken, kitle örgütleri ve hücre düzeyinde politik eğitim, sağlam bir inşayı sağlamak için gereklidir. Bu düzeylerde politik eğitim görevi şehirsiz bölgelerde daha önemlidir, çünkü bu tür yoldaşlar için faaliyetin normal alanları, kimliklerini açık edemeyecekleri ve sürekli Partili olmayan ve hatta yönetici sınıf unsurları arasında görev yapmak zorunda oldukları için küçük ve kapalı kitle örgütleridir.

Kitle örgütü eğitimi, devletin dikkatini çekmeksizin uygun olan tüm konu başlıkları için kitle eğitiminin açık biçimlerini kullanmalıdır. Yönetici ve diğer sınıfların yerel olarak kullandığı tüm yaygın biçimleri benimsemeye ve uyarlamaya çalışmalıyız. Bunlar, diğer genel kitapların arasında ilerici edebiyatı yaygınlaştırmak için kullanılacak kütüphaneler, köşe başı okuma merkezleri ve diğer benzer araçlar; yoldaşlarımızın ilerici bakış açılarını ifade edecekleri festival-

lerde konferanslar serisi, tartışma münazaraları, hitabet yarışmaları vb.; bir müfredat içinde politik konu başlıklarını içeren halk içinde konuşma kursları, bireysel gelişim kursları vb.; kitle örgütleri eğitim kampları vb. araçlar olabilir. Politik eğitimin olası düzeyi bu tür yöntemler aracılığıyla tabi ki çok düşük olacaktır, fakat kitle örgütleri içinde en geri kesimler içinde dahi politik bir atmosferi yüksek tutmak için düzenli bir temel oluşturmak çok önemlidir. Daha ileri kesimler için – faaliyetçi grup gibi- tabi ki farklı forumlar ve yöntemler kullanmak zorundayız.

Faaliyetçi grup, aday hücreler ve parti hücreleri için politik eğitim, sorumlu komite düzeyinde planlanmak durumundadır. ALAN tarafından sağlanan eğitim materyallerinin temel olması gerekir, aynı zamanda komiteler de yerel şehir koşullarına ve eğitilmekte olan kesimlere özel olarak uygun olacak materyaller seçmelidir. Planlama yapılırken şehir eğitim sisteminin mümkün olduğunca merkezi olmaması gerektiği akıldan çıkartılmamalıdır. Bunun anlamı; son tahlilde öğretmen işlevi gören sorumlu örgütçüler ve parti üyeleri tarafından kolaylıkla uygulanabilecek ve kullanılabilir kurs ve materyallerin olmasıdır. Gerekli olduğu yerde sorumlu örgütçüler ve parti üyelerine planları yaşama geçirebilmeleri için gerekli özen ve yardım gösterilmelidir.

Her şehir bölgesinin ihtiyaç duyduğu şey; yeterli öğretmenler ve komitenin düzenli takibi ile iyi planlanmış merkezi olmayan politik bir eğitim sistemidir.

3.3.4 Parti Yapısı

Şehir alanında Parti yapısı meselesi, Partimizin üslendiği kırsal alandakilerden oldukça farklı sorunlar arz eder. Bu sorunlar istikrarlı yapıların inşası ve işleme, parti önderliğinin sürekliliği, açık ve gizli çalışma, alt ve üst organlar arasındaki ve kırsal alanlarda üslenmiş önderlikle şehir örgütü arasındaki koordinasyonla bağlantılıdır. Bu sorunları daha üst düzeydeki organların yakından özeni ve çalışması ile somut pratik çözüm geliştirmeksizin çözemeyiz. Aynı zamanda şehir Parti yapısını inşa etme ve geliştirmede uygulanacak hedefler, görevler ve yöntemler üzerinde geniş ortak bir bakış açısına ihtiyacımız var.

Özel olarak şehir alanında Partimizin yapısının temelini oluşturmada hayati önemdeki ilkesi örgütsel âdemi merkezîyetçilik ile bağlı politik merkezleşmedir. Bunun anlamı tüm PÜ'ler ve tüm organların –özel olarak da daha alt düzeydekilerin- Partinin politik çizgisi doğrultusunda bağımsız olarak doğru tavır geliştirebilmelerini ve doğru örgütsel kararlar alabilmeleri için sağlam bir ideolojik-politik zemine sahip olmaları gerektiğidir.

Gizli üst organlar ve direkt açık çalışma içinde yer alan daha alt düzeyler arasında yakın ve sürekli bağlantıları kurmanın teknik zorluklarından kaynaklı bu durum, özellikle şehir alanlarında önemlidir. Bu ayrıca şehir çalışmasının günlük olaylara acil yanıt vermeyi gerektirdiği için de önemlidir. Elektronik iletişim ve medyadaki hızlı gelişmelerle birlikte, büyük olaylara politik olarak tepki göstermede günler ve hatta saatler süren gecikmeler Partinin şehir hareketi üzerine sahip olabileceği etkiyi engelleyebilmektedir. Bu, şehir Parti yapımızın kurumlarını –hücreler ve daha alt düzeydeki komiteler- oluşturan organların gücüne bağlı olduğu kadar Partiyi kitle örgütleriyle bağlayan Parti bölümlerimizin gücüne de bağlıdır.

3.3.4.1 Parti Hücresi

Şehir Parti hücresi üretim birimleri temelinde oluşturulabilir –işçiler için bu fabrika, dükkan, departman, bölüm, vardiya, üretim çizgisi, sanayi dalı vb.; öğrenciler ve orta sınıf memurlar için fakülte, okul, enstitü, büro vb. olabilir. Hücre, coğrafik (örneğin yerleşim yerine) temelde de oluşturulabilir –örneğin kenar mahalle, chawl, sokak, topluluk vb. PÜ'lerinin belli bir birimde (örneğin fabrikada) sayısının 3'ten az olduğu yerlerde, birbirine yakın birimler bir hücre oluşturmak üzere birleştirilebilir. Bununla birlikte bu şehir alanlarında rastgele bir şekilde yapılmamalı, aksi takdirde gereksiz açığa çıkmaya neden olur. Çalışmanın birleştirildiği durumda ortak bir hücre oluşturulabilir. Diğer durumlarda bir hücre oluşturmadan önce yeni katılımları beklemek daha iyidir.

Hücre, sorumluluk alanı içindeki tüm diğer örgütsel birimlere önderlik eden organdır. Bir üst komitenin önderliği altında temel görevlerini yerine getirir. **Şehir komitesinin temel görevleri kitleleri örgütlemek, onları politize etmek, ileri unsurları geliştirmek ve partiye üye yapmak ve üyelerini ve diğer faaliyetçileri tarım devriminin başarısı için çalışmak üzere kırsal kesime gitmek için hazırlamaktır.**

Hücre kendi barınaklarının gizli ağını ve toplantı yerlerini geliştirmelidir. Mümkün olduğunca toplantılar üyelerin, kitlelerin içinde, politik çalışmalarını yaptıkları yerlerde gerçekleştirilmelidir. Genel olarak hücre üyeleri hücreden hücreye aktarılmamalıdır, bu gereksiz bir şekilde açığa çıkmaya neden olur.

Bölgede en azından 3 Profesyonel Devrimci (PD)

bulunuyor ve bunlar da birbirlerini tanıyorlarsa bir Profesyonel Devrimci Hücresi (PDH) oluşturulabilir. PDH bir Parti komitesi rolü oynamamalı ve tüm PD'lerin alanlarındaki faaliyetlerin planlandığı bir merkez haline gelmemelidir. Bu çalışma alanının ve çeşitli yapıların gereksiz açığa çıkmasıyla sonuçlanacaktır ve kayıplara yol açacaktır. Çalışmayı planlama amacıyla her PD kendi çalışma alanı için sorumlu hücrenin üyesi olabilir. Bunun mümkün olmadığı yerde, planlama, ilgili örgütçü veya komite üyesi ile yapılmalıdır. PDH'nin temel işlevi, sınırlı bir zaman ve part-time hücrenin diğer sınırlamaları içinde mümkün olmayan PD'lerin politik eğitimi ve gelişimini sağlamaktır. Daha uzun politik eğitim programları, kolektif çalışma ve tartışma ve diğer benzer faaliyetler PDH'ler üzerinden yaşama geçirilebilir. Bu suretle gelecekteki Parti önderliğinin hızlı bir şekilde geliştirilmesinde pozitif bir rol oynayabilir. Bu avantaj şehir çalışmasında açığa çıkma ve kayıp verme risklerine karşı dengelenmelidir. Bir PD açığa çıkmamış bir alanda faaliyet sürdürüyorsa, ya da bocalama işaretleri gösteriyorsa bu PD PDH içinde yer almamalıdır.

3.3.4.2 Yarım Zamanlı (part-time) Komiteler

Belirli bir semtte veya üretim biriminde görev yapan iki ya da daha fazla hücrenin mevcut olduğu yerlerde, buralarda duruma göre Fabrika/Sanayi Bölgesi Parti Komitesi veya Bastı (çeper) Parti Komitesi veya Fakülte Parti Komitesi oluşturma görevi üstlenmeliyiz. Bunlar tamamen yarım zamanlılardan oluşturulabilir veya PD'leri ya da bazı durumlarda örgütçü düzeydeki yoldaşları içine alabilir. Bu, Bölge Komitesi/Örgütçüsü ve hücreler arasındaki Parti Komitesi düzeyidir. Bu, sorumluluk alanı içindeki tüm hücrelere, aday hücrelerine, parti bölümlerine ve diğer organlara önderlik ve rehberlik eden organdır. Bu, aday üyelerin üyeliğini onaylayan ve onların tam üyeliklerine karar veren organdır.

Fabrika/Bastı Komitesi şehir Parti yapısı içinde çok önemli bir kattır. Bu komite, parti hücrelerinin ve diğer daha alt düzeydeki organların işleyişine günü gününe dikkat sağlayarak Partinin işlevini geliştirir. Aynı zamanda araya bir başka tabaka sağlayarak ve daha üst komite üyesinin tüm hücrelerle her zaman görüşmesi ihtiyacını ortadan kaldırarak daha üst komitelere yönelik riski azaltır. Önemine karşın şehir alanında bu tabakanın geliştirilmesi için Parti içinde gerekli önemi vermedik. Bugün bu tür komitelerin yaratıldığı hala çok az bölgemiz var ve deneyimimiz bu nedenle çok

sınırlı durumda. Bu komiteleri kurarken üzerinde yoğunlaşmamız gereken temel durum, güvenilir komite üyelerinin doğru seçimi, barınaklar, iletişim ve toplantılar için tam gizli bir ağ oluşturmaya vurgu yapmak ve komite üyelerinin kimliğinin tüm PÜ'lerine yönelik açığa çıkmaması için son derece dikkatli olmaktır. Gerekli olduğu yerlerde, PÜ'lerinin ve faaliyetçilerinin gerçek kimliklerinin saklanması için, rapor düzenlenirken de önlemler alınmalıdır. Genel olarak bu tür komiteleri kurmak ve sağlamlaştırmak için uzun süreli bir yaklaşım uygulamalıyız. Bu tür komitelerin doğru bir ağı şehir Parti yapımızın işleyişini oldukça ilerletebilir.

3.3.4.3 Parti Bölümleri (Fraksiyonları)

Hücre ve Parti komitelerine ilaveten, Partili olmayan çeşitli örgütlerde bu örgütlerde görev yapan üyelerin tek bir hedefi ifade etmelerini, aynı taktikleri takip etmelerini ve uyum içinde davranmalarını sağlamak amacıyla bölümler (fraksiyonlar) kurar. Bu bölümler, bahsi geçen örgütler üzerinde Partinin etkisini icra ettiği ve politikalarını yaşama geçirdiği teşekküllerdir. Şehir bölgelerindeki çalışmaların çoğunluğu Partili olmayan örgütler üzerinden yapıldığı için tam teşekküllü bölümler şehir Parti örgütünün çok önemli bir parçasıdır. Fraksiyonlar Partili olmayan örgütler içinde Parti güçlerinin birliği ve koordinesi ile önderlik rolünü oynamasını sağlamak için gereklidir. İlgili Parti komitesi herhangi bir örgüt içinde fraksiyonlar veya en az üç PÜ'sinin bulunduğu yerlerde yetkili organ oluşturabilir. Tüm PÜ'lerin tek bir hücreden olduğu yerlerde fraksiyonun işlevi hücre tarafından yerine getirilebileceği için ayrı bir fraksiyon oluşturulmasına ihtiyaç yoktur. Benzer şekilde, belli bir örgüt içindeki esas güçler veya yetkili bir hücre ya da Parti komite içerisinde yer alıyorsa, ya da bazı başka pratik düşüncelere bağlı olarak, Parti komitesi bir fraksiyon oluşturulmamasına karar verebilir. Bununla birlikte, üyelerin çeşitli yerlerden olduğu veya örgüt çalışmasının önemli olduğu yerlerde bir fraksiyon kurmak avantajlıdır.

Fraksiyonlar ilgili Parti komitesinin idare ve denetiminde görev yapar. Yani bir fabrika sendika komitesi içinde yer alan bir fraksiyon Fabrika Parti Komitesi'nin altında, görev yapacaktır. Oysa şehir düzeyindeki sendika fraksiyonu Parti Şehir Komitesi altına görev yapacaktır. Fraksiyonu bölgedeki Parti Üyelerinin tümüyle mi bazılarıyla mı oluşturacaklarına ilgili Parti komitesi karar verir. İlgili Parti Komitesinin aynı zamanda Parti Üyelerini fraksiyona göndermeye veya herhangi bir üyeyi fraksiyondan geri almaya hakkı vardır. Şehir ça-

İşması bazen çok fazla açığa çıkmış ve denetim altında bulunan PÜ'lerinin (bu örgütlerde göze çarpıcı bir rol oynamakta olsalar da) bu fraksiyonda bulunmamasını gerektirebilir. Bu aynı zamanda bir yoldaşın Partili kimliğini saklamak için de bazen gerekli olabilir. Bu tür durumlarda mademki bu tür yoldaşlar fraksiyonla uyum içinde ve karar alınan yönetime göre görev yapıyorlar Parti komitesi bu yoldaşlarla koordinasyon kurmanın özel araçlarını ve yöntemlerini tasarlamalıdır.

Parti fraksiyonu içinde çalıştığı örgütün çalışmalarına rehberlik eder. Çalıştığı örgütün içinde ortaya çıkan tüm sorunlar fraksiyonda tartışılır. Tüm PÜ'ler fraksiyon tarafından alınan kararlarla uyumlu bir şekilde örgüt içinde konuşur ve oylamaya katılır. Benzer tüm örgütün şekilde tek bir politikaya ve plana göre rehberlik edilip edilmediğini görmek için fraksiyonun çalışmalarına nezaret etmek de Parti komitelerinin sorumluluğudur.

3.3.4.4 Tabakalar

Tabakalar; şehir komitesi, alan komitesi, fabrika/basti/fakülte komiteleri, hücreler, aday hücreler ve aynı şekilde faaliyetçi gruplar ve fraksiyonlar gibi kitle örgütlerine bağlayan şehir Parti örgütündeki çeşitli düzeylere dayanır. Şehir alanındaki düşman tehdidinin daha büyük olması nedeniyle en alt düzeyden en yükseğine kadar bir dizi tabakayı muhafaza etmek her zaman gereklidir ve onları atlamaksızın bu tabakalar üzerinden çalışmak önemlidir.

Birkaç yıldır belgelerimizde esas olarak tabakalar üzerinden faaliyet yürütmenin gerekliliği ve önemi üzerine dikkat çekmekteyiz. Buna rağmen bu bakımdan çok fazla bir ilerleme kaydetmedik. Uygun tabakalar inşa etmek üzerine birçok şehir örgütümüz yoğunlaşmamıştır ve hatta bazı tabakaların bulunduğu yerlerde çabuk sonuç elde etmek için en alt seviyedeki düzeylerle direkt olarak ilgilenme eğilimi mevcuttur. Acil olarak bu tür yanlış fikir ve pratikleri ortadan kaldırmalı her bir şehirde tabaka sistemini geliştirmeliyiz.

Tabakalar üzerinden iş yapmanın temel sorunu her bir tabakanın, görevleri bağımsız olarak yerine getirebilmesi için belirli düzeyde eğitilmesi ve geliştirilmesidir. Bu da bir üst düzeyin sıkı rehberliğini ve takibini gerektirir. Bu rehberlik, bu düzeydeki yoldaşların bağımsız kapasitelerinin ve aynı zamanda komitenin ekip çalışmasının geliştirilmesine yöneltilmelidir. Bu, merkezi politik çizgi ve politikalarla uyumlu bir şekilde örgütsel görevlerin ademi merkezileşmesinin anahtarıdır. Kadrolarımızı ve önderliğimizi koruyacak ve onları ge-

lecek için geliştirecek bir parti yapısının inşa edilmesi için tek uzun dönemli anlayıştır.

3.3.4.5 Diğer Parti Yapılarıyla Koordinasyon ve Bağlar

Özellikle de gerilla bölgesi alanındaki şehir çalışması genellikle kırsal alandan koordine ve önderlik edilir. Şehir çalışmasına önderlik eden Bölge Komitesi üyeleri dahi ekseriyetle kırsal alanlarda üstlenmektedirler. Şehirdeki yoldaşları şehir çalışmasını tartışmak ve planlamak için askeri alanlara periyodik olarak çağırarak zorundadır. Bu, bir yandan ciddi açığa çıkma sorunlarıyla diğer yandan da şehir çalışmasının güncel problemlerinin derin bir kavrayışının olmadığı yetersiz rehberlikle sonuçlanır.

Bu nedenle koordinasyon en iyi şekilde en azından şehirlerde üslenen BK (Bölge Komitesi-District Committee) düzeyinde bir parti yapısıyla gerçekleştirilir. Yeterince büyük şehirlerde ve çalışmanın kapsamının ve Parti yapısının yetki verdiği yerlerde BK şehirde de inşa edilebilir. Özellikle baskıya bağlı olarak koordinasyon sorununun ciddi olduğu bazı eyaletlerde şehir çalışması için Bölüm Komitesi (Section Committee) altında oluşturulan özel bir alt komite üzerinden yapılabilir. Yeterli önderlik konumundaki yoldaşların çok açığa çıkmış olduğu yerlerde, bu yoldaşlar daha önceki alanlarından uzak yerlere ve hatta diğer eyaletlere gönderilebilir. Şehir Parti yapısıyla ilişkili diğer bir problem de kırsal Parti örgütü ve aynı zamanda daha üst Parti organlarının pratik-işlevsel bölümleriyle bağlarıdır. Şehir çalışmasının günlük kitle çalışmasını içerdiği çeşitli şekillerdeki şehir yardımına ihtiyaç sıklıkla ve düzenli olarak kullanılır. Düzenli temeldeki bu tür bağlantılar şehir örgütünün düzenli işleyişini etkilediği kadar tüm ilgililer için de tehlikelidir. Bu nedenle bu tür kestirme metotlara bir an önce son vermek önemlidir. Görevli şehir örgütüne bağlı olmayan ayrı yapılar bu amaçla şehirlerde kurulmalıdır. Yoldaşlar bu şehir örgütlerinden çıkartılabilir ve görevleri devralabilir.

Burada temel olarak gereksinim duyulan şey uzun vadeli bir tutumdur. Gerekli farklı yapıları inşa edilecek, şehir kitlelerini seferber edebilecek, kırsal çalışmaya lojistik ve diğer yardımları yapabilecek ve diğer ihtiyaçları da sağlayabilecek sistematik ve uzun vadeli planların uygulanmasının tek yol olduğunu kavramalıyız.

3.4 Birleşik Cephe

Şehir alanları, kendilerini temsil eden birçok örgütün önderliği altında çeşitli sınıfların mücadele merkez-

leridir. Bu tür mücadeleciler örgütlerle birleşmemiz ve egemen sınıflara karşı geniş mücadeleler inşa etmek zorunluluktur. Bu suretle şehir alanlarındaki Parti'nin çalışmasının önemli bir parçası birleşik cephe faaliyetine ilişkindir. Bu, stratejik birleşik cephenin temeli olan işçi köylü ittifakının yanı sıra çeşitli taktiksel birleşik cephe oluşumlarını da içermektedir. Bu, işçi sınıfının temel birliğini inşa etmekten köylülükle dayanışmaya, yarı-proleter ve küçük burjuvazi gibi diğer devrimci sınıflarla birliğe, ulusal burjuvazi ve hatta egemen sınıf örgütleriyle ilişkileri sağlamaya ve hatta ortak faaliyetlere kadar genişletilir. Bu tür birleşik cephe faaliyetinin temel biçimlerine bakalım.

3.4.1 İşçi Sınıfının Birliği

İşçi sınıfı şehir alanlarındaki çalışmalarımızın temel yoğunluk merkezidir. İşçi sınıfı eyalet içinde son derece bölünmüş olduğundan dolayı, sınıfın mümkün olan en geniş birliğini inşa etmek can alıcı Parti görevidir. Bu birlik görevi iki düzeydedir; birincisi demokratik çizgi ve programı takip eden asli örgütlenmeler altında mümkün olan en yüksek sayıda işçiyi örgütlemek ve birleştirmektir. İkincisi ise emperyalizmin desteğindeki burjuvazinin işçi sınıfının haklarına ve ekonomik koşullarına yönelik saldırısına karşı geniş bir işçilerin birleşik cephesini inşa etmektir. Bu, sözleşme sistemi, iş yasasındaki değişiklik, özelleştirme, işten çıkarma politikası gibi çeşitli sorunlar üzerine birleşik mücadeleleri inşa etmek üzere girişimde bulunmak ya da diğer girişimlere katılmak anlamına gelir. Bu aynı zamanda işçi sınıfı hareketi içindeki geniş bir anti-emperyalist, anti-feodal program için çalışmaya istekli tüm samimi güçlerle birlikte birleşik örgütlenmeler inşa etmek için çalışmak anlamına gelir.

Ortak sendikal cephe işçi sınıfının mücadele gücünü yükseltmek için önemlidir. Bu ortak cephe belli sorunlar temelinde olabileceği gibi asgari politik anlayış ve programlar üzerine de olabilir. Bu cephe, sanayi, alan, bölge, şehir, tüm Hindistan ve uluslararası düzeylerde örgütlenebilir.

Politikamız, kitle tabanlı olan ve mücadeleye katılmaya istekli gerici ve revizyonist sendikalarla dahi birlikte belli sorunlar temelinde birlik yapmaya hazır olmaktır. Geçici bir birlik kararı sadece hareketin ihtiyaçlarına hizmet etmemeli, aynı zamanda uzun vadede işçi kitlelerini devrim için ilerletmelidir de. Yasal demokratik işçi sınıfı birleşik cephe örgütleri bu uzun vadeli hedefi elde etmekte çok yararlı bir rol oynayabilir. Bunlar, gericilerle daha geniş birlik içinde demokratik

çekirdeği oluşturan örgütlerdir. Eğer bu örgütler etkili işleyebilirse, işçi sınıfının daha geniş bölümlerinin demokratik bir program üzerinde toparlanmasını canlandırabilir. Belli sorunlar temelinde yapılan geniş birleşik cephe içinde önderlik rolünü oynayabilir. Bunlar demokratik programın çıkarlarına hizmet etmek üzere gerici sendikalarla geçici ittifakları kullanabilirler. Aynı zamanda şehir alanlarındaki devrimci sınıfları anti-feodal, anti-emperyalist program üzerinde etkileyebilir, seferber edebilir ve birleştirebilirler.

3.4.1.1 Sanayi Temelinde Birlik

Hindistan'daki sendikaların çoğunluğuna bağlı olarak sanayilerin çoğunluğunda "tek sanayi, tek sendika" ilkesini elde etmenin çok küçük bir olasılığı mevcuttur. Bizler, tüm sendikaları bu tür örgütler içine çekmeye çalışmalıyız. Bu tür bir birlik bir temel oluşturmaya başlayabilir ve daha sonra daha kalıcı asgari bir anlayış geliştirebilir.

Benzer bir şekilde çeşitli fabrika düzeyindeki sendikaları özel bir grup içinde birleştirmek gereklidir. Bu tür bir birlik koordinasyon komitesi düzeyinde işe başlayabilir veya bir federasyon olarak örgütlenebilir.

Bir ülkedeki üretimin uluslararası sınırları kolaylıkla geçtiği mevcut küreselleşme senaryosu içinde, işçilerin uluslararası birliği de çok önemli ve gereklidir. Bugün bu tür birlik çok zayıftır. Bizler işçilerin uluslararası birliğinin tek bir, çok uluslu veya tek bir sanayi içinde inşa edilmesi için kurulan girişimleri desteklemeliyiz. Örgütsel bir biçim vermek her ne kadar mümkün olmasa da bu bağlamda dayanışma mücadelelerini ve grevlerini ilerletmeli ve propagandasını yapmalıyız.

3.4.1.2 Belli Bir Sorun Özgülündeki Birlik

Bu birlikler hükümetin belli politikalarına veya yasalarına karşı oluşturulmuş çeşitli sendikalar ve politik örgütlerin ya da sosyal veya politik sorunlarla ilgili sendikaların birleşik cephesidir. Bu tür birleşik cephelere yönelik bizim yaklaşımımız sorun üzerine asgari düzeyde ortak bir duruşa sahip tüm örgütlerin mümkün olan en geniş birliğini inşa etmektir. Yine de temel prensipler üzerine bir uzlaşma olmamalıdır. Birleşik cephe örgütleri çoğu kez etkisiz aşırı ağır örgütler ya da sonu gelmez tartışma forumları haline gelme eğilimindedirler. Bizim yaklaşımımız birleşik cephenin kitlelerin mümkün olan en geniş birliğini inşa ettiği ve sadece birkaç liderin birleşik cephesi olmadığını görmek olmalıdır. Kitleleri militan mücadele içinde ileri taşımak ve bu süreçte onları politize etmek üzere gayret etmeliyiz.

Bu cepheleer içinde hem birliğe ve hem de mücadeleye gereken önemi vermeliyiz. Birliğin şartları reformist, revizyonist ve gericilerle taleplerin formüle edilmesinde belli düzeylerde uyumu gerektirirken, bizler mücadeleye ihanet açısından onlardan gelecek saldırılara karşı kitleleri sürekli hazırlamalı ve mücadele etmeliyiz.

Birleşik cephe içinde geniş farklı politik güçler mevcut olduğunda, ortak bir yaklaşım ve eylem çizgisi içinde ortak hareket etmek üzere daha yakın anlayışa sahip olanlarla koordinasyon kurmalıyız. Bu tür bir koordinasyon diğer komünist devrimci kamplardan ya da ortak bir programatik ya da bir başka temelde anlayışa sahip mevcut yasal demokratik örgütler arasından partilerle ilişki temelinde olabilir.

3.4.1.3. Alan Temelinde Birlik

Bu birlik bir endüstriyel alan –kasaba/şehir, bölge, eyalet, tüm Hindistan vb- için kurulabilir. Belli bir sany alanı veya bölgesindeki birlik yalnızca kiralık katiller, ulaşım, sağlık, su vb. gibi bölge işçilerinin yüz yüze olduğu sorunlara karşı ortak bir cephe inşa etmek için sınırlandırılabilir. Bununla birlikte daha üst düzeylerdeki birlik genellikle bazı asgari politik anlayışlar üzerine kuruludur. Bu, hemfikir olan sendikalar ve bir takım ortak talepleri ve sorunları kazanmak ya da ortak politik hedefleri desteklemek için birlikte mücadele etmeye gönüllü olan diğer örgütlerin birliğidir. Bu nedenle de en çok görülen legal demokratik işçi örgütü tipidir.

Bu tip birliklere büyük önem vermeliyiz. Küreselleşmeye karşı mevcut mücadelede bu tür birliklerin kapsamı ve onlara olan ihtiyaç sürekli büyümektedir. Çabamızı kitlelerin düzenli ve geniş seferberliğini ilerletmek için bu birliklerin mümkün olduğunca geniş temelde birlik yapmasına yöneltmeliyiz. Aynı zamanda bu seferberlikler içinden ortaya çıkan faaliyetçilere eş zamanlı olarak dikkat göstermeliyiz. Bu nedenle hem bu tür cephe ve örgütlere önderlik etmek için hem de hareket içinde yoğunlaşma ve parti inşası için yerel düzeyde güçlerimizin konumlandırılmasını planlamalıyız.

3.4.1.4 İşçi Platformları

Politik bir temelde işçi sınıfının birliğinin bir diğer biçimi asgari bir işçi programıyla direkt forum ve platformlar gibi legal demokratik işçi örgütleri kurmaktır. Bu tür platformlar ilke olarak sendikaları birleştirmeye girişmez, ancak çeşitli sendikaların işçi faaliyetçilerini hedefler ve onları politik olarak toparlamaya çabalar. Bu tür örgütler işçilerin içinden ileri kesimleri politik

bir temelde ilerletmek için mitingler, gösteriler, konuşmalar, seminerler, kültürel programları gibi propagandanın çeşitli araçlarını kullanırlar. Bu örgütler aynı zamanda politik ve diğer sorunlar üzerine ajitasyon ve mücadeleleri seferber etmelidirler. Amaç, program etrafında birleştirilebilecek mümkün olan en geniş Partili olmayan güçleri ilerletmek olmalıdır.

Bu örgütün bir başka varyasyonu da işçilerin kültürel örgütlerinin veya dergilerinin bayrağını birlik için bir platform olarak kullanmaktır. Burada platformun programı yaygın bir şekilde dağıtılmalı ve işçi faaliyetçiler kültürel programlar sergilemeye veya dergi için makaleler ve haberler yazmaya, bunu dağıtmaya vb. ve mücadele içinde kitleleri hazırlamaya ve harekete geçirmeye katılmaya teşvik edilmelidir.

İşçi kitlelerini birleştirmenin birçok biçimi mevcuttur. Tabi ki belli bir bölgede tüm bu biçimleri uygulamaya kalkamayız. İlgili komiteler bu nedenle bölgelerindeki nesnel koşullara ve mevcut öznel güçlere bağlı olarak hangi metotları uygulayacağına karar vermelidir. Burada önemli olan özellikle de işçi sınıfı mücadelesinin mevcut yükselişi içinde bu görevin önemini kavramak ve bu suretle de bunun için gerekli olan güçleri konumlandırmaktır.

3.4.2 İşçi-Köylü İttifakı

Bu ittifak, dört sınıflı stratejik birleşik cephenin temelidir ve bu nedenle bizler daha başlangıçtan itibaren bu ittifakı inşa etmek ve güçlendirmek için çalışmalıyız. Amaç, işçilerin köylü mücadelesine desteğini yaratmak ve demokratik devrimin bu iki en önemli sınıfı arasında mümkün olan en yakın bağları geliştirmektir.

İşçi-köylü ittifakını inşa etme ve güçlendirme çalışması işçi sınıfımızın tüm alanlarından başlatılmalıdır. Özel durumlar üzerine vurgu çalışma alanına göre farklılıklar arz edebilir. Bu nedenle, kırsal alanlarla ve toprak mücadelesiyle bağları kesik olan metropol kentlerinde esas yoğunlaşma işçilerin bilincini yükseltmek için sürekli eğitim ve propaganda üzerinde olmalıdır. İşçi ve köylü kitlelerinin yakın bağları olan gerilla bölgeleri içinde ve yakınında yer alan kasabalarda merkez, hareketin somut sorunları ve pratik yardım üzerine olabilir. Çeşitli örgütlenmeler de farklı roller sergilerler.

Devrimci işçilerin örgütü özellikle önemli bir role sahiptir. Toprak savaşıyla bağlantılı propaganda ve ajitasyonun esas sorumluluğunu üstüne almak zorundadır. Kırsal hareketin ilerlemesi, kazandığı zaferler, karşı karşıya bulunduğu baskı ve bu hareketle işçilerin dayanışma ihtiyacı ile bağlantılı sürekli ve aralıksız propa-

ganda bu örgütün çalışmasının esas bölümüdür. Örgütün genellikle gizli olarak çalışması gerektiğinden dolayı, işçiler tarafından açık dayanışma gösterilerinin örgütlenmesi mümkün olmayacaktır. Bununla birlikte devrimci örgüt faaliyetçileri toprak mücadelesi ile ilgili önemli sorunları aydınlatmayı amaçlayan propaganda için gizli sarsıcı eylem metotları kullanabilirler.

Legal demokratik işçi örgütleri işçilerin açıktan harekete geçirilmesinin örgütlediği alanlar olabilir. Bu tür seferberliklerin biçimleri imza kampanyalarından dayanışma gösterilerine ve protesto eylemlerine kadar genişletilebilir. Bunlar devrimci hareketi olduğu kadar devrimci olmayan örgütlerin liderliğindeki köylü mücadelelerini desteklemek için de örgütlenmelidir. Eğer seferberliğin düşük bir düzeyde kalacağını düşünürsek hareketimizi desteklemek için açık gösteriler örgütlememeliyiz, bu sadece güçlerimizin teşhir olmasıyla sonuçlanacaktır. Aslında bu tür eylemleri geniş sayıdaki Partili olmayan güçleri harekete geçirmek amacıyla planlamalıyız. Legal demokratik örgütler yoluyla hayata geçirilebilecek bir diğer program biçimi de DTÖ, devlet baskısı gibi ortak sorunlar üzerine işçi ve köylülerin geniş ortak seferberlik hareketleridir.

İşçi-köylü ittifakı çalışması aynı zamanda sendikalar üzerinden de geliştirilebilir. Mümkün olan yerlerde işçi ve köylüler kendi bayrağı ile ya da kendi bayrağı olmaksızın legal demokratik örgütlerin programlarında harekete geçirilebilir veya katılmaları sağlanabilir. İçeriğine bağlı olarak diğer programlar da (geri kalmış kırsal alanlarda sömürü ve baskı ile ilgili eğitim, afet zamanlarında yardım ekipleri, çeşitli örgütlerin köylü mücadelesine dair destek açıklamaları vb.) geliştirilebilir.

Sanayi Parti komiteleri bu tür görevlerin yerine getirilmesini düzenli olarak dikkat etmeli ve takip etmelidir. Durum gerektirdiğinde işçilere yönelik Parti açıklamaları ve çağrılar yayımlanmalıdır. Bununla birlikte, işçi-köylü ittifakı, faaliyetinin düzeyi ne olursa olsun, birleşik cephe görevlerimizde merkezi öneme sahiptir. Bu küçümsenmemeli ve şehirlerde tali veya diğer birleşik cephe görevlerine tabi olarak ele alınmamalıdır.

3.4.3 Şehir Sömürülen Sınıflarının Birliği

İşçi sınıfının yanı sıra şehir bölgelerinde diğer sömürülen sınıf ve kesimler yarı-proletarya, kenar mahallelerde yoğunlaşan kent yoksulları, öğrenciler, öğretmenler, memurlar ve orta sınıfının diğer kesimlerini vb. kapsar. Parti tüm bu sınıfların kitle örgütlerini

örgütlemek ve onlara önderlik etmek için kadro gönderir. Bu, sadece işçi sınıfının değil diğer tüm sınıfların da birliğini sağlar. Dayanışma mücadeleleri ve birleşik cephe faaliyeti işçi sınıfını etkileyen ve diğer sınıflara mücadelede önderlik eden önemli araçlardır.

Sorunlar ve çeşitli şehir sınıflarına yönelik baskı örnekleri üzerine propaganda ve ajitasyon işçi sınıfı ve Partinin etkilenen kesimlerle dayanışmasını göstermesinin esas araçlarıdır. Bu sorunlar çok çeşitli olabilir; seyyar satıcıların tahliyesi, kenar mahallelerin yıkılması, öğrenci hakları üzerine baskı, öğretmen ücretleri için kaynak vb. Her bir konu üzerine bir dayanışma eylemi gerçekleştirmek mümkün olmayabilirse de, Parti bunlar konusunda mümkün olan her türlü yanıtı ve duyarlılığı göstermelidir; bunlar, propaganda broşürleri, afişler, basın açıklamaları, dharma (Hint ahlak kuralları), gösteriler veya biraz daha militan eylemler olabilir. Yine de bizim esas çabamız işçi kitleleriyle dayanışma üzerine olmalıdır.

Şehir birleşik cephesinin diğer bir aracı da ücret artışı, yolsuzluk, temel sanayilerin ve birçok sanayinin kapatılması gibi şehir nüfusunun geneli ile ilgili çeşitli konular ya da su kesintileri, ulaşım problemleri, sağlık meseleleri vb. gibi çeşitli şehir sorunları ile ilgili birleşik cephe inşasıdır. Bu tür sorunlar tüm sınıfları birleştirir ama esas olarak sömürülen kesimleri içine alır. Bu tür sorunlar üzerine birleşik cephe belli sorunlar üzerinde olabileceği gibi sorunların demokratik programla ilişkisini kuran politik bir temel üzerine kurulan legal demokratik örgütler şeklinde de olabilir. Bu tür taktik birleşik cephe şehir kitlelerinin daha geniş kesimlerini devrime daha da yakınlaştırır ve stratejik birleşik cephenin alanına girmesinin zeminini döşer.

3.4.3.1 Yarı-Proletarya İle Birlik

Son derece yoksul koşullarda yaşayan yarı-proletarya proletarya ile birlik yapmak için en büyük potansiyele sahip şehir sınıfıdır. Son yıllardaki yeni ekonomik politikalar sayılarında aşırı yükselmeyi getirmiştir. Birçok işçi yarı-proletarya saflarına itilmekte ve iş aramak şehirlere için kesimden gelen göçmenler küçük ticaret ya da çeşitli işler yapmak zorunda kalmaktadır. Dağınık doğalarından kaynaklı bunlar proletarya gibi örgütlü değildirler. Bu nedenle bu sınıfı örgütlemek ve sanayi proletaryası ile sıkı birliğini kurmak Parti'nin görevidir.

a) Yarı-Proletaryanın Sendikaları: Birçok kasaba ve şehirde bu kesimler tamamen örgütsüz bulunmaktadır. Subjektif güçlerimize ve kasaba planına göre bu

kesimlerin örgütlenmesi görevini üzerimize alabiliriz. Seyyar satıcılar sendikası, su taşıyıcıları ve hamallar sendikası ve panchayat, rickshaw (Doğu Asya’da kullanılan iki tekerlekli binek arabası) çekicileri sendikası, taksi şoförleri/sahipleri sendikası, paçavracılar sendikası kurulabilecek örgütlerden bazılarıdır. Yarı-proletarya direkt olarak sermaye sınıfı tarafından istihdam edilmediği için, düşman genellikle, çeşitli hükümet yetkilileri, belediye organları vb. üzerinden devlettir. Yetkililerin taciz ve yolsuzlukları, adaletsiz vergilerin ağır yükü, fiyatların artışına karşı mücadeleler, yıkımlara karşı mücadelelerle vb. ilgilidir. Pazar hamalları ve paçavracılar gibi bazı kesimlerin tüccarlara, hurdacılara vb. karşı direkt talepleri mevcuttur.

İşgücünün dağınık olmasına ve proleter örgütlenme duygusunun yokluğuna bağlı olarak bu kesimlerin birliğini inşa etmek, özenli ve tam zamanlı bir görevdir. Bununla birlikte bir kez örgütlendiler mi, bu kesimler militan birer savaştı olurlar.

Bu kesimlerin örgütsüz kaldığı birçok kasaba ve şehirde, bu kesimler içinde çalışma gizli sendikaların kurulmasını içerecektir. Zaten örgütlü oldukları büyük şehirlerde fraksiyonel çalışma yürütebiliriz.

b) Yarı-Proletarya ile Dayanışma: Birçok büyük şehirde, özellikle de ‘global’ kent olmaya talip olanlarda, yarı-proletaryanın bazı büyük kesimleri ağır saldırı altındadırlar. Özellikle seyyar satıcılar yetkililerin yoğun yıkım ve taciz saldırılarıyla karşı karşıyadır. Oto-*rickshaw* ve taksiler çevreyi kirletmekle suçlanmaktadır. Bunlar aynı zamanda mahkemelerin, halk karşıtı çevrecilerin ve gerici medyanın da hedefi olmaktadır. Bu unsurlar ‘temiz ve yeşil’ şehir için araba sürülmesine engel olmakla suçlanıyorlar. Bu kesimler militan bir şekilde mücadele etseler de savaşlarında genellikle tecrit ediliyorlar. İşçi sendikaların seyyar satıcılar ve diğer kesimlerle dayanışmalarını ifade etmeleri bu nedenle son derece önemlidir. Yasal demokratik işçi örgütleri de onlarla dayanışma için kampanyalar örgütlemeli ve kalkınma yetkililerinin ve emperyalist acentelerin kent yoksulları karşıtı planlarını teşhir etmelidir.

İşçilerin ve yarı-proleterlerin birliğinin bir başka alanı ise kenar mahalle çalışması içindedir. Bu iki sınıf kenar mahallelerde ve yoksul semtlerde yaşayan kent yoksullarının esas kesimleridir. Her iki sınıf da omuz omuza savaştığı basti mücadelelerinin yanı sıra sendikalar ve diğer işçi örgütleri de dayanışma eylemleri örgütlemelidir.

Mümkün olan yerlerde, gerici şehir kalkınma eğili-

mine karşı kenar mahalle sakinleri birliklerini, seyyar satıcıların örgütlerini, sendikaları ve hatta ilerici meslek sahipleri ve aydınları da içine alan bir ittifak da oluşturulmalıdır. Bu durumdan direkt etkilenen kesimleri birleştirirken yönetici sınıfların ‘temiz ve yeşil’ propagandası ile aldatılmaya eğilimli olan orta sınıfları da eğitime amacı taşımalıdır. Amaç küreselleşmecilerin halk karşıtı programlarına karşı tüm sömürülen kesimlerin geniş birliğini inşa etmek olmalıdır.

3.4.3.2 Beyaz Yakalı Memurlar

Modern sanayide bilgisayar sistemlerinin ve otomasyonun hızlı yayılımı ve ekonomide hizmet sektörünün payının yükselmesi beyaz yakalı memurların sayısının ve oranının önemli ölçüde yükselmesiyle sonuçlandı. Bunların büyük çoğunluğu kamu sektöründedir ve çoğunlukla sendikasılaştırılmıslardır. Banka, sigorta şirketleri, öğretmenler, devlet memurları vb. sendikalarının örnekleri mevcuttur. Elektrik, telekomünikasyon ve mühendis, yerleşik doktorlar, pilotlar vb. gibi alanlardaki daha yüksek mevkideki memurların sendika ve birliklerinde son zamanlarda daha büyük bir gelişme mevcuttur. Bu sendikaların birçoğu oldukça güçlüdür ve ekonomiyi vurmak ve felce uğratmak kabiliyetlerini göstermişlerdir.

Beyaz yakalı memurlar, bir yandan işçi sınıfı ve devrimin güvenilir ittifakları iken, bazı kesimleri burjuvazinin peşine takılır ve gerici propagandanın kurbanları haline gelir. Bu nedenle sanayi proletaryası için memur kesimleri ile her zaman yakın bağlar kurması ve mücadele içinde sallantıda kalmalarının engellemesi gereklidir. Tüm sanayi dallarında ve işletmelerinde bu nedenle hem beyaz yakalı ve hem de mavi yakalı kesimlerin sendika içinde birliği için mücadele etmeliyiz. Bizler genel olarak ‘işçi’ ve ‘memur’ sendikalarının ayrılması şeklindeki geri pratiğe karşı olmalıyız. Bununla birlikte ayrı sendikaların bulunduğu yerlerde mümkün olan yerlerde fraksiyonel çalışma için güçleri konumlandırmalıyız.

Küreselleşme döneminde yönetici sınıflar bu kesime karşı yüksek ücretle çalıştıkları ve ücretleri ve sayılarının düşürülmesi gerektiği şeklinde yoğunlaşmış bir propaganda saldırısı yürütmektedir. Bu suretle bazı kesimler ücretlerindeki yükselişin yetersiz düzeyde yükseltilmesini ve daha önceki ödeneklerinin ödenmesini kabul etmeye zorlanmaktadır. Bu kesimler aynı zamanda çeşitli özelleştirme ve VRS planlarının da hedefindedir. Her ne kadar sürekli bir şekilde mücadele ediyor olsalar da çoğunlukla diğer kesimlerin sempati

ve desteğini almamaktadırlar. İşçi sendikalarımız, yasal demokratik ve gizli örgütlerimiz ve hatta bazen Parti banka memurlarının, öğretmenlerin, gazetecilerin vb. mücadeleleriyle dayanışma içinde olduklarını çeşitli yollarla ifade etmelidirler. Birleşik sendika örgütleri kasaba/şehir düzeyinde oluşturulduğunda memur sendikalarının tüm yerel kollarını bunların içine çekmeye çalışmalıyız. Bu, baskı ve mücadele zamanlarında ortak program ve karşılıklı dayanışmalar örgütlemeye yardımcı olabilir.

3.4.3.3 Küçük Burjuvazinin Diğer Kesimleri

Bazı kesimler veya küçük burjuvazinin diğer kesimleri genellikle mücadele içindedirler. Öğrenciler ajitasyona çıkmakta, avukatlar greve gitmekte, esnaflar kendi protesto ve grevlerini yapmaktadır. Bu mücadeleler militan bir dönüşüme uğradığında devletin saldırılarıyla yüz yüze gelmekte. İşçi sınıfı bu kesimlerin mücadelelerine duyarlı olmalıdır. Sendikalar, legal demokratik örgütler ve hatta Parti üzerinden dayanışmamızı ifade etmeliyiz. Mümkün olduğu yerlerde kendimizi sadece dayanışma demeleriyle sınırlamamalıyız. Büyük mücadele ve baskı zamanlarında dayanışma için geniş işçi yığınlarını seferber etmek ve sokağa çıkarmak için tüm girişimlerde bulunmalıyız. Sağlam bir desteğin olduğu yerde sorunun alanını genişletmek için girişimde bulunmalı ve mümkün olduğunca çok kesimi dayanışma içine almalıyız.

Şehir küçük burjuvazisi arasında öğrenciler ve gençlik önemli bir kategoriye oluştururlar. Bunlar, önemli bir rol oynadıkları İngiltere karşıtı hareketten tarihsel olarak etkilenmektedirler. Naksalbari uyanışında bu kesimlerin rolleri önemlidir. Partimizin onları örgütlemeye iyi bir deneyimi vardır. Şehir alanlarında çalışırken, onları örgütlemeye gerekli önemi vermeliyiz.

Bu kesimleri aydınlarla birleştirmenin gerekliliğini vurgulamaya ihtiyaç vardır. Bu kesimler içinde çalışmaya uygun kadrolar ayırmalı ve onları birleştirmek ve örgütlemek için özel bir çaba sarf etmeliyiz.

3.4.4 Ulusal Burjuvazi İle İlişkiler

Ulusal burjuvazinin kaypak ve sömürücü doğasına bağlı olarak, bu sınıfın stratejik birleşik cepheye geniş katılımı genellikle devrimin ancak daha ileri aşamalarında ortaya çıkar. Bununla birlikte taktiksel birleşik cephe içinde ulusal burjuvazinin çeşitli kesimleriyle dayanışma ve birleşme için şehir alanlarında bir alan mevcuttur.

İşçi sınıfı çalışmasının geniş bir bölümü örgütsüz sektörlerde ulusal burjuvaziye ait küçük sanayilerdedir.

Genellikle örgütlendiğimiz işçilerin hâlihazırdaki düşmanlarıdır. Bu nedenle genellikle işçi kitleleri için bu sömürücüler ve 'düşmanlarla' dayanışma ve birlik konseptini kabul etmek zordur. Bununla birlikte ulusal burjuvazinin hükümete, emperyalizme ve KBB'ye (Komprador bürokrat burjuvazi) karşı mücadelede ortaya çıktıkları da bir gerçekliktir.

Bu mücadelede onlara tüm desteğimizi göstermeli ve hatta mümkün olan yerlerde yönetici sınıflara karşı sürdürülen ortak mücadeleye katılmalıyız. Ulusal burjuvazi ile birleşmenin doğal bir yöntemi Parti için direkt veya dolaylı olarak bazı kitle örgütleri üzerinden ulusal burjuvazinin hükümete, emperyalizme ve/veya komprador burjuvaziye karşı taleplerini ve mücadelelerini desteklediğini açıklamaktır. Bunlar vergilerin azaltılması, elektrik fiyatlarının düşürülmesi, küçük sanayi karşıtı politikalar ve mahkeme kararları, çok uluslu şirketlerin tümüne ve yabancı mallarına karşı, büyük sanayi tarafından yan üreticilerin sömürülmesine gibi çeşitli konular üzerine olabilir. Bizim desteğimiz propaganda ve hatta işçilerin sorunlar temelinde militan mücadelelerine genişletmek şeklinde dahi olabilir.

Birliğin bir başka şekli de ulusal burjuva örgütleri ile birleşik örgütler üzerinden olabilir. Bu tür bir birlik çoğunlukla sanayinin memleketine geri gönderilmesi, küçük sanayi yasalarına ve vergi artırımlarına karşı olmak vb. gibi belli konular temelinde olacaktır. Buna karşın küreselleşme ve DTÖ karşıtı hareket yükselişe geçtiği zaman ulusal burjuvazinin daha ilerici kesim ve örgütlerini hareketin içine çekmek için elimizden geleni yapmak zorunda olacağız.

Ulusal burjuvaziye KBB ve emperyalizm karşıtlığına getirmek için çaba sarf ederken birleşik cephe içinde olan temel sınıfların kaybedilmesi pahasına bu tür bir birliğin kazanılması önemsiz olabilir. Yani ulusal burjuvazi ile birleşirken onlarla (ulusal burjuvazi) olan ilişkimizde mücadele yönünü asla gevşetmemeliyiz. Bu ulusal burjuvazi ile olan birliğin bu kesimlerle sendikal mücadele içinde onlara imtiyaz tanımak olduğu şeklindeki hatalı bir tutuma girmemeliyiz. Tüm bu tür konular üzerine sendikal mücadelenin genel ilkelerine göre karar verilecek ve temel olarak, çatışan güçlerin göreceli sağlamlığına ve mücadelenin vuku bulduğu sanayinin genel koşullarına bağlı olacaktır. Ulusal burjuvaziye cephe içine çekecek olan, işçi sınıfının gücüdür, güçsüzlüğü değil.

Emperyalistlerin ve onların Hintli ajanlarının bitmek bilmeyen saldırıları ulusal burjuvaziye günbegün

yönetici sınıflarla daha fazla çatışmaya itmektedir. Bu nedenle bugün birliğin pratik imkanları altlardan doğru gelişmektedir. Bu imkânlar Delhi bölgesi, Tamil Nadu'daki Coimbatore-Erode bölgesi, Gajurat Surat gibi ulusal burjuvazinin daha güçlü bulunduğu şehirlerde daha büyüktür. Yerel parti örgütleri mümkün olan yerlerde yukarıdaki ilkeleri akıllarından çıkarmaksızın bu tür imkanlardan yararlanmalıdırlar.

3.4.5 Baskı Karşısı Cephe

9. Kongre tarafından kabul edilen PR (Parti Raporu) ve PÖR (Parti Örgütlenme Raporu) yönetici sınıfların faşist baskısına ve baskıcı yasalara karşı kitlelere harekete geçme çağrısı yaptı. Şehir alanlarındaki tüm ezilen kitleler bu baskıların darbeleriyle karşı karşıya ve ona karşıdır. Bu nedenle bu baskılara karşı militan mücadele vermeye hazır tüm güçleri birleştirmek ve baskıya karşı geniş bir demokratik hareket inşa etmek şehir alanlarındaki Partinin görevidir.

Bu baskı ve yasalara sürekli karşı olan örgütler ülkenin çeşitli bölümlerinde aktif olan sivil haklar örgütleridir. Onlar üzerinden genişlemeye çalışabiliriz. Bununla birlikte bu örgütlerin az bir kitle temeli ve sınırlı politik programları vardır. Bu nedenle, bu tür örgütleri genişletmeli ve güçlendirmeliyiz. Ancak yine de baskıya karşı cephe kurmak için bunlar tek alanlar olamaz.

POTA gibi belli başlı baskıcı yasalara karşı cepheler en geniş kesimleri birleştirme potansiyeline sahiptir. Bu tür cephelere kendi programımızla girebilir ya da böyle cepheler oluşturabiliriz. Bu tür cepheler çeşitli düzeylerde kurulmuş olduğundan bu tür çalışma için uygun olan ayrı örtülü örgütler yoluyla farklı cephelere müdahale edebiliriz. Bununla birlikte bu tür cephelerin bazıları içlerinde halk hareketini bastıran kötü sicile sahip çeşitli yönetici sınıf güçleri ve partileri de barındırmaktadır. Bu nedenle sadece bu tür güçleri etkili bir şekilde teşhir edebiliyorsak bu cephelere katılma yönünde karar vermeliyiz. Bu tür teşhirler genelde sadece daha alt düzeylerde mümkün olduğundan bu tür güçlerin bir oyuncuğu haline gelebileceğimiz daha yüksek düzeylerdekilere katılmamalıdır.

Baskıya karşı geniş bir mücadele birliği oluşturmanın bir diğer mükemmel yolu ise vahşi devlet baskısının belli konularını ele alıp kitlelerin tüm kesimlerini militan mücadele içinde seferber etmektir. Polisin ateş açması, hücrede ölümler, güvenlik güçlerinin tecavüzü kitleleri açıktan bir mücadelenin içine çekmekte kullanılabilecek örneklerden bazılarıdır. Sadece militan mü-

cadelenin değil aynı zamanda daha geniş demokratik hareketin dönüm noktalarını sağlayan Rameeza Bee davası gibi birçok örnek vardır. Yukarıdaki yöntemlerin geniş hareketlere öncülük ettiği bazı davalarda geniş bir anti-faşist baskı programıyla daha uzun dönemli örgütlerin oluşumunda diğerleriyle birlikte çalışabiliriz.

3.4.6 Hindu Faşist Güçlerine Karşı Birleşik Cephe

Dokuzuncu Kongre'nin önemli bir çağrısı da tüm laik güçlerin ve Müslüman, Hıristiyan ve Sihler gibi zulme uğrayan tüm dini azınlıkların Hindu faşist güçlerine karşı geniş bir birleşik cephesinin inşa edilmesidir. Azınlıkların geniş bir oranının şehirlere göç ettirilmiş olması ve Hindu faşizminin de en fazla şehirlerde yoğunlaşması nedeniyle bu birleşik cephe esas olarak şehir örgütünün sorumluluğu altındadır. Bu görev yıllardan beri dokümanlarımızda yer alır ancak bugüne kadar çok az yerine getirilmiştir. Bu başarısızlığımızın açıklamalarından biri şehir örgütlerimizin güçsüzlüğüdür. Fakat daha önemli diğer neden ise azınlıklar içindeki çalışmayı küçümsememizdir.

Yukarıdaki birleşik cephe politik bir program temelinde sadece bazı laik bireyleri birleştirerek kurulamaz. Etkili olabilmek için kitleleri özellikle de azınlıklardan kitleleri içine almak zorundadır. Bu, azınlıklar özellikle de en kalabalık olan ve Hindu faşistlerinin zalimliklerinin en kötü kurbanları olan Müslümanlar arasında istikrarlı halk çalışması yürütmek zorunda olduğumuz anlamına gelir. Hemen hemen tüm Hindistan şehirlerindeki son derece yüksek gettolaştırma nedeniyle bu, sadece Hindu egemenliğindeki alanlardan en azından bazı güçleri değiştirme ve onları kenar mahallelerde ve Müslüman yoksulların yerleştiği semtlerde konumlandırma yönünde bilinçli bir karar alırsak mümkün olabilir. Bu, bir birleşik cephe kurmak için ilk adım olacaktır.

Gerçek birleşik cephe örgütleri çeşitli samimi laik güçleri ve bunun yanı sıra ezilen azınlıkların örgütlerini birleştiren legal demokratik örgütler şeklinde olacaktır. Bu tür örgütler esas olarak Hindu faşist örgütleri hedef alan ve tüm toplulukların kitlelerini birleştirmeyi amaçlayan bir programa sahip olmalıdır. Bu temel üzerinde hem azınlıklar ve hem de çoğunluk kesimleri arasında propaganda ve ajitasyonu yaşama geçirmeli ve birkaç Hindu faşist tutucuyu tecrit etmek ve ortadan kaldırmak için çoğunluğu birleştirmeye çalışmalıyız. Örgütlerin tutumlarını açıklayan ve faşist örgütleri teşhir eden broşür ve diğer propaganda araçları kullanılmalı-

dır. Toplumsal çelişkilerin tarihine sahip bölgelerde gerçek barış komiteleri, molla komiteleri ve tüm toplumu koruma ekipleri kurulmalıdır.

Aynı zamanda belli sorunlar temelinde ortak cephe örgütleri de inşa edilebilir. Bunlar, azınlıklar üzerindeki pogromların faillerinin cezalandırılması için savaşılabılır, Hindu toplumunun kanunlaşmasına karşı olabilir ve eğitimin safranlaştırılmasına (Hindu çoğunluğun simgesel rengi olan safran sarısına ithafen, eğitimin Hindulaştırılmasından bahsetmektedir –çn) karşı vb. mücadele edebilir. Bu cephelerin kitle yaklaşımına ve laik kesimlerin olduğu kadar bunlardan en çok etkilenenlerin de geniş bir şekilde harekete geçirilmesi çabasına sahip olmalıdır. Hindu faşistleri kendi gündemlerini geliştirirken, bu birleşik cepheyi kurma görevi daha da acil hale gelmektedir. Tüm şehir örgütleri bunu yaşama geçirmek için somut planlama yapmalıdır.

3.4.7 Küreselleşmeye, Liberalleşmeye ve Özelleştirmeye Karşı Cephe

Bu da, uygulanması şehir bölgelerindeki Parti örgütlerinin önemli bir çabasını gerektiren bir çağrıdır. Küreselleşme politikaları şehirliler kitlelerin tüm kesimlerini etkilediği için, hoşnutsuzluk büyümektedir ve şehir alanlarında anti-emperyalist mücadelenin güçlü merkezleri olma yönünde büyük bir potansiyele sahiptir. Tüm dünyadaki kapitalizm ve küreselleşme karşıtı protestoların seviyesine henüz ulaşmamış olsa da Hindistan'da da hareket gelişmektedir.

Sanayi proletaryası özelleştirmelere, iş yasalarının değiştirilmesine, sözleşme sistemine, işten çıkarma politikalarına ve küreselleşmenin diğer görünümüne karşı yaptığı kalabalık gösteriler, yürüyüşler ve uzun süreli grevlerle bu mücadelelerde önder güçtür.

2000 yılından itibaren yükselişe geçen bu mücadeleler sadece büyüklüğündeki ve yoğunluğundaki gelişmeye değil, DTÖ, küreselleşme ve hatta emperyalizme karşı daha net politik tavırlar alma özelliğine de sahiptir.

Küreselleşme karşıtı cepheler inşa etmek için eylem çizgisi, bu nedenle emperyalist politikalara karşı mücadelede diğer tüm kesimleri toparlarken esas olarak işçi sınıfına dayanmalıdır. Bu nedenle çeşitli işçi karşıtı politikalara karşı farklı işçi sınıfı cephelerini küreselleşme karşıtı cephe içine çekmeyi amaçlamalıyız. Benzer şekilde küreselleşme karşıtı cepheler programlarında işçilerin sorunlarına bilinçli bir önem vermelidir.

Küreselleşme karşıtı cephe içine çekmemizin

önemli olduğu diğer sınıf ve kesimler ise köylü örgütleri ve çiftçi organları, kenar mahalle örgütleri, öğrenci örgütleri, aydınlar, yazarlar ve kültür faaliyetçileri, halk yanlısı çevre grupları, öğretmenler ve diğer orta sınıf memur dernekleri vb.dir.

Küreselleşme karşıtı hareketin alanı pratik olarak stratejik birleşik cephenin bir parçası olan tüm sınıfları içine alacak kadar geniştir. Bu kesimler tarafından küreselleşmenin çeşitli görünümüne karşı oluşturulan ayrı ayrı örgütler objektif olarak hareketin bir parçasını oluştururken, bizler yine de tüm bu tür örgütleri ortak bir anti-emperyalist program üzerinde birleşik mücadele içine çekmeye çalışmalıyız.

Sawadeshi Jargon, Manch gibi gericiler, HKP, HKP (Marksist) gibi revizyonistler ve yabancı fonlardan beslenen NGO'lar küreselleşme karşıtı hareket içindeki güçlerden bazılarıdır. Bu güçler yönetici sınıflara bağlı ya da onların parçasıdır. Bizler herhangi bir cephe içindeki gericilerden uzak durmalıyız. Yönetici sınıfların bir parçası olan revizyonistlerle ilgili olarak, bizler onları herhangi bir birleşik cephe içine davet etmemeliyiz, fakat diğerleri tarafından çağrısı yapılan bir cephenin parçası iseler, onların varlıklarından kaynaklı uzak durmalıyız. Revizyonistler ve yabancılardan fonlanan NGO'lar bazı alanlara katılabilirler fakat mücadelenin daha yüksek düzeylerinde hareketi sabote etme girişiminde bulunmaları tehlikesi her zaman mevcuttur. Bu tehlikeye karşı uyanık olmalıyız.

Küreselleşme karşıtı cephe güçlerin geniş bir kesimini içermeye potansiyeline sahiptir. Şehir Parti örgütü bu nedenle bu harekete en etkili bir şekilde katılmak için somut plan yapmalıdır.

3.5 Askeri Görevler

Daha önce açıklandığı gibi, şehir hareketi devrimin askeri stratejisi içinde ikincil ve tamamlayıcı bir rol oynar. Esas askeri görevler Halk Gerilla Ordusu ve Halk Kurtuluş Ordusu tarafından kırsal bölgelerde yerine getirilirken, şehir örgütü de kır askeri mücadelesini tamamlayıcı görevlerini yerine getirir.

Şehirleşmenin yaygınlığı, mega kentlerin sayısındaki büyüme ve şehirlerin zengin ve yoksul kesimlerinin arasındaki bölünmenin keskinliğine bağlı olarak şehir askeri operasyonlarının olasılıkları ve önemi artar. Bununla birlikte yine de kır askeri görevlerine göre ikincil kalmaya devam eder. Şehir bölgelerinde çeşitli askeri görevler 1) şehir hareketinin savunması, 2) şehir örgütünün kır askeri mücadelesine yardımcı olması, 3) merkezi talimat altında uygulayan direkt as-

keri operasyonlarla bağlantılı olarak yerine getirilir. Bunlar şehir bölgelerindeki askeri görevleri ve örgüt biçimlerini oluşturur.

3.5.1 Şehir Hareketinin Savunulması

Başlangıçta legal ve savunmaya dayalı olan şehir çalışmasının doğası, şehir hareketine direkt olarak bağlı olan askeri görevler temel olarak savunma çizgisindedir ve gelişiminin son dönemine kadar da böyle kalacaktır. Buna karşın savunma çizgisindeki şehir hareketi dahi halk düşmanlarına karşı şehir kitlelerinin silahlı savunmasının askeri tipte örgütüne ihtiyaç duyar. Bu düşmanlar –yönetici sınıfların hizmetinde hareket eden kiralık katil çeteleri, Hindu faşist örgütleri ve onların militanları, hareketimizin faaliyetçilerine ve sempati-zanlarına saldırmak için devlet tarafından özel olarak örgütlenen yasa dışı çeteler vb.- çok çeşitlidir. Bu tür güçlere karşı durmadan bir örgüt için yaşamını sürdürmek ve gelişmek mümkün olmayacaktır. Bu aşamada bizler devletle yüz yüze gelecek silahlı saldırı örgütleyemeyiz ve örgütlememeliyiz. Kesinlikle somut koşullara uygun savunma örgütleri inşa etmeliyiz.

3.5.1.1 Açık Kendini Savunma Ekipleri

Gerekli olduğu yerlerde yasal örgütler yerel düşmanlara karşı kendini savunma örgütlemelidir. Bu tür kendini savunma ekiplerinin örnekleri lümpen grev kırıcılara karşı sendika kendini savunma, kiralık katil çetelerine karşı basti kendini savunma ekipleri, taciz ve tecavüzcülere karşı mahila örgütü kendini savunma ekipleri, toplumsal ayaklanma sırasında Mohalla (Merkez ve Güney Asya’da şehir ve kasabalardaki komşu bölgeleri tanımlamak için kullanılır) tüm topluluk savunma ekipleri, kenar mahallelerdeki yıkımlara karşı kitle savunma ekipleri vb.dir. Açık kendini savunma ekipleri bu şekilde bu görev içine geniş kesimlerini seferber etmek, özellikle de gençliğin büyük sayılarla katılımını sağlamak amacıyla örgütlenmelidir. Bu tür savunma geniş kitleleri içine alarak sistemli bir şekilde örgütlendiğinde, legal örgütü büyük ölçüde sağlamlaştırır, halka, yerel önderliklere güven verir ve kitlelerin yaratıcı enerjilerini kavratır. Bu tür bir faaliyet bir bölgede gelişirse militan kitle mücadelesinin yeni yaratıcı biçimlerine de yol açar. Düşmanı ise demoralize ve felç eder, eski baskı yöntemlerini kullanmasını engeller.

Bu tür açık kendini savunma sıklıkla özel bir durum veya süreç için geçici bir temel üzerinde örgütlenir. Bununla birlikte mümkün olan yerlerde özel sorumluluklar dağıtarak ve kitle örgüt komiteleri ile bağımlı kurarak bu kitle savunmasına kalıcı bir biçim ve

yapı vermek için plan yaparak girişimde bulunmalıyız. Bu tür örgütler geleneksel sanat merkezleri, spor kulüpleri işletebilirler.

3.5.1.2 Gizli Öz Savunma Birlikleri

Gizli birlikler açık savunma ekiplerine yardımcı olmak veya baskıya bağlı olarak açık ekiplerin oluşturulmadığı yerlerde kurulur. Bunlar da geniş bir bakış açısıyla şehir kitle hareketini koruma amacıyla oluşturulur. Ancak kendilerini açığa çıkarmadan farklı görevlerde üstlenirler. Önemli bir faaliyeti kitlelerle birlikte harekete katılması ve kitleleri militan kitle eylemleri örgütlemesinde kendilerine güven duymasını sağlamaktır. Diğer görev ise kitle hareketinin önünde engel olan hedefleri gizlice vurmaktır.

Gizli birlikler düzgün bir askeri eğitimden geçmelidir. Askeri ve siyasi eğitim. Eğitimin çapı ve derinliği yapılabileceklerle bağlıdır ancak birliklerin en iyi şekilde eğitilmesi ve silahlandırılması için en iyisini yapmalıyız. Kullanılacak silahlar alandaki koşullara bağlıdır. Alanda normal durumlarda kullanılmayan silahlar kullanılmamalıdır.

Bu birliklerin disiplinine özel bir önem verilmelidir. Üyelerin seçimi yalnızca askeri konuda yeteneklerine bağlı olmamalıdır. Yoldaşların siyasi düzeyi ve disiplini de hesaba katılmalıdır. Tüm birlik üyeleri kendi işlerini ve diğer sorumluluklarını yerine getirmeli ve yalnızca eğitim ve eylem amacıyla bir araya gelmelidir. Ardından da acil şekilde ayrılmalıdırlar.

Birlikler partinin doğrudan ve sıkı denetimi altında ve her bir birliğin sorumluluğunda partili bir yoldaşın olmasıyla faaliyet yürütmelidir. Mümkün olduğunca bir eylemi gerçekleştirmek için iki birlik bir araya getirilmemelidir. Her birlik ayrı bir varlığa sahiptir ve öz savunma birlikleri arasında ayrı bir bağ olmamalıdır. Tüm eyalet komiteleri periyodik olarak bu oluşumların eylemlerini gözden geçirmeli ve sorumlu komitelere rehberlik yapmalıdır.

3.5.1.3 Şehir Milisleri

Devrimin bu aşamasında halk savunmasının tüm açık ve gizli organları ayrı bir varlığa sahip olmalı ve yalnızca parti bunların eylemlerini koordine etmelidir. Bugün tüm veya çoğu öz savunma ekip ve birliklerini milis oluşturma hedefiyle tek bir örgütsel mekanizma içinde birleştirmek için bir alan mevcut değildir. Bu belirli isyan dönemlerinde, şehir nüfusunun önemli bir kısmı faşist milislere veya devlete karşı silahlanmaya hazır olduğunda mümkün olabilir. Bu zamanlarda Parti hızlı şekilde inisiyatif olarak tüm güçlerini deşifre et-

meden şehir milislerini oluşturmaldır. Şehir milislerinin somut örgütsel biçimi belirli koşullara ve o dönemde faaliyet yürüten belirli güçlere bağlıdır.

3.5.1.4 Yerel İstihbarat

İstihbarat partimiz tarafından en fazla görmezden gelinen konulardan biridir. Çoğu zaman düzgün bir istihbarata sahip olmadığımız için ciddi kayıplar veriyor veya iyi imkânları kaçırabiliyoruz. Şehirlik alanlarda da istihbarat şehirde partiyi ve kitle hareketini korumak için gereklidir. Bu nedenle bilgi toplama görevi ve analizi ilk başlangıç seviyesinden itibaren ele alınmalı ve sorumluluklar doğru şekilde dağıtılmalıdır. Örgüt büyüdükçe bu görev ve sorumluluklar her seviyede var olacak ve örgütün işleyişinde yararlanılacaktır.

İstihbarat çalışmamızın hedefi alanda düşman güçlerinin taktik ve planlarını öğrenmek ve çalışmak, bilgi toplayanların faaliyetlerini öğrenmek ve örgüte sızmaları engellemektir. Yöntem ve yapı özellikle alt düzeylerde mümkün olduğunca basit olmalıdır ve en üst düzeyde kitlelerden bilgi alınmalıdır.

3.5.2 Kırsaldaki Silahlı Mücadeleye Yardım

Şehir hareketinin kırsaldaki silahlı mücadeleye özellikle de üs bölgelere ve gerilla bölgelerine destek sunması için çok çeşitli yollar mevcuttur. Bazıları personel ve maddi olarak doğrudan yardımken diğerleri halk savaşının ileriki aşamalarında hayati öneme sahip savaşlar için uzun dönemli hazırlıktır.

3.5.2.1 Kilit Sanayilerde Çalışmak

Ulaşım, iletişim, enerji, benzin ve doğal gaz, savunma sanayisi gibi bazı sanayiler halk savaşında etkili bir rol oynayabilirler. Bu sanayideki üretim düşmanın savaş kabiliyetinde hızlı şekilde etkide bulunmaktadır. Halk savaşının gelişmesiyle bu sanayilerdeki mücadeleler koordine edilebilirse HGO/HKO'ya (Halk Gerilla Ordusu/Halk Kurtuluş Ordusu) doğrudan yardım sağlayabilirler. Bu sanayilerdeki Parti önderliğindeki birimler savaşın belirli dönemlerinde etkili yardım sağlamak için sabotaj eylemleri de düzenleyebilir. Bu nedenle bu kilit sanayilerde çalışmak ve etkilemek şehir örgütlerinin sorumluluğundadır.

Bu eylemler normalde savaşın ileriki aşamalarında ihtiyaç halini alacaktır. Ancak bugünden itibaren uzun dönemli hazırlıklar yapmalıyız ki bu sanayilerdeki işçiler rollerini oynamak için yeterince politikleşsinsinler. Bu da bu sanayilerden kadro çıkarmaya bugünden başlamaya önem vermemiz anlamına gelmektedir.

Kilit sanayiler genellikle kamu sektörüne dahildir.

Ancak özelleştirme politikasıyla çok sayıda eski birim özelleştirildi ve yeni birimler doğrudan özel sektöre kurulmaktadır. Bu nedenle elektrik ve telekomünikasyon gibi bazı sektörler özelleştirmeye karşı çıkan ve sendikaların önemini arttıran çok sayıda militan mücadeleye tanık olmaktadır. İşçi hareketinin genel hareketlenmesine paralel diğer kilit sanayilerdeki işçiler de mücadeleye dahil olmaktadır. Bu olanakları kullanarak bu sanayilerdeki işçileri etkilemeye çalışabiliriz.

Kilit sanayiler için planlarımız iki seviyede olmalıdır. İlk seviyede bu sanayilerdeki işçileri dışarıdan çeşitli propaganda araçlarıyla özellikle bu sanayilerde mücadele varken etkilemektir. Bunlar legal demokratik işçi örgütleri, işçi dergileri ve gizli bildirilerle ve hatta doğrudan parti açıklamalarıyla yapılabilir. Onlarla dayanışma eylemleri örgütleyebiliriz. Bu yöntemle işçiler arasında geniş bir etki ve bu sanayilerde çalışan sendikalar arasında birlik seviyesi sağlayabiliriz.

Diğer seviye ise sanayinin içinde fraksiyonel çalışma yapması için gizlice yoldaşları bu sanayilere gönderebiliriz. Bu çalışma deşifre olmaya engel olarak uzun dönemli bir yaklaşımla gerçekleşmelidir. Sanayiye dışarıdan propaganda yapan ve dayanışma gösteren yoldaşlar içeride bir çalışmanın varlığından haberdar olmak zorunda değildir. Ayrıca aynı birimde iki seviyede çalışmak da şart değildir.

Bu sanayilerin önemi nedeniyle düşman da herhangi bir devrimci veya diğer gerçek mücadeleciler bir gücün bu sanayilere girmesini engelleme konusunda bilinçlidir. Bu nedenle bu sanayilere girerken ve çalışırken çok dikkatli olmalıyız. Bu alanlardaki tüm çalışmalarımız belirli bir düzeyde koruma içermelidir. Fraksiyonel çalışma normal yöntemdir. Bu sanayilerdeki çalışma diğer alanlardakinden ayrı tutulmalıdır. Hatta rapor veren komiteler de özellikle ilk seviyelerde bir temel oluşturulmamışken kendilerini sınırlandırmalıdır. Buralara gönderilen kadro kolaylıkla gerileyebilecek biri olmamalıdır. Buraya atandıktan sonra uzun süre farklı bir alana transfer olmak mümkün olmayacaktır. Bu sanayilerde örgütlenen partililerden işlerini terk etmeleri istenmeden uzun süre işlerini korumaları beklenmelidir.

Günümüzdeki olanaklardan yararlanarak ve bu alandaki uzun dönemli eksikliğimizi bilerek sınırlı sayıdaki öznel gücümüzü mümkün olan en iyi şekilde planlamalıyız. Güçlerimizin niteliğine bağlı olarak belirli alanlarda ve sanayilerde yoğunlaşmalıyız. Bu çalışmayı başlatmak ve sürdürmek kolay olmadığı için

üst seviyelerin dikkati ve rehberliğine ihtiyaç vardır. Bu önemli görevin hak savaşının geleceği için önemini dikkate alarak eyalet komiteleri gereken dikkati göstermelidir.

3.5.2.2 Düşman Kampına Sızma

Orduya, para-militer güçlere, polise ve devletin yönetim mekanizmasında üst düzey konumlara sızmak oldukça önemlidir. Düşman hakkında bilgi toplamak, bu organlar içinde devrime desteği inşa etmek ve hatta uygun zamanda isyan başlatmak ihtiyaçtır. Başka türlü teknik yardım da mümkündür.

Şehirler düşmanın karargâhlarıdır ve düşman güçleri geniş şekilde yoğunlaşmıştır. Bu nedenle bu göreve dikkat şehirlerde verilmelidir. Bu çalışma sivil kesimden ilişki kurmakla veya doğrudan yoldaşların düşman saflarına sızmasını sağlamakla mümkündür. Yöntem ne olursa olsun çalışma çok özel bir çalışmadır ve yüksek derecede siyasi güvenilirlik, yetenek ve sabır gerektirmektedir. Bu çalışmadan alt düzey komiteler haberdar olmamalı, çalışmanın detayları yalnızca sorumlu yoldaşlarca bilinmelidir.

Bu görevlerle bağlı olarak ülkeye yayılmış olan kişilerin mevcut olduğu şehirlerde çalışmayı planlamaya da ihtiyaç vardır. Bu çalışmada bu şehirlerdeki sivil nüfus üzerinden dahi değerli bilgiler elde edilebilir, düşman saflarına sızma için kanallar açılabilir.

3.5.2.3 Kırsal Bölgelere ve HGO/HKO'ya Kadro Gönderme

Kırsal hareketin ve halk savaşının gereksinimlerini tamamlamak için şehir kadrolarının düzenli olarak gönderilmesine ihtiyaç vardır. Bu hem işçi sınıfının önderliğini sağlamak hem de halk savaşının teknik yeteneklerini geliştirmek için gereklidir.

Kırsaldaki sorumlulukları üstlenmek için yoldaşları etkilemek ve hazırlamak en alttaki hücreden en üst düzeydekine kadar tüm şehir parti örgütünün sorumluluğundadır. Kırsal hareket için yeni kadro geliştirme görevini uygun yoldaşları iletmeyi önermek çeşitli parti forumlarının önündedir. Ancak karar almak üst düzey komitelerin özellikle de eyalet komitelerinin sorumluluğundadır. Bir kadronun gönderilmesi kararı şehirlik bölge ile kırsal bölgelerdeki hareket ve örgütün ihtiyaçları arasındaki denge kurularak alınmalıdır.

Geniş sayıda işçinin kırsala gönderilmesini sağlamak için işçi sınıfının büyük çoğunluğunun bulunduğu örgütsüz sektörlerde çalışmaya ihtiyacımız var. Stratejik nedenlerle örgütlü olan kilit sanayilerde çalışmamız

gerekirken aynı zamanda örgütsüz sektörlerdeki milyonlarca işçiyi örgütlemeli ve harekete geçirmeliyiz. Bu sektörlerde çalışma şartları oldukça kötüdür ve militan mücadeleler buralarda çıkmaktadır. Çok sayıda işçi geri kırsal bölgelerle bağına korumaktadır ve bunların bir kısmında silahlı mücadele zaten verilmektedir. Sabırla çalışırsak yeni kadrolar elde edebilir ve silahlı mücadele veren alanlara gönderebiliriz.

3.5.2.4 Silahlı Mücadeleye Lojistik Destek

Düşman tüm lojistik desteğini şehirlerden elde etmektedir. Halk ordusu ise mümkün olduğunca kırsal bölgelere ve kırsaldaki kitlelere güvenmektedir. Ancak bazı oldukça önemli şeyler için şehirlik bölgelerin desteğine ihtiyaç bulunmaktadır. Gücüne bağlı olarak, şehir örgütleri bu destek için tüm çabayı göstermelidir.

İhtiyaç aktarımı veya bunlarla ilgilenenlerle bağ kurmak şehirlik bölgelerde mümkündür. Bu aktarımlar silah, tıbbi malzemeler vb.dir. Halk Ordusuna yardım etmek için aktarım kanalları oluşturmak şehir örgütünün başarabileceği bir görevdir. Ancak böylesi bir hat oluşturulduğunda en iyi şekilde kırsal örgüt tarafından işletilecektir. Üs bölgelerin ve gerilla bölgelerin ihtiyaçları arttıkça farklı tarz ve ulaşım ağının oluşması da sağlanabilir.

Sempati duyan doktorlardan oluşan tıbbi ağ ve hastane olanaklarının kullanılması ile HGO/HKO savaşçılarının tedavisi de şehir bölgelerinde mümkündür. Bu gerilla bölgelerinde yapılamayacak tedaviler için geçerlidir. Bunda dahi şehir parti örgütleri her zaman kaynak ve iletişim için ağlar oluşturmalıdır. Ancak yeni bir ağ oluşturulduğunda bu, şehir kitle çalışmasına önderlik eden parti birimlerinden ayrılmalıdır.

HGO/HKO için savaşçı temin etmeyi, iletişim sağlamayı ve malzeme göndermeyi içeren teknik yardım da şehir örgütlerinin destek sunması gereken bir diğer alandır. Kırsala gidecek ve orada sorumluluk alacak yoldaşları teknik, elektrik, elektronik ve diğer yeteneklerde geliştirerek göndermek en iyisidir. Bu ayrıca şehirdeki bazı yoldaşları eğitim kursları düzenlemesi için göndermekle de mümkündür. Bazı durumlarda bazı aletlerin tamirati şehirlik bölgelerde de yapılabilir. İletişim sağlayarak belirli ürünlerin üretimini şehirlerde yapılması ve kırsala gönderilmesi de gerekli olan bir diğer destek alanıdır.

Halk savaşı için yeni teknolojiler geliştirmek de oldukça önemli bir alandır. Teknolojinin günlük gelişimi sonucu halk savaşının hizmetine sunabileceğimiz yeni imkânlar doğmaktadır. Büyük-metropol şehirler bu tek-

nolojinin ve bilginin merkezi olsa da bu yönlü fırsatları bulup değerlendirmek tüm yoldaşların sorumluluğundadır. Öneriler ve gelişmeler yüksek komitelere uygulanması için iletilmelidir. Gelecekte bunun için bağımsız araştırma ve geliştirme birimleri kurmak mümkündür ve bu da bu işlere uygun yoldaşları geliştirecek olan şehir örgütlülüğünün görevidir.

Yukarıdaki tüm lojistik görevler ancak şehirlerdeki tüm yoldaşlar uyanık ve ihtiyaçlardan haberdar olursa ve düzenli olarak öneriler ve ilişkiler sunarsa başarılı olarak yerine getirilebilir. Ve daha geniş ve derinlikli bir kitle temeli ile kırsal çalışmaya daha etkili destekte bulunulabilir. Ancak bu görev acil ihtiyaçlara cevap bulma adına kendiliğinden gerçekleşemez. Lojistik ağlar kesin bir gizlilik içinde kurulmalıdır. Farklı yoldaşlar bu işle görevlendirilmelidir ve ağ kurulduktan sonra bu yoldaşlar diğer sorumluluklarını bırakmalıdır. Kitle çalışmasından çekilmelidir. Ancak bu sayede halk savaşının uzun dönemli ihtiyaçlarına hizmet edebiliriz.

3.5.3 Merkezi Yönelim Altında Şehir Askeri Eylemleri

Her ne kadar kırsal, halk ordusunun esas eylem alanı olsa da şehirlik bölgelerde de belirli askeri hedeflere yönelik operasyon düzenlenmesi gerekmektedir. Bu hatta HGO/HKO'nun şehir ve kasabalarda daimi birimlerinin oluşturulmasını da şart koşabilir.

3.5.3.1 Şehir Eylem Takımları

Bu eylem takımları HGO/HKO'nun eğitimli ve disiplinli askerlerinden oluşan küçük, gizli takımlardır ve düzenli olarak şehirlerde ve kasabalarda üslenerek önemli, seçilmiş düşman hedeflerini vurmaktadırlar. Bu eylemler askeri önemi olan kişilerin cezalandırılması veya askeri mühimmat depolarının patlatılması, iletişim ağının bozulması, benzin ikmal yerlerinin yıkılması gibi sabotaj eylemleridir. HGO/HKO'nun esas gücünün parçasını oluşturan bu eylem takımları kendilerinden sorumlu olan komutanlığın emrinde ve rehberliğinde eylem yaparlar. Bu takımların yereldeki parti birimiyle hiçbir bağı yoktur. Hedeflerin seçimi ve eylemlerin zamanlaması da halk savaşının siyasi ve askeri ihtiyaçlarına göre belirlenir. Ancak bu gizli takımın açık kitle örgütlerinin program, plan ve zamanlamalarından haberdar olarak geniş bir anlayışa sahip olması gerekmektedir. Bu sayede açık ve gizli planların çatışmasından doğabilecek sorunlar önlenebilir.

Takımın rolüyle ilgili detaylar için Merkezi Askeri Komisyon (MAK) şehir eylem takımlarının görev ve eğitimleriyle ilgilenmelidir.

3.5.3.2 Merkezi İstihbarat

Düşman büyük şehirlerde merkezileştiği için partimizin daha üst düzeyde siyasi ve askeri istihbaratla bilgi edinip analiz yapmasını sağlayacak bir ağ oluşturması oldukça önemlidir. İnsan istihbaratının yanı sıra interneti ve diğer modern elektronik araçları kullanarak düşmanın ağına girerek bilgi toplayabiliriz. Bunun için ayrı bir sorumluluk belirlemek gerekmektedir. Şehir parti örgütü bunun için ilişkiler bulabilir. Ancak böylesi bir çalışma başladığında bunun yerel örgütle bir bağın olmaması gerekmektedir. Bunun gibi ağlar partinin üst organlarınca yönlendirilmeli ve önderlik edilmelidir.

3.5.3.3 Siber Savaş

Mümkün olduğunca devrimin askeri hedeflerini yerine getirebilmek için bilgisayarı ve interneti kullanabilmeliyiz. Her ne kadar günümüzde bu imkândan oldukça uzak olsak da düşmanın askeri ve diğer önemli ağlarını yıkma görevine sahip birimler kurma perspektifine sahip olmalıyız. Böylesi bir yapıyı kurmak şehir kitle hareketinin gelişimine ve parti örgütünün yeteneğine bağlı olarak bu konuda yetenekli yoldaşların belirlenip geliştirilmesi ile mümkün olacaktır.

3.6 Tüm-Hindistan ve Eyalet Düzeyinde Planlar

Yukarıda bahsettiğimiz politika ve rehberlik şehir çalışmamızda siyasi ve örgütsel merkezileşmemizi vermektedir. Çeşitli kasaba ve şehirlerdeki çalışmamızın yeniden örgütlenmesinin nasıl olması gerektiği üzerine bir temel sunmaktadır. Ancak çalışmamızı belirli bir kasaba veya şehirle sınırlamak yetmeyecektir. Eşit düzeyde önemli olan bir diğer görev de somut nesnel şartlara ve öznel güçlerimizin durumuna uygun olarak tüm şehir çalışmamızı belirli bir eyalette ve tüm Hindistan çapında planlama ve yönelim sunabilmektir. Ülke çapında veya belirli bir eyalette devrimin bütünlüklü ihtiyaçlarında şehir hareketinin görevlerini belirleyip koordine etmeye de ihtiyaç vardır. Ayrıca belirli düzeylerde şehir hareketini enternasyonal sorumluluklarımızla, hem Güney Asya hem de küresel çapta, koordine etmeye de ihtiyaç vardır.

3.6.1 Tüm Hindistan Perspektifini-Planını Etkileyen Faktörler

Tüm-Hindistan perspektifi-planı belirlemek demek temel olarak yoğunlaşmamız ve öncelik vermemiz gereken şehirleri, sanayileri veya bölgeleri seçmektir. Ardından uygun öznel güçlerin yönlendirilmesini ve uygun konumlandırmaları da yapmaktır.

Yoğunlaşmamız gereken alanları belirlerken temel

faktörler şunlardır:

1) Gerilla bölgesi ve üs alanları için Tüm-Hindistan perspektifi ve planı: Şehir hareketi temel olarak kırsaldaki silahlı mücadeleyi tamamlayıcı bir role sahip olduğu için silahlı mücadeleyi geliştirmek için tüm Hindistan planına uygun olarak şehir çalışmamıza yoğunlaşmak oldukça önemlidir. Üs alanlarımızı ve gerilla bölgelerini güçlendirmede ve buralara yardım etmede doğrudan rol oynayabilecek şehir ve kasabalara önem vermeliyiz.

2) İşçi sınıfına yoğunlaşmak: Şehirlik bölgelerde çalışmalarımızın esas hedefi işçi sınıfıdır. Bu nedenle sanayi işçi sınıfının yüksek oranda yoğunlaştığı şehir ve bölgeleri seçmeliyiz. Bölgedeki işçi sınıfının önemi yalnızca sayı temelinde değil aynı zamanda mücadeledeki rollerini de hesaba katarak değerlendirmeliyiz. Bazı merkezlerdeki işçi sınıfının mücadele geleneği bulunmakta ve çevresindeki bölgelere de önderlik etmektedir. Bazı şehirler güçlü işçi sınıfı örgütlenmeleri ile tüm-Hindistan seviyesindeki mücadelelerde belirleyici bir rol oynayabilmektedir. Belirli bir merkeze önem verirken bu faktörleri göz önüne almalıyız. Diğer kısa dönemli bakış da sınıf çelişkilerinin keskinleşmesidir. Keskinleşen ve büyüyen mücadelelerin olduğu merkezler ve sanayiler çalışmaya başlama açısından daha uygundur.

3) Egemen sınıfların verdiği önem: Delhi ve Mumbai gibi bazı şehirler egemen sınıf için büyük siyasi ve ekonomik önem sahiptir. Bu şehirlerdeki güçlü hareketler daha büyük etki yaratmaktadır.

4) Kilit Sanayiler: Kilit sanayilerin olduğu merkezler halk savaşında oynayacakları rol açısından büyük bir potansiyele sahip olduklarından önem verilmelidir.

5) Askeri öneme sahip şehirler: Bu şehirler de önemlidir çünkü düşman saflarına sızmada bize olanaklar sunmaktadır.

3.6.2 Eyalet Planları

Eyalet komiteleri eyaletlerindeki esas şehirlik ve sanayi alanlarını analiz etmelidir. Bu temel üzerinde şu kriterlere göre öncelik verilecek alanlar seçilmelidir:

Tüm-Hindistan ve eyalet-kırsal perspektif ve tüm-Hindistan şehir perspektifi.

İşçi sınıfının yoğunlaşması ve sınıf çelişkilerinin keskinleşmesi.

Öğrencilerin ve diğer küçük burjuva kesimlerin ve mücadelelerinin yoğunlaşması.

Eyaletin içinde siyasi önem.

Kilit sanayiler.

Çalışma için seçilen önemli şehirlerin sınıf analizi yapılmalıdır.

Öncelik verilen alanların belirlenmesi öznel güçlerin konumlanması içinde yönelim sunmaktadır. Somut plan mümkün olan güçlerin doğasına da bağlıdır.

4. Anlayışımıza ve Pratiğimize Bakış

Naksalbari isyanından sonra ve 1970'deki partimizin Sekizinci (Birinci) Kongre döneminde bir dizi şehirde önemli ölçüde etki gücümüz vardı. O dönemde ülkenin en büyük şehri olan Kalküta'da etkili bir güçtük. Devrimci dalga çeşitli sanayi merkezlerindeki işçileri etkiliyordu, özellikle Kalküta, Durgapur, Coimbatore, Jamshedpur ve Dhanbad'da.

Ancak o dönemde partimiz içinde kitle örgütlerine ve kitle mücadelelerine yönelik yanlış anlayışlar nedeniyle etkimizi koruyamadık ve geliştiremedik. Politikamız "sendikalarda örgütlenmek, sendikaları denetim altına almak ya da sendikal seçimlerle ilgilenmek bizim görevimiz değildir. Görevimiz işçiler içinde gizli parti örgütleri inşa etmektir" yönündeydi (İşçiler içinde partimizin görevleri, Deshabrati, 12 Mart 1970). Biz nitekim sendikaları boykot ettik ve kendimizi işçi sınıfından soyutladık.

Benzeri yanlış anlayış şehir gerilla mücadelesine yoğunlaşma konusunda da oldu, koşullar olmadığı için şehirlerdeki çalışmalar yenilgi aldı.

O dönemde şehir ya da işçi sınıfı içindeki çalışmalara dair genelgeler ve belgeler mevcut değildi, Charu Mazumdar yoldaşın çalışmamıza rehberlik eden parti dergilerinde yayınlanan bazı yazıları vardı.

4.1 İlk Genelgeler ve Politikalar

Sonradan partimiz şehirlerdeki ve işçi sınıfı içindeki çalışmamız için meselenin ana noktalarını ortaya koydu. Bunlar sadece birkaç tane idi ama önemliydi. Şehir çalışması üzerine çeşitli stratejik ve taktik belgeler ve konferans inceleme bölümlerinin dışında, bu politika ile ilgili ana belge '**Kentler ve Şehirler: Programımız ve Örgütümüz**' başlıklı genelgedir. 1973'te Andhra Pradesh EyaletKomitesi tarafından çıkartıldı. 'İşçi Sınıfı Cephesi için Ana Noktalar' 1987'de eski PU'nun (Party Unity-HKP Parti Birliği) Merkez Örgütlenme Komitesi (MÖK) tarafından yayımlandı. Ve "şehirlerde çalışma yöntemlerinin incelenmesi" 1995'de APSC tarafından eski PW (HKP-Halk Savaşı) tarafından hazırlandığında 1973'te çıkartılan eski belge

yeniden gözden geçirildi.

4.1.1 1973 Genelgesi

Aslında bu belge açık ve gizli çalışmanın ihtiyaçları arasındaki çelişkileri çözmeye yöntemler sunma amacıyla hazırlansa da aynı zamanda program, görevler, örgütlenme biçimleri ve işçi sınıfı, öğrenciler ve başka cepheleri örgütlenme konusunda belirgin bir anlayış ortaya koymuştu. Böylece uzun yıllar şehir çalışmasına öncülük etme konusunda eski PW için temel belgeyi oluşturdu. 1973'teki belge şehir çalışmasına doğru bir yön vermede önemli bir rol oynadı. Doğru bir anlayışı koyduğu can alıcı noktalar şunlardı;

1) Daha önceki kitle örgütleri ve kitle mücadelesi konusundaki yanlış fikirlerin çoğunu düzeltti.

2) Geniş bir şekilde şehir çalışmasına doğru stratejik yaklaşımı ortaya koydu. Parti kırsaldan şehirlerin kurtulduğu son aşamaya kadar, şehirlerde ve kasabalarda kendisini düşmandan korumak için gizli yöntemler kullanmalıdır.

3) Şehirlerde esasen üzerine yoğunlaşmamız gereken kesimin işçiler olduğunu doğru olarak belirledi.

Eksiklerine gelince, şehir çalışması üzerine çok yönlü, kapsamlı bir belge değildi ve daha çok şehirlerde o dönemde yüz yüze kaldığımız acil sorunlar üzerine durdu. Bazı yanlış anlayışları vardı. Örneğin, sendikalarda yönetime girmemeliyiz, kendimiz bağımsız sendikaları örgütlemek için çalışmamalıyız gibi. Bunlar daha öncesinden kalan kitle örgütleri noktasındaki yanlış anlayışın bir devamıydı. 1973'te yayınlanan genelge başlangıç döneminde çok önemli bir rol oynadı. Ancak sonraki yıllarda şehirlik bölgelerdeki kitle örgütlerinin yaygınlaşmasıyla birlikte bu anlayışı düzeltme ve geliştirme konusunda bir girişim olmadı. Nitekim belgedeki birçok önemli vurgu pratikte uygulanmadı. Belge esas yoğunlaşacağımız kesimin işçi sınıfı olduğunu belirtse de şehir çalışmalarındaki vurgu daha çok öğrenci ve gençlik üzerineydi. Aynı zamanda sendika yönetimine girmeme ve bağımsız sendikaların kurulmasına karşı çıkma da pratikte uygulanmadı. Bunların hepsi yeni ve resmi bir politik anlayış geliştirilmeden yapıldı.

4.1.2 1987 Rehberliği

Bu rehberlik, ana noktaları 1987'deki eski PU'un Merkez Konferans çağrısıyla "işçi sınıfı cephesinde çalışmayı ciddi şekilde kavramak için" hazırlandı. Bu belge özlü ve net bir şekilde işçi sınıfına dair görevlerimizi ve politikalarımızı ve bir çalışma planı bağlamında objektif ve sübjektif koşulları sunuyordu. Bu

belge devrimde işçi sınıfının önderlik rolü konusunda doğru bir anlayış koyduğu için önemliydi. İşçi sınıfının mücadeledeki önderlik rolünü ve kırsal alana ileri müfrezelerinin gönderilmesinin gerekliliğini vurguladı ve bunu hazırlamada partinin sorumluluğunu ortaya koydu.

Belgenin esas eksikliği şehir çalışmasına stratejik yaklaşım sunamamasıydı. Bunun sonucunda açık ve gizli çalışma arasındaki ilişki ve koordinasyon ile şehirlerdeki güçlerimizi uzun süreli halk savaşının son aşamalarına kadar koruma ve geliştirme ihtiyacına yönelik bir yaklaşım bulunmamaktaydı. Belgenin planı ciddi bir şekilde uygulanmadı ve yeniden gözden geçirilmedi. Bu nedenle etkisi zayıf oldu.

4.1.3 1995 İncelemesi

Eski PW'nin APSC'sindeki inceleme yalnızca daha önce çıkartılan belgelerin yeniden değerlendirmesiyle kendisini sınırlamadı. Aynı zamanda Andrea Pradesh'teki (AP) şehir hareketinin amaç ve görevlerini ortaya koydu. 1973 genelgesini geliştirdi. Belgenin doğru şekilde ortaya koyduğu nokta şehir çalışmasına yeterince önem verilmediğiydi. Doğru şekilde toprak devrimine ve gerilla bölgelerine önem verdiğimizizi ancak şehirlere olması gerektiği gibi yoğunlaşmadığımızı ortaya koydu. Kentsel alanlardan kırsal bölgelere kendiliğinden değişimi analiz etti ve şehir çalışmalarına yönelik uzun vadeli bir perspektifin boşluğunu vurguladı. 1973'te belgedeki sendikalarda yönetimin alınmaması üzerine yanlış anlayışı da düzeltti. Ancak belge şehir çalışması ile ilgili çok yönlü bir politika sunmayı denemedi. Aynı zamanda çalışma için elzem duyulan yeniden örgütlemeyi de getirmede.

4.2 Genel Eksikliklerimiz

Çeşitli düzeylerdeki konferanslarda ve toplantılarda ve çeşitli belgelerle şehir çalışmamızın belirli hata ve zayıflıklarımızı ortaya koyduk. Temel hatalarımız konusunda bir bütün olarak geniş kapsamlı bir tablo çizmek bir ihtiyaçtır.

4.2.1 Şehir Çalışmasına Yoğunlaşma Eksikliği

Son otuz yıldır parti çalışmasının ana alanlarında partinin şehir hareketine yönelik görevler konusunda bir ilgisizlik söz konusuydu. Partinin 9. Kongre POR'da ortaya koyduğu gibi, "*kırsal ve şehir hareketi arasındaki diyalektik bağı kurmayı başaramadık. Biz kırsal alandaki çalışmanın esas olduğu ve şehirdeki çalışma tali olduğunu mekanik bir şekilde algıladığımız için, önderlik güçlerinin ağırlığını sadece kırsal alanda yoğunlaştırdık.*"

Bunun için, örgütte yaratılan kültür sadece kırsal alandaki faaliyeti çalışma ve mücadele alanı olarak görünüyordu, ancak şehir bölgeleri alan dışı veya mücadele dışı olarak algılanıyordu. Bunun sonucunda, en iyi ve fedakâr kadrolar şehir alanının dışında olmayı tercih ediyordu ve başka yere transfer olmak istiyordu. Bundan dolayı, 1995 incelemesinin verdiği örneklerin ortaya koyduğu gibi boşaltılan şehirlik bölgelerin geleceğini değerlendirmeden, kadrolar kendiliğinden kırsal alana sevk ediliyordu.

Bununla birlikte bu anlayışın daha ciddi göstergesi üst komitelerdeki yoğunlaşma ve uzmanlaşmanın ciddi eksikliği idi. Sadece çok az yoldaş şehir hareketinin görevlerini üstleniyordu ve bu durumda dahi birçok başka görevle de meşgul oluyorlardı. Bu çeşitli düzeyde bir dizi problem getirdi. Alanda çalışmayı yönlendirecek kadro düzeyinin yüksek olamayışı, alttaki yanlış anlayıştan dolayı uzun vadeli stratejik yaklaşımı düzeltmeyi imkânsız hale getiriyordu, zaman zaman bu hata tartışmaya açılıyordu ve incelemelerde ve belgelerde vurgulanıyordu. Ancak uzmanlaşma olmadığından üst komitelerin stratejik yaklaşımı uygulamadaki sorunlara neden olan eksik anlayışı derinleştirme yönlü umudu da yoktu. Üst düzeydeki yoldaşların uzmanlaşmadıklarından ve vakıf olmadıklarından eski hatalar devam edecekti.

Tüm bunlar belgelerde sürekli olarak, Hindistan'da şehir bölgelerinin öneminin arttığı ve Hindistan'da işçi sınıfının payının ve şehirlerdeki nüfusunun Çin devriminin gerçekleştiği döneminden daha yüksek olduğu ve bundan dolayı Hindistan'da şehir bölgelerin ve işçi sınıfının devrimde nispeten daha büyük bir rol oynayacağı tekrarlanıldığı halde gerçekleşiyordu. Bugün şehirlik bölgeler nüfusun yüzde 28.7'i ile ve yüzde 60'den fazla gayri safi yurt içi hâsıla ile, ülkede ve ekonomide, aynı zamanda devrimde önemli bir rol oynamaktadır. Bunun içindir ki; şehir hareketinin görevleri üzerindeki yoğunlaşmamızın dengesizliğini bir an önce düzeltmek zorunluluktur. Daha da elzem olan şehir çalışması alanında üst düzeydeki yoldaşların sayısını artırmaktır. Üst Düzey Komitelerin şehir çalışması konusundaki uzmanlığını ve bilinç düzeyini yükseltmek gerekiyor. Ve aynı zamanda, olanak oldukça başka düzeyden uygun yoldaşlar da görevlendirirken ya da en azında şehirlerden transfer olduğu zaman şehirler dikkate alarak bu gerçekleştirilmelidir.

4.2.2 Şehir çalışması içinde işçi sınıfı üzerindeki yoğunlaşma eksikliği

1973'teki belge doğru olarak şehir bölgelerinde esas olarak işçiler üzerine yoğunlaşmamız gerektiğini açıkladı. 1972'de hareketimiz ciddi bir yenilgi aldığı için subjektif güçlerimizi daha hızlı bir şekilde güçlendirmemiz gerekiyordu. Buna ulaşabilmek için, biz öğrencilere ve gençlere pratik bir görüş açısıyla yoğunlaştık, ama bu pratik herhangi bir teorik öncülüğe bağlı değildi. Güçlerimiz büyüdüğünde ve durumumuz düzelince işçi sınıfına girme planları yapıyorduk. Düşmanın şiddetli saldırıları ve şehirlerde devam eden zayıf çalışmalarımız nedeniyle daha da güçsüzleştik ve kayıplar arttı. Şehir çalışmalarına dair geniş çaplı bir yaklaşımın olmaması ve önderlikte yoğunlaşmadaki boşluk işçi sınıfı içinde zayıf temellere sahip olmamızın ana nedenidir.

4.2.3 Parti Önderliğini Proletarya İçinden Geliştirmeyi İhmal Etmek

İşçi sınıfının partisi olmamıza rağmen, işçilerden üye kazanma sayısı düşüktür ve proletaryadan gelen önderlerin oranı azdır. Bunun nedenlerinden biri, işçilere özellikle de önderlik konusunda daha fazla potansiyele sahip olan örgütlü işçilere yoğunlaşmada sergilenen hatalı tutumdur. İşçiler arasında önderlik inşa etmek sürekli ilgi ve çaba isteyen bir konudur. İşçi sınıfının önderliğini oluşturmanın önemini kavramadığımız müddetçe buna ulaşmak için yapılması gereken çabayı da göstermeyeceğiz. Ancak 9. Kongrede bu göreve önem vermenin üzerine durduk. Şimdi bunu pratikte uygulamalıyız.

4.2.4 Şehir Çalışmasındaki Stratejik Yaklaşımı Derin Şekilde Anlamada Yaşanan Eksiklik

Belgelerimizde düzenli olarak uzun vadeli stratejik yaklaşımımıza birincil önemi veriyorduk ve son yıllarda stratejik yaklaşıma yönelik eksikliğin şehir bölgelerimizdeki kayıpların asıl nedeni olduğunu ortaya koyuyorduk. Ama, biz bunu daha çok net uygulamalar ve teknolojik önlemler ve çalışmanın gizli yöntemleri düzeyinde anladık ya da açıklama çalıştık. Örgütlenmenin illegal ve legal biçimlerinin etkili şekilde birleştirilmesi temelinde tüm şehir çalışmasının yeniden örgütlenmesinde ve yönlendirilmesinde doğru stratejik yaklaşımın esas görev olduğunu anlamadık. Şehir hareketine dair olan bu stratejik belirleme doğrultusunda tüm örgütlenmeleri eğitmeden ve kavratmadan, şehir çalışmamızda nitel bir değişim sağlamamız mümkün değildir.

Kitlelerin en geniş hareketliği ve örgütlülüğü, şehir bölgelerindeki düşmanın ezici egemenliğine meydan

okunmasına bağlıdır. Gizli çalışma ve güçlerimizin uzun vadede korunması ancak geniş ve derin bir kitle hareketinin sağlanması ile mümkündür.

Yarı-sömürge ve yarı-feodal koşullarda çalıştığımız için, idareye karşı militan mücadele ve eylemler için çalışmak gerekiyor. Sanayi işçi sınıfının çoğu örgütsüz sektörlerde çalışmakta ve herhangi bir asgari iş güvenliği olmadan dayanılmaz koşullar altında çalışmak zorunda bırakılıyor. Ancak, bizler kırsal hareketin kopyası olan taktik saldırıları şehirlerde geliştiremeyiz ve yalnızca katı bir teknik temelde mücadeleden sağ salim çıkmaya bekleyemeyiz.

Stratejik olarak düşmanın şehirlerdeki gücünü anlamak askeri temelde açıktan meydan okuyamayacağımızı kabul etmek demektir. Nitekim biz fabrika sahiplerini tehdit etmek ya da müdürleri etkisiz hale getirmek için düzenli bir silahlı güç kullanamayız. Bunlar belki kırsal bölgelerde, bir gerilla bölgesinde mümkün olabilir. Tüm bunları yapıp ve sadece daha iyi teknik yöntemleri kullanarak mücadelemizi korumayı bekleyemeyiz. Bu elbette şehir çalışmanın önemini, teknik önlemlerle sıkı korunmayı, tabakalar halinde örgütlenmeyi ve tüm diğer gerekli gizli mekanizmaların fonksiyonunu inkar etmiyor. Biz tüm şehirlerde teknik yöntemleri başından sonuna yeniden değerlendirmek zorundayız ve şehir çalışmasının yeniden örgütlenmesinde esas bölümü de gizli mekanizmanın bir bütün olarak yeniden örgütlenmesi gelmektedir. Biz gizli çalışmayla güçlerimizi uzun vadede korumanın stratejik belirlemenin sadece bir yanı olduğunu anlamak zorundayız. Gizli çalışmanın kendisi geniş kitlelerin örgütlenmesi ve desteğine bağlıdır.

4.2.5 Çeşitli Biçimlerdeki Kitle Örgütlerinin Bileşimi Konusunda Netlik Boşluğu

Biz şehirlerdeki kitle örgütlenmesinin çeşitli biçimlerini ve somut koşullarını, hareketin gelgitlerinin bileşimine dayanarak ustaca kullanma noktasında da bir netliğe sahip değildik.

Biz ilk önce partiyle net ilişki içinde olan açık devrimci kitle örgütleri üzerine yoğunlaştık. Baskının başlatılmasıyla bu örgütleri gizli çalıştırmaya çalıştık ve buna rağmen kitleleri genellikle onlar vasıtasıyla örgütlemeyi denedik. Biz çok sonradan örtü kitle örgütlerinin baskı altındaki koşullarda şehir bölgelerdeki tek kitle örgütlenme biçimi olmadığını bilince çıkardık. Ancak o zaman örtü örgütün konseptini tanımaya başladık. O dönemde bile yeni örtü örgütlerin kurulması üzerine aşırı bir yoğunlaşmaya girildi ve kitleler içinde

çalışma yürüten mevcut kitle örgütleri içinde fraksiyonel çalışmaya yeteri kadar önem vermedik. Biz bu tür fraksiyonel çalışmanın kitlelerin örgütlenmesinde düşman tarafından denetim ve baskı altında tutulan şehir çalışmasında ne kadar önemli olduğunu anlamadık. Biz sadece açıktan partinin denetimi altında olan örgütlerin devrimci örgütler olduklarını düşündük. Biz düzgün fraksiyonel çalışma üzerine hem yeraltı hem de devrimci rolü oynayacak bir örgütle önderlik edebileceğimizi görmedik.

Örtü örgütler konusundaki eğitimimiz de yalnızca partiyle bağımızın gizliliğini müdafaa etme ve onun teşhirini önleme yönünde tek taraflı bir görüş sunuyordu. Biz kitleleri en geniş çapta örgütlenmenin ve örgütsüz kitlelerin büyük bir bölümünün kitle örgütlenmesinin altında birleştirmenin en iyi kılıfı sağladığını düşünmedik.

Dahası, biz legal demokratik örgütlerin ve hareketin konseptini, rolünü ve önemini anlamadık. Orada da sadece programı ve görevleri legalizmi devam edebilmek için sınırlandırmamız gerektiği gibi algıladık. Biz asgari bir program üzerine kararlı bir şekilde çalışmak isteyen geniş sektörleri birleştirmenin önemini görmedik. Yılların deneyimlerinden sonra biz bazı yanlış sektör yaklaşımları düzeltebildik. Ama şimdi tüm düzeylerde şehir hareketinde legal demokratik örgütlerin rolü, önemi ve kullanımı konusunda anlayışı ve eğitimi daha fazla geliştirmek zorundayız.

Çeşitli dönemlerde belli gizli kitle örgütleri kurduk. Bu gizli kitle örgütlerinin birçoğu açık devrimci kitle örgütlerine yönelik baskılardan sonra kuruldu ki bu baskılar onların çalışmalarını engelliyordu. O dönemde baskıya karşı cevabımız aynı örgütleri yeraltından yürütmektir. Önderlik ettiğimiz gizli örgütlerinin o dönemlerdeki tek farkı; gizli çalışmada yöntem konusundaydı. Biz gizli örgütlerin daha önceki açık örgütlerin aynı fonksiyonunu ve görevlerini yapacağını bekliyorduk. Yeni gizli örgütün rolünü, görevini ve yapısını esasta değiştirme ihtiyacı görmedik.

Gizli kitle örgütlerinin açık örgütler gibi geniş kitleleri seferber etmede yaşayacağı sınırlamaları anlamalıyız. Bundan dolayıdır ki bu örgütlere en uygun görevleri- gizli devrimci propaganda, kitleleri gizli örgütlemek ve gerektiğinde militan eylemler yapmak beklemeliyiz. Devamında eski açık devrimci örgütün teşhir olmamış güçlerini fraksiyonel ya da başka kapalı çalışmaya kanalize etmeliyiz. Bu başka yollarla kitle örgütlenme görevinin devam etmesini güvence altına al-

mamızı sağlayacaktır.

4.2.6 Gizli Çalışmadaki Eksiklik

POR'unuz detaylı bir şekilde gizli çalışmadaki çeşitli hataları sıraladı. Örneğin korunaklı alanların yaratılmaması, tabakalar vasıtasıyla inşa ve çalışma yürütülmemesi ve başka teknik hatalar. Bu hataların kökeninde en başta uzun vadeli strateji belirlemedeki yüzeysel anlayışımız gelmektedir ve açık ve gizli çalışma arasındaki denge ve ilişkinin doğru yakalanmamasından kaynaklıdır. Acelecilik, kısa vadeli ele alış ve liberalizm bu hataların başka nedenlerdir.

4.2.7 Tüm Hindistan Perspektifinden Yoksunluk

Bu da bir eksikliktir. Nitekim Halk Savaşının yoğunlaşmasıyla ve partinin ülkede büyük şehir merkezlere genişlemesiyle, bir tüm Hindistan şehir ve işçi sınıfı perspektifi acil bir ihtiyaç olmaktadır. Biz böyle bir perspektif çizmeliyiz ve sübjektif güçlerimizin yayılmasını ve kullanılmasını o temelde planlamalıyız.

4.3 Anlayışımızdaki Temel Hatta

Yukarıda belirtilen eksiklikler genel olarak şehir çalışmasındaki ve özellikle de Hindistan devriminde işçi sınıfının rolü konusundaki hatalı anlayışta yatar.

Bu belgede daha önce değinildiği gibi (madde 3.1.1), Dokuzuncu Kongre net ve belirgin bir şekilde devrimde işçi sınıfının rolü konusunda anlayışını belirledi.

Her ne kadar işçi sınıfının devrime önderlik etme konusundaki rolünü doğru anlamış olsak da, işçi sınıfı üzerine yoğunlaşacak yeterli kadro sağlayamadık. Önderlik de toprak devriminin inşası üzerine yoğunlaştığı için bu konuda bir yoğunlaşma söz konusu olmadı. Yine de işçi sınıfı hareketinin gelişmesi için kadrolar ayrılmıştı, ancak uzun vadeli anlayıştaki boşluktan ve baskıdan dolayı, şehir bölgelerde çalışan çok nitelikli kadrolar kaybettik ve çeşitli darbeler aldık. Her ne kadar teorik düzeyde olmamış olsa da, parti komitelerinin çeşitli boyutlarda yanlış eğilimler vardı, mesela yeni önder kadroları geliştirmek için küçük burjuva sektörlere, öğrencilere dayanmak gerektiği gibi. Bu çeşitli eyaletlerde kaygı verici bir boyutta pratiğimize yansyordu. Bu pratiği yaşamının en önemli nedeni de öğrencilerden ve gençlikten devrimin acil ihtiyaçları için yeni kadroların çıkartmasının daha kolay olmasıdır.

Dokuzuncu Kongre proleter bir temeli sağlamak ve işçi sınıfından önder kadroların geliştirilmesi görevini verdi. Hatalarımızı düzeltirsek, geçmişten ders çıkartır-

sak, elbette mevcut eksiklikleri aşacağız.

5. ACİL GÖREVLER

Şehir çalışmasının politika ve ana noktalarını formüle ettikten ve geçmişi gözden geçirdikten sonra, Dokuzuncu Kongre, POR'u partiye yeni ana noktalar doğrultusunda çalışmayı yeniden örgütlemek için bir kampanya başlatmanın çağrısını yaptı. POR'un bu kampanya çağrısını sistematik ve baştan aşağı uygulamak acil görevlerimizde esas odaklanacağımız konu olmalıdır. Sorumlu bölgelerimizdeki objektif gerçeğe ve sübjektif durumu göz önünde bulundurarak ve politikamıza ve ana noktalara dayanarak, partiyi eğitmek için adım adım hareket ederek bir program çizmeliyiz, çalışmamızı değerlendirmeliyiz, değişmesi gereken bölgeleri tespit etmeliyiz, somut planlar ve perspektifler ortaya koymalıyız ve titiz bir şekilde bu planları uygulamalıyız.

5.1 Üst Komitelerde Şehir Çalışmasına ve İşçi Sınıfına Uzmanlaşmayı Sağla

Üst Komiteler başlangıç noktaları olmalıdır. MK, SB ve BK'larda ve EK'larda (Eyalet Komitesi) şayet alanlarında güçlü şehir çalışması yürütmenin olanağı varsa orada şehir çalışması üzerine uzmanlaşabilecek bir üye sayısı olması gerekiyor. Çalışmanın güç olduğu ve yapının ihtiyacı varsa alt komiteler kurulmalı.

Onların görevi şehir politikalarını ve ana noktaları baştan aşağı uygulamaktır. Şöyle ki; yakından inceleme yapmak ve alanlarda sorunları çözmek; düşmanı incelemek, düşmanın hareketlerini önceden görmek ve ona göre planlama yapmak; alanların deneyimlerine dayanarak teori kurmak ve nihayetinde alanlarda sürekli ortaya çıkan sağlıklı yeni fikirleri merkeze iletmek, böylece her yerde hızlı şekilde uygulanmasını sağlamak bunlara dahildir.

Bu demektir ki; çeşitli merkezlerdeki işçi sınıfı hareketini koordine etmek, işçi sınıfı örgütlerine ve cephelerine öncülük etmek, işçi sınıfı hareketi içinde gelişen eğilimleri incelemek ve ona göre planlama yapma ve işçi sınıf mücadelesinde gelişen tepki sonucu sayısız kendiliğinden çıkan olaylara politik ve taktik düzeyde hızlı cevaplar vermek demektir.

5.2 Tüm-Hindistan ve Eyalet-Düzeyinde Perspektif Planlar Oluştur

Üst komiteler (özellikle uzmanlaşmak için görevlendirilen yoldaşlar) şehir bölgeleri ve sanayi şehirlerinin perspektifini formüle edip karar almalıdırlar. Perspektif üzerine karar alabilmek demek somut planlama

yapabilmek, yönelimi belirlemek ve sübjektif güçlerin kendiliğinden değil bir plana göre hareket ettiğini garantiye almak demektir.

Siyasetimiz ve stratejimiz ışığında incelediğimiz şehir süreci ve şehir ve sanayi analiz temeline dayanarak, yoğunlaşılacak şehirler/kasabalar ve sanayi bölgeler belirlenmelidir. Aynı zamanda mevcut işçi bölgeleri ve potansiyele sahip kasabalar da belirlenmelidir. Bu önceliği belirlemede ve somut karar alma konusunda yardım edecektir.

Asıl yoğunlaşma elbette ki var olan sübjektif güçler ve sorumlu komitenin toplam planları temelinde olacaktır. Bununla birlikte biz şehir çalışması için güçleri belirlerken dikkatli olmak zorundayız ve sadece şehir çalışmasına uygun olan ve bir süre durabilecek yoldaşları seçmeliyiz. Kırsal alanlarda bir yoldaşın geri çekilmesi illa da çok büyük bir açığa getirmeyebilir, şehirde bir yoldaşın geri çekilmesi bir şehir örgütü açısından çok ciddi sorunlara yol açabilir.

5.3 Şehir Örgütlerine Uzun Vade Bir Stratejik Yaklaşım İle Yönel ve Yeniden Örgütle

Birçok şehirlik bölgemiz uzun vadeli bir stratejik belirlemeye göre çalışmıyor. Birçok bölge boşluk ve kayıplar nedeniyle bitmek zorunda kaldı. Birçok bölge bir stratejik belirlemeyi deneme-yanılma yöntemiyle, düşmanla yüz yüze, günlük alan tecrübesi sonucu geliştirmeye çalıştı. Onlar büyük ilerlemeler kat etti ama yetersizlikler duruyor. Ancak bugün, çeşitli bölgeler farklı pratikler izlemektedir. Bu farklılık sadece karşılaştıkları çeşitli baskı düzeyinden değil, aynı zamanda sübjektif faktörlerden de kaynaklıdır. Mesela bölge ve eyalet önderliğinin yaklaşımındaki farklılık ya da geçmişten miras kalmış çeşitli çalışma kalıpları ve tarzlardır. Bu genel olarak, şehir çalışmasının ihmaline uygun olarak sürüyordu ve özellikle de doğruca partinin politika ve ana noktaların ortak belirlemenin eksikliğinden kaynaklanıyordu. Şimdi ortak politikalar ve öncelikleri belirledikten sonra uzun vadeli bir stratejik belirlemeyle şehirlerdeki çalışmayı yeniden yönelmeliyiz ve yeniden örgütlenmeliyiz.

Bu görev eyalet komitelerin eşlik edip yöneteceği bir kampanya biçiminde ele alınmalıdır. Adım adım bir prosedür olmalı, şehir politikasına uygun olarak şehir kadrolarının eğitilmesi sağlanmalı, özellikle uzun vadeli stratejik yaklaşımın çeşitli yönleri üzerinde durulmalı; şehir örgütlerinin fonksiyonu ve yapısının bütün düzlemleri değerlendirilmeli- hem parti ve hem kitle örgüt babında- ve var olan pratikleri düzeltmek ya da

geliştirmek ve karar alınan değişiklikleri uygulamak için hedefler belirlemek ve plana göre uygulandığını takip etmek; gerekirse yukarıda yapılan değerlendirmeye ve aynı zamanda onların üst komitelerin çizdiği perspektif planlarına göre güçleri ayırmak.

Böylesi bir kampanyayı etkili kılabilmenin temel unsuru üst komitelerin yakından katılmasıdır. Sorunlar, kaygılar ve pratik sorular uygulama seyrinde ortaya çıkmaktadır. Bunu çözebilmek için üst komite üyelerinin katılımı cevap bulmak ve ortaya çıkacak sorunlarda ne yapılması gerektiğini belirtmek konusunda yol gösterebilir. Biz şunu hedeflemeliyiz: şehirde çalışan her PÜ ve faaliyetçi uzun vadeli stratejik yaklaşımı derinden anlamalı, bu yaklaşıma tam inanç ve güven duymalı, günlük pratikte uygulamalı ve onu yeni aşamalara taşımalıdır.

5.4 En Geniş Şekilde Şehir Kitlelerini Özellikle İşçi Sınıfını Örgütle

Kitle çalışması ile ilgili, önce şu yanlış anlayışı düzeltmemiz gerekiyor: güçlerimizi koruyarak uzun vadeli stratejik yaklaşım için kitle örgütlememizi sadece gizli dar kitle çalışmasıyla sınırlı tutmak. Tüm yoldaşlar güçlerimizi sürdürmenin ve korumanı ancak geniş kitlelerin içinde olmakla mümkün olacağını anlamalıdır. Bunun içindir ki, en geniş kitle örgütlemesine başlamalıyız. Bir yandan da örgütlemenin ve mücadelenin legal ve illegal biçimleri arasındaki doğru denge sürdürmeliyiz. Bu yüzden geniş kitle örgütlemesinde doğru olan yönelim, partinin yeni yönelimi ve yeniden örgütleme kampanyasının en önemli bileşiminden biri olmalı.

Biz fraksiyonel çalışmayla, çeşitli örtü örgütlerle ve çeşitli örgüt modelleriyle sürekli kitlelerin arasına girerken deşifre olmadan yaratıcı, yeni biçimler bulmak için çaba harcamalıyız. **Biz mücadelemiz ve sloganlarımız yeterince kızıl olmadığı ve yeterince devrimci olmadığı için kaygılanmamalıyız. Kitleler arasında olduğumuz müddetçe ve onları mücadeleye sevk ediyorsak, onları siyasallaştıracağımızı ve devrimci çizgiye ve partiye yönlendireceğimizi bilmeliyiz.**

Nerede gerekiyorsa ve nerede geniş çaplı bir örgütlenme imkânı varsa, legal demokratik örgütler kurmalıyız ya da var olanlara katılmalıyız. Nitekim biz geniş sayıda kitleleri demokratik bir program üzerine harekete geçirebiliriz. Biz yine de kitle sayısının az olduğu ve güçlerimizin kolay şekilde teşhir olabileceği örgütlenmeleri yapmamalıyız.

Şehirlerdeki kitle örgütlemesinin ve toparlanmanın

ana eksenini işçi sınıfıdır. Biz özellikle sendikalara ve diğer işçi sınıfı örgütleri üzerine yoğunlaşmalıyız. Biz aynı zamanda işçi sınıfının, şehir yoksullarının ve diğer kesimlerin yaşadığı yerlerde de örgütlenmeliyiz. İşçi sınıfından ve şehir yoksullarından sonra öğrenci örgütlerine veya küçük burjuvazinin diğer kesimlerine önem vermeliyiz.

5.5 İşçi Sınıfından Parti Önderliğine Üye Kazan ve Geliştir

Parti inşa sürecinde güçlü bir proleter yönelime sahip olmalıyız. Bu bağlamda bu konu üzerine çıkartılan Dokuzuncu Kongre'nin bildirgesine özellikle dikkate çekmeliyiz. Bunun için partiyi fabrikalarda ve işçi sınıfının diğer merkezlerinde örgütlemek üzerine yoğunlaşmalıyız. Hatta kadın, gençlik ve öğrencileri örgütleme içerisinde de özellikle işçi kökenli kitlelere önem vermeliyiz.

Biz özellikle hızlı ve çok sayıda insanı partiye katabilmek için proleterlerin eğitimine önem vermeliyiz. Kazandıktan sonra, onları eğitmek ve onlardan parti önderliğini geliştirmek amacıyla insanları yetiştirmek için önlemler almalıyız.

5.6 Şehirlerdeki Teknik Mekanizmaları Yeniden Örgütleyin

Çeşitli baskılara maruz kalan gerilla bölgesindeki ve yakınındaki şehir ve kasabalar dışında, birçok şehirdeki teknik mekanizmalar gevşek ve eskidir. Biz çoğu zaman teknik yöntemlerimizi uzun vadeli bir stratejik anlayış belirleme yerine düşmanın direk tehdidine bir cevap olarak geliştiriyoruz. Bu kendiliğinden anlayış çok tehlikelidir ve hızlıca değiştirilmesi gerekir.

Bunun için baştan aşağı açık ve gizli çalışmalarımızı koordine etmek için teknik mekanizmaları ve yöntemleri kontrol etmemiz gerekiyor. Bunun için parça parça bir süreç işlenmeyecek. Böylesi bir işlev sadece yarıda kalan bir iş getirir ve gereken değişikliği getirmeyecektir. Bunun dışında, düşman tüm ülkede şehirlerde ağını oluşturmak için hızlı hareket ediyor. Bu nedenle teknik anlayışımızı acilen gözden geçirmemiz gerekmektedir. Devlet uzun vadeli ve tüm Hindistan üzerine planlama yapıyor. Bizim de planlamamız uzun vadeli temelde olmak zorundadır. Bizler baskı altında olan ve 'olmayan' şehirler ayrımını yapamayız.

Doğal korunmalar altında çalışmak, tabakalar halinde çalışmak, örtü örgüt yöntemlerini ve iletişimin tekniğini kullanmak gibi temel kurallar tüm şehir çalışmalarımızda uygulanmalıdır.

Bu elbette sadece ilk adım olacaktır. Unutmamalıyız ki, düşman sürekli bize karşı yeni yöntemler inceliyor ve geliştiriyor. Bunun için bizim belirlemelerimiz ve yöntemlerimiz dinamik ve yaratıcı olmak zorundadır. Nitekim önceliklerin uygulama seyri içerisinde, hepimiz bu önceliklerimize devamında eklemeler, adaptasyonlar ve gelişmeler yapmalıyız. Teknik mekanizmalarımız, belli temel konseptler ve ilkeler üzerine dururken, sürekli geliştirmeli ve ilerletilmelidir ki sürekli siyasi polisten bir adım önde olunmalıdır.

5.7 Şehir Hareketinin Öz Savunmasını Hazırla

Bu bakımdan hayli geriyiz. Her ne kadar şehir örgütleri spesifik eylemler sergilemek için ekipler oluşturmuş olsa da, çok az bir ilerleme oldu ve daha sağlam öz savunma kuruluşların kurulmasındaki tecrübe azdır. Bu her ikisi için geçerlidir hem açık ekipler ve gizli öz savunma birlikleri için.

Hedefler belirlemeli ve bu görevi ertelememeliyiz. Gerektiği koşullarda gereken hazırlıkları yapmalı ve ekipler oluşturmalıyız. Açık ekiplerin siyasi ve askeri eğitimi için hazırlıklar önemlidir. Gizli birliklerin siyasi ve askeri eğitimi oldukça önemlidir. Komuta kademesindeki sorumlu yoldaşlar birliğin çizgisinden emin olmalıdır. Deneyimli yoldaşlar bu görevi başarıyla tamamlamak için yardımcı olmalıdır.

5.8 Kilit Sanayilerde Çalışma Yap

Bugün kilit sanayilerdeki varlığımız oldukça düşüktür. Halk savaşının gelişmesiyle, kilit sanayilere girip ve orada güçlü bir temel oluşturmamız acil bir elzemedir. Tüm üst komiteleri bundan dolayı planlar çizerken bunu düşünmelidir. Sanayinin önemine dayanan kilit sanayi için planlar oluşturmalıyız, girişim için elde bulunan açılımlar yapılmalı ve bu tür çalışma için elinde bulunan subjektif güçler değerlendirilmelidir.

5.9 Düşman Örgütlerine Sızma

Bu da aynı şekilde pek var olmadığımız ve başlatmamız gereken bir alandır. Bunun için çeşitli düzeylerde planlama yapmalıyız.

Polise, para-militer ve askeri güçlere girmenin olanaklarını kullanmalıyız. Biz çok gizli şekilde bu güçleri içerisindekilerle iletişim kurmalıyız. Mümkün olduğu yerlerde dışarıdan içeriye girmeliyiz. Bu çalışma direk bölge organlara bilgilendirmeden üst komiteler tarafından yürütülmelidir.

Biz düzenli olarak sıradan polis memurlarının ve askerlerin sorunları üzerine propaganda yönetmeliyiz. Onların yakıcı gündemlerini yakalamalı ve ajitasyon

yapmalıyız. Biz kışla kasabalar ve savaş gereçler vb. hakkında incelemede bulunmalıyız. Bunun amacı bu tür çalışmalarda o bölgelerde çalışma yürütebilecek güçleri toplamak ve yöneltmektir.

5.10 Şehirlerde Birleşik Cephe Kur

Bizim birleşik şehir cephesi çalışmamız bir tarafta işçi-köylü ittifakını kurma ve güçlendirme, diğer taraftan da, işçi sınıfı ve diğer şehir kesimleri ve sınıfları arasında birliğin kurulması amacıyla.

Daha önce belirtildiği gibi, işçi-köylü ittifakı sadece gerilla bölgelere yakın bölgeler ya da kırsal mücadele yürütüldüğü kasabaların görevi değildir. Kırsal alandan nispeten yakın metropol ve sanayi şehirleri özellikle işçi-köylü ittifakını geliştirebilecek alanlar olarak düşünülmelidir.

Propaganda, dayanışma mücadeleleri, köylü ajitasyonuna işçilerin katılımı, kırsal alanlara direk yardım yapılması gereken programlar arasındadır. Aynı zamanda, somut koşullara dayanarak, iki temel devrimci sınıfın birliğini güçlendirecek başka yeni ve yaratıcı yollar bulunmalıdır ve geliştirilmelidir.

Birleşik Cephe diğer sınıflarla esas olarak konuya dayalı ya da programa dayalı katılımcı örgütler vasıtasıyla olacaktır. Her ne kadar cephenin genişlemesine bağlı bunlar belli bir zaman legal olacak, biz BC örgütleri yeraltından da çalıştırmaya hazır olmalıyız, Filipinlerdeki UDC gibi.

Bunlar içinde geniş şekilde yer alırken bu tür ortak cephe kurmadaki sektör hatalarımızı ve bürokratik yaklaşımı düzeltmeliyiz. Üst komiteler sürekli birleşik cephe çalışmamızı genişletmek ve geliştirmek için öncülük etmeli ve plan oluşturmalıdır.

Bu bölümde ortaya konulduğu gibi, liberalleşme, küreselleşme ve özelleştirme politikaları şehir bölgeleri üzerine büyük etki yarattı. Şehirlerdeki tüm emekçi kesimler bu politikalarından etkilendi. Bu durum zaman zaman çeşitli kesimlerin çeşitli konularda kendiliğinden gelişen, net bir yönelime sahip olmayan patlamalarına yol açtı. Her ne kadar şimdi mücadeleleri daha fazla örgütlendi ve o politikaların kendisine yönelik yoğunlaşmakta, bunların başına öncü rolünü oynayan işçi sınıfı gelmektedir. 2000'in başından itibaren, sayısız büyük işçi sınıfı mücadeleleri ortaya çıktı ve büyümeye devam ediyor. Sadece tüm ülkeye yayılan mücadeleler değil, dünyada çeşitli bölgelerden yürütülen anti-kapitalist mücadeleler eşliğinde de yürümektedir. Hatta Afganistan'daki emperyalizmin militarist gelişmelerden sonra gerici fırtına da bu büyüyen mücadeleleri geri tutamadı.

İşçi sınıfının bu mücadelesi memurların, öğretmenlerin vb. verdikleri mücadelelerle gelişti. Onlar şehir yoksullarına ve yarı-proletaryanın yıkımlara ve evlerinden çıkarmaya karşı mücadeleleri yeniden militan bir karakter almada ilham oluyor. Milli burjuvazi, küçük kapitalistler bile militan bir şekilde sanayinin taşınmasına, yeni vergilere, yüksek elektrik ödemelere karşı sokağa dökülüyor. Bu mücadelelerin köklerin çoğu küreselleşme, liberalleşme ve özelleştirme gibi emperyalist politikalarından gelmektedir ve bundan dolayı bu mücadeleler gittikçe daha çok bunun üzerine durmaktadır ve çoğu zaman ona karşı yönelmektedir. Nitekim şehirlik bölgelerde emperyalizme karşı geniş cephe kurmanın elverişli koşullar var ve bu durum epey bir zaman devam edecektir.

MEKSİKA: Gerçeğin eşiğinde, sınıf mücadelesi

Sanki bir silahın namlusundan çıkmış gibi...

*Meksika
senin evlerinin renkleri,
senin ilkbaharın,
tozlu caddelerden
daha çok parlıyor.
Duvardaki resimler,
sokaktaki taşlar,
senin derin tarihinin kökenleri,
hiçbir zaman
mısırın kokusunu tatmamış
fetihçileri ve
onların yalanlarını
daha iyi anlatıyor*

GİRİŞ

Meksika adını duyduğumuzda Olmeklerin, Mayaların ve Azteklerin tarihsel anıtları, Meksika devrim efsaneleri **Emiliano Zapata** ve **Pancho Villa**'nın hikâyeleri aklımıza geliyor. Özellikle televizyon ekranlarında Akapulko sahili gösterilir ve Tequila içerken insanlar Meksika'nın sadece bunlardan ibaret olduğunu düşünürler. Çocuklar Speedy Gonzales (Hızlı Gonzales) çizgi filmi izler ve onlar da büyükler gibi düşünür. Öyle ya, eski kovboy filmleri izlerken de aynı şekilde düşünülüyor. Hâlbuki o filmlerde Meksika'nın yerli halkını "vahşi", "barbar" olarak gösteriyorlar. Neden direnip savaştıkları ve neye karşı çıktıkları anlatılmaz. Ya da işgalcilerin, "beyaz adam"ın oraya "medeniyet" götürdüğü propaganda edilir. Tüm dünyada Meksika hakkında insanlara verilen imaj böyledir.

Bir yanda direnen "vahşi"ler diğer yanda ise sonsuz zenginlikler ve güzellikler...

Aslında bu birçok sömürge ve yarı-sömürge ülke için kullanılan bir fenomendir. Tayland, Filipinler, Hindistan, Latin Amerika ülkeleri de benzer şekilde egzotik yerler, gizemli kültürler, güneş, kum ve sonsuz sahiller olarak gösterilir.

Ancak bilinir ki gerçekler hiçbir zaman egemenlerin propaganda ettiği gibi değildir. Onlar kendi sömürlerini meşrulaştırmak, talan ve katliamlarını gizlemek için gerçekleri çarpıtırlar.

Bu çalışmada esas olarak yapılmaya çalışılan, Meksika'nın görünen yüzünü anlatmak değildir. Amaçlanan bilinmeyen gerçek yüzünü anlatmaktır. Ki bunlar da ezilen dünya halklarının yakından tanıdığı yoksulluk, sefalet, insan hakları ihlalleridir. Yine ülkenin gerçek sahipleri, birçok etnik grubun varlığı ve onların uğramış olduğu baskılar, demokratik haklarının gasp edilmesi ve benzeridir...

İmkânlarımız kısıtlı da olsa, ABD'nin "arka bahçesi" olarak bilinen bu ülkeyi Türkiye devrimci ve demokrat kamuoyuna, Partizan okurlarına tanıtmak ve yaşanan gelişmelere dair belli bilgiler verebilmek amaçlanmıştır.

Bunun için çeşitli kişilerle ve kurumlarla belli başlı konular hakkında sohbet ve söyleşiler gerçekleştirilmiştir. Bu seyahatimizde ve söyleşilerimizde Meksika'daki **Gençlik Ligası**'ndan yoldaşlar her zaman yanı başımızda oldular. Bu söyleşiler arasında bir "insan hakları uzmanı" ve **Guvervanica Antropolojik**

Enstitüsü'nden bir "azınlık uzmanı" bulunmaktadır. Ayrıca ülkemiz kamuoyunda çeşitli direniş ve mücadele haberleriyle tanınan **Oaxaca**'ya bölgesine gittik ve burada "eğitim sendikası temsilcileri"yle bölgedeki durum üzerine röportaj gerçekleştirdik. Yine **Chiapas**'ta yaşayan bir kadın ile hem uyuşturucu ticareti hem de çeteler hakkında konuştuk. Aynı zamanda **Ocosingo** bölgesinde bir **EZLN** köyünü ziyaret ettik. Maalesef bu köyde hareketin kendisinin yaşadığı içsel süreç nedeniyle ve güvenlik sorundan kaynaklı yapmak istediğimiz röportajı gerçekleştiremedik. Ancak **San Luis Postosi**'de köylülerin işgal ettiği topraklara gittik ve söyleşiler yaptık.

Umut ederiz ki bu çalışma Türkiye devrimci ve demokrat kamuoyuna Meksika'yı daha iyi anlatmak ve yaşanan gelişmeleri aktarmak için faydalı olur.

Meksika Hakkında Genel Bilgi

İlk önce Meksika'nın coğrafi konumu üzerinde biraz duralım. Bu ülke, diğer Latin-Amerika ülkelerden belli noktalarda farklı özellikler taşımaktadır. Denilebilir ki, Meksika ABD'nin "arka bahçesi"dir ve yazının ilerleyen bölümlerde birçok açıdan bunun nedenleri anlaşılacaktır.

Meksika'nın resmi ismi **Estados Unidos Mexicanos**'tur (Meksika Birleşik Devletleri'dir.) ABD'nin güneyinde bulunmaktadır ve Orta-Amerika ile sınırdır. Meksika toprakları ABD'nin Kaliforniya bölgesine yani batı-doğu sahiline çok yakındır. Ayrıca ABD'nin Teksas, Arizona ve New Mexico eyaletleri Meksika'ya en yakın olan eyaletlerdir. Batıdan güneye doğru Pasifik okyanusu ile sınırdır ve doğuda Meksika Körfezi bulunmaktadır. Meksika'nın tümü neredeyse Kuzey Amerika levhasında bulunmaktadır. Ancak kuzey-batı tarafı daha çok Pasifik ve Kokos levhasındadır. Aynı zamanda Baja Kaliforniya yarımadasının bir kısmı da Meksika'ya aittir. Bu nedenle jeo-politik olarak birçok kesim Meksika'yı Orta Amerika'ya ait olarak kabul etmemektedir.

Devlet örgütlenmesi olarak eyalet sistemi uygulanmaktadır. Ülkede **31 eyalet devleti** bulunmaktadır. **Ayrıca Distrito Federal de Mexico** (Meksika Federal Bölgesi) isminde federal bölgesi vardır. Bu bölge içerisinde ülkenin başkenti **Mexico City** bulunmaktadır.

Meksika'nın yüz ölçümü 1.972.550 km karedir. Bu rakama yaklaşık 6.000 km kare Pasifik Okyanusu, Meksika Körfezi ve Karayipler Denizi ve son olarak Kaliforniya Körfezi dahildir. Meksika'nın top-

lam nüfusu 107.449.52'dir. Bu rakamın yaklaşık 20 milyonu Mexico City'de ve yakın kent bölgelerinde yaşamaktadır.

Ülkenin ismi sürekli tartışma konusudur. Çünkü Meksika'nın ismi konusunda çeşitli tespitler var ve bazıları gerçek olmayan anlatımlara dayanan hikayeler olarak oldukça anti-bilimseldir. Bu tespitler içinde en mantıklı olanı (ve arkadaşların da uygun gördüğü) Azteklerden gelen bir ismi olduğudur. Neticede, ülkenin adının -özellikle de başkentteki adı- Azteklerden kalma olduğunu söyleniyor: **Mexico-Tenochtitlan!**

Meksika, yarı-sömürge yarı-feodal yapıya sahip bir ülke. Özellikle ABD emperyalizmin hâkimiyeti her açıdan kendisi gösteriyor. Çoğu insan 1910 Meksika Devrimi'nin bağımsızlık getirdiğini düşünmekte ama bunun gerçekleri yansıtmadığı bugün net olarak görülebiliyor. Bu devrimle birlikte belli reformlar hayat bulmuş ancak Meksika tam olarak toprak devrimi tamamlamamıştır. Bu nedenle de feodalizmi tümünden tasfiye edememiştir.

İlk Günde Yargısız İnfaz

Meksika ziyaretimiz Kasım ayında gerçekleşti. 1 Kasım Hıristiyan-Katoliklerin "1 Kasım yortusu" olarak adlandırdığı bir gündür ve ABD'de "cadılar bayramı" olarak bilinmektedir. 31 Ekim gecesinde başlayıp 1 Kasım'a kadar sürmektedir. Aslında Hıristiyanlarda bu gün "ölülerin ruhlarının anıldığı" gün olarak ele alınıyor. Bazı ülkeler ise -Hıristiyan olmamakla birlikte- bu geleceği farklı biçimlerle kutluyor. Dünyanın kimi ülkelerinde bugün siyah kıyafetler giyilerek mezarlara gidilir ve mezarın başına çiçekler konulup ölenler anılır.

Ama o çokça bilinen sözde ifade edildiği gibi; farklı ülkeler-farklı kültürler demektir, çünkü Meksika'da bu gün çok farklı ele alınıyor. Burada insanlar mezara gidiyor ama mezarları çok renkli çiçeklerle süslüyorlar. Şeker, ekmek, meyve koyuyorlar. Bazıları kaybettiklerinin en sevdiği şarkıları gitarla çalıyor. Biz başkentten en ünlü mezarlıklarından birine gidiyoruz ve insanların özel renkli otantik kıyafetleriyle sevdiklerinin mezarlarına gittiğine tanık oluyoruz. Yani Meksika kimi Hıristiyan ülkelerden farklı olarak, o gün ölüleri yaşatarak anıyorlar, mezar başlarında türküleri söylüyorlar. Yaşlı bir amca bize "*aslında ben dini geleneklere pek inanmıyorum da, ama o gün oğullarımla sanki buluşuyor gibi oluyorum. Onlarla (yani ölülerle) barışmamız gerekiyor, peşinden hep ağlayacaksak onların ruhu rahat uyamayacak. Bir*

de sonuçta ölüm hayatımızın bir parçasıdır, hepimiz bu yer küreden gideceğiz” dedi.

Biz de kalabalığı takip ediyoruz.

Ancak mezarlığa gitmeden önce çok üzücü bir haber alıyoruz. Birkaç gün önce bir “yargısız” infaz gerçekleştiğini ve bir öğrenci liderinin hunharca katledildiğini öğreniyoruz. Bu haber üzerine mezarlıktan sonra UNAM’a yani **Meksika Üniversitesi**’ne gidiyoruz. 1 Kasım olması nedeniyle üniversite kampüsünde özel olarak katledilen kişi için büyük anma masaları açıldığına tanık oluyoruz.

Çok anlatmaya gerek yok aslında; yarı-sömürge ülkelerde iktidarın muhalif kişilere, devrimci ve komünistlere yönelik yargısız infazlar gerçekleştirerek onları susturma ve sindirme politikası gündelik hayatın bir parçası. Bu sosyal ve ekonomik yapıya sahip ülkelerde para-militer güçlerin varlığı kendisini hissettiriyor.

Katledilen gencin bir aktivist ve üniversite öğrenci olarak demokratik hareket tarafından iyi tanınan biri olduğu ifade ediliyor. Olay 26 Ekim 2011 tarihinde gerçekleşmiş. Maskeli para-militer güçler, UNAM’da felsefe ve edebiyat öğrencisi **Carlos Sinhue Cuevas Meji**’yi kaçırıp 16 kurşun sıkarak öldürmüşler.

Kimse tam olarak ne olduğunu bilmiyor (!) Tek bilinen ölüm mangalar tarafından kaçırıldığı ve sonra katledildiği. Carlos, üniversite kampüsünden saat 23:40 civarında kaçırılıyor. Bazı gençler onun slogan attığını duyup ve yardıma koşmak istiyorlar ama yetişemiyorlar. Carlos’un kaçırıldığı yer ve cesedin bulunduğu yer arasında yaklaşık 28 km bulunuyor.

Carlos, 1999 yılından beri aktif bir faaliyetçiymiş. İlk olarak özgür ve kamusal eğitim için mücadele vermiş. Daha sonra ise “Rosa Lüksemburg Tugay”ı adında bir örgütlenmeye üye olmuş. 2009 yılında “Meksika’da etnik gruplar ve onların siyasi katılımı” isimli bitirme tezi için felsefe ve edebiyat fakültesine geri dönmüş. Aynı zamanda Meksika Elektrik Sendikası’yla (SME) birlikte hareket edip, elektrik işçileri için dayanışmada bulunmaya çalışıp, sendikanın öğrenci komitesinde yer almış.

Carlos’un “yargısız” infazından hemen sonra Mexico City’de günler süren protesto eylemler gerçekleştirildi.

Meksika’da İnsan Hakları İle İlgili Bazı Gerçekler

Bugüne kadar Meksika ile ilgili, insan haklarına yö-

nelik sayısız delegasyon örgütlendi ve incelemeler gerçekleştirildi. Bu çalışmaların bazıları başarılı geçti. Çünkü sağlam bir alt yapıya sahiptiler ve gerçeklere dayanan bir inceleme yapmışlardı. Ama bu türden çalışmalarını gerçekleştirenlerden bazıları, sırf belli STÖ’lere bağlı oldukları ve bu kurumlara rapor sunmak zorunda oldukları için insan hakları ihlalleri hakkında konuşuyorlar ama bunun nedenlerini açıklamıyorlardı. Bu durum tıpkı yıllarca süren bir savaş için “savaş var” deyip savaşın neden var olduğunu söylememeye benziyor.

2010 yılının sonunda Meksika askeri birliklerinin ülke içinde uyguladığı şiddet 35.000 kişinin hayatına mal olmuştur. Bu açıklama mevcut hükümet tarafından yapılan bu açıklamadan sonra konuya dair resmi bir açıklama yapılmamıştır. Öte yandan gerek ana medya olsun, gerek muhalif, ilerici medya olsun bu şiddet olaylarında 42.000 kişinin öldürüldüğünü tahmin etmektedir.

“Normal” bir ülkede tabii ki bu rakam çok yüksek. Ancak yaptığımız araştırmalarda ve sohbetlerde hemen hemen aynı sayı çıkmaktadır. Kiminle konuşsak, ister sendika temsilcisi, ister gençlik temsilcileri, ister aydınlar olsun benzer ifadelerde bulunmaktalar. Böyle bir rakamın ortaya çıkışında örneğin uyuşturucu ve göç meselesinde sürekli olarak insan haklarının ihlal edilmesinden bahsedilmesi belli bir fikir veriyor bizlere.

Örneğin San Luis Postosi CD. Valles bölgesinde Francisco I. Madero köyünde bir köylü ile sohbet ettik. Kendisi bir toprak işgali sırasında gözaltına alındığını ve bu sırada görevliler tarafından gözaltında tutulanlara yeni bir ifade imzalatıklarına bizzat tanık olduğunu anlattı. Yine aynı köylü bize kimi doktorların “önemsiz yaralar bırakıyor” diyerek insanların dövülmesi ve elektro şokla işkence yapılmasını meşrulaştırdıklarını söyledi.

Bir başka araştırmada -ki bu araştırma İnter-Amerika İnsan Hakları Mahkemesi’nin (Corte de Interamericana de las Derechos Humanos) yayımladığı raporudur- Meksika’da Haziran 2007-2011 tarihleri arasında insan hakları ihlalleri konusunda askeri savcılarının yürüttüğü 3.671 inceleme davasından sadece 15’inde askerin yargılandığını yazıyor. Dahası araştırmamız sırasında bahsi geçen davalarda **resmi olarak** hiçbir asker ve devlet görevlisinin yargılanmadığını öğrendik.

Tam da bu nedenle, Meksika’daki insan hakları ihlalleri ve devletin rolü konusunda bilgi sahibi olan bir

uzmanla görüşmek istedik.

3 Kasım'da başkent **Meksika City Otonom Üniversitesi**'nde profesör olarak çalışan **Jose Enriques Gonzales Rutz** ile bir söyleşi yaptık.

- Öncelikle Meksika'daki insan hakları ve ihlalleri üzerine bir değerlendirme yapabilir misiniz? Dünya basınında sürekli bu konu yer alıyor ama var olan durum konusunda somut bir bilgi bulunmuyor.

Jose Enriques Gonzales Rutz: Meksika çok ağır ve zor günlerden geçmektedir. Ülkenin sorunları çok ve karmaşık bir süreç yaşıyor. Hatta denilebilir ki bu problemlerin çözümü çok zor bir hal alıyor. Bunu söylerken, saldırganlık, şiddet, terör ve Meksika hükümetinin bu sorunları çözmek için başvurduğu yöntemlerden vb. söz ediyoruz. Sanki her şey bir çember içinde dönüyor gibi.

Yaşadığımız sorunlar ve bu sorunların sonuçları ülkemizde mevcut olan ekonomik durum ve neo-liberal politikalarından kaynaklanıyor. Uygulamaya konulan neo-liberal ekonomik model bu sonuçlara yol açıyor. Bu model ve buna dayalı politikalar ABD tarafından yaklaşık 30 yıl önce ihraç edildi. Uygulanan politikalar sonucunda yüksek sayıda işsizlik ortaya çıktı. Yoksulluk büyüdü ve büyümeye de devam ediyor. Bu gerçeklik beraberinde toplum içinde çeşitli kutuplaşmaları getirdi ve bununla beraber organize suçların ivme kazanmasına yol açtı.

Aslında kabul edilebilir bir ritimle büyüdüğümüz ve geliştiğimiz uzunca bir tarihsel dönemimiz vardı. Ve o dönemde refah dağılımı pek kutuplaşmamıştı. Ama bugün durum farklı. Büyük sorunlar bulunmakta. Nüfusumuzun büyük bir kısmı ABD'ye göç etmek zorunda kaldı. Özellikle genç nüfus göç etmeyi tercih ediyor çünkü burada gençler için olanak yok. İşsizlik çok yüksek.

Var olan duruma baktığımızda, tüm bu sorunların arasında insan hakları konusu en başta yer almaktadır. Burada biz sadece siyasi haklardan bahsetmiyoruz, en temel haklardan söz ediyoruz. Mesela yemek, temiz su yani temel gıda maddelerini karşılama vs. gibi şeylerden söz ediyoruz. Daha iyi bir yaşam standardı ve kültürel hakların tanınması ülkemizin ana tartışmalarından biridir.

Hükümet çok baskıcı bir politika uyguladı ve halen de uygulamaya devam ediyor. Ve bu politikanın sonucunda birçok pratik uygulamada bölgesel ve federal polis yerine direk orduya başvuruyor. Ordu ulusal bağımsızlığı korumak yerine hükümetin baskı politikası-

nın doğrudan bir aracı olarak kullanılmaktadır.

Şimdiye kadar bu baskı dalgasında 50.000 kişi katledildi. Hükümet ve başbakan -tıpkı öncekiler gibi- seçimlerde uyguladığı şantaj ve yolsuzluk sonucunda iktidara geldi. Neo-liberal bir politika izledi. Bu politika sonucunda petrol tekelleri özel şirketlere satılıyor. İşçilerin hakları hiçe sayılıyor.

Eğitim politikası ülkenin en yoksul kesimi için geçerli değil. "**Devlet güvenlik politikası**" iktidarın istediği yere müdahale etmesini sağlıyor.

-Konu açılmışken, devlet ve ordu arasındaki ilişki nasıl? Özellikle yukarıda bahsi geçen hak ihlallerinden söz edildiği zaman? Ülkenizdeki ordu birçok olay ve gelişmede önemli bir rol oynuyor. Bunu özellikle kaçırılmalar ve yargısız infazlarda görebiliyoruz. En büyük çeteler içinde, şiddet meselelerinde ve uyuşturucu ticareti konusunda ordunun rolü nedir?

- Evet, aynen öyle. Ordu artık gittikçe devletin yani yürütmenin görevlerine karışmaya başladı. Böylece Meksika'nın temel anayasasını ihlal etmiş oldu. Temel haklar yasasının 29. maddesinde Meksika ordusunun ne zaman ve hangi durumlarda müdahale edebileceğini yazıyor ama ona rağmen ordu sürekli müdahalelerde bulunuyor. Sokakları denetliyor ve bunu önleyebilecek yasa yok. Aslında ordu üzerinde etkili olan biri varsa o da cumhurbaşkanıdır. Tersisi de doğrudur.

- Yani, eğer ordu üzerinde etkili oluyorsan -halk bunu istemese bile- cumhurbaşkanlığı seçimlerinde ya da başbakanlık seçimlerinde kazanabiliyorsun?

- Bu doğru, geçmiş sayısız örneklerle dolu. Bazı bölgelerde yığınlar ordu tarafından tehdit edildi ve bunun sonucunda ordunun desteklediği adaylar oy aldılar. Bu yüzden anayasanın değişmesini istiyorlar. En sade ifadeyle, yaptıklarını yasalastırmak istiyorlar. Hükümetin strateji ve taktikleri çoğu zaman ordu tarafından belirlenmektedir. Bu politik hat Kolombiya'daki "Plan Kolombiya" veya benzer ülkelerdeki politikalara yakındır. Bu planlar, adı ne olursa olsun ABD ve ordu tarafından çiziliyor. Planlı bir şekilde baskı ve sömürü için uygulanmaktadır. Yukarıda ifade edilen plan Meksika'da "**Mérida İnisiyatifi**" (MI) olarak biliniyor.

MI doğrultusunda hükümetin tam bağımlılığı istenmektedir. ABD ve ordu emrettiği gibi hareket edilmiyorsa, hükümet olmanız ve devam etmeniz çok zordur. Anında müdahale edilir.

Elbette bu planda en çok insan hakları ihlallerine göz yumulmaktadır. Özellikle sivil halka karşı baskı

artmaktadır. Medya ve basında MI'nın örgütlü suçlara - özellikle uyuşturucu ticaretine- karşı kullanıldığı propaganda edilmektedir. Ama gerçekte halk muhalefetine ve olası bir halk ayaklanmasına karşıdır. Bu ayaklanmaları bastırmak için ordu gecekondulara geri dönüyor ve yığınlar üzerinde terör estiriyor. O bölgelere normal polis çok nadir geliyor.

- Bununla bağlantılı olarak göç olgusuna da değinilebilir misiniz?

- Göç olgusu yukarıdaki konuyla sıkı sıkıya bağlıdır ve aynı zamanda ekonomik model ile alakalıdır. Burada ekonomik bir model diyorsak, bunun anlamı devletin şirket tekellerinin karşısında ekonomik ve siyasi olarak açılması demektir. Birçok politikacı bu model sayesinde Meksika'nın ABD karşısında "eşit ve bağımsız" koşullara sahip olduğunu öne sürüyor. Ama çok iyi biliyoruz ki, bu doğru değildir. Bu politikanın bir sonucu olarak, Meksika iktisadi anlamda oldukça zayıf ve istikrarsızdır.

Meksika özellikle tarım alanında çok şey kaybetmiştir. Bunun esas nedeni elbette ki Amerikan mal ve gıdalarının ithal edilmesidir. İnsanlara bu malları almalarının zorunlu olduğu ve ancak bu şekilde toplumda "saygın" bir yer elde edebilecekleri propaganda ediliyor. Resmen insanların beyinlerini yıkıyorlar. Meksika'daki sanayi bağımlı bir sanayidir. Uygulanan politikalar sonucunda sanayide ciddi bir düşüş söz konusu olmuştur. Bu durum beraberinde büyük bir işsizlik getirdi. Kısacası, bu politikalar sonucunda tarım ve sanayi üretimi net bir şekilde güç kaybetti. Buna karşı protestolar olacaksa -ki olacaktır- kesinlikle yeni bir insan hakları ihlal dalgayla karşı karşıya olacağız.

Yukarıda ifade ettiğim ekonomik durum beraberinde insanların göç etmelerini getirdi. Ancak göç olgusunun birçok yönü olduğunun altını çizmek gerekiyor. Göç bir insan hakkıdır. Bu hak ihmal edilemez. İhmal edilmemelidir. Göçün nedenleri ve sebepleri çok geniştir. Çoğu zaman ekonomik, politik ve kültürel ve bazen de varlık-kimlik nedenlerden kaynaklanıyor göç. Bizim ülkemizde göçün esas nedeni ekonomik koşullardır. Her yerde böyle değildir. 1970'li ve 80'li yıllarda daha çok ülkedeki askeri darbeler ve sokak infazlardan kaynaklanıyordu. Özellikle Honduras ve Guatemala bunun somut örneğidir.

Halkımız hala "ABD'nin sınırsız olanakların ülkesi" olduğuna inanmaktadır. Kanada'ya göç edenler de çok. Serbest ticaret antlaşmasıyla daha çok olanaklar doğacağı vaaz ediliyordu.

Özellikle 11 Eylül'den sonra Meksika'daki sözleşim ona güvenlik önlemleri daha da sertleşti ve kırsal bölgelerin etrafında duvarlar ve çitler yapıldı. Bunları hepsi ortaya çıkabilecek "terör tehdidi" gerekçe gösterilerek yapıldı. Özellikle o dönemde ABD'ye illegal yollardan göç eden birçok sığınmacı ABD sınırlarında katledildi. Kuzey Amerika'da göçmenlere karşı daha da ırkçı-ayırıcı yasalar ortaya çıktı. Bu yasalar aynı zamanda konuyla ilgilenen ilerici halk hareketlerine karşı da büyük bir baskı getirdi. Amaçlanan bu tür örgütlenmeleri kriminalize etmek. ABD'de ya da Meksika'da bulunman fark etmiyor. Ne demektir bu? Göç etmek suçtur! Birçok aile parçalanıyor. Eğer çocukların annesi ve babasının siyasi olarak aktif olduğu biliniyorsa ABD'de gözetim altında tutuluyor.

ABD'ye göç etme olgusu ülkemizde normal gündelik bir fenomendir. Örneğin "orada bazı işler vardır", "ancak Meksikalılar yapar bu işleri!", "bize ihtiyaçları var!" vb. günlük hayatta rutin olarak kullanılan ifadelerdir. Birçok Meksikalının Meksika'da bulunan ailelerine havale ettiği para, (legal veya illegal olarak çalışan işçiler tarafından) Meksika'nın ekonomik gelirinin önemli bir ayağı oluşturuyor. ABD'de göçmenlere karşı çok yoğun bir baskı oluşturuluyor. Onlar (ABD) herşeyi kendileri denetlemek istiyorlar. Şu da bir gerçek ki, göçü durdurmak istemiyorlar, sadece daha iyi denetlemek istiyorlar.

- Denetlemek derken, sadece Meksika'dan yapılan göçten söz etmiyorsunuz değil mi? Örneğin ABD'nin bu politikasında uyuşturucu ticareti nerede duruyor? Çünkü ABD medyasında "Meksika'dan gelen kaçaklar ülkemize uyuşturucu getiriyorlar" gibi haberlere çok sık tanık oluyoruz. Bu politikada amaç göçmenleri denetim altına almak mı yoksa uyuşturucu kartellerinin rolünü gizlemek mi? Malum ABD gerçekleri çok iyi biliyor ama denetleyemediği kartellere karşı sözleşim ona "narko-savaşı" yürüttüklerini propaganda ediyorlar. Kısacası ABD kendi hegemonyası ve denetimi altında oluyorsa, illegal sığınmacıların gelmesi ya da uyuşturucunun getirilmesine karşı değil gibi görünüyor?!

- Evet aynen öyle. Bu durum bizi daha da bağımlı haline getiriyor. Dış ticaretimizin % 90'ını ABD ile yürütüyoruz. Bankalar da öyle. Yabancı banka tekellerinin çoğu ABD bankalarıdır. Göç konusunda da öyle. En çok ABD'ye göç ediyoruz. Başka ülkelere çok nadir göç ediliyor.

Size geldiğiniz için gerçekten teşekkür ediyorum ve

umarım ki bu röportaj size yardımcı olacak. Başarılar.

- *Bizler size teşekkür ediyoruz.*

Bu söyleşiden dolu dolu ayrılıyor. Aslında buraya kadar gelmişken en çok istediğimiz kayıp aileleriyle görüşmekti. Ancak daha sonra ailelerin çekindiği ve konuşmak istemedikleri söylendi. Ülkedeki kayıp aile örgütlemesi çalışmasının yeni ve henüz oturmadığını ifade edildi.

Dünden Bugüne Bir İsyan Tarihi: Oaxaca

Oaxaca'ya gideceğimiz için heyecanlıyız. Sıradan bir bölgeye gitmiyoruz. Elbette otobüsteki Meksika uyruklu olmayanlarda heyecanlıydı. Ama bizlerle onlar arasında fark vardı. Onlar Oaxaca'ya turistik amaçlı gidiyorlardı. Bizim amacımız ise daha farklıydı.

2006'daki isyandan sonra Oaxaca'da turizm sektörü ağır bir darbe aldı. Ama buna rağmen bölgeye ilgi olduğu görülüyor. Bizler de o kalabalığın içine giriyoruz.

Gittiğimiz birçok bölgede durum aynı. Chiapas ve San Luis Postosi'de de aynı izlenimi edindik. En turistik bölgeler, en çok isyanların -özellikle yerli halkın isyanları- yaşandığı bölgeler olarak görülüyor.

Oaxaca'yı Oaxaca yapan da bu tarihi zaten. Burası politik-kültürel anlamda önemli bir bölge. Gözümüze çarpan bir başka özelliği de bölgenin nüfusu. İstatistiklere göre Oaxaca'da 3.6 milyon insan yaşıyor ve bu rakamın % 55'i kadın. İlerleyen süreçte üretim ve ticarete kadınların yeri ve konumunun özel olduğunu öğrendik. Yine nüfusun büyük bir kısmı Oaxaca'nın kırsal bölgelerinde yaşıyor.

Oaxaca'nın adı Meksika'nın en büyük yerli dil Nahuatl'dan geliyor ve "tohumların bulunduğu yer" anlamına geliyor. Oaxaca'da özel selvi ağaçları yetişiyor. Dünyanın en büyük selvi ağaçları olduğu söyleniyor.

Bölgenin diğer bir kendine has tarafı da, ülkenin yerli halkın kabile ve azınlıkların en çok yaşadığı bölgelerden biri olmasıdır. Zapotecler (ki bu halk bölgenin ilk yerlileridir ve Meksika'da beş dönem cumhurbaşkanlığı yapan Benito Pablo Juarez Garcia'nın mensup olduğu azınlıktır. Yaklaşık nüfusları 347.000'dir.), Mixtecler (241.000) bölgenin en büyük gruplarıdır. Genel olarak nüfusun % 70'i yerli bir dili konuşmaktadır.

2006 yılında dünya kamuoyuna yansıyan ve bizlerin de haberdar olduğumuz isyan, sadece büyük bir direniş zincirinin parçası olarak ortaya çıkmış. İsyanda en önde yer alan öğretmenler sendikasıyla sohbet ettik.

Onların binasında misafir olarak kaldık ve burada birkaç kişiyle söyleşi yapma fırsatı yakaladık. Şansımıza olacak, o gün tam da isyanın başlatıldığı meydana iki tane büyük protesto gösterisi gerçekleştirildi.

Gösteride eylemcilerin dışında ayrıca kayıp anaları vardı. Şöyle etrafımıza bakınca kendimizi Taksim'de, Galatasaray Meydanı'nda hissettik! Fark ne ki? Yani dilin dışında? Onlarca eylemci demokrasi mücadelesi için yargısız infazlara ve kaybetme politikasına son verilmesini istiyor. Ve tıpkı bizde olduğu gibi çevik kuvvet polisleri tarafından kuşatılıyorlar. Eylemlerin onurlu, haklı ve meşru bir mücadelenin parçası olduğunu düşünerek meydana yürüyoruz.

Bize isyan sırasında insanların katledildikleri yerleri gösteriyorlar. Devletin resmen bir katliam yaptığı ifade ediliyor. Yığınları korkutmak için eylemcilerin kafalarını keserek astığı/teşhir ettiği belirtiliyor. "*Kesilen kafalar her gün çoğaldı. Bütün meydan ve cadde-ler doluydu. Onun için biz bu çarşıya 'Ölüm Çarşısı demekteyiz'*" diye anlatıyor öğretmenler sendikasının temsilcisi.

İsyanın en önünde öğretmenler sendikası yer almış. Sendikanın resmi ismi **Eğitim Emekçileri Ulusal Sendikası (SNTE)**. Öğrenciler ve genel anlamda devrimci-ilerici örgütler yürüyüşlere katılmış. Talepleri çok genel taleplermiş. Öğretmenlere daha insani bir maaş ve dersleri çürümek üzere olan barakalarda değil sağlam binalarda vermek istediklerini dile getirmişler. Bunun dışında taleplerinin arasında her gün okula aç gelen çocuklara en az günde bir kere sıcak bir yemek sağlamak varmış.

Chiapas'tan sonra Oaxaca'da Meksika'nın en yoksul bölgelerden birisi. Yoksulluk ve devlet baskısı Oaxaca'da gündelik yaşamın bir parçası. Özellikle 1980'li yıllarda neo-liberal politikaların uygulanmasıyla durum daha da kötüleşmiş. Çünkü o dönemin başbakanı (Oaxaca eyaletinin) Carlos Salinas bu politikanın ateşli bir savunucusuymuş. Sivil halka karşı baskılar had safhaya ulaşmış. Binlerce köylü yerinden edilmiş ve yollarda mafya tarafından katledilmişler. Gerek Salinas gerekse de sonradan gelenler ABD ve Kanada ile yapılan **NAFTA**'ya (Kuzey Atlantik Serbest Ticaret Antlaşması) uygun olarak hareket etmişler. Büyük ölçüde özelleştirmeler yapılmış. Özellikle önceden devlete ait olan te-keller özelleştirilmiş.

Bu politikaların sonucu olarak, insanlar gittikçe daha kötü koşullarda yaşamaya başlamışlar. Temel gereksinim maddeleri oldukça pahalılaşmış. En alttaki

yoksul, ezilen kesimler için serbest eğitim hakkı bulunmuyor. Meksika devleti kendisini “çok kültürlü ve uluslu” göstermeye çalışıyor ancak ülke içinde yerli halkların en demokratik talepleri dahi karşılanmıyor. Özellikle yerli halkların dillerini öğrenme ve geliştirmede ayak diriyor. Bu dillerin eğitim ve öğretimini sürdüncemede bırakıyor. Bir azınlık uzmanıyla yaptığımız sohbet sırasında ülkede resmi olarak 54 dil olduğunu ifade etti. Ancak bu dilleri pratikte uygulama ve o dillerde eğitim vermeye gelince büyük bir sessizlik ortaya çıkıyor.

İşte **Oaxaca**'da gerek ekonomik şartlar ve gerekse de kültürel hakların engellenmesi ve en demokratik taleplerin dahi bastırılması beraberinde belli bir öfke birikimini yaratmış. Bu öfke kimi ekonomik taleplerle birleşince gerek yerel ve gerekse de merkezi iktidara karşı ardi ardına isyanlar ortaya çıkmış. Ülkenin diğer bölgelerinde sohbet ettiğimiz kimi aktivistler de bu isyanları örnek olarak aldıklarını ifade ettiler.

Elbette bu türden isyanların başta ideolojik-siyasi açıdan olmak üzere çeşitli açılardan değerlendirmesini yapmak gerekiyor. Bu isyanların -belli örnekler hariç- kendiliğinden ortaya çıktığı görülüyor. İsyanlara sol, devrimci ve ilerici güçler tarafından daha sonra APPO gibi platformlar kurularak önderlik edilmeye çalışılıyor.

Biz sendika temsilcileriyle sohbet ederken bu mesele üzerinde de durduk. Bazı örnekler verildi. 2001 yılında eyalet binasının önünde günlerce süren bir eylem yapıldığı söylendi. Komşu bölgelerden ve eyaletlerden destek geldiği ve eyleme binlerce işçi ve öğrenci, yoksul köylünün de katıldığı ifade edildi.

Fakat ilerleyen günlerde eylemin uzaması ve istenilen sonuç elde edilemeyince, eylemin esas çekirdeğini oluşturan yığınlar eylemden ayrılmaya başlamış ve bu nedenle tali talepler kabul ettirilebilmiş. Temsilciler “*bu eylemin güzelliklerinden çok, olumsuz deneyimleri bizim için ders olmalıdır ki bir sonraki eylemimizde bu eksiklikler yaşanmasın*” dediler.

Aslında yaklaşık 26 yıldır her sene Mayıs ayında protestolar yapılmış. 2006'da koşulları protesto eden binlerce öğretmen, öğrenci ve aktiviste polis tarafından saldırılınca ve Oaxaca halkı bu protestoya katılınca, bölgede olağanüstü hal ilan edilmiş. İsyan dalgası yayılmış ve ülkenin birçok yerinden insanlar gelmiş. Hatta yurtdışından bile dayanışmada bulunmak için birçok aktivist gelmiş. Keza isyan sırasında dayanışmaya gelen Alman uyruklu bir aktivist katledilmiş.

Onun anısına merkez çarşıda büyük bir resim asılı olduğuna tanık oluyoruz.

***

Oaxaca'da yaşananları daha iyi anlayabilmek için **Semt, Koloni ve Toplulukların Demokratik Sivil Birliği** (Union Civica Democratica de Barrios, Colonias y Comunidades -**UCIDEBACC**-) üyesi **Eva Lucero Rivero Ortiz** ile yapılan bir söyleşiyi aktarmak istiyoruz

3000 üyeye sahip olan bu kurum 25 yıldır **Oaxaca**'nın **Pinotepa** bölgesinde faaliyet yürütüyor. 2002 yılında yaşanan bir ayaklanmada aktif yer alan kurumun, ana hedefi bölgedeki köylüleri eğitmek ve örgütlemek. Ayrıca işçiler, kadın ve gençlik içinde de çalışıyorlarmış. Kurum bölgede devlet baskısına karşı yasal yollardan karşı koyuşu deniyormuş. 2002 yılında İşçi Partisi içerisinde seçimlere katılmışlar.

Sözü edilen bu bölge, iktidar partisi PRI (Kurumsallaşmış Devrimci Parti -Partido Revolucionario Institucional-) için büyük bir önem taşıyormuş ve bölgedeki toprak sahiplerinin desteğini alıyormuş.

- **İlk olarak önce seçimleri ve yaşananları soralım. Nasıl geçti?**

Eva Lucero Rivero Ortiz: Tabii ki, PRI partisi seçimleri kazanabilmek için mümkün olan herşeyi denedi. Örneğin seçmenlere kıyafet alıyorlardı, farklı hediyeler veriyorlardı ve insanları kullanıyorlardı. Ve biz anladık ki bu seçim hileliydi ve bu sahtekârlığı yenmek için birleşik cephe kurduk. Toplum temsilcileri, PAN (sağ parti) ve PRD (sosyal demokratlar) ile birlikte. Beraber bölge kontrolünü almak istedik ve belediye binasını ele geçirdik. Binayı işgal ettik.

Bu olay Ekim 2002'de gerçekleşti. Bölgedeki tüm kayıt binalarını kontrol altına almak istedik. Ve yeni seçimler olmasını talep ettik. Hükümetle bu noktada anlaşmaya çalıştık. Seçimlerde gösterdikleri açıkgozlülük hakkında birçok ispatımız vardı. 4 ay boyunca legal yollardan mücadele etmeyi denedik.

Ocak 2003'de kongre yaptık ve orada halk hükümeti olması gerektiği kararlaştırıldı. Ancak bu halk hükümeti tabii ki yasal değildi. Halk hükümeti normal bir belediye hizmeti sundu. Kendi halk polisini kurdu. Silahları vardı. Bu “halk polisi” bölge halkını korumakla görevliydi. Meksika anayasasında ve hukuk maddelerden birinde belirtilmektedir ki, “*Meksika'nın bütünlüğü halka bağlıdır!*” Biz de bu temelde eylemler yaptık. Bu halk hükümeti 3 yıl sürdü ve sürekli devle-

tin saldırılarına uğradı. Yerel hükümet, Meksika ordusu ve polis sürekli halk hükümetini yıkmak için saldırılarda bulundu. Bu bölgede 47 tane askeri üs vardı. Şubat 2003'te federal hükümet ve devlete bağlı insan hakları komisyonu bölgeye gelerek halk polisinden silahları aldı. Nisan 2003'te devlet polisi bölgeye gelerek belediye binalarını işgal etmek istedi.

Bu süreçte 4 kişi öldü ve 17 kişi yaralandı. Ancak saldırılara karşın devlet polisi yenilgiye uğradı. Bu olaydan sonra insan hakları kurumu bölgeye geldi ve bu olayda "insan hakları ihlali olmadığı" değerlendirmesini yaptı. 12 kişi kendi yoldaşlarını öldürmekle ve yaralamakla suçlanarak tutuklandı!

2006'da merkezi devlet hükümeti değişti, yeni hükümetle anlaşmaya vardık ve binaları boşaltma kararı aldık. Bu yeni hükümet, tutuklu bulunan 12 kişiyi de serbest bıraktı.

- Peki bu anlaşmayı yaparken talepleriniz nelerdi, neye göre binaları geri verme kararı aldınız?

- Taleplerimiz, toplum üzerindeki baskının kaldırılması, ateşkes yapılması ve bir önceki hükümetten kalan mali denetimi almaktı. Ancak merkezi hükümet mali noktada bir şey yapmayacağını söyledi çünkü bunun finansmanı devlete aitti.

- Peki bu talepleriniz karşılandı mı?

- Binaları boşalttıktan sonra taleplerimizin yerine getirilmesini bekledik ancak hiçbir talebimiz gerçekleşmedi. Sonra çok fazla kapasite ve güç kaybettik. Bu nedenle hareketi yeniden örgütlemek zorundaydık. Yeni gelen devlet hükümeti de aynıydı. Hala baskı ve saldırılar devam ediyordu. Yoldaşlarımız ve taraftarlarımız hala tutuklanmaktaydı ve kurumumuza baskı devam ediyordu. Bugün hala halkın hakları için mücadele ediyorlar.

- Devletle anlaşma noktasında birkaç girişiminiz olmuş, bu 2002'de ve 2006'da olumsuz sonuçlanmış. Peki, geçmiş deneyimlerinize dayanarak devletle anlaşma ve beraber çalışma noktasında çıkardığınız dersler nedir?

- Birincisi artık devlet partilerine inanmıyoruz. İkincisi artık köylüleri ve halk kitlelerini örgütlemenin önemine inanıyoruz. Ve son olarak da gerçekler noktasında halk kitlelerini eğitmenin ve bilinçlendirmenin önemini kavradık.

Oaxaca'da büyük değişimler oldu. Yeni koalisyon hükümeti Oaxaca yönetimini aldı. Politikacılar bu hükümetin halka karşı baskı uygulamayacağını söylü-

yordu, ancak bu hükümet de diğer hükümetler gibi topluma ve kurumlara baskısını sürdürüyor. Bu hükümet de sosyal aktivistleri tutukluyor. Bunun en somut ispatı yine bizim kurumumuza yönelik yapılan saldırı ve tutuklamalardır. 21 Ağustos 2011'de **Antonio Sara Tebernal** isminde bir aktivist önceki hükümetin emriyle tutuklandı. Antonio'nun özgürlüğü için kampanya yapıldı. Eylemler gerçekleşti. Yürüyüşler, gösteriler ve protestolar yapıldı, bildiriler yayımlandı.

16 Ekim 2011'de ben, eşim ve bir diğer aktivist polis tarafından gözaltına alındık. Polis bizi dövdü ve işkence yaptı. Karakola götürülene kadar dayak yedik ve sözlü saldırılar oldu. Karakola varınca bana tutuklanmayacağımı, eşimi ise tutuklayacaklarını söylediler. Bu sürede kimsenin tutukluları görmesine izin verilmedi, doktorun bile görmesi yasaklandı. Gözaltına alınanların 50'den fazla polisi öldürmeye girişiminde bulunduğu iddia ediliyordu. Tutukluların serbest bırakılması için eylemler yapıldı ve bu eylemler sonucunda polis gözaltındakileri serbest bırakmak zorunda kaldı. Bu süreçte sendikalar, üniversiteler, öğrenciler ve diğer kurumlar da dayanışmada bulundu. Farklı kurumlardan avukatlar ve hukuk öğrencileri bu davaya destek sundu.

Yine **Felipe Rojas Ordino** isminde bir aktivist uyuşturucu ile suçlanarak tutuklandı. Bir başka aktivist **Marcelino Mexina** ise suikast iddiasıyla tutuklandı. Aktivistleri adli suçlardan tutuklamaya çalışıyorlar. **Marcelino** bir yerlidir. İfadesine parmak bastırdılar, ancak Marcelino İspanyolca bilmiyor, yani bunu okuyup kabul etmesi imkansız. Zorla ifadeler imzalatılıyor aktivistlerimize. Fakat bizim elimizde onun o gün, o saatte suikast eyleminde olmadığını ispatı var. Ve bu iki kişi hala hapisanede tutuklu olarak bulunmaktadır.

- Verdiğiniz bilgiler için teşekkür ederiz.

- Biz teşekkür ederiz.

Bölgeden ayrılırken sohbet ettiğimiz kişiler ülkelerimizin birbirleri çok benzediğini ve mücadelede başarılar dilediklerini özellikle dile getirdiler.

***

Meksika'da Uyuşturucu Ticareti Ve Çeteler

Bu bölümde ele alınan konu hakkında somut gerçeklere dayanan araştırmalar yapmak gerekiyor. Çünkü oldukça hassas bir mesele. Uyuşturucu ticareti konusunda piyasada bulunan yayımlar genel olarak ABD ve Meksika güvenlik güçlerine övgüler dizen ve

onların “narko-pazara karşı savaş”lığını ileriye süren bir noktada.

Uyuşturucu çetelerinin varlığı ve gücü ya da en azından bunun boyutunu anlamak için Meksika’da devletin ve ordunun rolünü bilmek önemli. **San Luis Postosi CD. Valles** bölgesinde bu konuda bilgi istediğimizde insanların ne kadar çekingen olduğuna bizzat tanık olduk -ki o bölgede “Los Zetas” isimli çetenin çok etkili olduğunu öğreniyoruz sonradan.

Uyuşturucu kartelleri içinde mutlaka bir polis, deniz kuvvetlerinden asker ya da ordunun elit tabakalarından biri bulunuyor. Doğal olarak bu olgunun varlığını ülkenin devlet politikasından bağımsız ele almak pek gerçekçi değil.

Örneğin yukarıda bahsini ettiğimiz “Los Zetas” çetesini ele alalım. Bu çete 1999 yılında kurulmuş ve karşı-devrimci bir misyona sahip! Çete silahlı mücadele yürüten örgütlenmelere karşı yargısız infazlar, işkence vs. gerçekleştirmek amacıyla kuruluyor. Kısacası ölüm mangalarından biri olarak ortaya çıkıyor. “Los Zetas” çetenin ilk kuşağı askeri eğitim görmüş olanlar. Aralarında rütbeli olan eski binbaşılar bile bulunmuş. Yani bu çetenin kurulmasına öncülük edenler ordunun elit tabakalardanmış. Çok kısa bir süre içinde uyuşturucu pazarını denetlemeye başlamışlar ve ABD sınırındaki kartellere karşı savaş açmışlar. Onların silah kullanımı ve devlete karşı olan yaklaşımları tamamen askeri bir eğitime tabi tutulduklarını gösteriyor. En çok Meksika’nın güneyinde ve Meksika Körfezi’nde hâkimlermiş.

Bu türden çeteler 31 eyaletten oluşan Meksika’nın 17 eyaletinde mevcut güçlerini koruyorlarmış. Bu bölgelerin kendine has özelliği ulusal ve sosyal kurtuluş mücadelelerinin sıcak olmasıymış. Örneğin **Sanario, Chihuahua, Durango, Nuevo Leon, Zocatecos, Aguascaliente, San Luis Postosi, Hidalgo, Veracruz, Tamaulipas, Meksika City, Oaxaca, Chiapas, Yucatan** gibi bölgelerde örgütlenmeleri bulunuyormuş.

Bu çetelerin San Luis Postosi’de silahlı ekipler oluşturdukları bile söylendi. Zamanla yoksul köylüler bazen onlara destek vermeye başlıyor. Çünkü çeteler için çalışıp “üretim”de buldukları zaman, çok daha iyi para kazanıyorlar ama başka çeteler bunu öğrendiğinde köylüleri katlediyorlar.

Bu anlamda bölgede devrimci faaliyet açısından devlete karşı olan mücadelenin yanı sıra, üç tane somut olgu daha ortaya çıkıyor. Özellikle **Veracruz, Chiapas, Puebla** ve San Luis Postosi’de; 1- Genel Devletin bes-

lediği çeteleri teşhir etmek, 2- Çetelerin bölgelerdeki varlığı ve 3- Çeteler arası savaş. Bu üç nokta bütün hareketlerin önünde birer görev olarak duruyor.

Meksika’daki bütün çetelerini saymaya kalkarsak ayrı bir çalışma yapmak gerekir. O nedenle konunun daha iyi anlaşılması açısından birkaç örnekle yetineyim. Bu çeteler içinde en önemli olanlardan birisi yukarıda değindiğimiz “**Los Zetas**” çetesi iken bir diğeri de “**Mara Salvat Trucha**” çetesidir. (Kısaltılmış haliyle MS-13.)

Mara Salvat Trucha 30 yıl önce Los Angeles’te bir çocuk bahçesiymiş. “**Salva**” -Salvador ülkesi için anlamında kullanılıyormuş. Salvadorlu göçmenler tarafından kurulmuş. Amacı aslında fuhuş ve uyuşturucu ticaretine son vermekmiş ama zaman içinde kendisi bir çete haline gelmiş.

Bu çete esasen Kuzey ve Orta Amerika’da bulunuyor. Meksika’da daha çok göçmenleri uyuşturucu kuryesi olarak kullanıyor ve mülteci kamplarını basarak çocukları kaçırap, onların iç organlarını organ mafyasına satıyorlarmış. MS-13 Meksika’da en büyük insan pazarını işletmektedir.

“**Mara**” -çete- anlamına geliyor ve “**Trucha**” -uyuk, büyümek- anlamına geliyormuş. MS-13 içerisinde en çok Orta Amerika kökenliler yer alıyor. Dünyanın her yerinde varlar. Almanya’nın Berlin kentinde bile MS-13 üyeleri bulunuyor.

Bu çetenin en belirgin özelliği çete üyelerinin bedenleri üzerinde dövmelemlerin bulunması ve işaret diliyle konuşmaları. Çete özellikle gençler üzerinde belli bir etki bırakıyor.

Bu iki büyük çetenin dışına Meksika’da faaliyet sürdüren çeteler arasında **Sinaloa** Karteli (Veracruz bölgesinde Los Zetas çetesine savaş halindedir), Juarez Karteli, **La Familia Michacona** ve Beltran Levya Karteli’nin isimleri zikredilebilir.

Ulusal ve sosyal kurtuluş mücadelesinin yoğun olduğu bölgelerde çeteler arası savaş devletin işine yarıyor çünkü devrimci silahlı güçler için bu çeteler çok ciddi bir tehlike oluşturuyor. Eğer karteller oradaki devrimci-halk örgütleri tehlike oluşturuyor diyorsa devrimci saflarda bulunan aktivistler katlediliyor. Özellikle bu çetelere karşı yazı yayımlayan ilerici-demokrat ve devrimci basına karşı acımasız bir saldırı söz konusu oluyor.

Çetelerin kullandıkları şiddet konusunda bir örnek vermek istiyoruz. 30 Eylül 2011’de Veracruz liman

bölgesinde saat 16.00 civarında maskeli kişiler cadde- nin ortasında duruyor ve bir kamyonun 35 cesedi so- kağa atmaya başlıyor. Çevrede ve arabalardaki insanlar şok geçiriyorlar. 35 cesede işkence yapıldığını ve bazı- ların kafa veya kollarının kesildiğini görüyorlar. Daha sonradan öldürülen 35 kişinin “Los Zetas” çetesi üye- leri olduğu açığa çıkıyor.

Bu olaydan bir hafta sonra Veracruz'ta bulunan ile- rici bir bağımsız yazar evinde ölü olarak bulunmuş. Kolları ve kafası kesilmiş. Bu gazeteci “Los Zetas” üyelerinin yaptıkları organize işleri teşhir etmiş ve Ve- racruz deniz askeri generallerinden birinin onlarla ortak çalıştığını somut olarak yayımlamış. Bu araştırma onun hayatına mal olmuş.

Biz aslında en çok Veracruz'a gitmek istedik çünkü orada yerli halk toplulukları yoğun olarak yaşıyor. Ama çeşitli örgüt ve kurumların temsilcileri bu süreçte gel- memizin tehlikeli olduğunu ve bizden önce bir İngiliz gazetecinin kaybedildiğini söylediler. Bu nedenle biz de ne kadar gitmek istesek de Veracruz seyahatini erte-lemek zorunda kaldık.

Çetelerin son derece etkin olduğu Veracruz gibi bölgelerde politikacılar, sanayici ve tüccarların çeteler tarafından şantajla uğradıklarının tahmin edilmektedir. Bu çeteler bazen sokak ortasında katliam yapıyor, turist otobüslerine, sivillere kurşun sıkıyor. Özellikle başka çetelere karşı katliam yaptıkları zaman, şiddetin doza- jını alabildiğine arttırıyorlar. Mesela cesetlerin kafaları okulların önüne asılıyor ve “bugünden tercihini yap çocuk, kimdensin?” yazılıyor.

Bu çeteler 70'li ve 80'li yıllarda Kolombiya ve Guatemala'da devrimci gerilla hareketlerine karşı oluş- turulan ölüm mangalarının varlığına benziyor çünkü Kolombiya'nın paramiliterleri sonradan çete olarak ha- reket ettiler. Dediğimiz gibi, bu çetelerin esas yoğun- laştıkları bölgeler ulusal ve sosyal kurtuluş mücadelesinin yoğun olduğu bölgelerdir.

Meksika'da Uyuşturucu Politikası Ve Göç

Güney-Doğu Asya, Latin Amerika ya da Afrika'da göç fenomeni çok farklı konularla ve olaylarla ilişki- lendiriliyor. O ülkelerde devletin ekonomik gelirinin büyük bir bölüm yurtdışında yaşayan binlerce göçme- nin her ay yaptıkları havaleler üzerinden oluşuyor. En- donezya ve Filipinler bunun en somut örneğidir. Bu ülkelerin vatandaşları çoğu zaman en onursuz koşul- larda çalışmak zorunda kalıyorlar, dövülüyorlar, kim- likleri ellerinden alınıyor, kadınlar ve küçük çocuklar

fuhuşa sürükleniyor.

Bir de “iç-göç” ve “kıtasal-göç” var. Bu olgunun en yoğun olduğu kıta ise Latin Amerika ve Afrika'dır. Göç konusunda Latin Amerika kıtasında en ünlü ülkelerden biri Meksika'dır. Bunun asıl nedeni Orta ve Güney Amerika'dan göç eden insanların Meksika'da yaşamak ya da burada yerleşmek istediğinden kaynaklı değildir. Asıl neden Meksika'nın bir “geçiş ülke” olarak kulla- nılmasıdır.

Bu ne demektir? Çoğu insan “olanaklar ülkesine” (ABD) varmak için Meksika'dan geçip gidiyor ama oraya giderken de yolda cehennemi yaşıyorlar.

Orta-Amerika'dan Gelen Göçmenlere Karşı Şiddet

Mercedes Maria, Chiapas bölgesinde yaşayan bir kadın insan hakları aktivisti. Onun esas çalışma alanı Orta Amerika'dan gelen göçmenlerle çalışmak. Uzun süredir Guatemala'dan ya da başka Orta Amerika ülke- leri binlerce insanın Chiapas üzerinden Meksika'ya geldiğini anlatıyor. Bunun nedenini anlamak çok kolay. Chiapas'ın Sao Christobal de las Casas ilçesi ve Guate- mala arasında sadece 500 km var. Onlar açısından, oraya varmak için “tek bir engel” var diyor Maria. Vahşi **Usumacinta** nehri. Chiapas'a yapılan yolculuk sırasında birçok insan asma köprüden nehre düşüyor ve boğuluyormuş.

Ancak eninde sonunda insanlar Meksika'ya vardık- larında kâbus devam ediyor. Onlar (yani göçmenler) tren yollarının yanında uyudukları zaman ağır kemerler bağlıyorlarmış. “**Bu şekilde uyurken sağa-sola dön- müyorlar yoksa tam tren yolunun üzerine düşebili- yorlar ve gece tren onları görmeyebiliyor**” diyor Mercedes. Göçmenler gece olduğunda trenlerin üzerine atılıyorlarmış çünkü karanlık oluyormuş. Ama çok bek-lemek zorunda kalıyorlarmış. Onun için arada biraz uyuyorlarmış. Bu nedenle tren raylarının üzerine düş- memek için de bahsedilen kemerleri bağlıyorlarmış.

Bu olaylar en çok gece yaşanıyor çünkü göçmenler geceleri trenlerin üzerine atılıyorlar ya da orman üzerin- den yolculuk yapıyorlarmış. Ama bunun dışında uyuş- turucu çetelerinin de onları trenlerin önüne attığı oluyormuş. Kuşkusuz ki insanların böyle bir yol seç- mesi için sayısız neden var; yoksulluk, açlık, uyuşturucu çeteleri, devlet baskısı, işkence ve ölüm mangaları. Çoğu “uyuşturucu ticaretinden” kaçıyor ama büyük çoğunluğu tam da ona kurban gidiyor.

Polis ve ordunun sınırdan gelenlere karşı kullandığı şiddet inanılmaz. (Meksika İnsan Hakları Derneği'nin Yıllık Raporu'nda bu şiddetten bahsediliyor.) Eğer hemen katledilmiyorlarsa o zaman Sığınma Kamplarına (Campos Refugiados) giden yolda ölüyorlar. Kadınlar ise askerler tarafından tecavüze uğruyorlar.

Mercedes; “**yıllarca ben ve birçok insan hakları savunucusu, ABD ve Meksika hükümetinin ‘fiziksel bir şiddet duvarı’ oluşturduğunu söylemekteyiz**” diyor. Bunun için neden çok. ABD'nin mültecilere yönelik şiddeti daha baskın ki kendisi de zaten illegal mülteciler olarak ABD'ye gelenlere karşı uyguladığı şiddetle ünlü. Kuzey Meksika sınırında İngilizce'de Minuteman olarak bilinen gönüllü askerler bulunuyor. Bunlar sınırsız yetkilere sahip. Onlar resmen “göçmen avcılarıdır” diyor **Mesoamerikalılar Göçmen Hareketi** (Movimiento Migrantes de los Mesoamericanos) temsilcisi **Jose** ve örnekler veriyor. Bu örnekler içinde en belirgini ve tüylerimizi diken diken edenini ise şu oluyor:

Sınıra gelen mülteciler çoğu zaman boylarından biraz daha uzun tüneller kazıyorlar ve içinde saklanıyorlarmış. Gönüllü askerler bunu öğrendikleri zaman tünelin içine kaynatılmış yağ döküyorlar. Verilen somut örnekte 2009 yılında iki kadın bu şekilde öldürülmüş.

Meksika'da İnsan Hakları İçin Komisyon (CNDH) yaptığı bir araştırmanın sonucunda sunulan raporda şu bilgileri veriyor: Meksika'da Eylül 2008-Şubat 2009 dönem arasında ABD'ye yasal olmayan yollarla giriş yapmaya çalışan 10. 000 Orta Amerikalı kaçırılıp taceze uğradı. (Mesoamerikalılar Göçmenler Hareketi'nin Kasım 2010 Meksika'ya yapılan göçmenler konferansında sunduğu raporundan.)

Bu kaçırmalar özellikle Meksika sınırının güneyinde gerçekleşiyor. Ama şunun altı çizilmelidir. Göçmenler ülkenin hiçbir sınırında güvence altında değil. Kurbanlar çoğu zaman genç erkekler ve kadınlar, yaşlı ve çocuklar oluyor. Yoksulluktan, açlıktan ve çetelerden daha iyi bir yaşam için kaçıyorlar ama Meksika sınırında “mafya”nın eline düşüyorlar ve ailelerinden fidye istiyorlar. Genel olarak istedikleri fidye 1.100-3.600 Euro arasında oluyormuş. Aileler bunu ödeyemiyor. Bazı durumlarda ailenin tüm üyeleri katlediliyor ya da iç organlarını satıyorlar. Genç bir Salvadorlu kadın; “**Önce fidye parası gelene kadar bana tecavüz ettiler. Ama yanımdaki kız arkadaşımın ailesi yoktu, yani onun için para ödenebilecek kimse yoktu. Bu nedenle kafasına kurşun sıktılar ve kan**

kaybından gözümün önünde öldü” diye anlatıyor.

Profesör **Mauricio Farah** bir inceleme komisyonunun sorumlusu ve bu çetelerin kesinlikle devlet güçleriyle birlikte hareket ettiğini söylüyor. Mesela kaçırılan ve sağ olarak kurtulan kurbanların dava açmamaalarının nedenini, bu çetelerin içinde üniformalı polislerin bulunmasından kaynaklı olduğunu söyledi.

Diğer önemli bir neden, uyuşturucu ve insan ticaretini denetleme meselesi. Oaxaca'da uyuşturucu çeteleri tarafından basılan mülteci kampları var. Kadınlara tecavüz ediliyor ve çocuklar kaçırılıyor. Çocuklar Kuzey Amerika'ya uyuşturucu ticareti için kurye olarak kullanılıyorlar ya da Kolombiya'ya gönderiyor. Örneğin, Ağustos 2010 Bogota'da yapılan bir operasyonda 50'den fazla çocuk bulunmuş ve hepsinin Meksika mülteci kamplarından kaçırıldığı ortaya çıkmış.

Yukarıda bahsettiğimiz gibi, bazı çocuklar öldürülüyor ve iç organları organ mafyasına satılıyormuş. Şu çok net! Uyuşturucu çeteleri öyle ya da böyle Meksika ordusuyla bir bağ içindeler. Bilhassa da aralarında parasal bir ilişki olduğu kuşku götürmez.

Her gün Meksika'da yeni uyuşturucu kartelleri ortaya çıkıyor ve bununla birlikte onların ordu veya hatta hükümet temsilcileriyle olan ilişkisi de. Bu uyuşturucu ticaretinde her yıl binlerce göçmen hayatını kaybediyor. Bunun nedenleri çok, ya çetelerin “çalışmalarına” denk geliyorlar ya da kurye olarak kullanılıyorlar. Hiç kimse doğduğu toprağı, sevdiklerini öylesine terk etmez, bunun arkasında çoğu zaman savaş, kıyım, sınırların askerleştirilmesi, açlık ve sefalet duruyor.

Azınlık Uzmanıyla Söyleşi: “Sınıf Mücadelesi Belirleyici Oluyor!”

Meksika gezimiz sırasında karşılaştığımız **Guernica Antropoloji Üniversitenin Bürosu**'ndan **Gilberto Lopez y Rivas**'la hayli ilginç ve oldukça verimli bir söyleşi gerçekleştirdik. Meksika'nın daha iyi anlaşılmasına hizmet edeceğini düşünerek onunla yaptığımız söyleşiyi bu bölümde yayımlamak istiyoruz.

Gilberto Lopez y Rivas, Utah ABD'de antropoloji doçenti ve aynı zamanda **Morelos Antropoloji ve Milli Tarih Enstitüsü** profesörlerden biri. Rivas azınlık sorunuyla ilgili kitaplar yazmış ve özellikle Chicano hareketi ile ilgili çalışmalar yayımlamış. Bunun dışında EZLN'nin (Zapatista Ulusal Kurtuluş Hareketi) milletvekili ve danışmanlardan. Yine Nikaragua devrimi döneminde Sandinistlerin yurtdışı danışman yar-

dımcılığını da yapmış. Kitapları arasında en bilineni “Meksika-Devlet Otoriterliği ve Halk Direnişi, Mandelbaum Yayınevi 2007”, (Mexico- Autoritarismus des Staates und Widerstand des Volkes) isimli çalışma. G. Rivas aynı zamanda Chicano Kurtuluş Hareketi üzerine iki tane kitap yazmış.

Buluştuğumuzda çok sıcak, gelmemizi heyecanla karşılayan ve ülkemiz hakkında her şeyi bilmek isteyen bir aydın portesi çizdi. O da bizden bir şeyler öğrenmek istiyor. En çok merak ettiği iki şey olduğunu söylüyor. Birincisi, ülkemizdeki Kürt Ulusal Hareketi; ikincisi ise bu hareketin devrimcilerle olan ilişkisi. Cevap verdiğimizde çok mutlu oluyor ve “ulusal hareketler ile devrimciler ilişkisini yitirmemelidir çünkü onların yolunu değiştirebilir” diyor.

- **Meksika’da kaç etnik grup var ve onların demografik, kültürel, sosyal özellikleri neler?**

Gilberto Lopez y Rivas: Tam bir sayı vermek çok zor. Ulusal Yerliler Enstitüsü 56 etnik grup saymakta. Ancak dil ve şive farklılıkları göz önünde bulundurulduğunda yaklaşık 70-80 civarında etnik gruba sahibiz. Ancak antropolojide araştırmacılar 56 etnik grup olduğunu söylemektedir. Tam olarak ne kadar etnik grup olduğu bilinmemektedir.

En çok etnik gruba sahip eyalet, 16 ile Oaxaca’dır. Cumhuriyetin neredeyse her eyaletinde etnik gruplara sahibiz, ama özellikle Cumhuriyetin Güney Batısında topluluklar daha çok bulunmaktadır. Kuzeyde de az sayıda grup bulunmaktadır. Örneğin Chicapu etnik grubu var ve hem ABD’de ve hem Meksika’da yaşıyor. Etnik gruplar nüfus olarak, toplam nüfusun % 10-12 yani 12-13 milyonu oluşturmaktadır. Ancak bu pek tabii ki nüfusu saymak için belirlediğin kıstaslara bağlıdır.

Genelde etnografya veya etnisiteden bahsediyoruz, çünkü devlet etnisite belirlemesini konuşulan dil sayısına göre yapıyor. Ancak bu rakamlara 4-5 yaşın altında olan çocuklar dâhil değil. Birkaç sene önce hayatını yitiren ünlü bir antropolog, yerli halkın nüfusunun % 10-12’den fazla olduğunu savunuyordu. Çünkü Mesoamerikalı yerli halkın toplam nüfusun üzerindeki etkisinin çok yoğun olduğunu düşünüyordu. Örneğin, Meksika’da yerli halkların yemeği, giyim gelenekleri vb. çok yaygındır. Ancak asıl olarak sadece etnisite sorununu ya da demografik perspektifle bakmak yerine, kaç etnik grubun kendi topluluklarında ortak yaşamı koruduğuna bakmak daha doğru.

- **Biz de bunu sormak istedik. Ortak yaşamı, ana dillerini ve kültürlerini nasıl koruyorlar?**

- Bu noktada grupların farklı durumları mevcut. Bir örnek vermek istiyorum, Meksika City, Amerika’nın en çok yerli nüfusa sahip olan büyük şehirlerden biridir. 1 milyon yerli Meksika City’de yaşamaktadır. Bunlar hem ülkenin diğer yerlerinden gelen yerlilerdir hem de Meksika City kökenli olan ama yine de yerli olanlardır. Örneğin Clarpan bölgesinde 8 tane semt var ve orada yaşayanlar kendilerini “orijinler” olarak adlandırıyor. İnsanlar bunları yerli olarak görüyor, ancak bu grupların atalarından kalan dil Nahuatl (Aztek) neredeyse kayboldu. O dili az sayıda yaşlı konuşuyor.

- **Biz Meksika Üniversitesinde Nahuatl dilinde ders verildiğini gördük. Bir kaç kez bu dilde öğretmenlik yapan kişilerle tanıştık.**

- Evet vardır. Ben de gençlik yıllarımda, yani uzun yıllar öncesinde, Nahuatl dilinde ders görüyordum. Ama uzun süre bu dil kaybolmuştu. Son bir kaç yıl içinde belli ilerici insanlar üniversitelerinde bu dilde eğitim veriyorlar. Çünkü şehirlerde çok yoğun bir yerli nüfus var ve gençler için kendi kökenleri bilmeleri teşvik edilen bir şeydir.

- **Yerli halkı ayıran kriter nedir peki?**

- Bence temel unsurlar, kolektif yaşam ve komünal meclisin örgütlenmesidir. Bu yerli kültürün örgütlenmesinin temelidir. Kolektif yaşam tarzı, yaşadıkları bölgelerde kolektif yaşam biçimi uygulamaları anlamına geliyor. Kültürel olarak üretim, dini olarak ve yaşamın her alanında yeniden üretim yerli grupların kendi bölgelerinde varlıklarının maddi temelidir. Ve bu bölgeler aynı zamanda, özerklik mücadelesinin stratejik alanıdır. Bu anlamda, her türlü durum mevcuttur. Örgütlenmede çok geleneksel yöntemler görülmektedir. Burada, komünal meclis toplantıları örgütlenmenin ana şeklidir. Ancak öte yandan çağdaş örgütlenme şekilleri de vardır. Örneğin özerklik temelinde örgütlenmeler var. Bunlara örnek verecek olursak, **Chiapas’ta EZLN** (5 bölgede), **Gruero’da Bölgesel Komünal Özerk Koordinasyonu-PC** (CRAC-PC) gibi. Aynı zamanda **Sonora’da Jakie** yerlileri var. Bu grup önemli bir gruptur. Çünkü onlar ilk özerk komisyonları kuran yerlilerdir. 19. yy-20. yy’a kadar hep direnişteydiler ve diktatör Bofilo Diaz tarafından 2.000 km. uzaklıktaki Yucatan bölgesine sürgüne gönderildiler. Ancak onların direnişini kıramadılar. Bu grubun en önemli özelliği özerklik mücadelesi tecrübesidir.

Öte yandan **Clapa** gibi gruplar da Meksika City’deki gibi, yasal örgütlenme yürütmektedirler ve kendi öz alanlar ve bölgeleri bulunuyor. Kendi festival-

leri ve bayramları var. Kültürel aktiviteleri var. Geleneksel ve dini kurumları var. Ve kolektif düşünme ve davranış biçimleri var. Bu da genel olarak Meksika'daki yerlilerin bugünkü yaşamlarını yansıtıyor. Bazı gruplar asimile edilerek ulusal yaşama entegre edilmiştir. Ama Brezilya'daki genel toplum ve ulusal devletle hiçbir kontağı olmayan küçük gruplara sahip değiliz. Brezilya'da gerçekten genel toplumla ve eyalet hükümetlerle ilişki içinde olmayan yerliler var. Hatta daha tanınmayan yerliler var. Meksika'da böyle bir durum söz konusu değildir.

Her bölgede ulusal kurumlar, politik kurumlar, partiler, kiliseler, ordu, uyuşturucu tüccarları var. Kapitalizm her alana nüfuz etmiştir. **Bu nedenle etnik sorunun artık ulusal bir sorun olduğunu düşünmekteyiz. Yerli etnik grupları düşünceleriyle, yaşam biçimleriyle çağdaş olarak değerlendiriyoruz. Yeni bir modernite yaşıyorlar, kapitalist bir modernite değil ama.** Yani kendi dilleri ve tarihlerini bugün yaşıyorlar. Bu nedenle yerli halk deneyiminin Latin Amerika'da, özellikle Meksika'da hayatın değişik alanlarda farklı şekillerde olabileceğini görüyoruz.

- Bu konuya girdiğiniz iyi oldu, çünkü biz devletin azınlıklara yönelik yaklaşım tarzını sormak istiyoruz. Asimilasyon ve "entegrasyon" noktasında somut örnekler verebilir misiniz? Günlük yaşamda, ve özellikle yerlilere karşı tutum nedir ya da yerli halka karşı çıkarılan yasalar var mı? Bu konuda örnek verebilir misiniz?

- 20. yy'a kadar yerli halk ulusun bir parçası olarak sayılmadı. Meksika tarihinde 1824, 1857 ve 1917 anayasaları mevcuttur. Yani 3 tane anayasa yazıldı. Sonuncusu 1917'deydi. Tüm bu anayasalarda yerliler yer almıyor. Ancak 1992 yılında yerliler anayasanın 1. maddesinde yer aldı. Nedeni ise, Meksika'da Latin Amerika ülkelerinin, İspanya ve Portekiz devlet başkanlarının olduğu bir toplantı gerçekleşti. Bu toplantı Avrupa'nın Latin Amerika işgalinin 500. yılı vesilesiyle oldu. Bu toplantı *iki dünyanın buluşması* olarak bilinmektedir. Bu toplantı işgali "olumlu" olarak göstermek için yapıldı. Bu iki dünya buluşması Avrupa ve Amerika arasındaydı. Her şeyden önce, bu bir karşılaşma değil soykırım, savaş, sefalet ve yerli halkı imha eden bir işgalin kutlamasıydı.

Bu noktada yerli halk **"Yerli Siyahların ve Halk Direnişinin 500. Yılı"** (Quinientas anos de resistencia de indigena negra y popular) temasıyla bu toplantıya karşı protesto gösterileri ve direnişler gerçekleştirdi.

Yerli yığınlar bu hareketi başlattı ve bu hareket anayasada yerlilerin varlığının kabul edilmesinde çok önemli bir rol oynadı. Çok küçük bir maddeydi. Ben o zaman parlamentoda yer alıyordum. Madde şöyle bir şey, **"yerli halk nüfusundan kaynaklı Meksika ulusu çok etnikli ve çok kültürlüdür."** Bu yerlilerin Cumhuriyetin bir parçası olduğunu gösteren tek şeydi. 1994'te Zapatista isyanıyla yerliler ulusal bir tartışma oldu. Yani Zapatistalar ilk olarak yerli sorununu ulusal gündeme taşıdı.

Bu anlamda, Marksist bakış açısıyla etnik sorun üzerine durduk. Çeşitli değerlendirmeler yaptık. Bu nedenle de Meksika antropolojisi olarak buna "Etno-Marksizm" adını verdik. Çünkü biz bunu, -yani burjuvazi ve proletarya arasında ülkenin somut çelişkilerinden biri olarak görerek ve doğal olarak ulusal ve etnik soruyu göz önünde bulundurarak- etnik, yaş ve cinsiyet faktörünü de sınıf yapısıyla bağdaştırdık. **Tüm bunların sınıf mücadelesinin bir parçası olduğunu** ifade ettik. Bu bağlamda, anayasanın bu bakış açısını yorumlayarak Meksika Cumhuriyeti'nde, Avrupa merkez eğilimli "beyaz oligarşinin" kendi kültürünü, dilini ve perspektifini dayatarak "etnik temizleme" yaptığını ortaya koyduk. "Etno-Marksistler" tüm bu yıllar boyunca hükümetin etnisite politikalarını eleştirmeye çalıştılar.

Biz **birincisi**; yerli yığınlarının ulusal sorunun bir parçası olduğunu söylüyoruz. **İkincisi**; etnik azınlıklar tarihte yok olup gitmeyecekler, yerliler savaşta idealize edebilececek bir metafizik kriter değiller. Onlar da sınıf savaşımıyla karşı karşıyalar. Onlar bu dünyadaki ideal toplum değiller, ancak kapitalizme karşı direnen belli karakteristiklere sahip toplumlardır. Bu bizim bazı kitaplarda yazdığımız bir görüştür. İspanyolcada çok kitabımız var bu konulara ilişkin.

- Etnisitenin yanı sıra göçmenlikle ilgili sormak istiyoruz, çünkü göçmenliğin özellikle uyuşturucu ticareti sorunuyla bağlantılı olarak önemli bir konu olduğunu düşünüyoruz. Göçmenler ile ilgili ne gibi yasalar mevcut, göçmenler ne gibi sorunlar yaşıyor?

- Devlet politikaları iki eğilime sahiptir. Biri gruplara ayırmak/tecrit etmek; diğeri de, asimile ederek "entegre" etmektir. Bunlar da kapitalizmin ihtiyaçlarıdır. Bir ülkede böyle bir devlet için ayrımcılık önem taşır. Bu nedenle, devlet bunu ülke içinde uygular. Güney Afrika'daki Aparteid en iyi bilinen örnektir. Kapitalist eğilim ise asimile etmektir. Her iki eğilimde de azınlık gruplara karşı uygulanan politikaları görürüz.

Entegre olmuşlarsa da onlara karşı politikalar söz konusudur. Çünkü birine iyi birine kötü demezler, onlar için ikisi de kötüdür. Bütün ırklar için **“sen benim kadar iyi değilsin, benim kadar yüce olamazsın, bu nedenle seni tamamen asimile etmiyorum”** derler ve tecrit uygularlar. Bunlar ayrımcı politikalar. Kapitalist eğilimde ise yerli gruplar işçi kitlesi olarak her zaman köle şartlarında entegre etmeye çalışır. 1910 Devrimi sonrası bütün hükümetlerin politikası böyle olmuştur.

- Devlet bu konuda hala aynı politikaları mı uyguluyor yoksa?

- Merkezi devlet olarak evet ama bölgesel olarak hayır. Çünkü bölgesel açıdan tecridi tercih ediyor. Neden? Çünkü ucuz işçilik sağlıyor. Bölgesel oligarşiler ayrımcılığı tercih ediyor çünkü köleleştiriyorlar, ucuza çalıştırıyorlar ve ayrı tutabiliyorlar yerlileri.

Devlet politikaları ırkçılığa dayanır. Kendi çıkarlarına göre bazen entegrasyon bazen ayrımcılık politikası uyguluyor. Bu politikalara karşı durmak son derece önemli. Tabi sınıf mücadelesi de bunda belirleyici oluyor. Bazen entegrasyon daha iyi oluyor onlar için, bazen tecrit daha çok işlerine geliyor. Çünkü bazı azınlıklar en kötü iş koşullarında çalışıyor, ucuz işçilik vs. Bunlar aynı zamanda yerlilerin sınıf yapısındaki yerini de belirliyor. Tabi ki bunu yaparken sözde, “biz halkız” ve “kültürlere saygı duyuyoruz” gibi söylemlerle kendi ideolojilerini yüceltmeye ve propaganda etmeye çalışıyorlar. Bu ise devletin şizofrenik durumundan başka bir anlama gelmiyor.

Meksika burjuvazisi antropoloji müzesine ihtiyaç duydu. Dünyaya kendi tarihini göstermek için. Bu nedenle müze kurdu ve mermerle döşedi müzeyi. Ama bir yerlinin müzeyi gezdiğini görmüyoruz. Halbuki bu bizim tarihimizin panteonudur. Ama burada milli bayrakta da, amblemde bir tek Meksikalılar var. Mayalar yok örneğin. Neden çünkü Avrupa işgali ve sömürgeciliği başladığında Meksikalılar devlet aygıtını ellerinde tutuyorlardı ve sınıf ayrımı vardı. Bu nedenle Avrupa işgali sırasında işgalciler iktidarda olanları seçiyor.

Şimdi göçmenliğe gelelim. Tarihsel olarak Meksikalıların ABD’ye göçü var. Biliyorsunuz bir savaşımız vardı 1848’de ve ABD Meksika topraklarının yarısını ele geçirdi. Amerikalıların bu topraklarda yerleşmeye başlamasıyla Meksikalıların Amerika’ya göçü başladı. Yani diyebiliriz ki ABD’nin bu toprakları işgaliyle göç başladı. Meksikalıların ABD’ye göçü bazı tarihsel noktalara dayanmaktadır.

İlk göç, Kaliforniya’da altının bulunmasıyla başladı. Sonra ABD’de demir yollarının inşası ve Texas ve Kaliforniya’da başlayan pamuk çiftlikleri geldi. 1910’da Meksika Devrimi’nden sonra bugüne kadar devam eden yeni göç başladı. Milyonlarca insan ABD’ye göç etti. Ancak ilk başta Meksikalılar ABD’de sadece kaybettiğimiz topraklara göç ediyordu. Ancak sonra ABD’nin diğer yerlerine de göç etmeye başladılar. Texas, Kaliforniya, Yeni Meksika ve Arizona ilk gidilen yerlerdi. Meksikalılar kapitalist gelişim için çok önemliydi. **Amerikalılara at binmeyi öğrettiler. Örneğin kovboy geleneği Meksikalı İspanyollara ve yerli geleneklerine dayanır. Amerika kültüründe hiçbir şey otantik değildir. Çünkü hepsi başkalarına aittir.**

Kaliforniya’daki en önemli tarım gelişimi Meksikalılar tarafından gerçekleştirilmiştir. ABD kapitalizminin gelişmesi Meksikalılar, siyahlar ve sonradan da Avrupa’dan gelen işçiler üzerinden sağlanmıştır. Ancak Amerika tarihinin bu parçası Amerikan halkı tarafından bilinmemektedir. Tabi Amerika’daki bazı ilerici yazarlar dışında. Okullarda tarih olarak kovboylar, sömürgeci vs. öğretiliyor. Ama bu ırkçı zihniyeti öyle bir zihniyet ki, Amerika’da ilk linç edilen kişinin bir Meksikalı, hatta Meksikalı bir kadın olduğunu yazmıyor. Onlar Meksikalılar ve Guatemalalıları linç ediyorlar, onlara barbarlar diyor. Linç kültürü ilk olarak ABD’de başlamıştır, siyahları sürekli linç ettiler. Ben linçin bir Amerika geleneği olduğunu biliyorum, yerli bir geleneği değildir. Irkçılığın, linçin vs. çıktığı yer orası. Amerika tarihi Meksikalı ve siyahların oldukları bölgelerde sömürü, baskı, ırkçılık ve ölümlerle yazılmıştır.

Son yüzyılın 80’lerinde Meksika’da neo-liberal politikaları uygulamaya başladılar. Guatemala’da 1954 darbesi ABD tarafından hem desteklendi hem silahlandırıldı. Bu dönemde Guatemala’dan hem Meksika’ya hem Amerika’ya ciddi bir göç oldu. Özellikle Chiapas bölgesine sınır olmasından kaynaklı bir yoğunlaşma vardı. 80’lerde Honduras’ın Amerika tarafından işgaliyle birlikte de ciddi bir göç başladı.

1978’de Salvador’da 12 yıl süren bir savaş oldu. Göçmenlik açısından baktığımızda, Honduras’ta ve Nikaragua’da savaş vardı, Honduras ve Kosta Rica’nın durumu, Meksika’ya göç eden nüfusu çoğalttı. Farklı göçler vardı. Bir yandan işçi göçü vardı, diğer yanda ise entelektüel aktivistlerin göçü söz konusuydu. Yani politik göç vardı. Bir de Arjantin, Uruguay ve Şili’den askeri darbeden kaynaklı göç oldu.

- *Uyuşturucu ticaretiyle göçmenliğin ilişkisini de sormuştuk.*

- Bugün bir savaş içindeyiz. Ama bu savaş devlet tarafından yönlendiriliyor. Öyle gazetelerin yazdığı gibi uyuşturucu ticaretine karşı değil. Biz bu savaşın sosyal bir savaş olduğunu biliyoruz. Kadına, çocuğa, işçiye karşı bir savaştır. Ve yine Amerika'nın ihtiyaçları için bir savaştır. Amerika'nın Meksika üzerinde kontrol sağlaması için bir savaştır. Amerika Irak ve Afganistan'da farklı bir yöntem kullanıyor. İkisi de yeni sömürgeci savaşlar. Meksika'da kontrolü ele geçirmek için ise farklı bir yöntem izliyor. Bunun adını da “**uyuşturucu ticaretine karşı savaş**” diyor. Bu tamamen demagojik bir politika. Önce PRI sonra PAN partileri Amerika'nın Meksika'ya müdahalesinden yanlardı.

Her zaman uyuşturucu ticareti (narcho trafik) ve terörizm diyorlar. Burada şu soru aklımıza geliyor, uyuşturucu ticaretine karşı savaştan kim yararlanıyor? Sadece uyuşturucu ticareti değil, organize suçlar da oligarşinin diğer yüzü. Ancak organize suç genellikle silah üzerine yapılıyor. Silah ana pazardır burada. Buradan ciddi kâr elde ediliyor. En kârlı şeyler, önce silah, sonra petrol sonra ise uyuşturucu. Eğer finans savaşında dövize ihtiyacın varsa, o zaman silah satmak zordur. Petrolün olması gerekiyor ve uyuşturucuya sahip olman gerekiyor.

Kapitalizm biz ve Kolombiya gibi ülkelerde savaşa ihtiyaç duyuyor. Uyuşturucu ticareti ise onlar için belirlenmiş bir bahane oluyor.

Ana konuya dönecek olursam, sözde uyuşturucu ticaretine karşı savaş, aslında sosyal savaşlarını örtbas etmek için kullanılan bir şey. Bu hükümet kendini “Narco hükümete” çevirdi. Valiler, polis komiserleri ve ordu komutanlarda bu işin içinde.

Hesaplarımıza göre yaklaşık 50 bin yerli aile uyuşturucu ticaretinden geçinmekte. Bu özerklik süreci için zor bir durum.

Meksika'da sorun bir savaş var olmasıdır. Bazı yerler onlar tarafından kontrol altında, ama bazı yerlerde kontrolsüz. Örneğin burası -bu şehir- turizm sektöründen kaynaklı çok meşhurdur. Ama şimdi görüyoruz ki restoranlar tamamen boş. Ya da Guerrero'da Accapulco bölgesi, büyük altın kaplı masaları olan oteller var, her masaya 3 garson düşüyor çünkü herşey ölü iş yok.

Ekonomi tamamen düştü, kriz vardı. Ve bu süreçte göç de ciddi şekilde yükseldi. Biz 10 milyon, -bazıları 20 milyon- Meksikalı'nın Amerika'da yaşadığını tah-

min ediyoruz. Milyonlarca Orta Amerikalı da ABD'de bulunuyor. Ancak şimdi organize işler göçmenleri seçiyor. Göçmenler çoğu zaman kurban olarak seçiliyor. Ya organ ticareti için ya da genç ve çocuk pazarına sürükleniyorlar. Çünkü bu ülkede yeni bir kölecilik tipi başladı. 3-4 genç bir arada kalınca onları öldürmüyor köleleştiriyorlar. Bu çok yeni bir şey! Meksika'nın göçmen süreci CIA, FBI tarafından kontrol ediliyor. Havaalanlarını bunlar kontrol ediyor, bir uçağa kimin binip indiğini biliyorlar. Herşeyi onlar kontrol ediyorlar.

- *Kontrol demişken biraz da ordunun ve daha genel olarak silahlı güçlerin -güvenliğin- rolü konusunda bilgi verebilir misiniz?*

- Eskiden ulusal bir mantaliteye sahip olan bir ordu vardı. Ama bugün o yok. Bugün “Kuzey Komutanlık Birlikleri” var. Amerikan ordusu ve onlar tarafından kontrol ediliyor. Örneğin Amerika'nın resmi sitesinde Meksika'nın tüm yapısını kontrol etmek için bir şirket aranıyor!? Üstelik bu ihaleyi kazanan MOS-SAD'a bağlı bir şirkettir. Ve onlar bizim tüm iletişimi-mizi kontrol etmek için çalışıyorlar. **Bu ülkede herşey oluyor ama hiçbir şey olmuyor.** Savaş bizi her alanda etkiliyor. Çünkü savaşta askerler her sokakta. Her yerde asker, polis var ve herşey kontrolleri altında. Sosyal ağ kırıldı. İnsanlar her şeyini bırakarak gidiyor. Aynı hükümetin açıklamasına göre 17 milyon insan soygun, tecavüz, taciz, kaçırılma, hırsızlık mağduru oluyor. Bunu nüfusa göre yüzdeye vurursan, o zaman her aileden bir kişi buna maruz kalıyor. Örneğin ben ve oğlum bir ay önce silahlı adamların saldırısına uğradık. Oğlum bacağından vuracaklardı ama silah çalışmadı, tekledi. Önce polis geldi, sirenleri kapalı olarak, sonra bir taksi geldi. Mesela burada kaçırılıyorsun ama bilmiyorsun polis tarafından mı kaçırıldın, çeteler tarafından mı, yoksa ikisi tarafından mı? Bu durum herşeyi etkiliyor. Biz bu duruma “entegre edilmiş işgal bölgesi” (iç işgal) diyoruz. Biz işgal edilmiş bir ülkeyiz. Kısacası bu bir kirli savaştır.

- *Tekrar etnik gruplara dönecek olursak, onların kendi aralarındaki ilişkileri nasıl?*

- Latin Amerika'da Zapatistalar kendine özgün bir hareket. Ulusal bir hareket değil. Latin Amerika'daki birçok hareketi değerlendirdik ancak Zapatista hareketi birçok noktada kendine özgüdür. Zapatistalar Meksika'daki bütün yerli grupların Chiapas'a çağırarak bir kongre örgütlediler. Bu toplantıya yönelik pek çok kişiye “Zapatista Delegesi” olarak katılmalarını söyledi.

Ben de katıldım. Sendikalardan, siyasi partilerden, sivil toplumlardan, entelektüellerden oluşan 2000 kişi Chiapas'a gitti ve bir yerli kongresi yapıldı. Bu toplantıda **Yerlilerin Ulusal Kongresi** kuruldu (Confereancia Nacional Indigena.) Bu her zaman aktif olan bir kurum değil ancak her yıl ya da iki yılda bir toplantıları yapıyor. Yerlilerin Ulusal Kongresi çeşitli bölgelerde bulunuyor; Orta Pasifik, Orta Körfezi vs gibi. Toplantılarda hareketin nasıl yaşatılabileceğine dair çeşitli taktikler oluşturuyorlar, kararlar alıyorlar.

Zapatistalar için ve genel anlamda yerliler için mücadelede özerklik bir ana halka oluşturuyor. Özerklik yerli hareketini anlamak için bir anahtardır. Öz yöneticilik kurmak bir süreç ister. Özerklik derken bir süreci anlıyoruz, çizilmiş bitmiş bir şeyi anlamıyoruz. Bölge toplantıları da gerçekleşmekte. Bu toplantılarda hareketi canlı tutmak için strateji ve taktikler konuşuluyor ve imzalanıyor. Belli gelenekler, örneğin kadının yeri, genç ve yaşlıların yeri, teknolojinin kullanımı tartışılıyor. Kadının mücadeledeki yeri de bu süreçte gelişti. Aynı zamanda bir diğer olgu ise genç entelektüellerin yeridir. Ki onlar yerli hareketiyle organik bağ içindedir. Sadece Zapatistalar değil yani, her ne kadar onlar hep önde olsa da. Kurtarılmış bölge olarak adlandırılan bölgeler var. Ancak hepsi devlet -ordu- tarafından çevrilmiş. Örneğin ajanların basit birer İncil satıcısı olarak girmeye çalıştığı bölgeler bunlar. Ama devlet bu konuda başarılı olamadı.

İnsanlar bu bölgelerde farklı yaşıyor. Daha onurlu bir yaşam var, okulları var, dayanışma ekonomisi var. Kolektif bir ortam var. Hayatı geçmişten farklı yaşıyorlar. Onlar için en önemli bağ ve kazanım bu.

- Röpörtaj için zaman ayırdığınız için teşekkür ediyoruz.

- Ben de size teşekkür ediyorum ve çalışmanızda başarılar diliyorum

San Luis Potosi- İşgal Edilmiş Topraklar Konuşuyor

Yolculuğumuzun son durağı San Luis Potosi. Bu bölgenin adını daha önce pek duymamıştık. Hâlbuki en yoğun direnişlerin yaşandığı bir bölgeymiş. Tarımsal üretimin ve özellikle de toprak sahipliğinin yoğun olduğu bir bölgeymiş burası.

İlk gittiğimiz yer, **CD. Valles** yani Valles şehri. San Luis Potosi'in (SLP) nüfusu yaklaşık 2 milyonmuş. Valles'te ise 200.000 insan yaşıyor. SLP Meksika'nın

orta kuzeyinde bulunuyor. Bizi köylerde gezdirecek olan bir halk avukatıyla tanışıyoruz. Kendisi, eşi ve çocukları bize çok sıcak ve içten davrandılar. Sürekli sohbet etme çalıştılar. Bizler de çat-pat İspanyolcamızla kendimizi ifade etme çalıştık. Bir kahvaltı hazırladılar. Görünce şaşırдық. "Lavaş ve melemen yapmışlar" diyoruz. Buda yetmezmiş gibi avukat masaya bir de siyah zeytin indirdi. Mesela beyaz peynir özel üretiliyormuş SLP'de. Meksika'da ilk defa bu türden bir kahvaltı gördük.

Köylere giderken büyük bir Jeep'in arkasına biniyoruz. Görüntü alabilmemiz için arabanın burası ideal. Araba hareket halindeyken gördüğümüz manzara karşısında birden heyecanlanıyoruz. Karşıda Emiliano Zapata'nın heykelini çok yüksek bir noktada görüyoruz. Hemen arabayı durdurup, inip resim çekiyoruz. Yolculuk sırasında bize eşlik eden köylülerle sohbet ediyoruz. Bu sohbet esnasında ilginç bir ayrıntıya tanık oluyoruz. Bulduğumuz eyaletteki toprak sahiplerinin bir kısmının Arap kökenli olduğunu öğreniyoruz. Bunu da ilk olarak şöyle fark ediyoruz; köylülerin konuşmalarında sürekli "Arap" sözü geçiyor. Biz de meraklanıyoruz. Sonra bize anlatıyorlar. Meksika devrimi sırasında ve sonraki süreçlerde, eski kölelerden bazıları köylü olarak çalışıp küçük bir sermaye biriktirip toprak satın alıyorlar. Zamanla bu küçük toprak sahiplerinden bazıları büyüyorlar. İşte bu toprak sahiplerinin adamları ellerinde kılıçlar taşıyorlarmış. Bu korucuların ellerinde silahlar da bulunuyormuş ama daha çok kılıç kullanıyorlarmış. Koruculardan bazıları ise doğdukları topraklara ait yöresel (Arap coğrafyasına ait) kıyafetler giyiyorlarmış.

Köylüler devamında "işte Arap toprak sahipleri bize şöyle-böyle yaptılar" deyince biz de **"acaba toprak sahipleri Meksikalı olsaydı daha mı iyi olurdu ya da daha mı az ezdi sizi"** diye sorduğumuzda gülmeye başladılar. **"Elbette fark etmez, toprak sahibi toprak sahibidir. Köklerinin nereye dayandığı önemli değil"** dediler.

Köye İlk Gidiş...

İlk gittiğimiz köy, merkezden yaklaşık 250 km uzakta olan Francisco I. Modero köyü. Bu bölgede tarihsel anlamda önemli toprak işgalleri gerçekleşmiş. Önce yaşlı bir köylü amcayla sohbet ediyoruz. Bize gururla doğduğundan beri yaşadığı köy ve arazileri gösteriyor. Bölgede hangi direniş yaşandıysa katılmış ve anlatırken sanki direnişlerden yeni dönmüş gibi: *"Bu-*

rada direnişler ve katliamlar yan yanadır. Böyle yaşıyoruz. Tabi ki insanlar korkmadı değil, sonuçta toprak ağalarının arkasında büyük bir devlet var. Ama kaybedecek bir şeyimiz yoktu. Daha önce burada bir kamp kurduk, toprak işgal ettik ve 25 gün direndik. Sonra dağıttılar. 15 kişiyi öldürdüler. Bunun dışında esas kaynaklarımızı kestiler. Mesela bir su kaynağımız vardı, onun üzerine büyük kayalar attılar. Burada yetişen kekikleri bile yaktılar, üretebilecek bir şey kalmasını diye. Ama devam ediyoruz.”

Sonra köylüler birlikte geldiğimiz avukatla bir toplantı yapıyor ve bizi tanıtıyorlar. Sıcak enternasyonal dayanışma selamlarımızı iletiyoruz. Köylüler bizi çok sıcak karşılıyor. Selamlaşma ve tanışma faslından sonra bölge ve mücadele hakkında, devlet baskısı konusunda bilgi istiyoruz.

Bulduğumuz köy, iki defa büyük bir toprak işgali gerçekleştirip, kamp kurmuş. İlk kamp toprak sahibinin korucuları tarafından hemen dağıtılmış ve birkaç kişi gözaltına alınmış. *(Burada bir dipnot düşmek istiyoruz. Toplantı yaptığımız sırada at üzerinde koruculardan biri gidip geliyordu. Dinlemeye çalışıyor ve hatta köyden bir kadından bilgi alma çalışıyor. Ancak köylü kadın bir şey söylemiyor)*

Birinci köylü; Ağustos 2008’de bizi şiddet yoluyla kovdular. En son 8 ay önce geri geldik. İstersek bir ev bulabiliriz ama bu topraklar bizim topraklarımız. Atalarımızın toprakları. Bundan, kana bulaşmış toprak sahibine ait bir ev için vazgeçemem. Şu anda bu toprak üzerine ev yapmadık. Topraklarımızı savunmak ve korumak için buradayız diyor.

- Peki, şu anda toprak sahipleri ne yapıyor? Sizi şu anda tehdit ediyorlar mı? Kaçırılan köylü var mı?

İkinci köylü; Şu anda eskisi gibi şiddet uygulanmıyor. Ama bu her an değişebilir. Şu anda eyalet başsavcısı geldi. Bize gözaltına alınacağımızı ve yasa dışı eylem yaptığımızdan kaynaklı durumumuzun iyi olmadığını söyledi. Biz de ona **“toprak sahibi o kadar ‘yasa dışı’ hareket etti ki biz de ondan esinlendik”** diye cevap verdik. Savcı gitti. Sonra bir şey olmadı.

Önceki süreçte durum böyle değildi. Katliamlar yapıldı. Avukatımız 8 ay tutuklandı ve kadınlarımız tecavüze uğradı. Şu anda on köylü, toprak sahibinin ineklerini çaldıkları gerekçesiyle polis tarafından aranıyor. En son işgalin ardından burada 90 tane ev yapıldı. Bu bölgenin toprağı çok iyi topraktır. Meyveler, limon otu, kekik vs. yetişebiliyor. Biraz daha ilerisinde şeker pancarı yetişiyor.

O saldırıda 30’dan fazla insan gözaltına alındı ama sadece erkekleri gözaltına aldılar. Kadın ve çocukları 50 km uzaklığındaki bir köye götürdüler. O köy iş birliği konusunda meşhurdur. Şöyle diyelim, bazı kadınlarımız geri döndüğünde eskisi gibi değildiler. Hiçbir şekilde neler yaşadıklarını anlatmadılar.

Ben 1968 yılından beri aktif tarım mücadelesine katılıyorum ve bu bölgede doğdum. Yerliyim. Meksikalı değilim.

- Burada köylülere karşı baskının dışında yerli halka mensup olanlara karşı baskı nasıl kendisi hissettiriyor? Ne tür uygulamalar var?

- Nereden başlayayım ki? Baskılar bu anlamda çok. Belediye düzeyinden, eyalet ve merkezi devletten de baskı görüyoruz. Örneğin devlet binalarında -ister yerelde olsun ister merkez olsun-, yerli olduğunu fark ettiklerinde seni en arka sıraya atıyorlar. Bazen sıra sana geldiğinde kapatıyorlar “başka gün gel” diyorlar. Eğitim ve okullarda ya da iş aradığımız zaman aynı şekilde saldırılara maruz kalıyoruz.

- Bu bölgede kaç tane yerli azınlık yaşıyor?

- Nahuatl ve Tenecler en çok burada yaşıyor. Bunun dışında küçük etnik topluluklar var.

- Peki onlar arasında ilişkiler nasıl? İletişim içindeler mi? Mesela toprak sahiplere karşı ortak hareket ediliyorlar mı?

- Bazı bölgelerde birlikte yaşıyoruz. Her şey ortak, halk meclisleri kuruyoruz. Ama bazı yerlerde -özellikle çetelerin ve devletin etkisi yoğun olduğu bölgelerde- bu durum söz konusu değildir. Bazıları yerli olduğundan utanıyor, kendi köklerini inkâr ediyor. Kadınlarımız gider saçlarını sarıya boyar ya da erkekler takım elbise giydiğinde “onlardan” olduğunu düşünüyor. Ama hiç kimse kendi kökenini inkâr edemez. Bazıları sadece küçük bir toprak ve huzurlu bir hayat istiyorlar. Onun için bize mesafe koyuyorlar. Biz de sonuçta huzurlu bir hayat, küçük bir toprak istiyoruz ama bunun bir bedeli vardır. Bazıları bunu unutuyor.

İçinde bulunduğumuz mücadele 62 yıldan beri sürüyor, ama ondan önce de atalarımızın mücadelesi vardı. Atalarımız bir başka köyden 160 kişi buraya yerleşmişler. Çünkü diğer köy çok kalabalıkmış. Onun için buraya gelme kararı almışlar. Buradaki topraklar elverişli ve devlete ait. 150 köylü, 2800 hektar toprak için Tarım Bakanlığına yazılı olarak başvurmuşlar.

Az önce geçtiğimiz nehrin yanındaki bölgeden toprak istediler ve buna önderlik eden Jose Santiago’ydu.

1964 yılında cevap aldık. Devlet bize “burayı işler haline getirin, talep ettiğiniz hektar konusunda herkese bir ejido⁽¹⁾ düşecek” dedi. Ama kandırıldık. Bir yıl geçmedi ki askerler bölgemize geldi ve birçok köylü ailesi dağlara çıkmak zorunda kaldı. Askerler evleri, toprakları her şeyi yaktı, atları bile yaktılar. O dönemde bölgenin vadisi Roger Cordero’ydu. Onun emri altında bu saldırı gerçekleşti. Sonra toprak ağası geldi ve yerleşti. Bunu devletin desteğiyle yaptı.

Dinlediğiniz için teşekkürler, böyle enternasyonal bir dayanışma beni çok heyecanlandırdı.

- Bizler de teşekkür ediyoruz.

Burada çok kadın var, bize biraz kendi hayatlarından ve mücadelelerinden bahsetmek isterler mi?

Birinci kadın; Anlatılacak çok şey var. Aslında, yaşadıklarımızı diğerleri söyledi ama kadın olarak her zaman bunu daha üst boyutta yaşıyoruz. Ben yerliyim yani iş aradığım zaman beni hemen kovuyorlar “sen pisliksin, terbiyen yoktur ve İspanyolcan bozuk” diyorlar. Bu toplulukta huzurluyum çünkü işler ortak yapılıyor ve aramızdaki paylaşım güzel.

İkinci kadın; (Ağlıyor) İşgal yapıldığı zaman ilk defa babamla katıldım. Askerleri gördüm, babama haber verdim ve gittik. O saldırıda askerler bana tecavüz etti ve babamı katlettiler. Gözümün önünde yaptılar bunu, siz bu acıyı bilemesiniz. **Seni büyüten, seni eğiten, sana hayatı öğreten insanı katlediyorlar ve sen hiçbir şey yapamıyorsun.** Abim benimle konuşmuyor artık. O beni suçluyor, “sen gitmek istemeseydin o da gitmezdi, her şey senin suçun” dedi bana. Ben bu toplulukta kalma kararı verdim. Buraya ait olduğumu düşünüyorum ve babam eğer mücadele içinde olduğumu görseydi benimle gurur duyardı çünkü o hep **“kadınlar bu mücadelede en önemli unsurdur ama maalesef çok azlar”** diyordu.

Ağlıyorum çünkü yüreğim yaralı. Fakat ona rağmen kadın olmaktan gurur duyuyorum ve biz bu mücadele içinde umuduz. Biz olmasak bu mücadele tam değildir.

Bu kısa sohbetten sonra köyden ayrılıyoruz. Ayrılrken o insanların sıcak yüzlerine bakıp sarılıyoruz birbirimize. Mücadelede başarılar diliyoruz.

İkinci köy- Santa Clara

Bir gün sonra Santa Clara köyüne gidiyoruz. Orada halkın avukatı olan Victor Santiago Ramirez ile de sohbet ettik.

- Hukuksal açıdan ne gibi bir çalışmanız var? Bu konuda devlet sizin üzerinizde baskı uyguluyor mu? Köye karşı olan politikalar nasıl?

Victor S. Ramirez: Esas olarak sosyal açıdan köylülerle birlikte çalışıyorum. Benim mesleğim avukatlık ama sıradan bir avukat değilim. Ben halk için özellikle de yerli ve köylüler için çalışan bir avukatım.

Bu bölgelerde yoksulluk çok güçlü bir olgudur. Avukat tutacak para yok. Toprak için mücadelesi aynı zamanda hukuksal boyutundan yürütebiliyor. Esasen eyalet devletine karşı davalar açıyoruz. Köylülerin dayanışmanlığını ve savunuculuğunu yapıyorum.

Her şeyden önce, örgütlenmek gerektiğine inanıyorum. Örgütlenmesek baskı ve sömürüye karşı güçlü olmayacağız. Burada esas yürütülen mücadele toprak için mücadeledir. Bu mücadelenin parçası olduğum için hükümet sürekli burada yapılan eylemleri örgütlediğimi öne sürüyor. Anayasada “despocho” maddesi var. Despocho çalmak/el koymak anlamına geliyor. O maddeye dayanarak beni yargılamaya çalışıyorlar.

- Yani sizin toprak çaldığınızı mı öne sürüyorlar?

- Evet, aynen onu söylüyorlar. Bunun dışında bana karşı sahte iddialar öne sürdüler. Örneğin organize suçlarda yer aldığımı söylediler. Aynı zamanda hayvan çaldığım ve köylülere silah verdiğim gibi iddialar yayıyorlar. Ben normal adli davalardan genel geçimimi sağlıyorum ki köylülere ücretsiz hizmet yapabileyim. Devlet bu karalamayla adli davalardan müvekkilimin beni avukat olarak kabul etmemesini sağlamaya çalışıyor ama şimdiye kadar pek başarılı olamadı.

Üç olayda gözaltına alındım. Bir keresinde tutuklandım ve tecrit hücrelerine götürüldüm. Kimseyle görüştürmediler. Ülkemizin hapishane koşulları korkunçtur. Hükümet benim tehlikeli olduğumu düşündüğü için tecrit uyguladı. Bir keresinde 50 gün boyunca hiç dışarıya çıkartmadılar. Yoğun protestolar ve parlamentoda sol muhalefet partisinin tepkileri sonucu, onların bir milletvekili benim yanıma geldi. Başka avukatlar da destekledi beni. Uluslararası af örgütü benim davamı UİHM’ye taşıdı. Mecburen serbest bıraktım. Şu anda şartlı tahliye edildim. Devlet bana “şüpheli bir şahıs” adı altında çeşitli soruşturmalar açtı.

- “Los Zetas” hakkında biraz konuşmak istiyoruz. Bu bölgede bu çetenin hâkim olduğu ve Sinaloa Kartel çetesiyle savaş içinde olduğunu öğrendik. Biraz onlar hakkında bilgi verir misiniz?

- Ev ödevinizi iyi yapmışsınız. Evet, burada çeteler

söz konusudur. “Los Zetas” sıradan olmayan bir çetedir ve son süreçte Sinaloa Kartel’i ile yaşanan savaş etkisini gösteriyor. Mücadelemiz açısından büyük bir tehlikedir bu çeteler.

Son beş yıl içinde bu durum gelişti. Çetelerin varlığı bizim açımızdan çok ciddi bir tehlike oluşturuyor ve mücadelemizin önünde engeldir. Şu anda bu köylerde pek olmadı daha ama böyle gelişmeye devam ederse durum ivme kazanacak. Buradaki komşu köylerde kaçırımlar, infazlar gerçekleşiyor. Aynı zamanda bir köyden başka bir köye gidebilmek için geçiş vergisi ödenmek zorunda. Burada toprak işgali yapıldığı için sanırız henüz gelmediler.

“Los Zetas” çetesinin silahlı bir ekibi beni kaçırdı. İnanmıyordum öldüreceklerini düşündüm. Beni çok uzaklara götürdüler. Benden bilgi istediler. Kişilerin isimleri, bölgelerin planları ve kiminle yakından çalıştığımı bilmek istediler. İlk aklıma gelen polisle ortak bir tuzak kurdukları oldu. Onlara bilgi vermeyeceğimi ve kesinlikle kimsenin ismini açıklamayacağımı söyledim. Sonra para teklif ettiler ve ortak çalışma önerdiler. Ben de hayır dedim!

- Peki, sonra ne oldu? İşkence yaptılar mı?

- Beni bir kaç saat tuttular sonra serbest bıraktılar. Hapishanede kaldığım dönemde adli suçtan yargılanan birçok kişiyle tanıştım. Onlar da sonuçta halktan gelenlerdir. Hırsızlık yaptı diye onları yargılama hakkım yoktur. Dışarıya çıktığımda bazı ailelere yardım ettim. Para almadan yardım ettim. Sanırım hapishanede o çeteyle bağlantı içinde olanlar var ve yaptığım çalışmalarımdan kaynaklı belli bir saygının var olduğunu düşünüyorum.

- Peki, genel olarak bu çetenin çalışma tarzı ile ilgili bir şey söyleyebilir misiniz? Özellikle gençler üzerinde nasıl bir etki oluşturuyorlar?

- Onlar bu bölgeyi tamamen hâkimiyet altında tutuyor. Birçok alanda varlar. Hâkimiyetlerini hem ekonomik anlamda yani para üzerinden ya da direk şiddet yoluyla yapıyorlar. Eyalet hükümeti yetkililerinin onlarla çalıştığı aslında çok gizli bir şey değildir. Bazı politikacılara şantaj yapılıyor. Onlarla hareket etmediklerinde araba kazasında ölüyorlar ya da kaybediliyorlar. Bu konuda sayısız örnekler var.

Fakat başka çeteler de var. Doğal olarak tamamen bölgesel bir savaş söz konusudur. Bu durum bölgede şiddet boyutunu yükseltiyor. Burada sokak ortasında insanların ölmesi gündelik hayatının bir parçasıdır. Kullandıkları yöntemler gerçekten iğrenç.

Kafa ve kol kesmek, parmakları ailelere göndermek vs.

Polis karakollarına dahi saldırdılar ve polisleri katlettiler. Neden gençler üzerinde etki yaratıyorlar? Çünkü yoksulluk ve sefalet var, bu çeteler o gençler için çıkış yolu gibi bir şeydir. İşsizlik önemli bir etken ve aileler yoksul olduğu için okul parası ödeyemiyor. Bazıları sadece casus olarak eğitiliyorlar. Ama bazıları tamamen özel kamplarda eğitiliyorlar. Silahlı eğitim veriyorlar. Bilirsiniz, onların kurucuları eski ordu elitlerindedir. Buranın asgari ücreti günlük maaş açısından sıradan bir işçi için 50 Pesos, çeteler için çalıştığı zaman iki hafta da bir 6.000 Pesos alırsın! Yani ayda 12.000 Pesos. Bu güzel bir para! Onun için gençler veya genel kitle para kazanmak için onlara yardım ediyor. Bizim en büyük sorunumuz budur. Bazıları bu çeteleri devletin karşısında bir alternatif olarak görüyor.

Özel olarak “Los Zetas” hakkında konuşacak olursak; kendilerini geliştirdiler. Hatta bir gerilla ekibi olduklarını birçok meselede dile getiriyorlar. Kırsal alanda bazı yerlere gittiler ve orada kamplar oluşturduklar. Bunların çoğu askeri eğitimini tamamlamış insanlar. Bu nedenle Meksika hükümeti için ciddi bir sorundurlar. Onlara karşı bir şey yapmak zordur.

- Bir gerilla ekibi olduklarını en çok nerede söylerler? Kittenin -özellikle köylü kitleleri- içerisinde mi bunu mu daha çok söylüyorlar? Çünkü Meksika’nın silahlı mücadele geleneği büyük ve yığınlar üzerinde bir etki yaratıyor.

- Evet, genellikle köylere gittikleri zaman bunu daha çok söylerler. Çünkü dediğiniz gibi köylüler açısından silahlı ayaklanma onların tarihinin bir parçası. Askeri eğitim gördüklerini söyledim. Bu eğitimleri sadece Meksika’da görmediler. ABD ve hatta bir sürü astsubayın İsrail’de eğitildiği ve eğitim tamamladıktan sonra “Los Zetas” a katıldığı biliniyor. Bunlar o çete içinde en “saygın” olanlardır. Bu özel görevliler çete içinde en korkunç ve vahşi olanlardır.

- Buna karşı bir mücadele, halk komiteleri var mı? İnsanların korktuğunu anlıyoruz. Özellikle bunca örnek duyduktan sonra. Bu çetelere karşı bir örgütlenme, mücadele söz konusu mu?

- Hayır. Bugüne kadar pek bir çalışmaları olmadı. Örgütler daha çok mesafe almaya çalışıyor. Örgütler kendilerini inşa ettikleri veya toparlama süreci yaşadıkları bir dönemde çetelerden bir darbe alırlarsa çok kötü etkiler onları. Sözüm ona onlara karşı kurulan paramiliter kuvvetler var ama bu çok komik bir durum çünkü “Los Zetas” eskiden bir ölüm mangasıydı.

- *Son olarak iletmek istediğiniz bir mesaj var mı? Ya da belki paylaşmak istediğiniz bir şey?*

- Bana göre toprak ve tarım için mücadele sadece köylülere ait bir mücadele değildir. Tüm toplum için önemli bir mücadeledir. Bizim için toprak önemli bir fonksiyona sahiptir. Mesela, yemeğimiz, çevremiz ondan etkileniyor. Onun için başka ülkelerden öğrenmek onların mücadele deneyimleri duymak istiyoruz.

Ben hem kendi mücadelemiz hem de enternasyonal mücadeleyi birlikte ele almak gerektiğine inanıyorum. Karşılıklı dayanışma bizim gibi insanlar için vazgeçilmez bir ilkedir. Çok teşekkürler. Arkadaşlarınıza sıcak selamlarımızı götürün.

- **Bizler de size teşekkür ederiz ve mücadelenizde başarılar dileriz.**

Ulusal Ve Sosyal Kurtuluş Mücadelesi

Seyahatimizin son kısmında ulusal ve sosyal kurtuluş mücadelesini ele almaya çalışacağız. Yolculuk sırasında gittiğimiz **Chiapas** bölgesinde, planladığımız bölgelere yoğun güvenlik sıkıntılardan kaynaklı gidemedik.

Meksika’da gerilla mücadelesi, silahlı ayaklanma vs. sosyal ve ulusal kurtuluş mücadeleleriyle yanyana gider. **Meksika bir silahın namlusundan çıkmış gibidir.** Elbette buna benzer birçok örnek vardır. Hem Latin Amerika genelinde hem de emperyalizme bağlı olan ülkelerde.

Biz burada ulusal ve sosyal kurtuluş mücadelelerini Meksika devrimi öncesi ve sonrası diye ele almayacağız. Daha çok 1940’lı yıllardan itibaren bilgi vermeye çalışacağız.

Meksika’nın mücadele tarihi ve özellikle bu tarihi yazan hareketlerin sayısı çok büyük ve karmaşıktır. Biz kısaca ön plana çıkanlar üzerinde duralım.

Ruben Caramillo Hareketi

Ruben Caramillo 1900 yılında doğdu. Daha 14 yaşındayken Emiliano Zapata’nın komutanlığı altında olan Güney Kurtuluş Ordusu’na katıldı. 1910 devriminden sonra Caramillo özellikle toprak ve tarım için mücadele üzerinde yoğunlaştı ve köylü kitlesi üzerinde etki yaratmaya başladı. Öncelikle Zapotec Şeker Pancarı Fabrikası’nın tarım işçilerini örgütledi ve sonra büyük ayaklanmada bizzat yer aldı.

1943 yılında büyük bir grev oldu ve Caramillo üre-

timin tamamen durdurulması çağrısı yaptı. Birçok eyaletten köylü kitlelerinden destek geldi. Bu grevin ardından sayısız direnişler gelişti. Bu mücadele üzerinden Jaramilista Hareketi oluşmaya başladı ve esasen tarım üzerinde mücadele yürüttü. Esasen 1910 sürecinde tarım ve toprak dağılımı konusunda verilen sözlerin yerine getirilmesini talep etmiş.

Hareketin ve Caramillo’nun hatası geçmiş tarihi derslerden gereken deneyimi çıkartmamak olarak ortaya çıkıyor. Çünkü hükümet Jaramilista Hareketi’ni görüşme yapma üzere çağırılmış ve suikast girişimde bulunmuş. Ancak devlet Caramillo’yu öldürememiş. Caramillo bu görüşmede tıpkı Zapata’nın yaşadığı pratiğe benzer bir suikastla karşılaşmış. Ancak şansı yaver gitmiş ve kurtulmuş. Israrla köylüleri örgütleme ve onların yanında mücadele etmeye devam etmiş.

Caramillo, 23 Mart 1963 tarihinde federal polis ve askerler tarafından eşi ve üç oğlu ile birlikte Morelos, Xochicalco eyaletinde katledildi. Ama düşman ne yapsa yapsın, Caramillo artık bir halk kahramanı haline dönüşmüş. Tıpkı Zapata, Pancho Villa ve Lucio Cabanas gibi.

Caramillo’nun ölümünden sonra belli bir dönem için tarım ve toprak mücadelesi konusunda sessizlik olmuş. 60’lı yıllarda gelişen devrimci hareket yeniden bir canlanma getirmiş ve Jaramilista Hareketi’nden dersler çıkartmış. Birçok hareket, esas olarak yasal mücadele ile başarı elde edemeyeceklerini anlamış. Devrimci perspektif taşıyan ilk silahlı hareketler ortaya çıkmış. O dönemde kentsel bölgelerde ve şehirlerde gelişen devrimci hareket, öğrenci hareketiyle birleşmiş.

Burada bir not düşmek istiyoruz. Meksika’da 60 yıla yakın iktidar da bulunan **Kurumsallaşmış Devrimci Partisi**’nden (Partido Revolucionario Institucional-PRI-) söz etmek gerekiyor. Bu parti konum itibarıyla ülkemizdeki CHP’yi andırıyor. Meksika tarihinde “sol” diye bilinen ancak özünde bunun tam tersi olan gerici bir iktidar partisidir. Bu parti sol söylemler üzerinden yıllarca yığınları devrimin temsilcisi olduğunu inandırmış. Bu yüzdendir ki yıllarca belli hareketler PRI’ye giderek öz taleplerini ifade etmişler.

PRI 60 yıl boyunca zaman zaman ismini değiştirerek iktidarda kalmış. Yani 1929-2000 yılına kadar iktidardaymış. 1929 yılında kurulduğunda Ulusal Devrimci Parti (PNR) olarak kurulmuş. 1938 yılında ismini Meksika Devriminin Partisi olarak değiştirmiş. 1946 yılından itibaren PRI olarak devam etmiş. Parti **Plutarco Elias Calles** tarafından kurulmuş. İlk çıkı-

şında sol eğilimler göstermiş ve hatta 3 Haziran 1951 tarihinde Londra’da iktidarda bulunan sosyal demokrat partiler tarafından kurulan Sosyalist Enternasyonal’in üyesiymiş.

PRI ülkedeki sayısız katliamın sorumlusudur. 1968 yılında Meksika’da olimpiyat oyunları gerçekleştirilmiş. Tam da bu dönemde özellikle ABD ile yeni ekonomik anlaşmalar yapılacakmış ancak ABD emperyalizmi önce “isyancılara müdahale et” emrini vermiş. Bunun sonucu olarak dönemin cumhurbaşkanı Gustavo Diaz Orden tarafından büyük bir saldırı baskı dalgası başlatılmış. Ulusal Politeknik Enstitü’nün öğrencileri okulu ve sokaklar işgal etmeye başlamışlar. Diaz’ın emriyle asker ve polisler panzerlerle okulun ön tarafını yıkarak tam bir katliam gerçekleştirmişler. Resmî olarak 39 kişinin öldürüldüğü söyleniyor ama birçok hareket bu rakamın daha yüksek olduğunu belirtiyor. Katliamdan sonra ve buna paralel olarak kırsal alanda bazı gerilla hareketlerinin aldığı darbeler sonucu ülke tekrar 70’li yıllara kadar bir sessizliğe gömülmüş.

Sonra dünyanın dört bir yanında gelişen devrimci fırtınadan etkilenen, ama özellikle Guevaracı-fokoist hareketler gelişmiş. Küba devrimi bütün kıtada olduğu gibi bu ülkede de birçok hareket için örnek oluşturmuş.

70’li yıllarda en çok ön plana çıkan hareketlerden biri **Devrimci Silahlı Güçler** (Fuerzas Armadas Revolucionarias -**FAR-**) olmuş. Bu hareket tamamen Küba destekli bir hareketmiş ve ülkenin güney-ortasında yoğun olarak mücadele yürütmüş. Örgütün kurucusu ve önderi komutan Camelo Cortes’miş.

Bunun dışında **Silahlı Kurtuluş Güçleri** (Fuerzas Armadas de Liberacion- **FAL-**) kurulmuş. Bu örgütlenmeye karşı çok yoğun saldırı ve baskınlar gerçekleştirildikten ve birçok önder kadrosu katledildikten veya tutuklandıktan sonra esas olarak dağılmış. Ancak 80’li yıllarda o hareketin belli kadroları **Halkın İşçi-Köylü Devrimci Birliği Partisi**’ne (PROCUP) katılmışlar. Bu örgütün eski kadrolarının bazıları sonradan EZLN’nin kuruluşunda da yer almışlar.

70’li yıllarda çıkan önemli hareketlerden biri de **Komünist Liga/ 23 Eylül Hareketi**’ymiş. (LC23S) Bu örgütlenme **Marksist-Leninist** bir gerilla hareketiymiş. Komünist Liga/23 Eylül Hareketi 15 Mart 1973 yılında kurulmuş. 23 Eylül Hareketi ismini, 23 Eylül 1963 yılında Chichuahua eyaletinin kuzeyinde bulunan Mardeira’da başarısız olarak sonuçlanan ve Arturo Gamiz tarafından önderlik edilen silahlı eylemde katledilen gerillaları anmak için kullanılmasından alıyormuş.

Bu hareket doğrudan iktidarı hedefleyen çeşitli silahlı gerilla örgütleri tarafından kurulmuş. Esas amaçlanan sınıf düşmanlarına karşı ortak bir gerilla cephesi kurmakmış. **Devrimci Öğrenci Cephe** temsilcisi ama aynı zamanda önceden Katolik gençlik içinde yer alan **Ignacio Salas Obregon**’da aralarında yer almış. Sinaloa, Lacandon gibi bölgelerin en militan gençlik hareket temsilcileri bu harekete üye olmuşlar. Oaxaca’dan **Devrimci Eylem Hareketi** de katılmış. Ki en yoğun oldukları bölge Guadalaajara’mış.

Salas Obregon bu hareketin esas öncüsüymiş. Yürütülen ilk siyasi tartışmaların ardından “beş acil eylem” başlığı taşıyan Liga’nın ilk açıklaması yayımlanmış. İkinci olarak ise Liga’nın temel ilkelerini ifade eden “**Meksika’da Silahlı Hareketin Temel İlkeleri**” isimli deklarasyonu örgüt adına yayınlamış. Bunun dışında “Ağaç” isimli bir yayın çıkartıyorlarmış.

Hareket illegal temelde örgütlenen bir yapıdaymış. Çoğu üyeler dışarıdan okullarda vs. başarılı Hristiyan gençler olarak görünüyörlarmış. Bu onlar özellikle büyük şehirlerde önemli avantaj sağlamış.

Hareketin “Güvenli Evleri” (örgüt üsleri) vardı ve bu üslerde çalışmalar yürütüp askeri eylemler planlamışlar. Katolik okullarda yetiştirilen birçok gencin özellikle bu harekete ilgi duyması oldukça ilginç görünüyor. Sonuçta bu hareket kendini Marksist-Leninist olarak tanımlayan devrimci bir hareketmiş. Bunun dışında kitleler içinde sağlıklı çalışma yürütebilmek için barlara gitmek, alkol ve uyuşturucu kullanmak tamamen yasakmış.

Fakat hareket içinde bulunan farklı farklı görüşler ve sınıf düşmanının yoğun baskısı sonucu belli bir dağılma yaşanmış. Hareketin bazı önderleri hapisanelerde katledilmiş ya da yoldaşlarını hapisaneden çıkartmak için gerçekleştirdikleri eylemler sırasında şehit düşmüşler. Bazı militanları sokak gösterileri sırasında kurşunlanmış. Ama yine de önemli bir kısmı Nikaragua’ya giderek Sandinist harekete katılmışlar.

Silahlı Komünistlerin Ligi toplu ayaklanmayı savunan bir hareketmiş ve daha çok Nuevo Leon Otonom Üniversitesi içerisinde etkiliymiş.

Şu gerçeğin altına çizilmelidir. Meksika’da bölgesel açıdan birçok hareket bulunuyor. Özellikle ülke çapında pek tanınmayan ama yerelde tanınan silahlı gerilla hareketleri var. Bugün Meksika’daki devrimci örgütlerin kökenleri kronolojik olarak saymaya çalıştığımız bu hareketlere dayanıyor ya da 80’li yıllarda PROCUP içinde çıkan güçlere.

80'li yılların ortasından sonra devrimci hareketin aldığı yenilgiler, darbeler ve önder kadro kayıplarından kaynaklı uzun bir süre için sessizlik doğmuş. Ama buna rağmen kırsal alanda silahlı direnişler ve hareketler kendilerini var etmiş.

Bu sessizlik 1994 yılında büyük bir isyanla sona ermiş. İdeolojik ve siyasi olarak değerlendirmelerimiz ne olursa olsun ele almak istediğimiz hareketin çıkışı Sovyetler Birliği'nin çöküşünden sonra, dünyada birçok ulusal ve sosyal kurtuluş hareketin tasfiyecı akımlardan etkilendiği, emperyalistlerin "tarihin sonu geldi", "sınıf mücadeleleri dönemi kapandı" ve "Yeni Dünya Düzeni" masalları okuduğu bir dönemde ve özellikle de ABD'nin arka bahçesinde EZLN'nin (Zapatista Ulusal Kurtuluş Ordusu) ortaya çıkışı anlamlı bir çıkış ve mücadele başlangıcıydı.

"Lakandonya Ormanlardan Gelen Ayak Sesleri"

1 Ocak 1994 yılında binlerce yerli halk Chiapas eyaletinde "Ya Basta" adı altında (Artık Yeter-Edi Bese) yedi büyük şehri işgal etti. Aslında EZLN'nin de geleneksel olarak dayandığı iki tane büyük hareket var. Birincisi 1970'lerin ortasında **Ejercito Insurgente Mexicano** (Meksika Toplu Ayaklanma Ordusu) ve ikincisi 70'lerin sonlarında **Fuerzas de Liberacion Nacional - FLN-** (Ulusal Kurtuluşun Güçleri). Onlar esasen ülkenin güneyinde yani Chiapas gibi eyaletlerde yerli halkın toplulukları içerisinde örgütlenme yapmışlar ama bu çalışmalarını EZLN kadar olmamış. EZLN'nin asıl kuruluşu 90'larda değil. Marksist -ve eskiden Marksist-Leninist-Maoist geleneğinden- ve aynı zamanda FLN'in eski kadrolar tarafından 17 Kasım 1983 tarihinde kırsal alan kurulmuş.

İlk işgalde dünyaya gülen yüzlerce yerli ellerinde silahlarla Meksika devletinin özellikle yerli halka karşı uyguladığı şiddet ve baskıyı artık kabul etmeyeceklerini ve mücadele edeceklerini ilan ettiler. İlk deklarasyonları olan "**Selva Lacandona Beyannamesi**" şu talepleri içeriyordu;

- 1- **Yerli halk için daha fazla toprak ve özgürlük,**
- 2- **PRI hükümetinin istifa etmesi (o dönemde Salinas de Gotari başbakandı),**

- 3- **Neo-liberal ekonomik politikadan vazgeçilmesi.**

İlk mücadele döneminde esasen silahlı mücadele yürüten EZLN sahip olduğu bölgelerde barışçıl yöntemlerle mücadelesini sürdürdü.

Tabi ki bu çıkışı devlet sessizce kabul edecek değildi. Chiapas'a doğru "tamamen imha edin" emriyle özel timler gönderdi ve bu hareketi yıkmak için politikalar belirledi. Ama başarıya ulaşamadılar. Chiapas bölgesinde bulunan birçok asker operasyonlara katılmayı reddetti. Çünkü askerlerin belli bir bölümü yerli halka mensuptu ve hatta bazıları EZLN'ye katıldı. Gelen timler bölgeyi bilmediği için gerilla birliklere karşı büyük darbeler aldılar. Ayrıca çok hızlı bir şekilde bu hareket için dünya çapında bir sempati doğdu ve birçok insan ve kurum bölgeye geldi.

Biraz gerçek biraz da idealist söylemlerle kitlelerin sempatisini kazandılar. Sadece yerli halkın sorunları değil Meksika'nın genel sorularına ve emperyalistlerle yapılan anlaşmalara karşı militan eylemler düzenlendiler. Böylelikle artık sadece Chiapas'ta değil ülkenin birçok yerinde onlara destek veren hareketler çıktı. Fakat silahlı mücadele konusunda Chiapas ve Guerro esas bölgeler idi.

Devletin yaptığı askeri müdahaleye karşı başkent dahil olmak üzere sayısız mitingler ve yürüyüşler gerçekleştirildi. Birçok devrimci örgüt EZLN ile ortak eylemler yapacaklarını ilan etti ve özellikle etnik azınlıklara karşı uygulanan politikalar konusunda ortak platformlar kuruldu.

Zapatistalar; devlet ve ABD için büyük bir engel teşkil etti; çünkü Chiapas, Lakandonya ormanları uyuşturucu ticaretinin en yoğun işlendiği bir bölgedir. Çalışmamızın diğer bölümlerinde aktardığımız gibi, Orta Amerika'dan en çok göç burada yaşanıyor. Artık burada bir gerilla hareketi ortaya çıkmış ve yoksul köylülere işgal ettikleri toprakları dağıtmış. Zapatistalar özellikle büyük toprak sahiplerinin ve yabancı tarım şirketlerinin alanlarını işgal etmişler. Yerel gerici güçler bu nedenle vahşi bir biçimde sivil halka karşı katliam ve baskınlar düzenlemişler ama ona rağmen o mücadeleyi durduramamışlar.

Bundan ziyade EZLN bir şey daha başarmış. Legal ve illegal mücadele arasındaki diyalektik bağı oluşturabilmiş. Ormanlarda, kırsal alanda yürütülen mücadele veya alınan yenilgiler şehirlerde çeşitli alanlarda yürütülen demokratik mücadeleleriyle birleştirilebilmiş.

1994 yılının sonunda EZLN ve hükümet arasında ateşkes olmadan ilk kez barış görüşmeler gerçekleşmiş. **Sub-commandante Marcos** ateşkes olmayacağını; "**siz yüz yıllarca bizi katlettiniz, dilimizi, kültürümüzü hiçe saydınız şimdi kim oluyorsunuz da ateşkes talep edersiniz**" sözleriyle ifade etmiş. Barış

görüşmeleri sonuç getirmemiş ve 19 Aralık 1994 tarihinde tekrar işgal gerçekleşmiş. Bu sefer 38 bölge işgal edilmiş ve bu bölgeler **“Özerk İsyancı Topluluklar”** olarak ilan edilmiş

1995 yılında uluslararası kamuoyunun yaptığı baskılar sonucunda devlet belli bölgelerde uyguladığı şiddeti ve saldırıları durdurmuş. 1997 yılında Meksika devleti Aceteal bölgesinde bir katliam yapmış ve 50'nin üzerinde insanı öldürmüştü. Bu katliam sonrasında silahlı mücadele tekrar hız kazanmış. 1998 yılında 100.000'den fazla insan Mexico City'de buluşmada yer almış. Diyebiliriz ki, EZLN hareketi çok önemli bir dönemde, çok önemli bir çıkış yaptı. Ve ardından ülkedeki dayanışma olgusu güçlendirdi.

Bugün baktığımızda EZLN güç kaybetmekten de öte 2001 ve 2005'deki deklarasyonlardan sonra büyük bir sessizlik içinde. Üstelik burjuva medya “bu mücadele de öldü” propagandası yapmış. Keza EZLN'nin önceden eroin ve kok üretimini durdurabildiği bölgelere şu anda çeteler yeniden el koyuyor.

Ancak buradan çıkarttığımız sonuç şu; bu mücadele bitmedi, köylüler eski dönemi arıyor ve yavaş yavaş yeniden isyanların ayak sesleri geliyor. Giriş bölümünde değindiğimiz gibi planlanan söyleşiyi kendilerinin yaşadıkları süreç nedeniyle gerçekleştiremedik ama Zapatistaların köyünde bulunmak bizim için önemli bir deneyim oluyor.

Her şeye rağmen son yıllarda birçok ülkede “silahsız geçiş” süreçlerine tanık oluyoruz ya da kaç defa çeşitli hareketler “artık silahlı mücadele değil, barışçıl yöntemlerle gitmek gerekiyor” diyorlar. Peki sonuç elde edildi mi? Hangi hareket teslimiyet veya silahları elden bırakarak zafer kazandı? Bu sorunları ele almak devrimci hareketler için vazgeçilmezdir. Bugün köylü yığınların “eski süreçleri” araması bundan kaynaklanıyor. Çünkü o militan dönemindeki eylemlerde kendi güçleri ve öz dinamikleri görmüşler. Savaşta sonucu hemen elde edemeyebilirsin ama seni eninde sonunda o hedefine vardıracağıdır. Mao yoldaşın bu konudaki belirlemesi kesinlikle doğrudur: **“Silahsız bir dünya istiyorsan, önce silahlara sarılman gerekiyor.”**

“Devrimi Vaaz Etmek Değil, Asıl Mesele Onu Örgütlemektir”

Meksika'da bizimle sürekli yolculuk yapan, bilgi sunan ve aynı zamanda ülkemiz hakkında iştahta her bilgiyi içselleştirmeye çalışan gençlik örgütü hakkında

da biraz bilgi vermek istiyoruz.

“Bizler gençlik ligayız, kendimizi bir parti gibi örgütlenme perspektifi taşıyoruz. Biz bunu yapabilmek için MLM çizgiye sahip olmak gerektiğine inanıyor ve buna bağlı olarak hareket etmeye çalışıyoruz. Bilinçli olarak gençliği Maoizmin bayrağı altında örgütlemeye çalışıyoruz. Örgüt olarak, henüz her yerde tanınmıyoruz. Esasen, gençlik veya başka komiteler içerisinde örgütleniyoruz. Esas olarak gençlik içindeyiz. Aynı zamanda para-militer güçlere karşı komitelerde de yer alıyoruz.”

Tüm bu çalışmalarda Maoizm'i nasıl dile getirdiklerini -özellikle gençlik içinde- sorduk. Sonuçta Meksika'da Guevaracı veya Regis Debray'ın görüşleri çok daha yoğun. Şöyle açıkladılar; *“Bizler gençlik içinde Maoizmi nasıl propaganda ediyoruz? Mesela somut hedefler etrafından örgütleniyoruz. Bu örgütler içinde yoldaşlarımız var ve belli kişiler seçiliyor ve onları örgütlemeye başlıyoruz. Sonra, sınıf mücadelesi, üretim ilişkileri ve güçleri, kapitalizm ve devrimin ihtiyacı hakkında genel eğitimler veriyoruz.”*

Bunun dışındaki çalışmalar ya da neden açık bir Maoist örgüt olarak çalışmıyorsunuz sorusuna yanıtları ise özetle şu şekilde oldu; *“Ülkemizde Maoist bir örgüt olarak çalışmak bu aşamada pek kolay değil ve devlet bizi daha yeni iken parçalamaya çalışacak. Sağlam bir temel üzerinden olmalıdır örgütlenme. Ülkemizde kendisine ML veya Maoist olarak adlandıran güçler çok ve geçmişte bu isimler adı altında çok hatalar yapıldı. Geniş yığınların duyduğu güvensizliği gidermek ve onları yeniden kazanmak gerekiyor. Direk bu isimle gidersen pek etki yaratamayabilirsin ama kitle örgütleri içerisinde gerçek bir çalışmayla bunu sağlayabilirsin. **FETS- Sosyal Değişim için Öğrenci Cephesi** var içinde çalışma yürütüyoruz. Mao'nun ML'ye yaptığı katkıları anlatıyoruz ve ülkemizin somut koşullarına uygun düştüğünü öğretmeye çalışıyoruz. Ve 'Red Blok' olarak anti-faşist ve anti-empyralist sınıfsal bir mücadele yürütüyoruz. Feodalizme karşı da mücadele ediyoruz. Kültür-sanat cephesinde Devrimci Kültür Sanat Müfrezesi adlı kurumda geçmişte eğitim alıyorduk ancak şu anda çok aktif olarak çalışmıyor. Meksika City'nin dışında San Luis Postosi bölgesinde özellikle köylü gençliğiyle bir çalışmamız var. İşçi arkadaşlarımız var ve onlarla belli mekanlarımızı ortak kullanıyoruz. Aynı zamanda Halk Avukatı Kurumu kurmak istiyoruz. Bunun dışında işçi sendikaları içinde örgütleniyoruz. Özellikle Meksika Elektrikçiler Sendikası*

bizim için önemli. Çünkü ülkenin en ilerici ve militan karakterine sahip sendikadır. İçinde yer alan deneyimli yoldaşlarımız var. Onlarla hem sohbet ediyoruz hem de fabrikalarda bize yardım edip bildiri dağıttırıyorlar: Biz işçi yoldaşlar sayesinde var oluyoruz. Çünkü onlar öğrencilerle olan ilişkilere önem veriyorlar.”

Bizimle gençlik örgütün geçmişle ilgili de paylaşımlarda bulundular; “2003 yılında LLJUC olarak kurulan gençlik örgütü özellikle işçi yoldaşlardan aldığı çizgi doğrultusunda örgütlemeye başladı. O dönemde ilk kongresini gerçekleştirdi ve orada hem program hem de tüzüğünü oluşturdu. Aynı senede bir davet aldık. Bu davet UNCTM’den geliyordu ve **Meksika Komünist Partisi/Marksist Leninist Maoist (İnşası) PCM-(MLM) (C)**’nin kurulması için tartışmak istediler. Ancak orada net bir çizgi çıkmadı. Bir MK seçildi, sonra birkaç defa bir araya gelindi ancak devamı getirilemedi. O dönemde daha çok açık çalışmalar yürüterek büyümeye başlandı. Ancak bir sorun çıktı, biz büyük bir hücre halindeydik, onun içerisinde yine hücreler vardı ve onun için kimlerin ne savunduğunu takip etmek çok zordu. Sonra tüm dostlarımız ve hücrelerimizi toplayarak OPC-Sınıfsal Halk Örgütü’nü kurduk. Ama sorunumuz iç mücadelenin zayıflığıydı. MK ve hücreler var ama bizim en büyük eksikliğimiz bahsini ettiğimiz kişilere çok önem atfediyorduk ve onları eleştirmekten çekiniyorduk. Bu nedenle bu örgütlenme 6 ay sonra dağıldı. Sonra LICALAR’ı kurduk onun içinde tabi ki OPC’den de insanlar vardı. OPC kurulduğu dönemde LUJIC dağıtıldı ama sonradan 2007’de yeniden kuruldu.”

Devrimcilerin En Belirgin Özelliği Azimli Ve Israrlı Olmalarıdır

Meksika’da geçmişte çeşitli siyasi-ideolojik görüşlere sahip olan parti ve örgütler birleşerek partiler kurmuşlar ancak net ve berrak olmayan bir çizgi olmayınca bu hareketlerin hepsi dağılmış. Üstelik bu birliklerden sağlıklı ders ve deneyimler çıkartılmayınca isabetli bir hatta ilerlemek oldukça zorlaşmış. Keza kendileri bu konuda şöyle demektedirler; “Biz kendi tarihimizden ders çıkartma konusunda ciddi anlamda çok eksikiz. UNCTM ile yürüttüğümüz çalışmaya bilimsel yaklaşmadık. Bir de kişisel tapma yaygın bir tarzı. Bu nedenle çok şey kaybettik. Ve yine bu hastalık sağlıklı bir biçimde partiyi inşa etmemize engel oldu. Diğer sınıktı ideolojik-teori düzeyimizin düşük olmasıdır. Diğer eksikliğimiz o dönemde parti ve kitle örgütü arasındaki

farkı iyi belirtmememizdir. Biz o dönemde çok dogmatik ve benmerkezci bir yaklaşım içinde olduğumuzu ve MLM konusunda ısrarlı değil sekte davrandığımızı düşünüyoruz. Ama bunun da altına çizmek isteriz, biz artık sekte ile ısrarlı bir şekilde savunmanın arasındaki farkı bildiğimizi düşünüyoruz. Hani çoğu zaman ısrarlı bir biçimde inancımız, savunduğumuzda hemen ‘siz çok sekte yaklaşıyorsunuz’ denilir ancak bu sektelikle alakalı değildir. Bunu anlamak gerekiyor. **Devrimcilerin en belirgin özelliği budur: azim ve ısrar.**”

Gençlerin bu değerlendirmesinin çok samimi olduğunu söyledik. Sonuçta bir hareketin kendi hataları görebilmesi ve onlardan ders çıkartması bir ilke olmalıdır. Sonra bize en son yaptıkları kongreden biraz bahsettiler; “Nisan 2010’da LUJIC olarak 3. Ulusal Kongre gerçekleştirdik. Önemli kararlar aldık ve her ne kadar çizgi olarak MLM kabul ediyor olsak da şu anda MLM çizgiyi hala Meksika’nın somut koşullarına göre uygulayamadık. Ama çabamız bunun içindir.

‘Tek Başına Sendika Kurmak Veya Sendikalı Olmak Yeterli Değildir’

Yaşlı ve uzun yıllar başkentte mücadele eden yoldaşlarla sohbet ediyoruz. Onlara geçmişle ilgili sorular soruyoruz. İçlerinden biri kalkıyor ve “eski savaşıyız. Meksika City’de 70’li yıllarda sendika hareketi geliyordu biz onun sınıfsal duruşu olması gerektiğini savunduk. Tek başına sendika kurmak veya sendikalı olmak yeterli değildir ve hareket içinde birçok eğilim vardı. Ama devrimci eğilim o dönemde çok yüksekti. Ve bunun bir sonucu olarak belli hareketler ortaya çıktı ve onlar ML veya MLM olarak mücadele ediyordu. **Öğrenciler okulu bırakarak işçilerin direnişlerine katıldılar veya hatta işçi olmaya başladılar yani üretime katıldılar. Ülkemizde birçok devrimci lider katledildi, işkenceden geçirildi ve tutuklandı. Bu çok büyük kayıplar doğurdu. Ancak devrimci hareket yok olmadı ve bugün adımlarımızı atarken tüm bu eksikliklerden öğrenmemiz gerek.**

O dönemde gençliğin en önemli karakteristiği gerçek bir değişim istemi içinde olmalarıydı. Yani iktidarı istediler ve sosyalizmin düşüncelerini savundular. Bir örgüt vardı onun ismi ‘Kitle Çizgi’ idi. 1976-1981 yılları arasında beş tane sendika örgütü kurdular ve başka sendikalar içinde etkilidiler. 6 yıl içinde kendisine devrimci diyen örgütler çıktı. Ama onlar sadece bayrakta devrimciydiler ama özünde reformistlerdi. **1981 OIR-LM Devrimci Sol Partisi, Maoist bir parti**

olarak ortaya çıktı. 1981-1986 arası varlığını korudu ama ondan sonra bu örgütün önderliği, bir ihanet gerçekleştirerek, kendi çizgisi tasfiye ederek, seçimlere katıldı ve sonradan yok oldu. Ancak taban ve sempati-zan düzeyinde olanlar esas çizgiden vazgeçmek istemedi ve belli bir zamandan sonra, 1986-1991 yıllar arasında örgütün eski orta düzey kadro ve militanları yeniden örgütlemeye çalıştı. Çalıştıkları işyerlerinde ve okullarda örgütlemeye başladılar. 1998 yılında bazıları PRD'nin (Demokratik Devrim Partisi) yerel komitelerine katıldı. Diğer kısmı PT'ye (İşçi Parti) katıldı. Yine uzun bir sessizlik doğdu. Tekrar 1991 yılına dönecek olursak OIR'den ayrılan birçok kişi gerçek devrimci bir değişim isteyenler olarak sendikalar içinde örgütlendi.

Elbette fabrikalarda çalışmak riskli ve tehlikeli bir şeydi ve hala da öyledir. Egemenler bütün işçi konfederasyonlarını denetimin altında tutuyorlar.

Sizlerin bizimle Türkiye hakkında paylaştıklarınızı çok iyi anladık. Aslında birbirimize çok yakınız.

Son bir kez 70'lilere dönmek istiyoruz. Elde edilen deneyimler sonuçlara evrildi, gerçekten savaşmayı öğrendik. Fabrikalar işgal ettik. ABD bayrakları yaktık. Büyük ve uzun süreli ve üstelik kazanımlar getiren grevler örgütledik. İşten çıkartılan işçilerin yeniden işe alınması sağlandı. Polis tarafından kaçırılan kişiler kurtarıldı. Ve legal ve illegal mücadele biçimleri birleştirildi. Bunun en belirleyici noktası onların verdikleri ideolojik mücadeledir. Ülkemizde birçok devrimci lider katledildi, işkenceden geçirildi ve tutuklandı. Bu çok büyük kayıplar getirdi. Ancak devrimci hareket yok olmadı ve bugün adımlar atarken tüm bu eksikliklerden

öğrenmemiz gerekecektir” dedi.

Bir ülkenin hikâyesi, sınıf mücadelesi tarihi ve özgürlük türkülerini söylemek bazen kolay olmayabilir. Ama o ülkelerin olumlu veya olumsuz deneyimlerden öğrenmek ve irdeleyebilmek benimsenmelidir. Okuduğumuz bölümlerin mutlaka bir yerinde “evet bizde de böyle” diye aklımızdan geçmiştir. Her şey bir yana çeşitli ülkelerin ulusal ve sosyal kurtuluş hareketlerinin çizgilerini ve yapılarını anlamak ve o ülkelerin süreçleri dikkatli ve sabırlı izlemek bize yardım edecektir.

Yararlanılan Kaynaklar:

Born in the Blood of Fire, A coincide History of Latin America- John Charles Chasteen, P. 15, 22, 34, 199

Dancing with Dynamite – Social Movement and States in Latin America-Benjamin Dangel, P. 11 and 22

www.knowgangs.org bu web sitesinin istatistik bilgileri genel olarak yaptığımız araştırmalarla hemen hemen aynıdır.

Agenda estadística de los Estados Unidos Mexicanos

www.corteidh.or.cr

Kalender des Widerstandes EZLN-Dana Aldea Al Journada

Granma Internacional

⁽¹⁾Ejido 1910 Meksika Devriminden sonra toprak sahiplerinden (latifundista) alınan toprak bölgeleri. Tam çevrilecek olursa toprak parçası.)

Yerellik-merkezilik ilişkisi bağlamında

ANARŞİZM ve POST-MODERNİZM üzerine

Emperyalizmin, neo-liberal politikaları ve 90'larda yoğunlaşan ideolojik saldırıları, din, milliyetçilik, post-modernizm, feminizm ve sivil toplumculuğun büyümesi-yayılması için geniş zemin yaratmıştır. Bu ideolojiler; dünyanın her tarafında sınıf savaşımının inkârını ve sınıf uzlaşmasını vaaz etmektedir. Radikal dinciler, salt merkezîyetçiliği esas alarak şeriat devleti; post-modernistler ise salt yerelciliği-otonomiyi esas alarak -devletten bağımsız-sivil toplumu yaratmaya çalışmaktadır. Bu iki uç yaklaşımın ortaklaştığı temel nokta, sınıf mücadelesi, sınıflar ve toplumsal yasaların inkârıdır.

GİRİŞ

1990'larla beraber, hem emperyalizm hem de post-modernizm, sınıf savaşımının, ulus-devletlerin vb. kalktığını/bittiğini haykırdılar. Bölgesel savaşlar, açlık, yoksulluk, işsizlik, göç ve sefalet koşulları katmerleşerek açlık isyanlarına yol açmışken, hala, sınıfların, sınıf savaşımının varlığı inkâr edilebilmektedir. Post-modernizm, sol görünüm altında, bu ideolojiyi en geniş kitlelere taşıyabilmektedir. Dolayısıyla, günümüz sınıf mücadelesinin aldığı biçimlerden kaynaklı, post-modernizmle mücadele etmek, sürecimizin temel görevlerinden birisidir.

Post-modernizm, başlarda kapitalist ülkelerde ortaya çıktıysa da, günümüzde neredeyse tüm yarı sömürgelerde -farklı biçimlerde- etkinliğe sahiptir. Sözde neo-liberal politikalara karşı çıkan post-modernizm, diğer yandan bu politikaların ideolojisi ve siyasetinin bazı yönleri ve biçimleriyle yaşama geçmektedir. Çoğunlukla MLM ile sosyalizmin, kapitalizmin bir parçası olarak görüldüğü post-modernizmde; toplumsal örgütlenme biçimleri tümüyle

özgür kılınmakta, merkezîyetçilik ve parti örgütlenmesini yadsıyarak adem-i merkezîyetçiliğe, otonomiye dayanan ve herkesin eşit olduğu ve söz hakkının bulunduğu, kültürel kimliklerin (din-mezhep, etnik, cinsiyet vb.) kaynaştığı toplulukların küreselleşmesi tahayyül edilmektedir.

Post-modernizm, merkezîyetçilik ve iktidar bilinci konusunda en çok Marksizm'e saldırır ki bazısı sırf Marksizm'e saldırı temelinde bir ütopya-stratejisi oluşturmuştur. "Post-modernistler" bu saldırıyı, MLM'yi revize ederek; post-anarşistler, MLM'nin tahakkümcü-sömürücü sınıfların bir devamı-parçası olduğunu iddia ederek; geri kalanların büyük bir kısmı ise, yeni bir çağa, "post-modern çağa", girildiğinden dolayı, artık sınıfların kalmadığı ve kültürel kimliklerin esas olduğu iddiası temelinde gerçekleştirmektedir. Diyalektik ve bilimsel yöntemin de yadsındığı, yerine belirsizlik ve kaos felsefesinin esas alındığı bu ideolojik akım, bilginin nesnellliğini yadsıyarak, öznelciliği (subjektivizmi), bilinemezliği (agnostisizmi) ve görecelikçiliği (rölativizmi) kutsamakta, mutlaklaştırmaktadır.

Bu temelde toplumun ve toplumsal sorunların eleştirisi yapılırken, ortada, bazı post-modernistlerin deyimiyle, toplum denen bir varlık da kalmıyor; toplum denen şey hayal ürünü olabiliyor. Dolayısıyla birey ve bireycilik felsefesi, liberalizmden binlerce kez daha fazla kutsanabiliyor. Bu temelde, ekonomik- siyasal özün ve biçimlerinin değişmesinin, nesnel gerçekliğin temelinde değil de, özneyi esas alan, bilgiyi özne ile var eden, onunla sınırlayan bir ideolojik bakış açısının hâkim hale getirilmesiyle yaratılacak otonom- adem-i merkezîyetçi topluluklarla mümkün olabileceğini savunmaktadırlar.

Marksizm'in, yerel yönetimleri (iktidarları) ve yerel faaliyetleri yadsıdığı iddiası, bir çarpıtmanın ürünü olmadığı zamanlarda, Marksizm'in yüzeysel ve önyargılı incelenmesinin ürünü olarak ortaya çıkmaktadır. Post-modernizm, kendisini bu alanda da Marksizm alternatifi göstermeyi ihmal etmemektedir.

Lenin, yerel çalışma ve adem-i merkezîyetçilik olmadan, bir merkezîyetçilik sağlanamayacağını ve tersinden güçlü merkezi bir yapı için adem-i merkezîyetçiliğin zorunlu olduğunu vurgular¹. Mao da, Halk Savaşı Stratejisinde, iktidarın ancak, parça parça alınarak merkezi iktidarın ele geçirilebileceğini savunmuş ve bunu Çin Devrimi ile kanıtlamıştır. Marks ve Engels de, tek tek bölgelerin işçi sınıfı mücadelesi olmaksızın, işçi sınıfının gerçek kurtuluşunun sağlanamayacağını defalarca vurgulayarak "Bütün ülkelerin işçileri, birleşiniz!" şiarını temel almışlardır.

Diyalektik düşünüşü esas alan Marksizm, tek yanlılığı ve belirsizlik felsefesini esas alan post-modernizmin aksine, parça bütün ilişkisini bir çelişki olarak değerlendirir. Bütün, parçalardan oluşuyorsa, bütünselliğin niteliğini, tek tek parçaların niteliği verir. Dolayısıyla, Marksizm'in, yerel iktidarları-yönetimleri veya adem-i merkezîyetçiliği yadsıdığı iddiası, en iyimser yorumla, sığ-yüzeysel bir iddiadır.

Post-modernizm, bu yaklaşımlarını, Marksizm'in iktidar konusundaki ilkesel yaklaşımlarına yönelik de sürdürerek, anarşist bir temelde Marksizm'i, egemen sömürücü (kendileri tahakkümcü demeyi tercih ediyor!) sınıflarla aynı kefeye koyuyorlar. Oysa diyalektik bir temelde, sınıfların çatışmasının, toplumun temelini oluşturduğunu ve bu temelin ancak, hâkim sınıfların varlık koşullarının (iktidar ve devlet vb.) yok edilmeksizin komünal bir toplum kurulamayacağını kavrayamıyorlar.

Post-modernizm, bu temelde, iktidarı çağırıştırdığını ve nihayetinde yarattığını iddia ettiği KP'yi de aynı kefeye koyarak "tahakkümcü" ilan etmiştir. KP ve sosyalist devletin, sadece eski iktidarına kavuşmak isteyen burjuva sınıfa tahakküm-baskı kurduğunu (küracağını) değil de, sömürücü sınıfların yaptığı gibi tüm ezilenlere/halka da baskı uyguladığını ve uygulamak zorunda olduğunu iddia etmektedirler. Bu iddialarını da esasta revizyonizmi Marksizm ile özdeşleştirerek temellendiriyorlar ve böylece Marksizm'in en büyük düşmanlarından biri olan revizyonizmin eleştirisi temelinde Marksizm'i "mahkûm ettiklerini/aştıklarını" iddia ediyorlar.

MLM, devlet ile iktidara, sömürü ve baskıya olduğu kadar karşıdır. Ancak, hâkim sınıfların iktidarının ve dolayısıyla devletin alışı edilebilmesi ve sosyalizmin inşası için iktidarın alınmasını ve bir sosyalist devlet kurulmasını zorunlu olarak görür. Yani proletarya diktatörlüğünü savunur. Bu ilke, proletarya diktatörlüğünün zorunluluğu ilkesi MLM'yi, -sadece post-modernizmden değil- oportünizm, reformizm ve revizyonizmden de, en kalın çizgilerle, ayıran temel bir ilkedir. Nasıl ki savaşların yok edilmesi, savaşmamızı zorunlu kılıyorsa, kapitalist iktidarların yıkılması ve komünal bir toplum yaratılabilmesi için de, iktidarın ele geçirilmesi ve sosyalist bir devlet kurulması zorunludur.

Marksizm, bu temelde, güçlü ve merkezi bir iktidar kurmaya çalışır ve iktidar bilincini sürekli diri tutar. Ama bunun, ancak ve ancak, yerel iktidarların âdem-i merkezîyetçiliği (merkezden kopuk ve soyut olmayan biçimde) ile yaratılabileceğini de ortaya koyar ki işçi sınıfı ve diğer ezilenlerin tarihi bize bu konuda sayısız deneyim bırakmıştır. Sosyalist toplumu inşa ederken de, iktidarı ele geçirme mücadelesinde de bu temel ilke ve yaklaşım esas alınır.

Küresel bir krizin, etkilerini her geçen gün daha fazla hissettirdiği günümüzde, post-modernizm, sesini ve etkisini daha fazla yayabilmektedir. Dolayısıyla post-modernizme karşı mücadele etmeksizin, kitleleri kucaklayabilmemiz giderek zorlaşacaktır. Çünkü post-modernizmin ana hedefleri, genel olarak, emperyalizmi ve işbirlikçilerini rahatsız etmiyor; tersine, bazı toplumsal örgütlenme modelleri ile sivil toplumculuk anlayışı, emperyalizm tarafından desteklenmektedir. Devletin küçültülmesi, güvenlik örgütüne dönüştürülmesi, "sınırların kalkması", yerellerin güçlendirilmesi, "yoksullukla mücadele" vb. konu-

larda emperyalizm ile post-modernizm, birçok açıdan uyuşmakta ve aynı kulvarda ilerlemektedir. Dolayısıyla post-modernizme karşı mücadele, sadece dolaylı olarak değil, dolaysız olarak da emperyalizme karşı mücadeleyi içerebilmektedir.

Bu bağlamda, post-modernizmi tanımadan alt etmek mümkün olmayacağından dolayı, onu incelemek, ona karşı mücadelemizin ilk koşulunu oluşturur. Biz, bu çalışmamızda, post-modernizmin toplumsal örgütlenme modelleri bağlamında, yerel yönetimlere ve otonomiye nasıl bir misyon biçtiğini, bunun anarşizm ile olan bağlarını ve ideolojik-felsefi temellerini vermeye çalışacağız.

POST-MODERNİZMİN TOPLUMSAL ÖRGÜTLENME MODELLERİ

Öncelikle, post-modernizmin homojen (aynı dağılımlı, içerikli) bir ideoloji, siyaset veya toplumsal örgütlenme modeline sahip olmadığını belirtelim. Haliyle bu parçalı yapı, takip edilmesi zormuş izlenimi verebiliyor. Ancak post-modernizmi kategorilere ayırmak ve ideolojik-siyasal temellerini (özünü) ortaya koymak bize büyük resmi vereceğinden dolayı, ayrıntıların tanınması, anlamlandırılması kolaylaşacaktır.

Post-modernizmin tanımları bize büyük resme dair ilk parçayı verir. “İmparatorluk” tezinin yaratıcıları Hardt ve Negri veya post-modernizmi ete-kemiğe bü-ründüren “aydın”lardan biri olan Baunillard gibi yazarlar, post-modernizmi “yeni bir çağ” olarak tanımlar. Laclau ve Mouffe gibi kendini post-Marksist olarak tanımlayanlar ise post-modernizmi, modernizmin bir üst aşaması olarak görür ve bu iki dönemi (revizyonizmle MLM’yi kaynaştırdıkları gibi) kaynaştırmaya çalışır.

Bunların yanında, post-modernizmi, modernizmin bir krizi olarak görenler olduğu gibi (örn. Harvey), modernizmi bir kültürel isyanın ürünü olarak görenler de (Jameson gibi) vardır². Geleneksel anarşistler, zaten Marksizm’i “ezeli bir hatanın” ürünü olarak gördükleri için, post-modernizmi, anarşizmin kanıtlanması olarak görür; R. Contzen veya ekolojik anarşinin babası M. Boockhin gibi.

Post-modernizme farklı anlam yüklenmesi, toplumsal gelişmelerin-yasaların, tarihsel bağlamda farklı yorumlanmasının ürünüdür. Aşağıda kısaca açıklayacağımız post-modernizmin toplumsal örgütlenme modelleri, bu farklılığın ürünü olsa da, ilerde, nasıl ortak bir ideoloji ve felsefi bakış açısının ürünü olduğunu göstermeye çalışacağız.

Mekân Tabanlı Küreselleşme

Bu model, esasta Dünya Sosyal Forumu (DSF) tarafından benimsenmektedir. Brezilya İşçi Partisi ile Fransız Attac Örgütü’nün önderliğinde kurulan bu çatı örgütünde, hemen her çeşit post-modern akım bulunduğu gibi, Dünya Bankası’ndan (DB) dolaysız destek alan bazı sivil toplum kuruluşları (STK-NGO) da bulunmaktadır. Post-modernizmin en güçlü ve yaygın örgütlerinden biri olan DSF’nin içinde, mekân tabanlı küreselleşme modeli, en fazla rağbet gören modeldir.

Bu modele göre “*Mekânlar, hiçbir zaman tamamen kapitalist olmayı başaramazlar. İşte tam da burada başka bir şey olma imkânı yatar. Bireyler ve kolektifler, hiçbir zaman tam bir kapitalist kimliğe sahip olamazlar. Bu onların farklı ekonomik öznelollerinin potansiyelidir*”³. Bu tanımın, sadece sınıfları değil, ideoloji tanımını ve dolayısıyla, yansıttığı nesnel gerçekliği de yadsıdığını belirtelim. Bu temelde, emperyalistler-burjuvazi veya faşistler, “*bir ideolojik öze sahip değildir*”; bunlar bencil, açgözlü, güç/iktidar düşkünü veya “*kötü çocukluk geçirdiği için intikam alan*” bireyler, kuruluş yöneticileri veya kötü yönetilen hükümetlerdir.

Dolayısıyla, var oluşçuluğun özüne uygun bir biçimde, sadece, bilincin maddi yaşamı, koşulları değiştirebileceğini; yani “ben kendimi ne hissediyorsam o olurum” idealizmini savunuyorlar. Hal böyle olunca, post-modernist M. Osterweil’in tanımıyla, “*bu yeni devrimci paradigma, genişleyen ve üretken uzamsallığı (mekanı-bn-) sıkıştırılmışlık ile harmanlıyor- ‘hiçbir yer’ ile ‘şimdi burası’ arasındaki mesafeyi kat ediyor*”⁴. Yani MLM’ye gönderme yaparak “hemen şimdi devrim” diyorlar ve komünist toplumu beklemeyeceklerini ilan ediyorlar.

Bu modelin savunucuları, emperyalizmi veya faşizmi, zor/şiddet kullanmadan, iktidarı ele geçirmeden ve mekânları “özgürleştirerek” küreselleşmiş kapitalist sistemden “bağımsızlaştırmayı” ve böylece küresel çapta özerk toplumlar yaratarak yıkmayı hayal ediyor. Bunun ilk adımlarını 1999 Arjantin krizi sonrasında, Arjantin, Brezilya ve Venezüella’da, patronsuz işyerleri-fabrikalar işleterek attılar. Yüzleri bulan bu mekânların bazıları, kolektif çalışma ve yönetimin güzel örneklerini sunsa da, hepsi, kapitalist pazara yönelik üretim yapıyor (ve pazardan hammadde alıyorlar); yani hala, “bağımsızlaşmış” ve “kapitalist olmayan bir ekonomik özne olmayı” başaramamışlardır.

Mekân tabanlı küreselleşme aktivistleri, “genel sol siyasetin bütün keskinliklerine meydan okuyan bir politika ürettiklerini” iddia etseler de bu politika, kısım, emperyalizmin yarı-sömürgelerdeki yerel yönetimleri ve STK’larını öne çıkaran neo-liberal politikaların “yönetişim” olarak isimlendirilen, yeni siyasal yönelimi sayesinde “küreselleşmeye” başlayabildiklerini kavrayamıyorlar. Tüm iyi niyetlere rağmen, bu başlangıç noktasından daha fazla ileri gitmeleri, azami kâr hırsıyla gittikçe daha fazla merkezileşen (“küreselleşen”) tekellerin olduğu bir dünyada, mümkün değildir.

Aşağıdan Küreselleşme

Aşağıdan küreselleşme hareketi, homojen bir yapıya sahip değildir. Ancak, genel olarak, hedeflerini “insanların ve gezegenin hayatta kalabilmesine ve güvenilir bir gelecek şekillendirmeye başlamasına imkân tanımak için devletler, pazarlar ve şirketler üzerinde yeterli demokratik kontrol sağlamak” olarak belirtmektedirler.⁵

Bu çerçevede, şiddete/zora dayanmayan, iktidarı hedeflemeyen ve BM, DB, IMF, DTÖ vb. emperyalist kuruluşlar ile ulusal iktidarlara ve uzantılarına baskı yapmayı ve böylece, emperyalist-kapitalizmi dizginlemeyi (yok etmeyi değil!) hedefliyorlar. Birçok yönden “insancıl kapitalizm” savunucularıyla ortaklaşan bu hareket, küresel ve ulusal iktidar sahiplerinden, çevre iyileştirmeleri, tüm kurumların demokratikleştirilmesi, gelir dağılımının dengelenmesi, refahın artırılması ve topluma yönetimde daha fazla söz hakkı verilmesini istiyorlar.⁶

Sınıfların varlığını da yadsıyan bu hareketin istemleri normal karşılanmalıdır! Marksizm’in ideolojisine olduğu kadar örgütlenme tarzına da karşı çıkan bu hareket, merkezi bir örgütlenmeyi hedeflemiyor ki buna karşı çıkıyor. Dayanışma ve fikir alışverişinin esas alındığı bir çatı örgütü modelini savunuyorlar.

Bu hareket, 1999’da Seattle’de MAI’yi (Çok Taraflı Yatırım Antlaşması - yaygın ismiyle Sermayenin Merkezi Anayasası-) durdurmuş, genetiği ile oynanmış gıda ürünlerinin (GDO) sınırlandırılmasını ve bu temeldeki araştırmaların aleni/şeffaf yapılmasını sağlamıştır. Çevre koruma konusunda da birçok ülkeye geri adım attırmıştır. Ancak, bu çerçevenin dışına çıkabilme ihtimali (ki böyle bir amacı da) yoktur. Haliliye, düzenin temellerini sarsmaktan ziyade, “rötuşlayan, dizginleyen, insanileştirmek isteyen” bir misyona sahiptir ve dolayısıyla, kitlelerin sistem

içinde hapsolmalarına yardımcı olmaktadır.

“Aşağıdan örgütlenmeye dayalı bir yapı”⁷ oluşturmaya çalışan bu hareket, mekân tabanlı küreselleşme savunucuları gibi olsa bile, ekonomik temelli bir modeli savunmuyor. Oldukça, heterojen (aynı yapıda ve dağılımda olmayan, farklı içeriklere sahip) bir yapıya sahip olan bu hareket, BM’ye bağlı bazı “gönüllü kuruluşlar” veya DB’ce desteklenen bazı STK’lar ile de ittifaka sıcak bakmaktadır. Biçimsel olarak burjuvazinin kültürünü yadsıyan bu hareket, özü itibarıyla burjuva ideolojisinin liberal-demokrat kesiminin fikirlerine sahiptir. Post-modernizmin söylem ve yöntemleriyle bezenen bu hareketin, kapitalist ülkelerde doğup gelişmesi tesadüf değildir.

Kâr Amacı Gütmeyen Üretim Birimleri

I. Wallerstein’in önerdiği bu model anarşist bir öze sahiptir. Wallerstein’in önerisi kısaca şöyledir: “*Alternatif bir sistemin olası temeli olarak önerdiğim ilk yapısal öge, sistemin içinde temelde yatan üretim tarzı olarak kâr amaçlı olmayan âdemi merkezîyetçi üretim birimlerinin konulmasıdır. Bu, mevcut sistemimize göre verimlilik için aynı özendirici teşviki -muhtemelen daha büyük özendirici teşvikleri- sunabilir. Ve bu, merkezileşmenin (özellikle devlet mekanizmaları yoluyla) deneysel ve çeşitliliği mümkün olmaktan çıkarılması ve zamanla hem otoriter karar alma hem de bürokratik uyusukluğa yol açması yönünde duyulan korkudan kendini korumuş olacaktır*”.⁸ Yani Wallerstein, bu modelle devletin yok edilebileceğini umuyor!

Barış ve Demokrasi Partisi (ve PKK)’nin de önemseydiği ve takip ettiği Wallerstein, savunduğu modelin, sınıf farklılığının üç büyük sorununa (eğitim, sağlık ve yaşam boyu garanti edilmiş insani bir gelire) çözüm olacağına inanıyor.⁹ Sınıf farklılıklarını sıkça dile getiren Wallerstein, Marksizm’i, sınıf savaşımını kabul eden birisi değildir; tipik bir post-modernist olarak kültürel kimlikleri ön planda tutmaktadır. Devlet, parti, merkezîyetçilik gibi kavramlara/olgulara düşman olan Wallerstein, Marksizm’i, burjuvazi ile özdeşleştirmektedir. Wallerstein’in önerdiği-savunduğu bu model, mekân tabanlı küreselleşme modeli ile aynı öze sahiptir ve akıbeti de aynı olacaktır.

Demokratik-Ekolojik Toplum ve Konfederalizm

Ekolojik toplum önerisi-teorisi Murray Boockhin’e aittir. PKK’nin yeni yöneliminin (paradigmasının), ideolojik-felsefi temellerini aldığı post-modernistlerden birisi olan Boockhin, Mark-

sizim'e temelden ve tümüyle karşıdır. Kendisini ekolojik anarşist olarak tanımlayan Boockhin'e göre "Marksizm, yerleşik ekonomist ve burjuva bakış açısına dayanarak, açıkça burjuva ve ekonomik temellere dayanmayan bir sorunlar toplamını, burjuvazinin terimleriyle tanımlar."¹⁰

MLM'nin tarih anlayışını, kaderci ve belirlenimci bulan Boockhin'e göre tarih, despot-iktidar sahipleri ve savaşıci zihniyetin, ezilenlerle mücadelesinin ürünüdür. MLM'nin de "tahakkümcü sınıf ideolojisine sahip olduğunu" iddia eden Boockhin, toplumsal örgütlenme modellerinin temel halkasının "doğaya uyum" olması gerektiğini savunur.

Bu model önerisinin cisimleşmiş halini PKK'de görebiliriz. A. Öcalan'ın önerdiği ve Ulusal Hareket'in yaşama geçirmeye "çalıştığı" bu toplumsal örgütlenme modeli, üstten alta doğru demokratik birimlerin birliğini yani konfederalizmi öngörmektedir. Öcalan bunu, şöyle özetlemektedir:

"Demokratik örgütlenmenin temel biçimleri olarak en üst düzeyde bir kongreyle, tabanda yerel komünler, kooperatifler, sivil toplum örgütleri, insan hakları ve belediye örgütlenmeleri başta gelenler olarak sıralanabilir... Partiler, temel siyasi örgütler olarak demokrasinin vazgeçilmezlerindedir. Sivil toplum örgütlenmeleri sosyal alandaki başta gelen örgütlenme biçimidir. Hukuksal alanda barolar ve vakıflar önem taşır. Ekonomik alanın esas örgütlenmesi kooperatifler, çalışma grupları ve birçok kamusal amaçlı ulaşım, ticari, mali ve sınaî nitelikte olabilir... Her köy için bir 'halk kültür evi' zorunludur. Şehirlerde aynı biçimlerden ayrı olarak komünler en taban örgütler olarak zorunludur. Yine şehir meclisleri vazgeçilmezdir... Tüm bu kurumlar ve örgütlenmeler kendilerini en yüksek karar organı olarak 'Genel Halk Kongresinde' temsil edebilmelidir. Genel Halk Kongreleri olmadan demokrasilerden bahsedilemez."¹¹

Öcalan, bu pasajın hemen altında, "halk kongrelerini ne devlete alternatif, ne de devletin bir kuruluşu olarak görmek gerekir" diyor. Sınıf savaşımını reddeden Öcalan'ın, böyle düşünmesi doğaldır. Çünkü Öcalan "kapitalist ile işçi arasında antagonist denilen bir çelişki yoktur"¹² diye düşündüğü için, etnik, cinsel, dinsel kimliklerin toplumsal dinamikleri oluşturduğunu; bu dinamiklere yaslanarak bir "sivil toplum" oluşturulabileceğini savunuyor. Öcalan, "demokrasi, devleti ilgilendirmez, demokrasi halkın öz işleridir. Devlet, ancak onun iradesine saygı gösterebilir."¹³ de-

mektedir. Yani devleti, sınıf savaşımından kopardığı için "devlet eliyle sosyalizm kurulmaz"¹⁴ şeklindeki bir düşünüşe de zorunlu olarak varmaktadır.

Bir ütopyayı andıran bu model hem TC hem de diğer faşist-burjuva ideolojilerinden ve sisteminden "bağımsızlaşabileceğini" düşünüyor. Ekolojiyi, toplumsal yapının merkezine koyan bu model, evrimsel bir dönüşümü savunmaktadır. Anarşist bir örgütlenme olan bu model, post-modernizmin temelleri üzerine kuruludur. "Sınıflar, sınıf savaşımı artık yoktur ve devletler küçültülerek sivil toplum yaratılmalıdır" görüşünü, diğer post-modern akımlar gibi, savunmak durumundadır. "Kimlik mücadelesini" merkeze koyan post-modernizm, "sol sapmadan" çıkmak isteyen PKK için "can simidi" olarak görülmüş ve böylece soldan sağa kayılmıştır.

Katılımcı Demokrasi/Ekonomi

Katılımcı demokrasi ve bu temelde inşa edilen katılımcı ekonominin mimarlarından olan Michael Albert, sınıfların varlığını reddetmiyor; ancak sınıf mücadelesinin artık geride kaldığını ve farklı toplumsal tabakaların eşit olacağı bir toplumsal sistemin inşa edilmesi gerektiğini savunuyor. Albert, Marks'ın sınıf çelişmesini gördüğünü ama bundan daha önemli olan "koordinatör sınıfı" göremediğini söylüyor. Koordinatör sınıfı, kapitalist ile işçi arasındaki yönetici sınıf olarak tanımlayan Albert, bu yönetici sınıfın, topluma biçim veren esas unsur olduğunu savunuyor.

Albert, toplumsal değişimin, "reformlar dizisi ya da sınırlı zaferler bileşimiyle"¹⁵ olacağını savunuyor. Sivil itaatsizliği öne çıkaran Albert'in "eğer agresif sivil itaatsizlik seçtiğimiz hedeflere karşı muhalefetimizin en büyük dışavurumu olacaksa pek az gücü olacaktır. Ama eğer saldırgan sivil itaatsizlik daha geniş bir muhalefetin büyüyen gövdesinden doğal bir şekilde geliyorsa ve bu gövdenin üstünde rahat bir şekilde oturabiliyorsa, ciddi bir toplumsal değişim yolundayız demektir"¹⁶ şeklindeki siyasal stratejisini PKK'nin de benimsediğini belirtelim.

Albert, katılımcı demokrasinin temelleri üzerine şekillenecek olan katılımcı ekonominin, kapitalist sınıf ile "koordinatör sınıfın" ortadan kaldırılması ile herkesi eşitleyeceğini savunuyor. Albert, katılımcı ekonominin hayata geçirilmesinde kullanılacak temel değerleri "eşitlik, dayanışma, eşit ve katılımcı özyönetim" olarak; bu amaçlara ulaşmanın ara kurumsal araçlarını ise, "konsey demokrasisi, dengeli iş kompleksleri, özyönetimli karar alma, çaba ve fedakâr-

lğa göre ödüllendirme ile katılımcı planlama” olarak koyuyor¹⁷.

Revizyonizm ile post-modernizmi harmanlayan Albert, emperyalizm ve faşizmin, kâr uğruna dünyayı yıkan ideolojilerini ve bu temelde oluşturulan siyasal-ekonomik ve en önemlisi de askeri gücünün (merkezi ordusunu!) nasıl yıkabileceğine dair somut bir öneri getirmekten ziyade, diğerleri gibi, iyi niyeti, dayanışma ve eşitlik bilincini ön plana (merkeze) alıyor. Küçük burjuva yaşam tarzının mutlaklaştırılmasının bir örneğini daha sunan bu model, diğerleri gibi değişimin “özneler” yoluyla gerçekleşeceğine inanıyor.

Radikal Demokrasi ve Mevzi Savaşı

Revizyonizme post-modernizm kılıfı giydirenlerden Laclau ve Mauffe'nin, birlikte yazdıkları “Hegemonya ve Sosyalist Strateji” kitabını “yeniçağın manifestosu” olarak değerlendirenler az değildir. Bu kitapta “*sosyalist hedeflerle toplumsal failerin üretim ilişkileri içindeki konumları arasında hiçbir mantıksal ilişki olmadığı ve bunlar arasındaki eklemlemenin dışsal ve doğal olmayan bir hareketin sonucu olduğunu savunuyorlar*”¹⁸.

Kendilerini post-Marksist olarak tanımlayan bu ikilinin, MLM'nin “postunu yüzdüğü” aşıkârdır. MLM'nin temel bir çıkış noktası olan üretici güçler ile üretim ilişkileri arasındaki çelişkinin inkârı elbette sınıflara dayanmayan bir mücadele hattı doğurur. Buna “radikal demokrasi” diyen Laclau ve Mauffe, toplumsal mücadelenin kültürel kimlikler üzerinde şekilleneceğini belirtiyor; bunun “çoğulcu bir politik mücadele” olacağını savunuyor.

MLM'nin “son kertede ekonomi tarafından belirlenme fikri” ile özcü bir paradigma haline geldiğini söyleyen Laclau, MLM'yi -Boockhin gibi- kaderci ve belirlenimci olarak görür. Laclau'ya göre “*siyasal an, olumsal bir özerkliğe sahip olmaktan çok, yalnızca görelî ekonomik gelişimin olgusal bir ifadesidir*”¹⁹. Laclau, tarihin temellerini yadsıdığı için, günümüzü de tarihsel bağlarından kopararak “görelî” değerlendiriyor. Dolayısıyla sınıf savaşımının da reddi doğuyor. Laclau'ya göre “*zıt kutuplara ayrışma, heterojen taleplerin küresel bir siyasal kimliğin etrafında dengeli bir biçimde bir araya getirilmesinden doğar*”²⁰. Laclau, bunun “mevzi savaşı” ile mümkün olabileceğini savunmaktadır.

Laclau ve ortağı Mauffe, diğer post-modernistler gibi, toplumsal yaşamın toplumsal bilinci yarattığı gerçeğinin tersini, yani fikirlerin maddi yaşamı belir-

lemede birincil/esas olduğunu savunarak, idealizm kulvarında yüzmektedirler.

İmparatorluk ve Çokluk

İmparatorluk kavramı ve tezinin yaratıcıları olan Hardt ve Negri, post-modernizmi, “yeni bir çağ” olarak görenlerdendir. Dolayısıyla sadece sınıf savaşımının değil, sınıfların da yok olduğunu iddia edenler arasına girmektedirler. Emperyalist sistemi piramit benzetmesi ile tanımlayan bu ikiliye göre, “*piramidin en üst noktasında ABD'nin askeri gücü bulunmaktadır. Bir altta, çok uluslu şirketler; en altta ise, ulus devletlerin halk meclisleri ve STK'ları bulunmaktadır. Piramidin tüm bileşenleri ise imparatorluğu oluşturmaktadır*”²¹.

Hardt ve Negri, “post-modern çağda, Ortodoks Marksizm'in” kavrayamadığı yeni bir değer teorisini keşfettiklerini “iddia” ederek, bu yeni “değer teorisinin”, “enformasyon ve teknoloji devrimleri” temelinde oluştuğunu savunuyorlar.

Halk tanımı yerine, heterojen grupları temsil eden “çokluk” kavramının kullanılması gerektiğini savunan Hardt ve Negri, “çokluk”un aktörlerinin, halk aktörlerinin tersine, tek bir özne gibi (yani sınıf çatışması olmadan) hareket edebileceğini iddia ediyor. Heterojen tabakaların taleplerinin, sivil toplumcu bir anlayış temelinde birleştirilmesi gerektiğini savunan bu ikili, toplumsal değişimin bu yolla olabileceğini iddia etmektedir.

Adem-i Merkeziyetçi Özerk Komünler

Bu model, özü itibarıyla diğer post-modern toplumsal örgütlenme modelleriyle aynılaşa da, komünal yaşamı, bireyci yaşamdan daha fazla öne çıkarmasıyla ayrılır; ama diğerleri gibi, toplumun/kolektifin kurtuluşunu bireye bağlar. Hindistan'ın bağımsızlığını ilan etmesinde önemli bir isim olan Gandhi'nin “sivil itaatsizliği ve âdem-i merkeziyetçi özerk komünleri”, bu modelin savunucularınca örnek gösterilmektedir. Anarşist düşünür Kropotkin'in toplum tasarısının esas alındığı bu modelde, teknolojinin üretimi geliştirmesiyle komünal yaşamın kolaylaşacağı fikri hâkimdir.

Teknolojinin, gerekli emek sürecini kısalttığı doğrudur. Ama bu model de, diğer post-modern modeller gibi sınıf savaşımını ve merkeziyetçiliği reddettiği için, günümüzde gittikçe merkezileşmesini artıran ve askeri olarak güçlenen emperyalizmin nasıl alt edilebileceğine dair somut-doyurucu bir önerme getirmiyor. Liberal kültürün hâkim kıldığı bireycilik, salt iyi

niyetler, bilinçler vs. öne çıkarılarak gerçekleştirilemez. Maddi yaşam koşulları değiştirilmediği sürece sınıf karşıtlığına dayanan ideolojiler de var olmaya devam edecektir.

Gandi'nin, Hindistan'ın bağımsızlığında önemli bir rol oynadığı doğrudur. Ama liberallerin ve post-modernistlerin iddia ettiği gibi belirleyici değildir. İngiliz emperyalizmi, dünya çapında gelişen-büyüyen silahlı mücadelelerle başa çıkamamakta ve askeri kayıpları da artmaktaydı. Buna 2. Emperyalist Paylaşım Savaşı da eklenince, sömürgelerden gelen kâr azalmış ve askeri masraflar büyük bir yük oluşturmaya başlamıştı. Ulusal bilincin ve sosyalizmin itibarının da artmasının etkisiyle İngiltere, sömürgecilikten yarı-sömürgeciliğe geçiş yapmak zorunda kalmıştı. Gandi'nin başlattığı sivil itaatsizlik, İngiliz emperyalizminin zayıf yanına vurulmuş son darbe olduğu için, sanki emperyalizme karşı mücadelenin tümü, bundan ibaretmiş (ve silahlı mücadele olmadan başarılı olmuş!) gibi gösterilmekte ve propaganda edilmektedir.

Gandi'nin "icadı" olduğu iddia edilen "âdem-i merkeziyetçi köy-kır komünleri", "kesinlikle, Gandi'nin yarattığı değildir. Köy komünleri, Hindistan'ın tarihi kadar eski ve köklüdür. Binlerce yıl yaşayan bu komünler, ancak, 19. yy.da İngiliz işgali sonrası çözülmeye başlamış; ama yine de kapitalizmin ulaşamadığı kırsal-dağlık bölgelerde varlığını günümüze kadar sürdürmüştür. Gandi'nin yaptığı, bu komünlerin kültürünü ve ürünlerini, ulusal bilincin geliştirilmesinde kullanmak olmuştur.

İddia edildiği gibi Gandi, hiçbir zaman ne köy komünlerine dayalı âdem-i merkeziyetçi bir toplum oluşturmayı ne de sınıfsal farklılıkları ortadan kaldırmayı düşünmüştür. Gandi döneminde olduğu gibi günümüz Hindistan'ında da katı kast sistemi en ağır ve aşağılık koşullarda varlığını sürdürüyor ve sayıları milyonlarca olan en alt kast olan Dalitler hala insan yerine bile konmuyor. Liberallerin de sıkça övdüğü Gandi, çoğunlukla, silahlı mücadeleye karşı olan fikirleriyle ön planda tutulmaktadır. Ki bu, liberallerin, faşistlerin ve emperyalistlerin, en büyük korkularının (dev kitle gösterilerinden bile daha büyük olan bir bu korku) silahlı mücadele olmasının ürünüdür.

Günümüz Hindistan'ında, Hindistan Komünist Partisi (Maoist)'nin güçlü olduğu alanlardan birisi, köy komünlerinin hâkim olduğu bölgelerdir. HKP (M), pazardan ve merkezi devletten neredeyse tecrit edilmiş olan bu komünleri, merkezi bir örgütlenme ve

silahlı mücadele aracılığıyla birleştirerek kurtarılmış alanlar yaratmıştır. Bunun sonucu olarak da bu komünlerin üretimi geliştirilebilmiş ve ilkel yaşama terk edilen bu köyler birçok olanağa sahip olmuştur.

Dolayısıyla âdem-i merkeziyetçiliği, merkeziyetçilikten soyutlama fikri temelsiz ve boştur. Komünal toplum, kapitalist-emperyalist sistem içinde yaratılması ve "küreselleşmesi" olanaksızdır. Dünya ekonomisine, siyasetine ve dolayısıyla ideolojik ve kültürel yapısına yön verebilen emperyalizmin varlık koşullarından olan devlet, iktidar ve beyaz ordular alaşağı edilmeden, ekonomik sömürü de ortadan kalkmaz, burjuvazinin ideolojisi de. Sınıf savaşımını küçümseyen veya yok sayan anlayışların tahayyülleri en iyimser yorumla, ütopya özleminin hâkim kılınması olarak görülmelidir.

POST-MODERNİZM VE ANARŞİZM

Anarşizm de, tıpkı post-modernizm gibi, yekpare bir akım değildir. Ancak sınıf mücadelesi, iktidar, devlet, proletarya diktatörlüğü konularındaki temel ideolojik bakış açısı ile bu temelde oluşturulan "evrimsel devrim" tahayyülünde ortaklaşırlar. Her ikisi de toplumun kurtuluşunun, bireyin kurtuluşu ile mümkün olabileceğini vaaz eder.

Anarşizmin savunucularından olan ve "yeniçağın" ancak, anarşizm ile sınıfsız bir topluma evrilebileceğini savunan Rolf Contzen, anarşist akımların ortaklaştığı temel noktaları şöyle sıralıyor: "*Anarşistlerin kuramsal olarak ortaklaştıkları olumsuzlayıcı hedefleri:*

— *Egemenlik, otorite ve tahakküm biçimleriyle iktidar ve yönetimin her biçiminin ortadan kaldırılması; özellikle de devlet egemenliğinin ve tahakkümünün tasfiye edilmesi;*

— *Ekonomi alanındaki sömürünün ortadan kaldırılması biçiminde özetlenebilir.*

Anarşistlerin temel değerler/ilkeler konusunda görüş birliği içinde oldukları konular:

— *Öteki insanların, kendi yaşamlarını belirleme ve geliştirmelerine zarar vermeyecek sınırlar içinde kalmak koşuluyla, bireyin kendi kendini geliştirmesi ve yaşamını belirlemesi;*

— *Toplumun âdem-i merkeziyetçi bir tarzda, alttan üste doğru (bu anlamda merkeziyetçiliği çözecek tarzda) siyasal bir örgütlenme ve düzenleme sonucunda yeniden yapılandırılması;*

— *Ekonomi alanında kendi kendini yönetme ve*

ekonomik kararların bireysel düzlemde (tabandan) belirlenmesi.”²²

Anarşizmin tüm bu ortak ilke ve hedeflerinin, eksiksiz olarak post-modernizm tarafından da (şu veya bu biçimde!) savunulduğunu belirtelim. Ancak anarşizm ile post-modernizm arasındaki ortaklığı daha geniş açmak için, klasik anarşizmin önderlerinin toplumsal örgütlenme modellerine kısaca bakalım.

Anarşizmin ilk sistematik tanımını yapanlardan W. Godwin, tarım temelli bir toplumsal model önerir (1791). İşbölümüne gerek olmayan ve yeteneğe göre üretim yapılan komünlerin temel alındığı bu modelde, teknolojinin üretimi geliştirerek, çok az bir çalışma ile gerekli ürünlerin sağlanabileceği tahayyül edilmiştir.²³

Anarşizmin en etkin önderlerinden biri olan P. J. Proudhon (1809-1865), ortak yaşam ve federatif anarşizmi savunmuştur. Küçük işletmelerin, toplumun ekonomik temeli olması gerektiğini savunan Proudhon, büyük çaplı işletmelerin, eşitsizliğe yol açtığını savunuyordu. Ekonomik ilişkilerin mübadele (takas) yolu ve kurulacak bir Halk Bankası (faizsiz kredi sağlayacak, düzenleme misyonuna sahip bir banka) aracılığıyla olabileceğine inanan Proudhon, küçük burjuva üretim tarzını yücelten ilk anarşist önderlerdendir. Ki bu nedenle Marks ve Engels tarafından, küçük burjuvazinin ideologu ilan edilen Proudhon, toplum modelini, baştan aşağı küçük burjuvazinin yaşam tarzına ve ideolojisine göre oluşturmuştur.²⁴

Bir diğer önemli isim olan M. Bakunin (1814–1876), tarım ile sanayideki köylü ve işçi birliklerine dayanan bir federasyon tahayyül eder. Bu federasyon, üretim birliklerinin dünya çapında bir organizatör görevi yapacak yapının, tüm üretimin dengede olmasını sağlayabileceğini savunan Bakunin; teorik yanından çok pratikçi özelliği ile öne çıkar.²⁵ Anarşizmin teorik donanımına en çok katkı yapan önderlerden birisi de P. Kropotkin'dir (1870–1919). Bakunin gibi bir Rus aristokrat aileden gelen Kropotkin, tarım, zanaat ve sanayi ile çeşitli hizmetler için ayrı ayrı komünlerin kurulmasını ve komünlerin bileşimi olarak oluşturulmasını tahayyül eder.²⁶

Bu önderler dışında anarşizme farklı biçimler veren önderler de olmuştur. G. Landauer (1870–1919), kooperatifçi-konseyci anarşizmi; E. Mühsam (1878–1934), konseyci anarşizmi; J. Most (1846/1906), “komünist” anarşizmi; Max Stirner (1906–1959), anarşist bireyciliği ve küçük burjuva üretim tarzını; E. Malatesta (1853–1932) ise sendikacı

anarşizmi savunmuştur.²⁷ Görüldüğü gibi farklı biçimler olsa da, anarşizm, devletin zor yoluyla ele geçirilmesine, iktidarda proletaryanın olmasına ve her türlü otorite/iktidar birimine karşıdır.

Anarşizm, devletin sönmülenerek yok olabileceğine değil; “hemen şimdi” yok olması gerektiğine inandığı için tasarladığı toplumu da hemen kurabileceğine inanır. Her ne kadar hoş ütopyalar olarak görünseler de anarşizmin toplum modelleri, küçük burjuva üretim tarzını ve ideolojisini kutsar. Anarşizmde aceleci ve öznelci düşünüş tarzının hâkim oluşu dolayısıyla, devletin, tarihi boyunca, hâkim sınıfların en büyük/güçlü egemenlik aracı olduğunu ve egemenlerin bu aracı vermeye gönüllü olmayacakları kabullenilmez; kavranmaz.

Anarşizm, devletin bir baskı/tahakküm aracı olduğu kabul eder; ancak varlık koşulunu salt baskı olarak gördüğü için, tali ile esası karıştırır ve devletin ilk varlık koşulunun ekonomik sömürü olduğunu ve bunun için mutlaka bir ideolojik meşruiyeti bulunduğunu göremez. Bu tek yanlı yaklaşım, devletin, ideolojik aygıtlarını da yeniden üretmesini göremediği için, tüm mücadele hattını baskıya odaklar; bu da anarşizmi anti-bilimsel ve sol sapma yapar.

Anarşizm, bu temelde, devrim ile evrim arasındaki ilişkiyi de koparır. Anarşizm sol sapmanın en uç noktalarından birini temsil eder, bunun sonucunda ise kitlelerin gerçekliğinden çok ötesini-ilerisini istediği için, geleceği “hemen şimdi” kurmak ister; yani evrimi beklemez ve kendi istemlerini, özlemlerini, ideolojisini toplumsal gerçekliğe dayatır. Bu sol sapma anlayış, felsefi olarak, bilincin maddi yaşamın ürünü olduğu gerçeğini tersinden -ve aceleci bir tarzda-, maddi yaşamı bilincin belirlediği gerçeğini, tek yanlı ve mutlak bir biçimde esas ‘almasından’ kaynaklanır.

Anarşizm, devrimi, parti veya herhangi bir merkezî yetçi yapı olmadan gerçekleştirebileceğine inanır. Anarşizm her türlü otorite ve merkezîyetçiliğe karşı çıkmakla özdeşleşmiştir. Hâkim sınıfların, anarşizmi şiddetle özdeşleştirmesi, tüm sol, demokrat ve devrimci kesimleri karalamasının bir ürünüdür. Anarşizmin özünde şiddet yer almaz ve şiddet içeren mücadele biçimleri nadiren bazı gruplarca uygulanmıştır. Anarşizm, özünde, bilinçlerin değişmesi ile adem-i merkezîyetçi-otonom bir toplum kurabileceğine inanır.

Anarşizmin aceleci, öznelci, coşku ve duyguyu bilinçten (bilgiden, akıldan) daha önde tutan düşünce yapısı, özellikle gençlerde, sık sık merkezi ve sistemli

olmayan şiddeti doğurabilmektedir. Ancak bu, şiddetin anarşizmle özdeşleştirilmesini doğuramaz. Anarşizm, sınıf mücadelesini, başat sınıfların belirlediğini kabul etmez. Bunun yerine tüm halk katmanlarını, sınıflarını özdeşleştirerek, farklılıkları önemsemez. Böylece mücadele hattı, ezilenler ile ezenler arasındaki genel çelişmeye bağlı olarak çizilir; baş çelişme önemsenmez veya görülmez.

Tüm anarşist önderlerde olduğu gibi Rusya’da da sosyal-devrimciler, sınıflar arasındaki farkı silerek tüm ezilenlerin ortak mücadelesi şiarını yükseltmişlerdir. Marksizm, hiçbir zaman, sadece işçi sınıfı ile devrim yapılabileceğini iddia etmemiştir; tersine, tüm halk katmanlarının asgari birliği sağlanmadan devrimin gerçekleşmeyeceğini vurgular. Lenin, “*Proletaryanın önderliği olmazsa tüm politika, ana hedef, kapitalizmin kalbine yöneltilemez ve tali sorunlar-çelişmeler, kitleleri oylar; kapitalist sistemin de ömrü uzar.*” demiştir.

Çünkü kapitalizmi-sermayeyi var eden ana güç, artı-değer üreticisi olan proletaryadır. İkinci olarak, proletarya, tüm sınıflar içinde en kararlı, militan ve disiplinli sınıftır. Uzlaşma zemini diğer sınıflara göre çok dardır; ki sınıf mücadelesi keskinleştikçe, kapitalizmle hiçbir anlaşma zemini kalmaz ve çelişki antagonist hale gelir. Bundan dolayıdır ki zincirlerinden başka kaybedecek bir şeyi olmayan proletaryanın ideolojisi sınıf mücadelesinin merkezine alınmalıdır²⁸.

Anarşizmin (veya günümüzde post-modernizmin) savunduğu gibi halk tabakalarının arasındaki farkı silikleştirmek, sınıf mücadelesinin inkârının başka bir biçimidir; inceltilmiş halidir. Bu anlayış, küçük burjuvazi, milli burjuvazi, memur, köylü tabakaları vb. sınıf ve tabakaların sınıfsal özelliklerini aynılaştırdığı için hepsine genel-tek bir politika sunar. Dolayısıyla bu sınıflarla uzlaşma-ittifak veya mücadele biçimlerini de tek yanlılaştırır. Dahası, bu tek yanlılık, bu katman ve sınıflar arasında burjuva kültürün-ideolojinin etkisini artırır.

Dolayısıyla sınıf mücadelesinin ana unsuru (ve ideolojisi) proletarya olmalıdır. Anarşizmin inkâr ettiği veya göremediği bu gerçeklik esas alınmadan, sistemi yaratan ilk koşul olan ekonomik sömürü ve bu sömürünün sürmesini sağlayan en güçlü aygıt devletin yok edilmesi olanaksızdır. Anarşizmin bu ideolojik bakış açısı ile âdem-i merkezîyetçiliği, otonomiye ve sivil toplumculuğu esas alınır. Zaten her türlü iktidar/otorite ve devletin yadsınması sonucu geriye

(Marksizm’in temellendirdiği sosyalizm ve komünizm de inkâr edildiği için) sadece sivil toplumculuk ve otonomi kalır.

Sivil toplum, her ideolojiye göre farklı tanımlanıyor olsa da, genelde, devlet ile toplum arasındaki farkı/ayrımı belirtmek için kullanılır. Marks, sivil toplumu, “*yalnızca siyasal devletin ortaya çıkmasına yol açan çelişkilerin keskinleştiği bir çatışma alanı değil, aynı zamanda çelişkilerin diyalektik bir biçimde aşılmasını sağlayacak olan süreç ve öznelerin de açığa çıktığı toplumsal ilişkiler örüntüsü*”²⁹ olarak tanımlar.

Yani Marks, sivil toplumu, Hegel gibi devlet ile aile arasında yer alan ve devlete tabi olması gereken bir alan olarak görmez veya anarşizm gibi devletten tamamen soyutlanabilecek/bağımsızlaşabilecek bir alan olarak da görmez. Tersine, sivil toplumu sınıf çelişkilerinin temelinde bölünmüş toplum olarak tanımlar. Böylece bu tanım, sınıf karşıtlığının keskinleşmesine göre biçim alarak sınıfsız bir topluma nasıl evrileceğini de açıklar.

Anarşizm, toplumsal gerçeklikten/yasalardan koparak, hayali bir sivil toplum tahayyül eder. Bilincin maddi yaşamı etkilemesini esas ve mutlak alarak “iyi niyetler, duygular, özlemler ve taleplerle” toplumu değiştirebileceğine inanır. Bunlar elbette değişimin dinamiklerindedir; ama bilincin maddi yaşamdan doğduğu (bunun esas ve birincil olduğu) gerçekliğinden hareket edilecekse, öncelikli kapitalizmin maddi koşulları değiştirilmelidir.

Kulübedekilerle saraydakilerin aynı düşünebilmesi için, öncelikle kulübe ve sarayların yıkılması gerekir. Ekonomik ve siyasal mücadele geliştikçe, maddi yaşam (toplumsal yaşam) bilinçleri daha fazla etkileyerek bilinçli kesimlerin artmasını sağlar; böylece bilinçli kesimlerin de maddi yaşama daha fazla müdahale etmesini getirir. İşte anarşizmin kavrayamadığı, tek yanlı ele aldığı nokta burasıdır.

Bu tek yanlılıkla sivil toplumculuğu, öğretisinin merkezine alan anarşizm, post-modernizmin de temellerini oluşturur. Post-modernizmin, eksiksiz olarak, anarşizmin temellerini savunduğunu önceden belirtmiştik. Post-modernizm, anarşizm gibi otorite, iktidar, devlet ve sınıf mücadelesini yadsıyınca ona da ancak sivil toplumculuk anlayışına sarılmak kalmaktadır. Sınıf mücadelesinin kendisinin veya belirleyiciliğinin inkârı, elbette, kültürel kimlikleri (cinsiyet, din, mezhep, etnisite vb.) toplumsal mücadelenin merkezine koyacaktır. Böylece, görüldüğü gibi, anar-

şizmin temel (veya çıkış) noktaları, tüm ideoloji, felsefe ve siyasetinin genel hatları, post-modernizm ile ortaklaşmaktadır.

Post-modernizm, devleti, bir iktidar organı olduğu için reddeder. Bu reddiye, sınıfların inkâr edildiği bir zihniyetle, “kötü niyetli, bencil” bireylerin, devleti baskı aracı olarak kullanmaları üzerine temellenir. Sınıf mücadelesini “kabul edip” de belirleyici olmaksızın çıktığını savunan post-modernistler bile, devletin bir uzlaşma/düzenleme aracı olmasını; olması gerektiğini savunabilmektedir.

Post-modernizm, klasik anarşizmden farklı olarak, devletin varlığını (ve toplumsal çelişmeleri) ideolojilerle tanımlamaz; açıklamaz. Çünkü post-modernizme göre “ideolojiler ölmüş”, yerine “söylem”ler gelmiştir. Herkesin bir hikayesi vardır. Dönem “büyük anlatılar” dönemidir. Ancak, post-modernizm de anarşizm gibi devleti, zor-şiddet yoluyla yıkmayı veya iktidarı almayı düşünmez. Çünkü ona göre, zor/şiddet, “bütün kötülüklerin anasıdır”. Bu anlayış, haklı savaşlarla haksız savaşı özdeşleştirir ve dünyanın birçok bölgesindeki ulusal-devrimci silahlı mücadelelere karşı çıkar.

Devletin sınıfsal niteliğinin yadsınması, Poulantzas’da olduğu gibi “devletin görelî özerkliği”³⁰ tanımı temelinde de olsa, yaygın olduğu haliyle “iktidar sahibi, savaşçı zihniyetin” ürünü olduğu şeklindeki anlayışın temelinde de olsa, post-modernizmin her biçimi, iktidar bilincini yadsır. Post-modernistlerin büyük çoğunluğu, Marksizm’i “devletçi ve iktidar zihniyetli” olarak tanımlayarak, sömürücü sınıflarla özdeşleştirir. Post-modernist S. Newman, “geçmişteki devrimlerin merkezi sorunlarından biri, siyasi otoritenin mevcut biçimlerini ortadan kaldırma çabalarında ya onları yeniden onaylamaya ya da onların yerine yenilerini icat etmiş olmalarıdır”³¹ demektedir.

Post-modernizmin “çılgın çocuğu” Foucault, sınıf mücadelesinin temeli üzerinden yapılan iktidar tanımına karşıdır. Ona göre tüm iktidar zihniyeti ideolojik fark görmeksizin aynıdır. R. Contzen ise Bolşevik Devrimini (1917 Ekim Devrimini), “karşı devrim” olarak ilan etmiş ve Bolşeviklerin yeni bir otoriter/iktidar sınıfı yarattıklarını iddia etmiştir.³² S. Toney ise “manifestolar, partiler ve devletlerin hepsi hiyerarşik oluşumlardır. Bu hiyerarşi, diğer şeyler hakkındaki tüm belirsizlikleri önemsiz kılan bir belirsizlik tarafından desteklenir”³³ demiştir.

Bu tür tanımlar artırılabilir. Ancak post-modernist-

lerin büyük çoğunluğu bu şekilde düşünmektedir. Post-modernizm de, klasik anarşizm gibi, iktidar olgusunu, bireyin “kötü niyetine” indirgeyerek karşı çıkmaktadır. İdeolojilerden ve sınıf mücadelesinin gerçekliğinden kopan bu zihniyetin, otonomiye-ademi merkezîyetçiliğe tapınması aşikârdır. Bu tapınma, toplum tahayyüllerini ve sınıfsal ilişkileri de bu temelde oluşturmayı doğurur. Post-modernizmin devrim tanımı da bu temelde şekillenir. Devrim, I. Holloway’a göre “gedik açmadır; kapitalizmin kalbine hançer vurmaktır değil; bir milyon arı sokmasıdır”³⁴.

S. Toney, âdemi merkezîyetçilik ve heterojen tabakaların birliği ile oluşturulacak devrimin ana hedefinin “mikro iktidarlar” yaratmak olduğunu belirtiyor. David Graeber de buna uygun bir ele alışıla “devrimci eylemler illa hükümetleri amaçlamak zorunda değildir. Mesela iktidar dışında otonom topluluklar yaratmaya çalışmak, neredeyse tanımı gereği devrimci eylemlerdir”³⁵ diyor. Post-modernistlerin tümü bu devrim tanımlarını, özü itibarıyla, savunur ve genelde MLM’ye saldırı temelinde devrim tahayyüllerini biçimlendirirler. Bazıları ise revizyonizme MLM yaftası taksa da, devrim tanımları öz olarak aynı kalır.

Post-modernizm, evrimi mutlaklaştırır ve tek yanlılaştırır. Çünkü ona göre sınıfsal karşıtlıklar, sınıflar toplumu oluşturumuyor. “İlerleyen bir tarih” veya “sınıf mücadelesi motoruyla çalışan bir tarih” olmadığına göre “anı yaşamalı, anı kurtarmalı” ve devrim “hemen şimdi, burada yapılmalı” şiarını yükseltmeli. Anarşizmin aceleciliği olduğu gibi, küçük burjuva öze uygun olarak, post-modernizme geçmiştir.

Bireyin belirleyiciliği olduğu bu zihniyette, toplum bireylerden değil de, sınıflardan oluştuğu gerçekliği yadsındığı için, toplumsal dönüşümün öznesi de “birey” olur ve nitel sınırlamalarla değişim inkâr edilir. Ortada, yasa, öz, toplum, çelişme, sınıf karşıtlığı - post-modernizmin zihninde- var olmadığı için, toplumsal tahayyül de, özsüz, yasasız, çelişmesiz... yani Mars’ta inşa edilecek bir toplumsal yapıyı andırır.

Post-modernizm, klasik anarşizmden farklı olarak, çoğunlukla sınıfları da yadsır. Bazı post-modernistler sınıfların varlığını kabul edip, sınıf mücadelesinin varlığını reddeder (post-Marksistler gibi); ama post-modernizmi yeni bir çağ olarak görenlerin tümü sınıf mücadelesi ile birlikte sınıfların varlığını da inkâr eder ki bu kesim çoğunluğu oluşturur. Her iki biçimde de kültürel kimliklerin mücadelesi esas alınır. Çoğu post-modernist, kültürel veya çevre için mücadeleyi, siya-

sal veya ekonomik mücadelenin önüne koyar. Bazıları, siyasal mücadeleyi esas alsa da bunu “heterojen tabakaların eşitliği” temelinde ele alırlar. Sonuçta, sınıf mücadelesi tüm hızıyla seyrederken, post-modernizm, ayakları havada bir şekilde semalarda dolandır.

Post-modernizmin esas aldığı ezen-ezilen ilişkisi (çelişki demiyorlar!) tüm sınıflı toplumların temel çelişmesidir. Ancak her toplumsal biçimi yaratan bir baş çelişme vardır ve bu baş çelişme çözülmeden, yok edilmeden toplumsal dönüşümün/değişimin oluşabilmesi (başka bir düzeye geçmesi) şu ana kadar gerçekleşmemiştir ve gerçekleşemez. Tarihte, köleler, serfler veya işçiler, bu toplumsal dönüşümlerin odak/merkezi noktası olmuştur; ama hiçbiri dönüşümü (devrimleri) tek başlarına gerçekleştirememişlerdir.

Köleler, yoksulları, küçük tüccarı, zanaatçıyı vb.lerini peşlerine takmasalardı kölelik sistemi yıkılmazdı; tersinden, bu ara sınıf ve tabakalar kölelere destek vermeyip de kendi üretim tarzlarını ve ideolojilerini dayatsalardı, hala, köleci sistemde yaşıyor olurduk. Dolayısıyla, artı-değer sömürüsü ile yaşayabilen/var olan sermayeyi ve onun sistemini, ancak onu var eden proletaryanın, ideolojisini ve politikasını merkeze almakla toplumsal dönüşüm sağlanabilir yani kapitalist sistem yıkılabilir.

Post-modernizm, diyalektiği ve bilimsel düşünceyi yadsıdığı için, nesnel gerçekliği, belirsizlik ve kaos felsefeleri temelinde yorumlar; daha doğrusu inkâr eder. Dolayısıyla görüngüleri “gerçeklik” kabul eder. Bu düşünüş tarzıyla sınıf savaşımını yadsıdığı ve bireyi ön plana aldığı için, emperyalizmin görüngülerini, biçimlerini, nesnel gerçeklik olarak algılar. Dolayısıyla proletaryanın önderliğine de karşı çıkması, bu düşünüşün zorunlu duraklarından. Böylece kimlik mücadeleleri esas alınarak, “gelir dağılımındaki eşitsizlikleri” (sınıf farklılığı diyemiyorlar) giderebileceklerini savunuyorlar. Onlar böyle düşünüp kitleleri tali sorunlara kilitlerken, hâkim sınıfları da iyice “globleşerek” sömürülerini yayma ve derinleştirme zemini genişletirler.

Post-modernizm bu ideolojik temeller üzerinde, klasik anarşizm gibi sivil toplumculuğu esas alır ki, anarşizmde olduğu gibi, devlete, iktidara ve her türlü otoriteye karşı çıkmak, bunu zorunlu olarak doğurur. PKK’nin yeni siyasal-örgütsel modelini oluştururken en çok faydalandığı isimlerden biri olan R. Contzen, sivil toplumculuğu, “daha az devlet, daha çok toplum” şiarı ile özetlemektedir: “Devletçi önlemlerin

geriletilmesi anlamında bir devletsizleştirmenin yanı sıra gerek öz yönetim ve kendi kendini belirleme olanaklarının yavaş yavaş genişletilmesi yoluyla, gerek merkezîyetçi yapıların bu özelliğinin dağıtılması yoluyla, gerekse de politik yönden özerk toplumsal birimlerin federalist organizasyonlara dönüştürülmesi yoluyla tahakküm ve egemenlik yapılarının da toplum-sallaştırılmasını hedef almaktadır”³⁶.

Sivil toplumculuğun 90’larda iyice gelişip-serpilmesi, emperyalizmin yeni ideolojik ve ekonomik açılımlarında neo-liberal politikaların hâkim hale gelmesinden ve SSCB’nin dağılması ile beraber sosyalizmin itibar kaybetmesinden bağımsız değildir. SSCB’nin dağılması, emperyalizmin, komünizme karşı çok kapsamlı ve geniş bir ideolojik saldırı geliştirmesi için zemin yaratmıştır. Post-modernizmin de gelişip serpildiği 90’lar, emperyalizmin “Yeni Dünya Düzeni” adıyla sınıf savaşımını, ulus-devletleri, sınırları vb. “ortadan kalktığını” ilan ettiği bir dönemdir.

Bu dönem, ayrıca, Dünya Ticaret Örgütü başta olmak üzere, DB ve IMF aracılığı ile yarı-sömürgelelerin emperyalizme olan bağımlılığının iyice arttığı-derinleştiği bir dönemdir. Emperyalizm bu dönemde, devleti küçülterek, sermayenin ulus-devletlere girişini köstekleyen ulusal engelleri-sınırları (gümrük duvarları, yabancı sermayeyi sınırlayan yasalar vb.) kaldırarak, sermayenin tarihinde hiç olmadığı kadar sömürüyü yaymasını ve derinleştirmesini sağlamıştır.

Devletin küçültülmesi, dünyanın her alanına, tekelin daha rahat nüfuz etmesini sağlamıştır. Tekeller, bir yandan merkezileşirken, diğer yandan da esnek üretim ve taşeronlaştırma aracılığı ile etkilerini ve hâkimiyetlerini en ucra köşelere taşıdılar. Böylece, devlet, ulusal sınırlar, merkezîyetçilik vb. azalıyor veya yok oluyor gibi görünürken, sermayenin merkezileşmesi tarihi rekorlar kırmıştır ki bu rekor şu anki mali krizin nedenlerinden birisidir-en önemlisidir.

Emperyalizm, neo-liberal politikaları yaşama geçirmek için, önce yapısal uyum programlarını hayata geçirdi. Sonra da “yönetişim” olarak ifade edilen anlayış doğrultusunda, “devletin, piyasanın daha etkin işlemesi için gereken yasaları düzenlemesi ve pazarın ihtiyaç duyduğu mal ve hizmetleri asgari oranda temin etmesi sağlandı”³⁷. Bunun süreklileşmesinin bir koşulu olarak da sivil toplumculuğun gelişmesi sağlanmıştır.

DB’nin 1992 yılı raporuna göre “yönetişim”, devletin elinde bulunan karar ve yürütme gibi bir takım

yetkilerin, yerel yönetimlere, yarı özerk kamu kuruluşlarına, meslek kuruluşlarına ve STK'larına kaydırılmasını; böylece, güçlü bir merkezi yönetim yerine, yerinden, o yerde yaşayanların doğrudan katılımcılığını ve yönetimde yer almalarını öngören ve "yerinde-lik" olarak ifade edilen çok ortaklı bir yönetim anlayışını içermektedir.³⁸ Bu paralelde STK'ların sayı ve niteliği artırılmıştır. Post-modernizmin ve liberalleşmenin de sivil toplumculuğu yüceltmesiyle birlikte, STK'ların sayısı hızla artmıştır.

BM'nin kalkınma raporuna göre (1993 yılı), 1980'lerin başında, dünyada 100 milyon STK varken, bu sayı 2005 yılında 250 milyona ve 7.2 milyar dolarlık bütçeye ulaşmıştır.³⁹ DB ve BM'nin, yoksul ülkelere yönelik projelerinin veya küçük üretimi destekleyen (mikro kredi, KOBİ'lerin desteklenmesi vb.) projeleri 90'larda hız kazanmıştır. DB'nin, 1995 yılındaki projelerinin % 47'sinde; 1973-2005 yılları arasındaki projelerinden 752 tanesinde, STK'ları kullanmıştır.⁴⁰

SONUÇ

Emperyalizmin, neo-liberal politikaları ve 90'larda yoğunlaşan ideolojik saldırıları, din, milliyetçilik, post-modernizm, feminizm ve sivil toplumculuğun büyümesi-yayılması için geniş zemin yaratmıştır. Bu ideolojiler, dünyanın her tarafında sınıf savaşımının inkârını ve sınıf uzlaşmasını vaaz etmektedir. Radikal dinciler, salt merkezîyetçiliği esas alarak şeriat devleti; post-modernistler ise salt yerelciliği-otonomiyi esas alarak -devletten bağımsız- sivil toplumu yaratmaya çalışmaktadır. Bu iki uç yaklaşımın ortaklaştığı temel nokta, sınıf mücadelesi, sınıflar ve toplumsal yasaların inkârıdır. Her iki uç akım, yoksulluğun, açlığın, savaşların vb. nedenlerini -tüm toplumsal sorunları, sefaleti- ya dini kimliklerin çatışması ya da diğer kimliklerin çatışması temelinde yorumlayarak sınıf savaşımını inkâr ediyorlar.

Devletçilik kültürü, din ve feodal kültürün yaygın ve etkin olduğu Türkiye'de, sivil toplumculuğun gelişmeyeceğini iddia etmek sığlık olacaktır. PKK, din ve feodalizmin en etkin olduğu bölgelerde, sivil toplumculuğu esas alan bir çizgi izliyor. Emperyalizm, TC'yi "devleti küçülterek", "yönetişim" modeline hazırlıyor. Yani yeni saldırı modeli hayata geçiriliyor. Liberaller, "yorgun demokratlar", AB'ciler, ABD'ciler vs.ler, emperyalizmin kulvarında "sivil toplum" geliştirmek için canla başla çalışıyorlar. Dolayısıyla Türkiye'de sivil toplumculuk gelişmez demek, en az din

gelişmez demek kadar, sığ ve bilimsel olmayan bir yaklaşım olacaktır.

Sınıf mücadelesi hiçbir zaman tek bir sınıfa (hâkim sınıfa) karşı mücadeleyi içermez. Hâkim sınıfa karşı mücadele başat/merkezi olsa da diğer sınıf ve tabakalarla da mücadele edilmeksizin ne işçi sınıfının, ne de halkın birliği sağlanabilir. Bizler ne otonomcu-yuz ne de salt merkezîyetçi. Dolayısıyla tüm sınıflarla MLM ilkeler temelinde mücadele etmek ve yerel ile merkezin bağımlı diyalektik biçimde kurarak politika oluşturmak zorundayız. Dolayısıyla sivil toplumculuk ve STK'ların, emperyalizmin yeni sürecinde "üçüncü sektör" olarak (kamu ve özel sektörden sonra üçüncü) adlandırılması boşuna değildir. "Üçüncü sektörün" ekonomik-siyasal, ama özellikle de ideolojik etkisi, emperyalizmin sömürüyü yayması ve derinleştiğinde en önemli etkenlerden birisi olmuştur.

Bu genel tablo ortadayken post-modernizmin veya anarşizmin, emperyalizmin organik uzantısı olduğunu tartışmanın bizim için önemi yok. Bu kapsamda teoriler üretmeye de ihtiyacımız yok. Post-modernist örgütlenmelerde ve STK'lar içinde emperyalist kuruluşların dolaysız destek verdiği örgütlerin bulunuyor olduğu da bilinen bir gerçektir. Buradan çıkarılması gereken ilk sonuç post-modernizmin yücelttiği ve siyasetinin merkezine koyduğu sivil toplumculuk ile emperyalistlerin sivil toplumculuğunun aynı ideolojik bakış açısına sahip olduğudur. Yani, post-modernizm akımı emperyalizme hizmet etmektedir.

Emperyalizmin gizli örgütler, istihbarat örgütleri ve STK'lar aracılığıyla, sivil toplumculuğu yayması, bununla "renkli devrimler" yapmasını vb. emperyalizmin, post-modernizmin gelişiminden memnun olduğu ve gelişmesini arzuladığı sonucunu çıkarmalıyız. Emperyalistler, kendi yapamadıkları veya etkin başarı sağlayamadıkları ideolojik saldırıları, post-modernizm ve sivil toplumculuğun önünü açarak başarmıştır. Emperyalizmin en büyük korkusu, kitlelerin silahlı mücadeleye sarılması ve iktidarı hedeflemesidir.

Post-modernizm, bu ikisine de karşı çıkarak emperyalistlere güven aşıyor. Emperyalistler, bu korkularını gidermek için milyarlarca dolar harcamaktan çekinmezken, post-modernistler bu işi "bedava" ve "gönüllü" yaparak, kitleleri silahlı mücadele ve iktidar bilincinden uzaklaştırmaya çalışıyorlar. Emperyalizm de yerellere, KOBİ'lere destek vererek, post-modernizmin bu zeminini genişletmektedir. Haliyle, post-modernistlerin içinde, Kautsky ve şürekâsı 2.

Enternasyonalistlerin icadı olan “ultra emperyalizmi” savunuların ve “küreselleşmeyi” insanlığın en üst ve en ileri aşaması olarak görenlerin bulunması normal-doğal bir durumdur.

Mesela, aşağıdan küreselleşme hareketi içindeki birçok örgüt, DB, BM gibi emperyalist kuruluşların, alttan (tabandan) baskı ile düzeltilerek “dünya barışı ve gezegenin korunmasında” önemli işlevler onaylayabileceğini savunuyor! (Sanıyor!) Post-modernizm, ideolojik özü gereği sivil toplumculuğu ve yerelciliği-otonomiyi savunmakta; yüceltmektedir. Daha önce açıkladığımız gibi, felsefi bakış açısı doğallığında bu yüceltmeyi doğurur. Küçük burjuva ideolojisi ile bu felsefi bakış açısı birleşince, doğallığında, devleti, iktidarı, sınıfları vb. yadsıyan bir toplum tasarısı doğmaktadır.

Bundan dolayı, post-modernizme karşı ideolojik-siyasal mücadele ile emperyalizme karşı olan ideolojik-siyasal mücadele özdeşleştirilmemeli; aynılaştırılmamalıdır. Post-modernizm, T. Eagleton’un deyimiyle “*politik bir fiyaskonun ürünüdür*”⁴¹. Ancak, bu gerçekliği, onunla mücadelenin zorunluluğunu ve önemini azaltmaz. Post-modernistler, aç insan sayısının 1 milyara yaklaştığı⁴², açlık isyanlarının baş gösterdiği, 1.2 milyar insanın aşırı yoksulluk içinde sefalet çektiği⁴³, bir dünyada, hala, sınıfların, sınıf savaşımının bittiğinden bahsediyorlar.

Post-modernizm, hala “sanı”larla, dünyada artan silahlanmanın, daha fazla merkezleşen tekellerin ve beyaz orduların nedenlerini “kötü niyetli” bireylere bağlıyor. Onlara göre; birey, yani “özne”, hiçbir zaman tam kapitalist olmazmış. Yani, Filistin’i, Irak’ı, Afganistan’ı bombalayan ve bombayı attıranların ya da Hiroşima ve Nagazaki’ye atom bombasını atan ve attıranlar “tam kapitalist” olmadığı için “binlerce kez şükretmeliyiz!” “Şükür ki, tam kapitalistlerin” olmadığı bir dünyada sadece 1.2 milyar insan günde 1 dolarla “geçiniyor.” Buna da “şükür”; ya “tam kapitalistler” de var olsaydı...

Post-modernizmin eleştirisinde, sık sık iki uç hatalı yaklaşımla karşılaşabiliyoruz. Birincisi, post-modernizmi ve STK’larını, toptan, emperyalizmin organik uzantısı olarak gören “komplocu” anlayıştır. Bu “komplo teori”lerinin neden anlamsız ve yanlış olacağını önceden açıklamıştık. Post-modernizmin ideolojisi ile emperyalizminkini aynılaştırmak, yanlış mücadele biçimlerine yol açacağı gibi, bu ele alışı, aynı zamanda, post-modernizmi abartmaya yol aç-

caktır.

İkinci uç yaklaşım ise, post-modernizmin küçümsemesidir. Anarşizmi küçümseyenlerin post-modernizmi küçümsemesi, incelemeye değer görmemesi sıkça rastlanan bir durumdur. Oysa anarşizm ve post-modernizm birçok yönden aynı ideolojik öze sahiptir. Stalin’in ifadesiyle “*Biz, anarşizm sözcüğü söylenince küçümseyip başını çeviren ve bir el işaretiyle onu reddeden; amma da buldunuz uğraşacak şeyi, sözünü bile etmeye değmez diyen insanlardan değiliz*”⁴⁴.

Aynı şeyi post-modernizm için de söylemeliyiz. Bu sadece anarşizm ile post-modernizmin ortaklaşmasından değil, post-modernizmin bugün, dünya çapında yarattığı etkiden ve emperyalizmin değirmenine su taşıyan ideolojisinden kaynaklı, onu küçümsememeliyiz. İdeolojik küçümseme ile siyasal-örgütsel küçümsemeyi ayırtırmak zorundayız.

Bu iki hatalı uç yaklaşımın eleştirisi, bize doğru tavrı da verir. Öncelikle post-modern ideoloji ve önderlerini, onların etkilediği kitlelerden ayırtırmamız gerekir. MLM’lerin, ilkesel olarak, faşist yönetime sahip sendikalarda bile faaliyet yürütülmesi gerektiğini savunurken, post-modernist örgütlerde faaliyet yürütmeyi de savunacağı aşikârdır. Aksi bir yaklaşım kitlelerle bağ kurma zeminini daraltır. Çünkü kitleyle kurulacak bağın, ideolojik akımlara veya önderliklere olan tavra indirgenmesi, kitleleri din, mezhep, cinsiyet, etnik vb. kültürel kimliklere de bölmeyi, yaftalamayı doğuracak ve böylece sınıfsal niteliklerine göre yaklaşım sergilemeyi de engelleyecektir.

Yine aynı yaklaşımlar yerelliğe otonomiye karşı çıkayım derken, yerel iktidar ve yönetimlerin önemini/zorunluluğunu yadsımamalıyız; böyle bir eğilime karşı mücadele etmeliyiz. MLM, ilke olarak hiçbir mücadele biçimini reddetmez; sürece, koşulların ve kitleye en uygun olanı ve kitlenin benimsediği biçimi kabul eder; hayata geçirir⁴⁵. Dolayısıyla hem legal mücadele biçimleri hem de yerel faaliyetin tüm biçimleri ilke olarak benimsendiği için, her yerel, yerel-merkez diyalektiğini koparmadan, kendi mücadele biçim ve araçlarını yaratmalıdır. Nasıl ki, görelilik diyalektiğinin temel parçası olduğu halde, bizler görelilikçiliğe (mutlaklığı ve evrensel doğruları reddeden akım) karşı çıkıyorsak; yerel iktidarlari/yönetimleri önemsememiz bizi otonomcu veya post-modernist yapmaz.

MLM, yerellik merkezliyet ilişkisini bir bütün ve bir çelişme olarak görür. Biri olmadan diğlerinin -

MLM temelde- var olamayacağını vurgular. Bu ilkeyi hem parti içinde, hem de kitle örgütlenmelerinde, Yeni Demokratik Türkiye’de ve sosyalist toplumda da savunuruz. Yerel iktidarlar veya âdem-i merkeziyetçilik yadsınırsa, faşist-despot veya radikal dincilerin yönetim tarzına kayılır; merkeziyetçilik yadsınır da yerellik/âdem-i merkeziyetçilik mutlaklaştırılırsa, bu sefer de anarşizm post-modernizmin yönetim tarzına düşeriz. Dolayısıyla Marksizm ne salt-merkeziyetçiliği ne de yerelciliği/otonomiyi savunur. Marksizm yerel ile merkezin birliğini savunur.

Proleter devrimciler merkezsiz yerelin kutsanmasının burjuva ideolojisinin, sınıf uzlaşmacılığının uzantısı, MLM düşmanı post-modernizmin ve anarşizmin günümüz politikası olduğunu bilmelidirler. Bu akımların, sosyalizmin prestij kaybettiği dönemlerde revaçta olması rastlantı değildir.

Proleter devrimcilerin yerelin önemine vurgu yaparken, gündemlerine alırken dikkatli hareket etmeleri günümüzde daha da bir zorunluluk haline gelmiştir. Burjuva akımlara karşı teorik alanda amansız mücadele edip pratikte işçi sınıfı ve emekçi halkımıza bu akımların sınıf uzlaşması karakteri teşhir edilmelidir.

Alıntılar:

1) Lenin, Seçme Eserler, Cilt 1, sf: 162-172, İnter Yayınları

2) Teori-Politika, sayı: 34, sf: 15-16

3) Birikim, sayı: 205-206, sf: 55,

4) Birikim, ags, sf: 53

5) Aşağıdan Küreselleşme, sf: 97, Aram Yayınları

6) Aşağıdan Küreselleşme, sf: 99

7) Aşağıdan Küreselleşme, sf: 115

8) I. Wallerstein, Ütopistik, sf: 18, Aram Yayınları

9) I. Wallerstein, age, sf: 71

10) M. Boockhin, Toplumunu Yeniden Kurmak, sf: 133, Metis Yayınları

11) A. Öcalan, Bir Halkı Savunmak, sf: 127, Çetin Yayınları

12) A. Öcalan, age, sf: 108

13) A. Öcalan, age, sf: 309

14) A. Öcalan, age, sf: 335

15) M. Albert, Değişimin Yolu “Toplumsal Dönüşüm İçin Aktivist Stratejiler, sf: 39, Aram Yayınları

16) M. Albert, age, sf: 30

17) M. Albert, age, sf: 112

18) Teori-Politika, ags, sf: 43

19) Birikim, ags, sf: 80

20) Birikim, ags, sf: 80

21) Birikim, ags, sf: 122

22) R. Contzen, age

23) Birikim, sayı 155, sf: 62

24) Birikim, ags, sf: 63 ve R. Contzen, age

25) Birikim, ags, sf: 65 ve R. Contzen, age

26) Birikim, ags, sf: 66 ve R. Contzen, age

27) R. Contzen, age

28) Lenin, Seçme Eserler, Cilt 1, sf: 480-499, İnter Yayınları

29) Aktaran, Praksis, sayı 10, sf: 35

30) Birikim, sayı 205-206, sf: 143

31) Birikim, ags, sf: 90

32) R. Contzen, age, sf: 81

33) Birikim, ags, sf: 95

34) Birikim, ags, sf: 61

35) Birikim, ags, sf: 73

36) R. Contzen, age, sf: 125

37) Esra Yüksel Acı, Kalkınma Sürecinin Yeni Aktörleri STK’ları, sf: 77, Günizi Yayınları

38) Esra Yüksel Acı, age, sf: 79

39) Esra Yüksel Acı, age, sf: 96

40) Esra Yüksel Acı, age, sf: 57

41) T. Eagleton, Post-modernizmin Yanılsamaları, sf: 35, Ayrıntı Yayınları

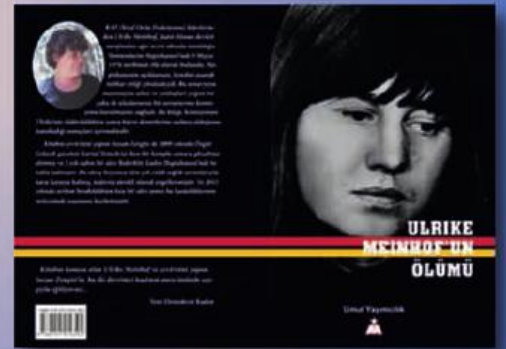
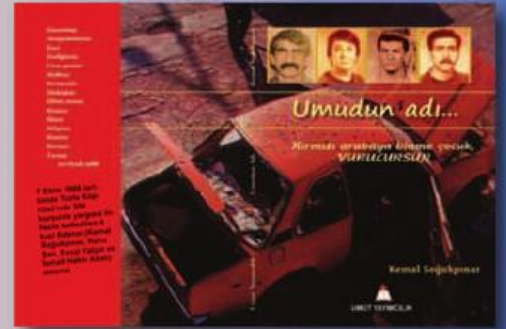
42) Radikal, 21.04.2008

43) Aşağıdan Küreselleşme, sf: 26

44) Stalin, Seçme Eserler, Cilt 1, sf: 262, İnter Yayınları

45) Lenin, “Gerilla Savaşı” Makalesi, Aktaran, J. Poweray, Marksizm Ve Gerilla Savaşı, Belge Yayınları.

Düşleri gerçeğe dönüştürmek için güneşe uğurladıklarımız anısına...

UMUT YAYIMCILIK BÜROLARI
VE
KİTAPÇILARDA

సి.ఐ.ఐ. (ఝం.ఝంట్)
యూనిటీ. ఇనిషియేటివ్
కార్యాలయం.

*Şehir perspektifi/
Şehirlerdeki çalışma
üzerine*

Hindistan Komünist Partisi (Maoist)

Sayfa 28-64

